

Møteinnkalling

Utvalg: **Kvæningen formannskap**
Møtested: Kommunehuset
Dato: 13.02.2019
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 77 88 00. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Burfjord 06.02.2019

Eirik Losnegaard Mevik
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen originalunderskrift.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 1/19	Plansamarbeid i Nord-Troms		2019/19
PS 2/19	Søknad om opptak av startlån 2019		2019/27
PS 3/19	Handlingsplan 2019 - Omstillingsprogrammet i Kvæningen		2016/232
PS 4/19	Tilrettelegging for strømuttak i tilknytning til Burfjord kaiområde		2015/62
PS 5/19	Oppdatering av retningslinjer for nærmiljøtiltak		2015/417
PS 6/19	Innkjøp av ny kombiovn til kjøkken Gargo		2018/115
PS 7/19	Ladestasjon for elbiler		2019/35
PS 8/19	Salg av tomt til ny ambulansestasjon		2019/29
PS 9/19	Kontrollutvalgets oppfølging av mobbesaker jf. opplæringsloven.		2016/76
PS 10/19	OPPFØLGNING AV SAK 17/18 - REVISJONSBREV NR 20 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - INNKOMMET SVAR		2016/76
PS 11/19	OPPFØLGNING AV SAK 16/18 - REVISJONSBREV NR 19 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - INNKOMMET SVAR		2016/76
PS 12/19	Høringer, oversikt til formannskapet 13.02.19.		2016/147
PS 13/19	Oppfølging konstituering av administrasjonssjef.		2018/301
PS 14/19	Referatsaker		
RS 1/19	Referat fra regionrådsmøte 30.01.-31.01.2019		2017/179
RS 2/19	Referat fra regionrådsmøte 15.01.2019		2017/179
RS 3/19	Skjenkebevilling enkeltanledning, Kvæningsbotn grendehus den 23.03.19.		2019/1
RS 4/19	Søknad om skjenkebevilling - A-laget		2019/1
RS 5/19	Dispensasjon fra plan for fradeling av boligtomter i Badderer gnr/bnr 28/16		2015/165

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
1/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Plansamarbeid i Nord-Troms

Vedlegg

- 1 Interkommunal planlegging - NIBR
- 2 Interkommunal samarbeidsmodeller for styrket Plankompetanse og Kapasitet - NIVI- notat 2013:3
- 3 Sluttrapport prosjekt "Nord-Troms Plankontor"
- 4 Referat planmøte Nord-Troms kommunene 6.6.2018
- 5 Plansamarbeid i Nord-Troms - Notat - Rådmannsgruppa

Administrasjonssjefens innstilling

1. Kvæningen formannskap stiller seg positive til å vurdere gjenopptaking av et forpliktende plansamarbeid i Nord-Troms.
2. Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av fagfolk fra alle Nord-Tromskommunene, som utreder innholdet og organisering av et fremtidig plansamarbeid/plankontor. Det tas utgangspunkt i evalueringsrapporten av Nord-Troms Plankontor, erfaringer, rapporter om organisering av plansamarbeid m.fl.

Saksopplysninger

Etter langt forarbeid og utredninger ble «Nord-Troms plankontor» startet opp i 2012 i egne lokaler lokalisert på Storslett. Tiltaket ble organisert som et 3-årig prosjekt med tilskudd fra Troms Fylkeskommune (totalt 4,35 millioner). I tillegg bidro alle deltakende kommuner, slik at totalkostnadene ble ca. 12 mill.

Etableringen av Nord-Troms plankontor var et resultat av at kommunene i Nord-Troms over

flere år hadde store utfordringer på plansiden. Dette gjaldt spesielt utarbeidelse og rullering av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Årsaken var begrenset faglig kapasitet i kommunene, samt utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse. En ser i ettertid at det nok var urealistisk å nå målet om ferdigstilte arealplaner for alle kommuner i løpet av den 3-årige-prosjektperioden – dette fordi flere av kommunene mangla kommuneplanens samfunnsdel. Sistnevnte er en omfattende plan som en må påregne store ressurser til og en tidshorison på 1-2 år.

6.6.18 ble det avholdt et møte med fagfolk innen plan fra alle Nord-Troms-kommunene (Lyngen møtte ikke). I møtet ble erfaringene fra plankontoret drøfta, og det viste seg at det ikke er en felles forståelse av hva som gikk galt. Nedenfor er det lista opp ei rekke moment som både peker bakover på årsaker, men også framover på hvilken lærdom en kan trekke av erfaringa med Nord-Troms Plankontor:

- Leder må ha en helhetlig struktur å lede.
- Leder må ha det fulle ledelses- og driftsansvar
- Kommunene må ha noe mer enn bare en bestiller rolle – planarbeid fordrer dialog med hjemkommunen – all plankompetanse må ikke flyttes ut i et plansamarbeid
- Den politiske forankringa er viktig – og kunnskap om kompleksitet og krav i planarbeid må også tilflyte politikerne.
- Avklar hvor grensene går mellom kommunene og plankontoret
- Ansatte i et plansamarbeid skal ikke være knytta til enkeltkommuner, men jobbe som et helhetlig team for alle samarbeidende kommuner.
- Realistiske forventninger/ambisjoner ift hva som skal oppnås med hvilke ressurser.
- Det er viktig å gjøre et grundig forarbeid før et eventuelt nytt plansamarbeid
- Siden krava til planarbeid stadig skjerpes, er det viktig at et fagmiljø har god bredde i kompetansen.
- Det bør være en link mellom et sentralisert planarbeid og lokal driftsenhet/enkel saksbehandling
- Styret bør være bredere sammensatt, og det er tilstrekkelig med én rådmann i styret.

De ulike kommunene uttrykte i møtet ulike ambisjonsnivå i forhold til etablering av nytt plansamarbeid. Ytterpunktene er etablering av et faglig nettverk kontra et plankontor med samling av fagkompetanse, der deltakende kommuner har ei bestiller rolle.

Faglige nettverk er mindre forpliktende og kan fungere som støtte/veiledning til små fagmiljø i de ulike kommunene, og man kan i større grad gå sammen om kompetanseutvikling. Ulempen er at slike nettverk ikke går av seg selv – de må ledes av en ressurs som kaller inn til møter, følger opp vedtak, skriver referat osv. En annen ulempe er at arbeidspresset hos fagfolka er så stort at nettverksarbeid blir nedprioritert.

Etablering av et felles plankontor forplikter kommunene økonomisk, men gir også kommunene dedikerte ressurser til planarbeid – ressurser med en viss tverrfaglighet, slik at de til sammen utgjør et fagmiljø som kan levere kvalitet. Å reetablere et plankontor er likevel krevende, da det må brukes ressurser på å berede grunnen for et slikt samarbeid. Utgangspunktet – et havarert plansamarbeid og kommuner med ulike behov og forutsetninger – er også krevende.

Om kommunene i Nord Troms på nytt skulle inngå i et forpliktende plansamarbeid må:

- Behovet defineres, (hvorfor?)
- Hva skal inngå i et samarbeid?

- Hvordan skal dette organiseres?

Svar på disse spørsmåla vil avgjøre hvor omfattende samarbeidet blir, og hvor mye økonomiske ressurser som skal legges inn.

Dagens ressursbruk i kommunene:

	Kvænangen	Nordreisa	Kåfjord	Skjervøy	Storfjord	Lyngen
Årsverk	1	1,8	1	0,3	1	1
Kjøp av tjenester	0	0		150000		790000

(For Kvænangen er det ikke medtatt årsverk som utføres av ansatte i andre typer stillinger. Skjervøy er det stipulert årsverk på bakgrunn av omfang av planarbeid som gjøres av ansatte i andre type stillinger. Når det gjelder kjøp av tjenester, kan tallene variere fra år til år pga enkeltprosjekt med særskilt finansiering).

Etablering av et felleskontor vil for noen av kommunene medføre økte kostnader, da dagens rammer ikke er tilstrekkelig for å dekke både ressurs i felleskontor og ressurs på hjemmebane. To avgjørende suksessfaktorer for etablering av et slikt kontor er en god, gjennomarbeidet og omforent beskrivelse av alle sider ved ei slik etablering og god ledelse. Det siste innbefatter både ledelse av kontoret og styringsgruppe for samarbeidet.

I mellom ytterpunktene faglig nettverk og felles plankontor ligger også muligheter for mer eller mindre forpliktende samarbeid på enkeltområder og mellom enkeltkommuner.

På fagmøtet 6.6.18 ga kommunene et bilde av egen status mht. planarbeid. Status er noe ulikt (se referat), men følgende ser ut til å være felles:

- Det er et gap mellom kapasitet og politiske forventninger og ambisjoner.
- Kravene til kvalitet og omfang av momenter som planleggerne skal ta inn i sin planlegging, blir stadig skjerpa.
- Juridisk kompetanse er for svak
- Sårbarhet - vanskelig kompetanse å rekruttere og beholde
- Kommunene tar for lav pris mht. behandling av reguleringsplaner

Digitalisering kan forenkle noe, men utviklinga er ikke nådd så langt at en høster store gevinster av dette nå.

Oppsummering/vurdering

Kommunenes statusbilder i forhold til behov for planarbeid og –kompetanse varierer noe, men det er gjennomgående en avstand mellom ambisjoner og kapasitet. Det er også en tendens til at myndighetene stiller stadig strengere krav, både i forhold til kvalitet og holdbarhet. Samfunnet endres stadig forttere og planer er «ferskvare». I tillegg utfordrer næringsaktører ofte kommunene ved at de ikke har en lang tidshorisont i sin planlegging. Og over alt dette henger rekrutteringsutfordringa. Alt dette tilsier at kommunene i Nord-Troms bør gå sammen om et forpliktende plansamarbeid.

På den annen side har kommunene lang tradisjon for å utarbeide planer på egenhånd. Man blander seg ikke bort i hva andre kommuner gjør, og i noen tilfeller vil man kanskje holde kort «tett inntil brystet». Lokalpolitikere ser gjerne på plan som et felt til å fremme lokal politikk og

er ikke så engasjert i nabokommunenes planer. I et felles plankontor vil det bli et spørsmål om prioritering, og dermed også en kime til konflikt. Til slutt har lokaliseringsspørsmål en tendens til å påvirke samarbeidsklime. Opprettelse av et faglig nettverk/forum vil kunne svare på behovet for faglig støtte og utvikling, mens all produksjon vil være «egenproduksjon».

Nord-Troms Regionråd drøftet saken den 25.09.18. Det ble bestemt at et fremtidig plansamarbeid skulle drøftes i den enkelte kommune først. Så fikk man se hvem som ønsket dette.

Valget står mellom:

- a) Ingen samarbeid
- b) Opprettelse av et faglig forum/nettverk med en ressurs som har ansvar for møteforberedelser, -innkallinger, referat o.a.
- c) Nedsette ei arbeidsgruppe som ledes av en sekretærressurs som utreder innhold og organisering av et framtidig plansamarbeid/plankontor

NIBR-rapport 2015:3

Kjell Harvold
Sigrid Stokstad

Interkommunal planlegging

Muligheter og utfordringer

NIBR

Norsk institutt for by- og regionforskning

Interkommunal planlegging

Andre publikasjoner fra NIBR:

NIBR-rapport 2013:15

**Evaluering av planprosess ny E6
Ringebu – Otta**

NIBR/Østlandsforskning 2012

Interkommunalt plansamarbeid

Rapportene koster
fra kr 250,- til kr 350,- og kan bestilles
fra NIBR:
Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf. 22 95 88 00
Faks 22 60 77 74

E-post til
nibr@nibr.no

Publikasjonene
kan også skrives ut fra
www.nibr.no
Porto kommer i tillegg til de oppgitte
prisene

Kjell Harvold
Sigrid Stokstad

Interkommunal planlegging

Muligheter og utfordringer

NIBR-rapport 2015:3

Tittel: Interkommunal planlegging:
Muligheter og utfordringer

Forfatter: Kjell Harvold og Sigrid Stokstad

NIBR-rapport: 2015:3

ISSN: 1502-9794
ISBN: 978-82-8309-051-2

Prosjektnummer: 3260

Prosjektnavn: Interkommunal planlegging – muligheter og
utfordringer

Oppdragsgiver: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Prosjektleder: Kjell Harvold

Referat: Vi finner i dag få eksempler på forpliktende plansamarbeid, organisert etter plan- og bygningsloven (PBL). Kommunene ser flere ulemper enn fordeler ved å inngå i et slikt samarbeid. PBLs bestemmelser legger opp til et interkommunalt plansamarbeid der bare prosessen er gitt en institusjonell ordning. Dette er sannsynligvis ikke tilstrekkelig. Det kan være grunn til å spørre om det egentlig er plass for interkommunalt samarbeid innenfor PBLs system for myndighetsfordeling.

Sammendrag: Norsk og engelsk

Dato: Januar 2015

Antall sider: 48

Pris: 250,-

Utgiver: Norsk institutt for by- og regionforskning
Gautstadalléen 21,
0349 OSLO
Telefon: (+47) 22 95 88 00
Telefaks: (+47) 22 60 77 74
E-post: nibr@nibr.no
<http://www.nibr.no>

Vår hjemmeside: <http://www.nibr.no>

Trykk: X-ide
Org. nr. NO 970205284 MVA
© NIBR 2014

Forord

På oppdrag for Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennomførte Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) prosjektet «Interkommunal planlegging – muligheter og utfordringer» i 2013-14. Prosjektet besto i tre moduler.

For det første ble det foretatt en landsomfattende kartlegging av omfanget av interkommunalt planarbeid på landsbasis. For det andre rettet prosjektet søkelys på juridiske spørsmål knyttet til interkommunal planlegging.

Den tredje modulen var knyttet til et pågående arbeid med interkommunalt plansamarbeid i Sør-Helgeland. NIBRs rolle her, var først og fremst å være samtalepartner for det pågående arbeidet. Det konkrete plansamarbeidet i Sør-Helgeland er ikke evaluert i prosjektet, men det har vært et grunnlag for å forstå problemstillinger mht. interkommunalt plansamarbeid. Plansamarbeidet i Sør-Helgeland er imidlertid kort omtalt i kapittel 2 (i egen ramme).

Resultatet av den landsomfattende undersøkelsen – jf. også kapittel 2 i denne rapporten - ble lagt ut på departementets nettsider da den forelå (tidlig i 2014). I denne rapporten supplerer vi denne undersøkelsen med noen intervju vi gjorde med kommuner og fylkeskommuner/fylkesmannsembeter i forlengelsen av den landsomfattende undersøkelsen.

De juridiske vurderingene av plan- og bygningslovens kapittel om interkommunalt plansamarbeid ble foretatt av Sigrid Stokstad. Gjennomgangen, som også har vært drøftet på egne møter med departementet, ble oppsummert i et eget arbeidsnotat, som ble ferdigstilt i juni 2014. Notatet er grunnlaget for kapittel 3 i denne rapporten.

Kapittel 4 oppsummerer vurderingene fra prosjektet. Prosjektet ble gjennomført av Sigrid Stokstad og Kjell Harvold med sistnevnte som prosjektleder.

Prosjektets informasjonskilder har vært dokumenter og intervju. Vi vil takke alle som vi har vært i kontakt med i forbindelse med intervjuene for velvillig hjelp under arbeidet.

Oslo, januar 2015

Trine M. Myrvold
Forskningsjef

Innhold

Forord	1
Sammendrag.....	5
Summary	6
1 Interkommunalt plansamarbeid – muligheter og utfordringer 7	
1.1 Interkommunalt plansamarbeid	7
1.2 Problemstillinger	9
1.3 Metode.....	9
1.4 Gangen i rapporten.....	10
2 Plansamarbeid sett fra regionalt nivå og fra kommunene	11
2.1 Utgangspunkt.....	11
2.2 Forekomsten av interkommunalt plansamarbeid.....	12
2.3 Interkommunalt plansamarbeid – styrking av kompetanse og kapasitet	14
2.4 Problematiske sider ved interkommunalt plansamarbeid.....	15
2.5 Interkommunalt plansamarbeid: begrensninger og muligheter.....	16
3 Rammene for interkommunalt plansamarbeid i plan- og bygningsloven	21
3.1 Innledning	21
3.2 Etablering	27
3.3 Den interkommunale planprosessen.....	29
3.4 Planvedtak	34
3.5 Gjennomføring.....	37
4 Interkommunalt plansamarbeid – begrensede muligheter?... 44	
4.1 Lite forpliktende samarbeid.....	44
4.2 Svake lovbestemmelser	44
4.3 Svak lov – svak lokal interesse	45
Litteratur	47

Tabelloversikt

Tabell 2.1	Ulike modeller for interkommunalt samarbeid.....	14
------------	--	----

Figuroversikt

Figur 3.1	Planprosess med interkommunalt plansamarbeid.....	23
Figur 3.2	Oversikt over myndighetsfordeling ved interkommunalt plansamarbeid.....	24
Figur 3.3	Mulige konfliktlinjer i interkommunalt plansamarbeid.....	25
Figur 3.4	Regional plan og interkommunalt plansamarbeid jf. NOU 2003: 14 s. 112.....	26

Sammendrag

Kjell Harvold og Sigrid Stokstad:

Interkommunal planlegging: Muligheter og utfordringer
NIBR-rapport 2015:3

Plan- og bygningslovens kapittel 9 åpner for at kommunene kan samarbeide om planlegging når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrensene. Samarbeidet kan omfatte alle kommunale plantyper.

På oppdrag av Kommunal- og moderniseringsdepartementet har NIBR evaluert de muligheter og utfordringer som ligger i interkommunalt plansamarbeid etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Evalueringen oppsummeres i denne rapporten.

I rapporten gjennomgår vi de muligheter og utfordringer som ligger i disse bestemmelsene. I rapportens kapittel 2 ser vi kort på omfanget av interkommunalt plansamarbeid i dag, mens kapittel 3 drøfter de juridiske rammene som er knyttet til plan- og bygningslovens kapittel 9. Våre hovedkonklusjoner – jf. også kapittel 4 i rapporten - kan oppsummeres i tre punkter:

- Vi finner i dag få eksempler på **forpliktende** plansamarbeid i Norge, organisert etter plan- og bygningslovens kapittel 9, eller etter andre bestemmelser
- Mange grunnleggende forhold gjør at mange kommuner ser **flere ulemper** enn fordeler ved å inngå i et forpliktende interkommunalt plansamarbeid etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven
- Plan- og bygningsloven kapittel 9 legger opp til et interkommunalt plansamarbeid der bare planprosessen er gitt en egen institusjonell ordning. Det kan se ut til at dette ikke er tilstrekkelig til å sikre at ordningen tas i bruk. Det kan være grunn til å spørre om det **egentlig er plass for interkommunalt samarbeid** innenfor plan- og bygningslovens system for myndighetsfordeling

Summary

Kjell Harvold and Sigrid Stokstad:

Inter authority co-operation in local planning: Possibilities and limitations

NIBR Report 2015:3

The Norwegian Planning and Building Act of 2008 puts into place a specific chapter dedicated to cooperation between municipalities in the field of planning. The new chapter aims to promote cooperation between local authorities in all types of planning, from operative to more strategic challenges, and in both physical and social planning.

In this report we go through the possibilities and the challenges which the regulations in this new chapter in the plan- and building act. First, we study the extent of inter authority planning co-operation (chapter 2 in the report). Then we discuss the juridical framework and implications that derives from the new plan- and building act (chapter 3 in the report). In the last chapter (chapter 4) we sum up our findings. Our main conclusions can be summarized in three points:

- There are today few examples of *binding* co-operation in Norway, when it comes to planning – organized after the plan and building act, or after other provisions
- Most municipalities see today *more disadvantages* than advantages by entering into a formally organized inter authority co-operation
- The Planning and Building Act's regulations on inter authority co-operation give institutional arrangements only to the planning process. This is probably not enough to secure that the intentions in the act of planning co-operation between municipalities. The **whole idea of planning co-operation** -within the framework of the plan and building act- **can in our opinion be questioned.**

---

1 Interkommunalt plansamarbeid – muligheter og utfordringer

1.1 Interkommunalt plansamarbeid

Generelt økende interkommunalt samarbeid

Omfanget av interkommunalt samarbeid *generelt* har vokst betydelig de siste tiårene. En bredt anlagt undersøkelse (ECON 2006) indikerer at norske kommuner i snitt har samarbeid på 14 områder. Typisk rapporterer kommunene mellom åtte og 21 samarbeidsfelt, men det er betydelig spredning. Den kommunen som oppga flest samarbeidsområder, oppga hele 51 felt for samarbeid. Samtidig understrekes det at det er grunn til å tro at antall samarbeid i kommunene er høyere enn det som er rapportert inn (ECON 2006:3), både fordi mer uformelle eller sporadiske samarbeider ikke skulle rapporteres, og på grunn av mangler i kommunenes rapportering. Det er mange grunner til denne utviklingen. Ofte går det naturlige samhandlingsrelasjoner som bryter med kommunegrensene: Mens vi har 428 kommuner, har vi f.eks. nå bare 160 bo- og arbeidsregioner i landet (Gundersen og Juvkam 2013, Juvkam 2002).

Plansamarbeid etter flere bestemmelser

Omfanget av samarbeid mellom kommuner mht. *planlegging* synes også å ha økt de siste årene. Interkommunalt plansamarbeid er imidlertid ikke et entydig begrep. Ofte kan dette samarbeidet være relativt uforpliktende (Harvold og Skjeggedal 2012). Mer forpliktende samarbeid kan organiseres etter ulike lovverk: I tillegg til plan- og bygningsloven, kan samarbeid også etableres etter kommuneloven og forsøksloven. Vi omtaler disse to lovene kort nedenfor.

Når interkommunalt plansamarbeid blir regulert etter *kommuneloven*, snakker vi om en form for samarbeid som foregår på samme måte som mange andre former for interkommunalt samarbeid: Det kan

være samarbeid etter kommunelovens paragraf 27 – eller administrativt eller politisk vertskommunesamarbeid etter kommunelovens paragrafer 28b eller 28c. I noen kommuner er det etablert felles interkommunale plankontor med hjemmel i kommunelovens paragraf 28. Dette gjelder f.eks. Nissedal - Kviteseid hvor det er etablert felles plankontor og Alvdal - Tynset hvor det er etablert en enhet for «plan byggesak og geodata». For kommunene i Nord-Østerdal er det dessuten etablert et eget GIS-samarbeid

Gjennom *forsøksloven* kunne en ”gjennom forsøk» utvikle funksjonelle og effektive organisasjons- og driftsformer i den offentlige forvaltning, og en hensiktsmessig oppgavefordeling mellom forvaltningsorganer og mellom forvaltningsnivåer” som det heter i paragraf 1 i loven. I regi av forsøksloven ble det etablert to "samkommuner" i Norge, begge i Nord-Trøndelag: Innherred samkommune (Levanger og Verdal kommune) og Midtre Namdal samkommune (Fosnes, Namdalseid, Namsos og Overhalla kommune). Innherred samkommune har ansvaret for "plan, byggesak, oppmåling og miljø", mens plan ikke er langt inn i ansvarsområdet for Midtre Namdal samkommune.

I tillegg til disse to lovverkene – samt bestemmelsene i plan- og bygningsloven - kan en i *prinsippet* tenke seg at plansamarbeid kunne bli organisert etter andre lovverk, som for eksempel lov om interkommunale selskaper, etter lov om aksjeselskaper eller lov om stiftelser. Vi kjenner ikke til at noen kommuner har prøvd dette, og vi vil også anta at dette ville være svært problematisk på planområdet i og med at den politiske kontrollen ville bli vesentlig svekket gjennom slike ordninger.

Interkommunalt plansamarbeid kan selvsagt også foregå uten at det er knyttet opp mot de formelle lovverk. Dette kan være samarbeid som oppstår ut fra lokale behov for samarbeid og som i større eller mindre grad blir oppmuntret av aktører på regionalt eller sentralt hold.

Interkommunalt plansamarbeid etter plan- og bygningsloven

Interkommunalt plansamarbeid kan gjennomføres med hjemmel i plan- og bygningsloven (som trådte i kraft 1. juli 2009) kapittel 9 om interkommunalt plansamarbeid. Samarbeidet kan omfatte alle former for kommunale plantyper. Kapittel 9 ble innført ved revisjonen av plandelen av plan- og bygningsloven. Formålet er

Å legge til rette for mer interkommunalt plansamarbeid gjennom et sett med ”normalregler” for likt samarbeid (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008:203)).

Bestemmelsene i kapittel 9 gir de deltagende kommunene stor grad av frihet til å organisere samarbeidet på den måten de selv finner mest hensiktsmessig. Bestemmelsene i PBLs kapittel 9 gir på den ene siden kommunene stor grad av frihet til å organisere interkommunalt samarbeid: Det er relativt lett å starte et samarbeid. Samtidig er det først når det interkommunale plansamarbeidet er kommet i gang, at det blir tydelig hvilke interesser/interessekonflikter som kan gjøre seg gjeldende. Som «sva» på dette, er det i loven tatt inn regler som skal gjøre det mulig å løse uenighet mellom kommunene, slik at planarbeidet ikke kjører seg fast. Likevel følger det av loven at selve planvedtaket skal treffes av den enkelte kommunen.

Dermed blir de juridiske mulighetene – og begrensningene – i PBLs kapittel 9 et kjernespørsmål i hvordan interkommunalt samarbeid vil kunne utvikle seg framover.

1.2 Problemstillinger

I denne rapporten retter vi søkelys mot to hovedspørsmål:

- For det første retter vi søkelyset mot omfanget av interkommunalt plansamarbeid i Norge. Har kommunene tatt i bruk mulighetene loven gir til å samarbeide over kommunegrensene? I rapportens kapittel 2 går vi gjennom dette.
- For det andre retter vi søkelyset mot bestemmelsene i plan- og bygningsloven når det gjelder interkommunalt plansamarbeid: Hvilke muligheter – og eventuelle mangler – kan en peke på i kapittel 9 i plan- og bygningsloven? I rapportens kapittel 3 drøfter vi bestemmelsene i loven.

1.3 Metode

I vårt arbeid har vi dels basert oss på dokumentstudier: vi har gått gjennom en rekke dokumenter knyttet til interkommunal planlegging. Intervju med sentrale aktører i kommuner og på regionalt nivå har også vært en viktig del av vår studie. I starten av prosjektet sendte vi – i samarbeid med departementet – en forespørsel til nettverket for planveiledere i fylkeskommunene og plankoordinator hos fylkesmennene. Formålet var først og fremst å få et grunnlag for å vurdere omfanget av interkommunalt plansamarbeid i Norge, med særlig vekt på samarbeid knyttet til kapittel 9 i plan- og bygningsloven. Forespørselen ble sendt pr e-

post 05.12.13 med puring 16.12 og en siste puring 22.01.14. Etter siste puringrunde fikk vi svar fra alle fylker.

I og med at vi har fått svar fra alle fylker kan vi med andre ord si at svarene gir et godt bilde av interkommunalt plansamarbeid i landet, sett fra regionalt nivå. Etter at den landsdekkende undersøkelsen var gjennomført, foretok vi noen telefonintervju – både med regionalt nivå i fire fylker og med utvalgte kommuner – for å fylle ut det bildet vi hadde fått gjennom den kvantitative undersøkelsen.

1.4 Gangen i rapporten

Rapporten består av fire kapitler: I kapittel 2 presenterer vi hovedresultatene fra den mail-baserte undersøkelsen samt de intervjuene vi gjennomførte. I kapittel 3 foretar vi en gjennomgang av de juridiske rammene for interkommunalt plansamarbeid, slik de framkommer i plan- og bygningslovens kapittel 9.

Avslutningsvis, i kapittel 4, drøfter vi muligheter og utfordringer knyttet til interkommunalt plansamarbeid.

---

2 Plansamarbeid sett fra regionalt nivå og fra kommunene

2.1 Utgangspunkt

I første del av prosjektet foretok vi – som tidligere nevnt – en enkel e-post basert spørreundersøkelse rettet mot fylkesnivået. På bakgrunn av svarene fikk vi en oversikt over interkommunalt plansamarbeid i landet, sett fra regionalt nivå. Hovedinntrykket fra undersøkelsen er at interkommunalt plansamarbeid med sterke forpliktelser knyttet til felles organisering og/eller felles planprodukt **ikke** er veldig utbredt i dag. Undersøkelsen kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- De fleste fylker rapporterer om at det fins interkommunalt plansamarbeid, *i en eller annen form*. Bare tre fylker oppga at en ikke var kjent med noe slikt samarbeid.
- Flere samarbeidsprosjekt knyttet til arealplanlegging er knyttet til transportinfrastruktur, som ny vei eller jernbane
- Et mindre utvalg fylker oppgir at det eksisterer samarbeid om planstrategi
- Nye interkommunale planer for strandsone og/eller felles sjøareal ble rapportert inn fra fire fylker.

Selv om det i spørreundersøkelsen spesifikt ble understreket at en ønsket informasjon om interkommunalt plansamarbeid etter plan- og bygningslovens kapittel 9, har mange i sine svar inkludert andre typer interkommunalt plansamarbeid, når de har besvart spørsmålene. Mye av det samarbeidet som er rapportert inn fra fylkene, kan altså ikke sies å være plansamarbeid etter PBLs kapittel 9.

2.2 Forekomsten av interkommunalt plansamarbeid

Interkommunalt plansamarbeid er langt mindre utbredt enn interkommunalt samarbeid på andre områder. Likevel foregår det en del interkommunalt plansamarbeid, - og dette skjer i ulike former. Tidligere studier (se f.eks. Harvold og Skjeggedal 2012) har vist at det meste dreier seg om mer eller mindre formaliserte og avtalebaserte samarbeid om konkrete planoppgaver og/eller kjøp og salg av tjenester.

I de telefonintervjuene vi gjennomførte i etterkant av spørreundersøkelsen, understreket noen av våre informanter fra fylkene at det var et betydelig samarbeid mellom kommunene innenfor planfeltet:

Vi kjenner til plansamarbeid mellom flere kommuner i fylket, men da snakker vi gjerne om utveksling av erfaringer på bestemte felt; for eksempel plan- og byggesaksforum.

Det ble også understreket at kommunene samordnet seg i tid mht. kommuneplanprosessen:

Det fins flere eksempler på at kommuner har kjørt planprosesser relativt parallelt og utvekslet erfaringer underveis. Men samarbeidet har ikke vært formalisert som et samarbeid etter plan- og bygningsloven eller andre lovverk. Når en kommer til vedtaksfasen i kommunene, kjøres det oftest prosesser som ikke er samordnet med andre kommuner.

Vurderinger som denne, fra regionalt nivå, er nokså representativ: Det ble understreket at det fantes uforpliktende samarbeidsordninger som omfattet planfeltet. Dette samarbeidet var gjerne utviklet innenfor rammen av den regionen i fylket, som kommunene tilhørte. Samarbeid mellom to-tre kommuner - som så naturlige koplinger på planfeltet - forekom også. Imidlertid er dette primært samarbeid som ikke direkte handler om å utarbeide *konkrete* interkommunale planer.

Noen kommuner samarbeid også til en viss grad, når det gjelder tjenester: en kommune som har mangel på planleggere kan kjøpe tjenester av en nabokommune som har personal. Slikt samarbeid kan være løst organisert:

Det kan være tale om små kommuner som kjøper slike tjenester av nabokommunen, fordi ingen kan gjøre jobben. Derfor må en betale andre kommuner for tjenesten.

Denne situasjonsbeskrivelsen viser det kan være behov for en sterkere planadministrasjon i mange mindre kommuner. På regionalt nivå ble det av flere understreket at en ofte ser behov for at kommunene bør samarbeide om planlegging. Fylkesnivået prøver også å oppmuntre til samarbeid, men ofte viser det seg at det er vanskelig for kommunene å komme i gang.

Få kommuner i vårt fylke har god personell dekning når det gjelder planlegging. Planarbeidet blir ofte skadelidende. Samarbeid over kommunegrensene *kan* være en løsning for å gjennomføre krevende planprosesser.

Denne uttalelsen fra en kommuneplanlegger viser at samarbeid kan ha et stort potensiale, hvis en får lagt til rette for dette mellom kommunene. Begrensede ressurser kan imidlertid hindre dette.

Noen hovedmodeller for interkommunal planlegging

I prinsippet kan en tenke seg fire typer interkommunalt plansamarbeid (Harvold og Skjeggedal (2010:30-32). Samarbeidet kan knyttes opp mot en prosess-side og en produktside. Med prosess-side mener vi i denne sammenheng kommuner som fokuserer på et samarbeid knyttet opp mot personellmessig kontakt mellom planleggere i ulike kommuner. Samtidig kan interkommunalt plansamarbeid ha fokus på «produktet»: dvs. at en primært fokuserer på å lage en samordnet interkommunal plan, uten nødvendigvis å etablere felles plankontor. I tillegg kan en selvsagt ha samarbeid både om prosess og produkt., jf. tabellen nedenfor.

Vi kjenner til få eksempler på samarbeid der en både har sterkt fokus på felles plan og felles organisering (rute 1 i tabellen nedenfor). Innherred samkommune (Levanger og Verdal) kan imidlertid tjene som eksempel på dette. Samkommunen er en samarbeidsløsning hvor kommunene har et felles politisk organ til styring av aktuelle fellesoppgaver, mens kommunene beholder sine kommunestyre til styring på andre områder. Dette er altså en nokså omfattende og forpliktende måte å legge opp samarbeidet på.

Etablering av interkommunalt plankontor kan tjene som eksempel på en situasjon med sterkt fokus på organisering og svakt fokus på

felles plan (rute 2 i figuren). Her kjenner vi til noen flere eksempler. Det er bl.a. etablert felles plankontor for Nissedal og Kviteseid og for Tynset og Alvdal. Det fins også noen eksempler på samarbeid om plan, uten særlig fokus på felles organisering (situasjon 3 i tabellen). Eksempler her er felles kommuneplanens arealdel for Tolga og Os og interkommunal kommunedel plan for Solnørvasdraget (mellom Skodje, Vestnes og Ørskog). Erfaringene fra denne typen samarbeider at det bør settes av godt med tid når denne typen planarbeid skal gjennomføres. Mange hensyn skal avveies og mange konflikter kan dukke opp underveis i prosessen.

Tabell 2.1 Ulike modeller for interkommunalt samarbeid

	Sterkt fokus på utarbeidelse av plan	Svakt fokus på utarbeidelse av plan
Sterk fokus på å etablere felles organisering	1. «Samkommunen»	2. «Plankontormodellen»
Svakt fokus på å etablere felles organisering	3. Felles plan	4. Uforpliktende samarbeid

Bestemmelsene i kapittel 9 i PBL kan ikke plasseres entydig en av rutene i tabellen, men ligger relativt nær rute 3 i tabellen: hovedfokus ligger først og fremst på å få fram en felles (interkommunal) *plan*. Samtidig fins det noen bindinger for organisering, men disse er – som vi kommer tilbake til i kapittel 3 – relativt generelle og overordnede.

2.3 Interkommunalt plansamarbeid – styrking av kompetanse og kapasitet

Mange av våre informanter i kommuner og fylker framhevet at det var gode grunner for å etablere interkommunalt plansamarbeid. For mange små kommuner ser den viktigste grunnen ut til å være å samarbeide for å styrke kompetanse og kapasitet til planarbeid. I byområder kan det i mange sammenhenger fornuftig å samordne planleggingen over kommunegrensene fordi det er klare funksjonelle sammenhenger mellom kommunen. De aller fleste vi

har intervjuet framhever *plankompetanse* som en stor utfordring for små kommuner. En informant fra fylkeskommunen understreket at kravene til konsekvensutredninger av planer er økende, og at det er vanskelig for små kommuner, med liten planleggingsstab, å løse disse utfordringene alene.

De tekniske kravene til kartløsninger og produksjon av kart er så store at mange kommune ikke har mulighet til å lage tilfredsstillende løsninger. Kompetansekravene er så store og spesialiserte at det ikke lenger er mulig for enkeltpersoner å utføre mange ulike typer oppgaver. Etablering av nettverk i forbindelse med Geografiske informasjonssystemer (GIS) er eksempel på et samarbeid som drives i mange fylker. Denne typen samarbeid er i mange kommuner en nødvendig forutsetning for å kunne gjennomføre planarbeid ved at kompetente personer kan arbeide med kartløsninger og planpresentasjoner for hele regionen. GIS-samarbeidet er også viktig for informasjonsutveksling og nettverksbygging og fungerer i flere regioner som en plattform for andre typer samarbeid.

På fylkesnivå ble det også understreket at interkommunalt plansamarbeid ofte kunne ha gitt bedre resultater enn når kommunene planlegger hver for seg. Samarbeid innenfor bo - og arbeidsmarkedsregioner kunne for eksempel gi bedre løsninger mht. plassering av nye boligfelt, enn når kommunene planlegger hver for seg.

2.4 Problematiske sider ved interkommunalt plansamarbeid

Hovedinntrykket vi sitter igjen med fra de telefonintervjuene vi gjennomførte er at interkommunalt plansamarbeid er relativt begrenset, når vi snakker om *konkret* samarbeid etter plan- og bygningsloven.

Noen typer hindringer synes å gå igjen i mange kommuner, som politisk styring og spørsmål om lokalisering.

Nesten alle vi intervjuet pekte på ett viktig moment når de skulle forklare hvorfor det i praksis ble så lite samarbeid på dette området: Lokalpolitikken setter ofte klare grenser for plansamarbeid. Politikken er territoriell. En vil styre bruken av eget areal uten at må ta hensyn til nabokommunen.

Det ble understreket at kommunene, som politisk selvstendig organ, selv skal lage sin egen plan, og sånn vil kommunene ha det. Hvis en skal inngå samarbeid med andre må nytten av dette være

helt klar for begge/alle parter. Ofte er det vanskelig for kommunene å se denne nytten – og dermed uteblir samarbeidet.

Det er en lang tradisjon for at kommunene utarbeider planer på egenhånd og i minst mulig grad ”blander” seg bort i det andre kommuner gjør. En av de intervjuede påpekte at kommunene sjelden gir innsigelse på nabokommunenes planer, og at dette kom av et sterkt ønske i kommunene om ikke å overkjøre nabokommunene.

Grunnen til at det relativt begrensede plansamarbeid, er altså at lokalpolitikere ikke vil ha det. En typisk uttalelse i våre samtaler var at planleggere og administrasjonen i kommunene gjerne vil samarbeide, men politikere ser på plan som et felt for å fremme lokal politikk. Derfor er politikere sjelden interessert i et samarbeid med nabokommuner.

Lokaliseringsspørsmål har også stoppet mange forsøk på interkommunalt plansamarbeid. Dette gjelder både spørsmål om faglig samlokalisering av planleggingsstaben og spørsmål om lokalisering av boligfelt/hyttefelt. Alle kommuner vil helst ha planleggerne i sitt eget rådhus. Politikere er ikke interessert i at planleggere skal jobbe i andre kommuner. På samme måte vil en gjerne ha boligfelt og hyttefelt lokalisert i en kommune – og ikke i nabokommunen

2.5 Interkommunalt plansamarbeid: begrensninger og muligheter

Dagens politiske oppfatninger synes altså å sette klare begrensninger for omfanget av interkommunalt plansamarbeid. Likevel finner samarbeid sted i noen kommuner. I noen sammenhenger utvikles det samarbeid knyttet til et konkret prosjekt: f.eks. ved utbygging av ny transportinfrastruktur. Ved utbygging av ny E6 i Gudbrandsdalen fra Otta til Ringebu, samarbeidet de fire kommunene som var berørt om planleggingen. Samtidig var dette en planlegging der Statens vegvesen var en viktig premissleverandør (Harvold og Tesli 2013).

Vi ser også at kommuner vurderer samarbeid om overordnede strategiske forhold. Utvikling av kommunal planstrategi på tvers av kommuner, kan etter hvert utvikle seg som et verktøy for nærmere interkommunalt samarbeid. Vi kjenner imidlertid ikke til konkrete evalueringer av utviklingsforsøk på dette feltet.

Flere av personene vi intervjuet i dette prosjektet påpekte at *kystsonoplanlegging* er felt flere kommuner ser potensiale for

samarbeid. Dette er for så vidt ikke nytt som plantema, men det er en økende interesse for samarbeid. Her er *næringen* (knyttet til oppdrett) opptatt av at det bør utarbeides planer på tvers av kommunegrensene, og næringen sørger for å formidle dette til kommunene, ikke bare til administrasjonen men også til det politiske nivået. Dermed kan det skapes større forståelse for at kommunene må samarbeide på dette feltet i årene framover. Det er nå flere pågående prosesser mht. interkommunalt samarbeid langs kysten. Kystplan Helgeland er et slikt eksempel. Her inngår 13 kommuner i et samarbeid, se også egen ramme i slutten av dette kapittelet.

Klima - og energiplaner er også plantema som innbyr til å se over kommunegrensen og til å finne interkommunale løsninger. Det finnes imidlertid få eksempler på forpliktende planer på dette feltet (Harvold og Risan 2010).

Samarbeid i storbyregioner

Det ble pekt på at det kunne være nødvendig med en holdningsendring i kommunene, for å få til mer interkommunalt samarbeid. En fylkesplanlegger påpekte for eksempel at en forutsetning for å få til et interkommunalt samarbeid mellom en storkommune og mer rurale nabokommuner, er at en får til en god balanse mellom kommunene ikke minst når det gjelder fordeling av boliger. Det fins nå flere eksempler på samarbeid mellom kommuner innenfor storbyområder.

Det er etablert en samarbeidsavtale mellom Oslo kommune og Akershus fylkeskommune om opprettelse av felles plansekretariat for utarbeidelse av regional plan for areal og transport. Målsetningen med arbeidet er å utarbeide og behandle en langsiktig overordnet regional plan for regionens arealmessige utvikling.

Det er også utarbeidet en interkommunal arealplan for Trondheimsregionen (IKAP). Slikt samarbeid i storbyregioner gir selvsagt nye muligheter for arealplanlegging. Samtidig viser prosessen i Trondheimsregionen at det også er store utfordringer knyttet til slike planer. Som kjent fremmet Malvik kommune innsigelse på Trondheim kommunes kommuneplan – arealdel 2012-24, fordi en mente denne ikke fulgte intensjonen i IKAP. Innsigelsen ble ikke tatt til følge da departementet behandlet saken, men illustrerer likevel de konflikter som kan oppstå mellom kommuner i slike utbyggingssaker. I kapittel 3 (avsnitt 3.4) drøfter vi planleggingen i trondheimsregionen litt nærmere under avsnittet «Kommunal forankring av planforslaget».

For svake rammer?

Så å si alle de intervjuende understreket at en viktig forutsetning for planlegging generelt og også for interkommunalt plansamarbeid, er at kompetansen i kommunene må styrkes på planfeltet. En utfordring ligger i å få personalressurser til å gjennomføre de bestemmelser som lov/regelverk foreskriver.

Noen uttalte også en generell skepsis til verdien av kapittel 9 i PBL. En av våre informanter sa det slik:

Bestemmelsene i plan og bygningsloven om interkommunalt plansamarbeid betyr lite i praksis. Det må sterkere styringssignaler til for å få til konkret samarbeid mellom kommunene.

Samtidig kan det reises spørsmål ved om fokus utelukkende på kompetanse og personal ressurser er nok. Et plansamarbeid på tvers av kommunegrensene kan representere store utfordringer, ikke minst når det gjelder struktur og organisasjon i samarbeidet. I neste kapittel drøfter vi bl.a. utfordringer knyttet til slike føringer i forhold til bestemmelsene i PBL.

Kystplan Helgeland: Eksempel på bredt anlagt plansamarbeid

Som nevnt i forordet, var en av modulene i dette prosjektet knyttet til et pågående samarbeid med interkommunalt plansamarbeid i Sør-Helgeland. NIBR har fulgt samarbeidet, men uten at det spesifikt skulle evalueres. Vi mener imidlertid det er interessant å nevne prosjektet, som eksempel på et bredt anlagt interkommunal plansamarbeid.

Kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy, Vega, Vevelstad, Herøy, Dønna, Leirfjord, Nesna, Træna, Lurøy, Rødøy og Vefsn inngår i samarbeidet for Kystplan Helgeland. Planen skal definere bruk og vern i sjøområdene i de 13 kommunene.

De 13 kommunene utarbeider en felles arealplan for sjøområdene (kystsoneplan) gjennom et interkommunalt plansamarbeid, og planen skal til slutt danne en delplan for sjøområdene i hver enkelt kommune.

Kommunene har selv planmyndigheten og representanter fra hver kommune vil være ansvarlig for planprosessen helt frem til at den endelige arealplanen for sjøområdene er klar for vedtak i de enkelte kommunestyrene.

Første halvår 2014 ble det lagt ut forslag til planprogram ut til offentlig ettersyn iht. PBL. § 11-12. Planprogrammet ble også gjort tilgjengelig for gjennomsyn på prosjektets nettside: <http://www.sh-region.no/kystplan-helgeland>, gjennom kommunenes nettsider og på rådhusene/ kommunehusene i de deltakende kommunene.

Arbeidet med kystsoneplanen ble i 2014 delt opp i tre faser, jf. også prosjektets nettside <http://www.sh-region.no/kystplan-helgeland>:

1. **Utarbeiding av planprogram:** Planprogrammet skal være en arbeids-, utrednings- og medvirkningsplan og derigjennom være grunnlag for fortsatt planarbeid. I utarbeidelsen av planprogram inngår en høringsrunde på seks uker, frist for innspill er 16.4.2014.
2. **Utredninger og planløsninger:** Forslag på arealbruk blir tatt frem og alternativer og forskjellige

interesser utredes og veies mot hverandre i løpet av våren 2014. I perioden mai – juni ønskes innspill og forslag velkommen. Mal for konkrete innspill til ny arealbruk finnes på WEB-sidene til kommunene og til Sør-Helgeland Regionråd.

3. **Planforslag og planbehandling:** Plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. tenkes sendt ut på offentlig høring 31. mai 2015. I prosessen legges det vekt på lokale medvirkningsprosesser. Målsetningen er at Kystplan Helgeland skal være ferdig behandlet 1. oktober 2015.

3 Rammene for interkommunalt plansamarbeid i plan- og bygningsloven

3.1 Innledning

Reglene om interkommunalt plansamarbeid i plan- og bygningsloven (PBL) springer ut av et ønske om at planlegging skal skje på tvers av kommunegrensene når innholdet av planene gjelder spørsmål av kommuneoverskridende karakter. Samferdsel, miljøvern, bolig- og næringsutvikling er eksempler på politikkområder som ofte går utover den enkelte kommunen.

Planlovutvalgets mente at det var nødvendig med mer forpliktende samarbeid mellom kommuner, statlige sektororganer og fylkeskommunen for å oppnå en mer effektiv og samfunnsmessig ønsket løsning på kommuneoverskridende utfordringer. (NOU 2003: 14, side 112) Interkommunalt samarbeid var ett av grepene som skulle realisere dette.

Ny lov måtte legge vesentlig bedre til rette for at plansystemet skulle brukes også i interkommunalt plansamarbeid enn det tidligere lov gjorde. (NOU 2003:14, side 121.) Dette skulle gjøres ved å innføre nye regler om interkommunalt plansamarbeid som avklarte hvordan slikt samarbeid skal organiseres, hvordan det forholder seg til annen regional planlegging og hvilke rettigheter og plikter deltakerne i planprosessen har.

Utvalget så for seg interkommunalt plansamarbeid som noe mål- og tiltaksrettet heller enn noe rent strategisk. Tanken var altså ikke at det interkommunale plansamarbeidet først og fremst skulle gjelde informasjonsinnhenting og føringer på svært overordnet nivå.

En fylkesplan bør i alle fall være av strategisk karakter mens fylkesdelplaner, regionale handlingsplaner og

interkommunalt plansamarbeid bør gjøres mer mål- og tiltaksrettet – avhengig av oppgaven (NOU 2003: 14 s. 113).

Utvalget mente også at identifisering av utfordringer som kan løses ved interkommunalt plansamarbeid skulle være en del av regional planstrategi.

Erfaringene så langt viser at interkommunalt plansamarbeid ikke er tatt i bruk på den måten planlovutvalget så for seg. Omfanget er mindre, og plansamarbeidet gjelder i mindre grad bindende planer og er mindre «mål- og tiltaksrettet» enn det som var forutsatt.

I odelstingsproposisjonen om plandelen i ny plan- og bygningslov ble linjene fra planlovutvalgets forslag i stor grad fulgt. Imidlertid ser det ut til at forventningene er blitt noe dempet når departementet sier at endringene neppe vil påvirke planpraksis eller ressursbruk i målbart omfang (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 252).

Det viktigste alternativet til interkommunalt samarbeid for kommuneoverskridende temaer er regional plan. Dette planredskapet brukes, men trolig ikke i så stor utstrekning at det sikrer det omfanget av kommuneoverskridende planlegging som planlovutvalget så for seg. Vurderingen av interkommunalt plansamarbeid etter plan- og bygningsloven kap. 9 kan altså plasseres i en større sammenheng, der planleggingen er mindre kommuneoverskridende enn lovgiver forutsatte.

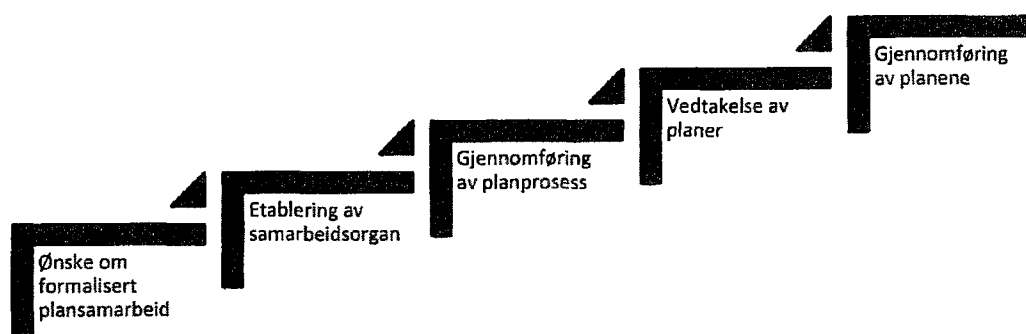
Kommunesamarbeid kan også skje i andre former, også når det gjelder planarbeid. For eksempel brukes vertskommuneordningen for å etablere felles plankontorer. Slike ordninger kan løse problemet med lite planfaglig kompetanse i små kommuner. Det er likevel ikke gitt at plansakene vurderes i et kommuneoverskridende perspektiv.

Oversikt over myndighetsfordeling og prosess

Forarbeidene til lovens kapittel 9 viser at lovgiver ønsket mye interkommunalt plansamarbeid, men ingen endring i plan- og bygningslovens struktur for myndighetsfordeling. Dette er en underliggende premiss for regelverket som preger det sterkt.

Figuren under viser en oversikt over de ulike stadiene i planprosessen for interkommunalt plansamarbeid.

Figur 3.1 *Planprosess med interkommunalt plansamarbeid*

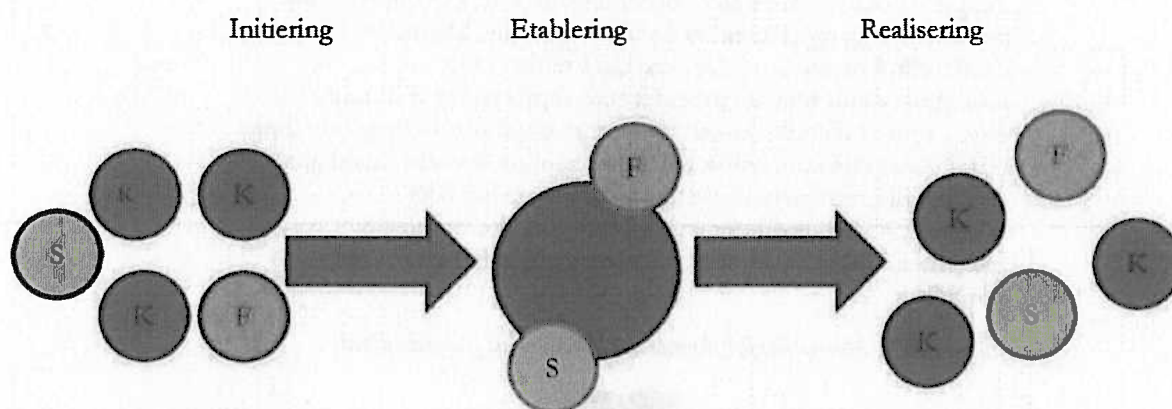

Reguleringen av interkommunalt plansamarbeid tar utgangspunkt i at hver enkelt kommune, eller eventuelt fylkeskommunen eller statsforvaltningen, først tar initiativ til slikt samarbeid. Så samler kommunene seg ved å etablere et felles samarbeidsorgan. Når planforslaget er utarbeidet, er det imidlertid opp til hvert enkelt kommunestyre å vedta og forvalte planen. Kommunene kan inngå avtale om gjennomføring av planen, men de bindende vedtakene som planmyndighet må kommunene gjøre selv. Det institusjonelle fellesskapet er ikke lenger på plass når styret for det interkommunale plansamarbeidet ikke kan treffe selve planvedtaket.

Interkommunalt plansamarbeid innebærer ikke noe brudd med hierarkiet av planmyndigheter som inngår i plan- og bygningslovens system. På toppen er statlig planmyndighet, under er regional planmyndighet og nederst er kommunene. Interkommunalt plansamarbeid gir kommunene en egen mulighet

til å påvirke planleggingen utenfor kommunegrensene, men regional og statlig planmyndighet kan sette rammer for og styre det interkommunale plansamarbeidet på samme måte som overfor den enkelte kommune.

Figur 3.2 *Oversikt over myndighetsfordeling ved interkommunalt plansamarbeid*

S=statsforvaltning/ K=kommune/ F=fylkeskommune

I denne figuren ser vi at ønsket om formalisert plansamarbeid mellom kommuner kan oppstå i en eller flere av de aktuelle kommunene, i fylkeskommunen og i statsforvaltningen, typisk hos fylkesmannen. Alle disse instansene kan ta initiativ til slikt samarbeid. I gjennomføringsfasen blir samarbeidsorganet etablert og planprosessen blir gjennomført i regi av samarbeidsorganet sammen med de aktuelle kommunene. I samarbeidsorganet er kommunene representert, men fylkeskommune og stat kan påvirke planprosessen på samme måte som ellers. I realiseringsfasen blir planene vedtatt og gjennomført. Dette må skje i hver enkelt kommune.

Slik oppsplitting mellom politikktutformer og gjennomfører bærer i seg en risiko for at gjennomføringen kan svikte.

Loven legger opp til at interkommunalt plansamarbeid kan føres over til regional planlegging. Kommunene er altså ikke «nødt til» å bli enige for at noe felles skal skje. Regional planmyndighet kan gå inn og sikre dette på en alternativ måte. Dette gjør at rasjonalet bak

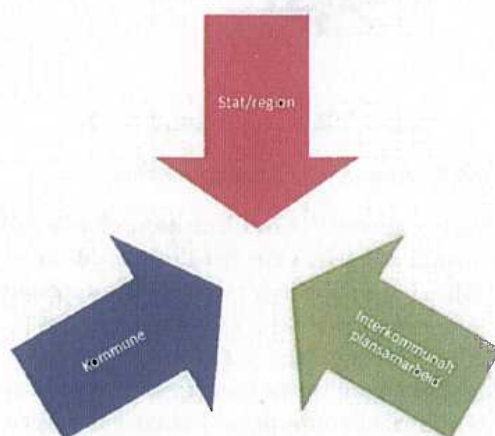

interkommunalt plansamarbeid blir litt annerledes enn det som ellers gjelder for interkommunalt samarbeid. Planhierarkiets ramme påvirker forhandlings- og forpliktelsesmekanismen ved interkommunalt plansamarbeid.

Vi ser at interkommunalt plansamarbeid omfatter mange aktører. Det er mange muligheter for at motstridende interesser gjør seg gjeldende i prosessen fra initiering via etablering til realisering.

Figuren nedenfor illustrerer konfliktlinjene som kan oppstå i slike prosesser. Utgangspunktet er de ulike aktørene. Der har vi selvsagt de aktuelle kommunene. Det kan også tenkes at det interkommunale plansamarbeidet selv, representert ved styret, har et syn som er ulikt det enkeltkommunene står for. I tillegg kommer statlige myndigheter, typisk fylkesmannen, og regional myndighet ved fylkeskommunen. Disse ulike instansene har ikke nødvendigvis samme interesser i saken. Interkommunalt plansamarbeid forutsetter at aktørene greier å håndtere slike konflikter.

Figur 3.3 *Mulige konfliktlinjer i interkommunalt plansamarbeid*

Hva er egnet for interkommunalt plansamarbeid?

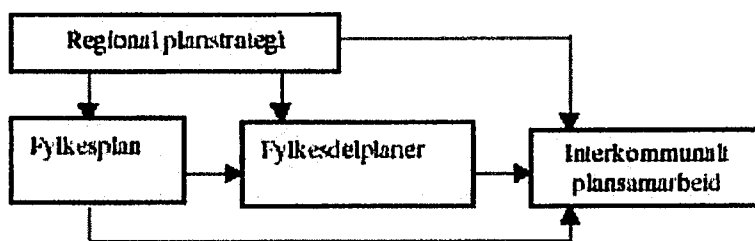
Det er aktørene selv som må ta stilling til hva som skal inngå i interkommunalt plansamarbeid. Her skal vi se nærmere på hva lovens forarbeider sier om dette. Utgangspunktet finner vi i NOU 2003: 14 s. 114:

Utfordringer som berører et begrenset antall kommuner, og hvor det stort sett er felles interesser mellom kommunene og heller ikke vesentlige regionale

eller nasjonale hensyn, vil som regel mest hensiktsmessig kunne behandles gjennom interkommunalt plansamarbeid og som fører fram til samordnede kommuneplaner.

Samtidig finner vi en sterk vektlegging av fylkeskommunens rolle. Planlovutvalget så interkommunalt plansamarbeid som en del av det regionale plansystemet.

Figur 3.4 *Regional plan og interkommunalt plansamarbeid jf. NOU 2003: 14 s. 112*

For oppgaver som omfatter svært mange kommuner, hvor det må foretas avveininger mellom motstridende kommunale interesser, og hvor også fylkeskommunale og statlige organer må forpliktes, vil fylkesdelplaner i henhold til planlovutvalget være et mer egnet virkemiddel (NOU 2003: 14 s. 114).

Der det er best å ha én helhetlig plan som en overordnet retningslinje for både kommunenes videre planlegging og sektorenes planlegging og virksomhet, bør fylkesplan velges. Der målet oppnås fullt ut gjennom flere, samordnede enkeltplaner for hver kommune, kan interkommunalt samarbeid være å foretrekke. ... Gjelder derimot planoppgaven mer konfliktfylte spørsmål og krever vedtak som kan gå på tvers av interessene til noen kommuner, og særlig hvor det også er betydelige statlige og regionale interesser, vil det ofte være en bedre løsning at planleggingen skjer som fylkesplanlegging (NOU 2003: 14 s. 286).

Vi ser her at planlovutvalget så de aktuelle konfliktlinjene for seg, og de sa ganske tydelig at interkommunalt plansamarbeid er mest aktuelt når det ikke er knyttet konflikter til planleggingen.

Problemstillinger for juridisk analyse

Den overordnede problemstillingen er om regelverket hindrer mer bruk av interkommunalt plansamarbeid. Er regelverket en push-faktor, slik det var tenkt, eller innebærer reglene barrierer mot

interkommunalt plansamarbeid? Hvilke elementer er det eventuelt som gjør at interkommunalt plansamarbeid ikke brukes mer?

Problemstillingene kan formuleres med grunnlag i de ulike prosessrinnene for interkommunalt plansamarbeid. Er det sider ved regelverket om *etablering* av interkommunalt plansamarbeid som hindrer at ordningen tas i bruk? Dette er behandlet i neste avsnitt. Eller er det elementer ved reguleringen av *gjennomføringen av plansamarbeidet* som gjør at ordningen ikke foretrekkes? Dette er behandlet i avsnitt 3.3. Er reguleringen om selve *planvedtaket* problemet, eller er det reguleringen av den etterfølgende *gjennomføringen av planen*? Disse problemstillingene er behandlet i avsnitt 3.4 og 3.5.

Studien tar utgangspunkt i fordelingen av myndighet mellom de ulike planmyndighetene, stat, fylkeskommune og de ulike kommunene, med hensyn til å styre både planprosessen og innholdet i planene. Interkommunalt plansamarbeid innebærer ulike former for samhandling og avtaler mellom partene. Bruk av avtalemekanismen forutsetter grunnleggende sett at avtalepartene har en viss handlefrihet. Kommunenes handlefrihet på dette området holdes opp mot overordnede planmyndigheters mulighet til styring. Det er stor forskjell på rettslig bindende avtaler som kan bringes inn for domstolene for gjennomføring og mer løse «intensjonsavtaler». Studien går blant annet nærmere inn på hva slags avtaler det interkommunale plansamarbeidet etter plan- og bygningsloven kapittel 9 kan omfatte, særlig med tanke på framtidige forpliktelser for nye kommunestyre.

3.2 Etablering

To eller flere kommuner «bør samarbeide»

Lovgiver har tatt utgangspunkt i at to eller flere kommuner bør samarbeide om planlegging etter denne lov når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrenser, jf. PBL. § 9-1 første ledd første setning. I denne bestemmelsen er det særlig uttrykkene «bør» og «hensiktsmessig» som påkaller oppmerksomheten.

«Bør» viser at denne bestemmelsen ikke pålegger kommunene en rettslig plikt til å inngå plansamarbeid, men den gir en oppfordring. Siste del av setningen presiseres at plansamarbeidet bør inngås når det er «hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrenser». Vurderingen av hva som er hensiktsmessig er i utgangspunktet ganske åpen, og både faglige og politiske synspunkter kan være relevante. I slike situasjoner har det stor

betydning hvem som skal foreta hensiktsmessighetsvurderingen. Forarbeidene sier lite om dette. Men det er i hvert fall klart regional planstrategi og regional plan kan være relevant, slik at det i utgangspunktet ikke bare er opp til kommunene å vurdere hva som er «hensiktsmessig», jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 203. Samme tankegang finner vi i formuleringen om at interkommunalt plansamarbeid er «et virkemiddel for å følge opp den regionale planstrategien», jf. § 9-1 første ledd og Ot. prp. nr. 32 (2007-2008) s. 204.

«Regional planmyndighet eller statlige myndigheter kan anmode kommuner»

Forbindelsen mellom interkommunalt plansamarbeid og regionale og statlige myndigheter blir ytterligere understreket i regelen om at regional planmyndighet eller statlige myndigheter kan anmode kommunene om å innlede et slikt samarbeid når det anses nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går ut over den enkelte kommune, jf. § 9-1 andre ledd andre setning. Det er altså ikke bare kommunene som kan vurdere når det er grunn til å planlegge over kommunegrensene. «Bestemmelsen er tatt inn for å gjøre det klart at slike oppfordringer er fullt legitime dersom kommunene selv ikke foreslår slikt samarbeid.», jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 204. Og videre: «Regional planmyndighet og staten har et selvstendig ansvar for å bidra til at overordnede hensyn og oppgaver løses gjennom en hensiktsmessig planlegging.» Denne bestemmelsen gir likevel bare en rett til å anmode, og slik anmodning etablerer ingen rettslig plikt for kommunene til å etablere interkommunalt samarbeid.

Spørsmålet om når interkommunalt plansamarbeid «anses nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går ut over den enkelte kommune» er ikke nærmere omtalt i forarbeidene. Denne formuleringen innebærer neppe noe mer enn uttrykket «hensiktsmessig» i bestemmelsen over.

Spørsmålet er om reglene om interkommunalt plansamarbeid i kapittel 9 sikrer regional planmyndighet og staten muligheten til å bidra til at overordnede hensyn og oppgaver løses gjennom en hensiktsmessig planlegging. Er det tilstrekkelig å gi dem mulighet til å ta initiativ til slikt plansamarbeid?

Pålegg om interkommunalt plansamarbeid

Loven gir også en mulighet til å pålegge kommunene å etablere interkommunalt plansamarbeid, jf. PBL. § 9-1 siste ledd. Et slikt pålegg vil gi en rettslig forpliktelse. Pålegg kan bare gis av «departementet», slik at regional planmyndighet er utelukket, og

vilkåret er at «det anses nødvendig for å ivareta og løse nasjonale og viktige regionale hensyn og oppgaver». Pålegg skal i henhold til forarbeidene ikke være enkeltvedtak etter forvaltningsloven, men kommunene skal ha anledning til å uttale seg i forkant. (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 204. Dette innebærer at det blant annet ikke er klagerett på vedtak om slikt pålegg. Vilkåret for å gi pålegg framstår også som betydelig skjerpet i forhold til vilkårsdelen i reglene om at kommunene «bør» etablere interkommunalt plansamarbeid og vilkåret for «å anmode» om slikt samarbeid. På den annen side er det ikke opplagt hva som egentlig er skjerpet i forhold til formuleringene «hensiktsmessig» og «nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går ut over den enkelte kommune». Den viktigste forskjellen mellom de ulike reguleringene av hvem som kan ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid ligger i *graden av frivillighet for kommunene*.

Likevel ligger bruk av regional planmyndighet og statlig styring som en underliggende premiss også uavhengig av formuleringene her. Spørsmålet er dermed ikke i første rekke om kommunene fritt kan bestemme seg for å etablere interkommunalt samarbeid, men hvilken form den statlige styringen av kommuneoverskridende planlegging skal ha.

Oppsummering

- Loven oppfordrer kommunene til interkommunalt plansamarbeid, men gir ingen klar forpliktelse.
- Regional planmyndighet eller statlige myndigheter kan anmode kommunene om interkommunalt plansamarbeid.
- Slike myndigheter kan også pålegge kommunene interkommunalt plansamarbeid
- Bruk av regional planmyndighet og statlig styring er en underliggende premiss som uansett preger kommunenes handlefrihet til å etablere interkommunalt plansamarbeid

3.3 Den interkommunale planprosessen

Hva omfatter det interkommunale plansamarbeidet?

Tematisk kan det interkommunale plansamarbeidet omfatte mye forskjellig. I planlovutvalgets utredning er det lagt til grunn at samarbeidet kan gjelde både innen den generelle samfunnsplanleggingen, på bestemte sektorer som for eksempel vannforsyning, renovasjon, visse sosiale tjenester med videre, og for spørsmål knyttet til utbyggingsmønster og arealbruk.

Samarbeidet kan også omfatte alle plantyper. I dette ligger for det første at det er de ordinære plantypene etter loven som skal brukes også i interkommunalt plansamarbeid. Det er ikke adgang til å utarbeide typer av planer som ikke er hjemlet og regulert i loven. For det andre presiseres det at *alle* de kommunale planformene kan brukes. Kommunal planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel (eventuelt med langsiktig arealstrategi), kommuneplanens handlingsdel, kommuneplanens arealdel og områdeplan. Unntaksvis kan også samarbeid om en detaljplan være aktuelt, for eksempel dersom et boligfelt eller næringsområde legges i grenseområdet mellom to kommuner.

De nærmere reglene om hva det interkommunale plansamarbeidet omfatter finner vi i PBL. § 9-2. For planprosess og innhold i planene gjelder reglene for vedkommende plantype jf. kapittel 11 og 12. I disse kapitlene finner vi ikke egne bestemmelser om interkommunalt samarbeid. I tillegg er det presisert i § 9-2 at hver kommune har ansvar for at saksbehandlingsreglene følges innenfor sitt område. Den myndigheten som kan overføres til styret for det interkommunale samarbeidet er «vedtak om planprosessen som etter loven er lagt til kommunen». I tillegg er det presisert at «hvert kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område.

Det blir ikke vedtatt *én interkommunal plan*. Hvert kommunestyre vedtar sin plan. Meningen er at hver enkelt kommunale plan skal være i tråd med planforslaget som er utarbeidet av styret for det interkommunale plansamarbeidet.

Det interkommunale samarbeidet i henhold til plan- og bygningsloven kapittel 9 omfatter altså ikke selve planvedtakene. Det er begrenset til «planprosessen». Det er anledning til å delegerer kommunens myndighet i planprosessen, men hver enkelt kommune beholder ansvaret for at saksbehandlingsreglene følges. Dette innebærer en avgrensning av det interkommunale plansamarbeidet som det er viktig å være oppmerksom på.

Organisering

I henhold til PBL. § 9-2 står kommunene ganske fritt når det gjelder organisatoriske løsninger for plansamarbeidet, bortsett fra kravet om at planarbeidet skal ledes av et eget styre. Nærmere regler om planprosess og planinnhold er gitt i § 9-3. Et sentralt punkt i denne reguleringen er fordeling av ansvar mellom det interkommunale plansamarbeidet og den enkelte kommunen.

PBL. § 9-2 fastsetter at planarbeidet ledes av et styre. Sammensetning, regler for styrets arbeid og organisering av planarbeidet er opp til kommunene. Styrets oppgave er å lede det

interkommunale plansamarbeidet og fungere som bindeledd mellom de deltakende kommunene. Styret har i utgangspunktet ingen myndighet til å treffe avgjørelser om planprosessene, det krever særskilt delegasjonsvedtak jf.PBL. § 9-3 andre ledd.

I henhold til forarbeidene må kommunene i praksis være enige om hvordan planarbeidet i hovedtrekk skal drives, og det må være enighet om de rammene som gis styret, jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 204 andre spalte. Samtidig er det lagt til grunn at den enkelte kommune må kunne instruere styret med hensyn til spørsmål knyttet til den formelle planprosessen innenfor sitt område, og fullmakten kan når som helst trekkes tilbake (Innjord (2010) s. 178).

Styret kan for eksempel overlates å vedta planprogram, herunder opplegg for konsekvensutredning og medvirkning, og hvordan høringene av planprogram og planforslag skal gjennomføres, vedta å opprette utvalg eller innhente konsulentbistand, og vedta hvordan kommunikasjonen mellom styret og det enkelte kommunestyret skal være underveis.

Siden de ordinære planformene og planreglene gjelder, må også medvirkningen av statlige og fylkeskommunale myndigheter i den interkommunale planleggingen bli som for den kommunale planleggingen. Alle myndigheter som berøres har rett og plikt til å delta, og det er viktig at de kommer tidlig med (jf. *andre ledd*). En kunne tenke seg at statlige og regionale myndigheter deltar i styrene for interkommunalt samarbeid. Dette ville være i tråd med kravet om at statlige og regionale myndigheter som berøres har rett og plikt til å delta i planleggingen. § 9-2 om organisering sier bare at styret for det interkommunale samarbeidet skal ha samme antall representanter fra hver kommune. I odelstingsproposisjonen er det ikke sagt noe om deltakelse fra andre enn kommunene (Ot.prp. nr. 32 s. 204). Det er imidlertid gitt en presisering om at departementet fastsetter måten arbeidet skal organiseres på i tilfeller der departementet har pålagt interkommunalt samarbeid.

Overføring til regional plan

Loven har særlige bestemmelser om overføring fra interkommunalt samarbeid til regional plan i PBL. § 9-4. Slik overføring kan skje dersom et flertall av kommunene ønsker det, men departementet kan også pålegge slik overføring. Kommunene skal imidlertid ha anledning til å uttale seg.

Hvis det oppstår uenighet om et samlet planforslag, kan både den enkelte kommune og styret i henhold til PBL § 9-5 anmode om mekling hos regional planmyndighet eller fylkesmannen jf. første

ledd. Gjelder dette bare uenighet i forkant av vedtakelsen av planen, eller gjelder det også spørsmål som oppstår i etterkant? Ordlyden bruker uttrykket «innholdet i et samlet planforslag». Denne formuleringen tilsier at meklingsadgangen gjelder prosessen fram mot et ferdig planforslag. Forarbeidene omtaler nedslagsfeltet som «uenighet mellom kommunene om viktige spørsmål i løpet av planprosessen», se Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 205 andre spalte. Dette tilsier også at det er uenighet om hva planen skal inneholde som omfattes av bestemmelsen. Samme synspunkt finner vi hos Marianne Reusch i kommentar på Gyldendal Rettsdata: «Så vidt forstås, gjelder det uenighet om hva planen skal inneholde, ikke om hvordan et planforslag, eller senere selve planen, kan forstås i etterkant.»

Uenighet

Reguleringen av tilfeller der kommuner ønsker å tre ut av samarbeidet er gitt i pbl. § 9-5 andre ledd. Som utgangspunkt er adgangen åpen, men det kreves tre måneders varsel. Men tredje ledd åpner igjen for at departementet kan styre kommunenes deltakelse i slikt samarbeid. Det er ikke satt vilkår for dette i bestemmelsen, men forarbeidene presiserer at behovet for å gi pålegg oppstår når plansamarbeidet gjelder «viktige nasjonale eller regionale interesser og hensyn, og den helheten som kommunene i fellesskap utgjør er svært viktig». Det sies videre at det skal foreligge «spesielle forhold og gode grunner» for at staten skal bruke denne muligheten (Ot. Prp. nr. 32 (2007-2008) s. 205 andre spalte).

Lovens regulering av uenighet mellom partene i samarbeidet utover situasjoner der en part ønsker å tre ut av samarbeidet er gitt i PBL. § 9-5 første ledd. Er kommunene uenige om innholdet i et samlet planforslag, kan styret eller den enkelte kommune anmode fylkesmannen eller regional planmyndighet om å mekle. Vi har ikke opplysninger om hvor mye denne muligheten til mekling brukes. Lovgiver har valgt å legge meklerrollen til to instanser som også ellers ville vært viktige premissleverandører for plansamarbeidet. På denne måten kan meklingen bidra til «realitetsorientering» av motvillige kommuner, men på den annen side kan meklingen få «slagside» fordi mekleren oppfattes som part i saken.

Er den interkommunale planprosessen hensiktsmessig regulert?

Sett i forhold til det ambisiøse målet om omfattende kommuneoverskridende planlegging er reglene om innholdet i

samarbeidet lite omfattende. Regelverket er rettet mot planprosessen, og holder selve planvedtaket og gjennomføringen utenfor. Det er opp til kommunene å delegerer myndighet til styret og de beholder også ansvaret for planprosessen.

Siden statlig og regional planmyndighet har sin overordnede posisjon i behold overfor det interkommunale plansamarbeidet, kunne det vurderes å trekke dem nærmere inn i planprosessen også gjennom bestemmelser i loven. For eksempel kunne det åpnes for/pålegges at de skal være representert i styret – eller at de kan ha en observatørstatus i et slikt styre.

Mekling og pålegg er ansett som mekanismer som skal bringe prosessen videre ved uenighet mellom kommunene. Men uenighet kan være et signal om manglende vilje til samarbeid. Da hjelper det kanskje ikke så mye med mekling. Pålegg om samarbeid er forpliktende, men på den annen side er det ikke gitt at resultatet vil bli godt hvis samarbeidsviljen egentlig mangler.

Reglene om den interkommunale planprosessen er kanskje ikke av en slik art at de gir kommunene særskilt oppfordring til å starte slikt samarbeid. De risikerer å legge mye arbeid i noe som kanskje ikke gir resultat.

Oppsummering

- Interkommunalt plansamarbeid kan omfatte alle planformene, men regelverket gjelder bare selve planprosessen, og ikke planvedtak og gjennomføring.
- Reglene om interkommunalt plansamarbeid endrer ikke den grunnleggende myndighetsfordelingen i planprosessen.
  - Det er statlige myndigheter, regional planmyndighet og hver enkelt kommune som kan vedta planer. Det interkommunale plansamarbeidet kan bare foreslå planer.
  - Staten og fylkeskommunen er overordnet planmyndighet også ved interkommunalt plansamarbeid.
- Loven åpner for overføring fra interkommunalt samarbeid til regional plan dersom et flertall av kommunene ønsker det, men departementet kan også pålegge slik overføring.
- Ved uenighet i planprosessen kan kommunene anmode fylkesmannen eller regional planmyndighet om mekling.

- Kommunene kan trekke seg ut av samarbeidet med tre måneders varsel, men departementet kan også gi pålegg om at samarbeidet skal fortsette.
- Pålegg om samarbeid og mekling utgjør svake virkemidler der kommuner faktisk ikke ønsker å samarbeide.

3.4 Planvedtak

Myndigheten til å vedta planer ligger hos kommunestyret

Plan- og bygningsloven kapittel 9 om interkommunalt plansamarbeid innebærer ingen endring i forhold til den generelle fordelingen av vedtaksmyndighet i plansaker. Lovens grep går ut på å sikre en felles planprosess, mens planene skal vedtas av hvert enkelt kommunestyre, jf. PBL § 9-3 siste ledd. Interkommunalt plansamarbeid leder dermed ikke fram til «én interkommunal plan». Resultatet blir dermed heller ikke en «overkommunal plan», men en sammensetning av flere formelt selvstendige kommunale planer (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 205. Ansvar for planens *innhold* ligger dermed hos politisk ledelse i hver enkelte kommune.

Dette er i tråd med planlovutvalgets syn på myndighetsfordeling ved interkommunalt plansamarbeid:

Hovedprinsippet må være at interkommunalt plansamarbeid baseres fullt ut på de ordinære planformene i plan- og bygningsloven, og at de formelle planvedtakene treffes av den enkelte kommune. Det må ikke etableres et eget «myndighetsnivå» mellom kommunenivået og fylkesnivået for interkommunalt plansamarbeid innenfor rammen av plan- og bygningsloven. De organer som opprettes for å gjennomføre det interkommunale plansamarbeidet, vil ha en myndighet som begrenser seg til å lede selve planprosessen (NOU 2003: 14 s. 121).

Bestemmelsene i plan- og bygningsloven kapittel 9 om at kommunene kan samarbeide om planprosessen mens planvedtakene må treffes av den enkelte kommune er i samsvar med den generelle myndighetsfordelingen i loven. Plan- og bygningsloven legger «ledelsen av den kommunale planleggingen» til «kommunestyret selv», jf. PBL § 3-3 andre ledd første setning. Uttrykket «kommunestyret selv» viser til at kommunestyret ikke kan delegere dette ledelsesansvaret. I neste setning sier loven også at «kommunestyret skal vedta kommunal planstrategi,

kommuneplan og reguleringsplan.» Her brukes ikke uttrykket «kommunestyret selv», men i henhold til forarbeidene innebærer denne setningen at vedtak om kommuneplan, herunder kommuneplanens samfunnsdel, handlingsdel og arealdel, alltid må treffes av kommunestyret selv. Dette gjelder også tematisk eller geografisk avgrensede kommunedelplaner, jf. § 11-1 tredje ledd (Ot. prp. nr. 32 (2007-2008) s. 183). Som utgangspunkt gjelder det samme for vedtak om reguleringsplan, men da gir loven også to begrensede delegasjonshjemler i henholdsvis § 12-12 andre ledd (mindre reguleringsplaner) og § 12-14 andre ledd (mindre endringer i reguleringsplan) (Innjord (2010) s. 65).

Selv om adgangen til å delegerer myndigheten til å treffe planvedtakene er svært begrenset, hindrer ikke loven at kommunestyret delegerer øvrig planforvaltningsarbeid. Forarbeidene presiserer at myndigheten til å treffe avgjørelser i forbindelse med planprosessen, organisering og det praktiske planleggingsarbeidet, for eksempel fastsettelse av planprogram med opplegg for medvirkning, beslutning om konsekvensutredning, frister mv. kan delegeres (Ot. prp. nr. 32 (2007-2008) s. 183). Det følger av PBL § 3-3 andre ledd tredje setning at kommunen har ansvaret for å organisere arbeidet med den kommunale planleggingen slik den selv finner mest hensiktsmessig, og den kan opprette utvalg og treffe tiltak som den selv mener er nødvendig for å kunne gjennomføre planleggingen.

Innsigelse og klage

Regler om innsigelse og klage og om rettsvirkninger, gjelder helt på samme måte som for planer som er blitt til gjennom vanlig kommunal planbehandling, jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 205 første spalte. Her ser vi at fordelingen av ansvar mellom det interkommunale samarbeidet og den enkelte kommunen reiser utfordringer. Loven sier ikke noe om hva som skjer med samarbeidet i forbindelse med innsigelse og klage på planvedtak. Må eller kan da samarbeidet reforhandles? Hva om tilsvarende påstander og løsninger kan gjøres gjeldende overfor andre deler av samarbeidsområdet uten at det er fremmet innsigelse/klage der?

Presiseringen viser for det første at interkommunalt samarbeid ikke legger noen skranker for statlige myndigheters styring gjennom innsigelser og klagebehandling. For det andre gir formuleringen anledning til å rette oppmerksomheten mot at lovverket ikke har noen «løsning» for hvordan det interkommunale plansamarbeidet skal håndtere innsigelser og klagebehandling som kommer etter at det felles planforslaget er utarbeidet. Bruk av disse styringsmidlene i en kommune kan for eksempel gjelde forhold

som er likt regulert i en annen kommune. Selv om innsigelser og klage formelt sett ikke har virkninger utover den enkelte saken, vil bruk av slike styringsmidler kunne si noe om hvordan de vil bli brukt i kommende saker. Gjennom det interkommunale plansamarbeidet vil kommunene trolig følge forvaltningen av det felles planforslaget i de andre kommunene, og kunnskapen om innsigelser og klagevedtak vil være bedre enn ellers. Men vil de umiddelbart gjøre endringer i tråd med statlig styring i en annen kommune? Det er ganske tvilsomt.

Videre vil bruk av statlige styringsmidler kunne forrykke balansen i avveiningen mellom de ulike kommunenes interesser som er gjort ved utarbeidelsen av felles planforslag. For eksempel vil det kunne være «gi og ta» med hensyn til å utnytte utbyggingsmuligheter i de ulike kommunene. Hvis en kommune likevel ikke kan realisere en utbygging som det felles planforslaget la opp til som følge av statlig innsigelse, vil den kanskje heller ikke lenger akseptere å avstå fra annen utbygging i tråd med det felles planforslaget. På denne måten kommer selve grunnlaget for det interkommunale plansamarbeidet i spill, og en konsekvens kan bli at kommuner trekker seg ut av samarbeidet. Dette innebærer en stor risiko for manglende gjennomføring av det felles planforslaget.

Kommunal forankring av planforslaget

Planvedtak i henhold til felles planprosess i hver enkelt kommune er et kritisk punkt i det interkommunale plansamarbeidet. Når planleggingen «overføres» fra styret for felles planprosess til det enkelte kommunestyret, kan vi risikere at planene ikke blir vedtatt i henhold til forutsetningene.

Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen (IKAP 1) kan brukes som eksempel for å illustrere hvordan samarbeid om planvedtak kan organiseres. Dette samarbeidet la ikke opp til å inngå avtaler om planvedtakene, men planforslagene fikk likevel forankring i kommunene i forkant av planvedtakene. IKAP ble utarbeidet i tre planfaser: Det ble først laget et planprogram (2008) som alle kommunene sluttet seg til. Neste fase var Melding om strategiske valg, som omfattet situasjonsbeskrivelser og strategisk grunnlag for prioriteringer. På bakgrunn av høring av regionale instanser og behandling i alle kommunestyrer vedtok så Trondheimsregionen-regionrådet strategiene (2009). 1.-ukast IKAP ble vedtatt av Trondheimsregionen 11. juni 2010, også dette etter at alle kommuner hadde sluttet seg til retningslinjene. Det ble ikke lagt opp til juridisk virkning for IKAP i seg selv. De respektive kommunene vedtok retningslinjene som forpliktende for kommuneplanenes arealdel og annen oppfølging

(<http://trondheimsregionen.no/no/prosjekter/ikap/planprosess> lesedato 22. april 2014).

Da Trondheim kommune vedtok sin nye kommuneplan – arealdel for 2012-24, vakte dette reaksjoner Malvik kommune. Malvik mente at Trondheim hadde brutt med intensjonene i IKAP og fremmet derfor innsigelse på planen (på flere av de nye planlagte boligområdene i Trondheim). Da innsigelsen ble behandlet i departementet, ble imidlertid ikke Malviks innsigelse tatt til følge. Prosessen viser at det kan oppstå uenigheter selv om kommunene i utgangspunktet er enige om retningslinjer. Og i dette tilfellet måtte altså uenigheten gå helt til departementet før den ble avklart.

Oppsummering

- Planvedtak i henhold til felles planprosess er et kritisk punkt i det interkommunale plansamarbeidet.
- Kommunestyrene, fylkeskommunen og statsforvaltningen kan ha interesser som står i strid med planforslaget.

3.5 Gjennomføring

Utfordringer

Gjennomføringsfasen gjelder gjennomføringen av kommunenes planvedtak. Dette skjer for eksempel gjennom enkeltvedtak om f.eks. dispensasjon og ekspropriasjon og gjennom vedtakelse av underordnede planer dersom plansamarbeidet har resultert i planer av overordnet karakter.

En utfordring er å sikre at plansamarbeidet behandler flest mulig av de problemstillingene som kan oppstå i gjennomføringsfasen før det institusjonelle fellesskapet trer tilbake for gjennomføring i hver enkelt kommune. Alle mulige framtidige problemstillinger vil imidlertid ikke være kjent. Ny kunnskap, men også ny politikk, vil også kunne endre tidligere vurderinger. Her er det viktig at ikke bare kommunene som deltar, men også regionale og statlige myndigheter deltar aktivt ved utformingen av planforslaget.

Det springende punkt er imidlertid i hvilken grad kommunene er bundet til å følge føringene fra den interkommunale planprosessen etter at planene er vedtatt.

Endre plan

Loven åpner opp for at en kommune ensidig kan endre en vedtatt plan. Dette er regulert i PBL. § 9-6 andre ledd, som fastsetter at

kommunen i så fall må varsle de øvrige deltakerne i det interkommunale samarbeidet før planarbeidet starter.

Avtaler om gjennomføring

Rettslig utgangspunkt

I henhold til PBL. § 9-6 første ledd «bør» partene inngå avtale om gjennomføring planer når det er behov for samordning av bruk av virkemidler til bruk for gjennomføring. I henhold til forarbeidene bør slike avtaler inngås som «et felles handlingsprogram», som bør fastsette nødvendige tiltak for gjennomføring, hvem som er ansvarlig og avtaler om finansiering av tiltakene. (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 206 første spalte). I Innjord (red.) *Plan- og bygningsloven med kommentarer* (2010:184) er det tatt opp at det er uklart hvor langt slike avtaler vil være bindende for framtidig myndighetsutøvelse.

Den alminnelige avtalekompetansen omfatter som utgangspunkt ikke bruk og utøvelse av offentlig myndighet. Avtaler er i utgangspunktet en privatrettslig konstruksjon som på sett og vis er et «artsfremmed» element i forvaltningsretten. I motsetning til vedtak om myndighetsutøvelse er en avtale prinsipielt basert på frivillighet mellom avtalepartene. Innholdsmessig går den ofte ut på utveksling av en type ytelser mellom partene, men den kan også innebære et ensidig løfte. Når avtalebegrepet brukes i privatrettslig forstand, følger det forutsetningsvis at avtalene behandles fullt ut etter obligasjonsrettens regler. Denne forutsetningen er imidlertid modifisert når det gjelder avtaler som forvaltningen inngår. For dem kan både obligasjonsrettslige og forvaltningsrettslige synspunkter være relevante for fastleggelsen av den rettslige statusen (Henrichsen (2013) s. 192).

Rammen for kommunenes adgang til å inngå avtaler er på den ene siden at kommunene kan inngå privatrettslige avtaler om for eksempel kjøp og salg på lik linje med andre rettssubjekter. På den andre siden kan også avtaleinngåelser være regulert av offentligrettslige regler som dels setter skranker for hvordan avtaler kan inngås og hva de kan gå ut på, og dels forbyr avtaleinngåelser helt. Den siste typen avtalers legalitet, rettskraft og domstolsprøving reiser særegne spørsmål.

Dersom avtalene binder opp framtidig myndighetsutøvelse, kreves særskilt lovhjemmel. Hvis ikke slik lovhjemmel er gitt, er adgangen til forhåndsbinding begrenset. Det offentligrettslige behovet for å

stå fritt til å utnytte sin myndighet ut fra en helhetsvurdering av de relevante interesser slik de til enhver tid fortoner seg er et argument mot at kommunene i særlig utstrekning kan binde opp sin reguleringskompetanse etter plan- og bygningsloven Graver (2007) s. 242.

Når det gjelder avtaler om interkommunalt plansamarbeid, blir spørsmålet i første rekke om kommunene har rettslig handleevne til å inngå avtalene.

Innholdet i avtalene

Innledning

Loven regulerer «avtaler om gjennomføring av planer». Dette kan dreie seg om ganske ulike forhold. I forarbeidene er «handlingsprogram» særskilt nevnt. Nødvendige tiltak for gjennomføring, hvem som er ansvarlig og avtaler om finansiering av tiltakene er eksempler på hva det bør inngås avtaler om. Det er nærliggende å tenke seg at det også kan være aktuelt å avtaleregulere framtidig bruk av dispensasjonsmyndighet, ekspropriasjonsmyndighet og myndighet til å vedta underordnede planer. Da omfatter i så fall avtalene også framtidig bruk av offentlig myndighet.

Avtalene kan altså være av ganske ulike kategorier. De ulike kategoriene kan være undergitt ulike rettslige rammer.

Intensjonsavtaler

Intensjonsavtaler inneholder utsagn som ikke er ment å skape rettsvirkninger. De kan etter sitt innhold ikke være bindende. Rene intensjonsavtaler kan bidra til å avklare viktige spørsmål og sikre felles forståelse mellom avtalepartene. Det er klart at det er adgang til å inngå intensjonsavtaler mellom kommunene i et interkommunalt plansamarbeid.

Avtaler om fordeling av økonomisk ansvar mellom kommunene

Kommunene har som selvstendige rettssubjekter adgang til å forplikte seg selv økonomisk innenfor gjeldende rettslige rammer, for eksempel regler i kommuneloven, konkurransereglene mv. Det er ikke tvilsomt at avtaler i henhold til § 9-6 kan omfatte fordeling av økonomisk ansvar mellom kommunene. Dette gjelder i hvert fall så lenge de økonomiske forpliktelsene ikke gjelder myndighetsutøvelse.

Avtaler om varsling mellom kommunene

Varsling mellom kommunene i et interkommunalt plansamarbeid kan være med på å sikre gjennomføring av avtalene. PBL kap. 9

regulerer varslingsplikt i noen situasjoner, men det kan også tenkes andre tilfeller der varsling kan være av verdi. Det gjelder for eksempel i saker om vedtak av underliggende planer, dispensasjon og byggetillatelse. I tillegg kan det gjelde i situasjoner der fylkesmannen overprøver kommunale vedtak i henhold til gjeldende plan i klagesaker, innsigelser fra andre myndigheter mv. Det er ikke noe i veien for å avtale å varsle om forhold som kan tenkes å ha betydning for gjennomføring av gjeldende planer.

Avtaler om fordeling av administrative oppgaver mellom kommunene

Det kan også tenkes at kommunene vil inngå avtaler om fordeling av administrative oppgaver. Dersom det i realiteten dreier seg om å starte et interkommunalt samarbeid, må de generelle reglene for dette følges.

Avtaler om myndighetsutøvelse

Som nevnt er det adgangen til å inngå avtaler om myndighetsutøvelse som det er knyttet størst usikkerhet til, se nærmere redegjørelse nedenfor. Også for slike avtaler er det imidlertid grunn til å skille mellom noen ulike kategorier. Slike vedtak kan være av ulik art, for eksempel byggetillatelse, dispensasjoner, underliggende planer og ekspropriasjonsvedtak.

Vedtakene åpner i ulik grad for utøvelse av skjønn. Kommunene kan være interessert i å avtaleregulere hvordan skjønnsutøvelsen kan være. Flere typer av binding er tenkelig. Mest problematisk er de tilfeller hvor det offentlige hevdes å være bundet til et bestemt resultat. Mindre betenkelige er de tilfeller hvor det offentlige hevdes å ha forpliktet seg til å basere sitt skjønn på et bestemt sett av hensyn eller underliggende premisser som det er blitt enighet om.

Dispensasjonsvedtak gjelder utøvelse av rettsanvendelsesskjønn, mens vedtak om underliggende planer gjelder utøvelse av diskresjonært skjønn. Det betyr at det kan være mindre betenkelig å gjøre avtaler om utformingen av underliggende planer enn det er å gjøre avtaler om dispensasjonspraksis.

Gir PBL § 9-6 hjemmel for forhåndsbinding av myndighet?

Plan- og bygningsloven § 9-6 fastsetter at kommunene «bør inngå avtaler om gjennomføring av planer som er vedtatt på grunnlag av slikt samarbeid, når det er behov for samordning av bruk av virkemidler for gjennomføring», og forarbeidene omtaler dette som «en oppfordring om å inngå forpliktende avtaler om gjennomføringen» (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 205-206 og NOU

2003: 14 s. 289). Det er også presisert at meningen med dette er å binde opp framtidige kommunestyre gjennom avtalene:

Politiske prioriteringer kan f.eks. endre seg etter et kommunevalg. Hensikten med forpliktende avtaler er nettopp å forhindre endringer som vil undergrave en felles gjennomføring av vedtatte planer. (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 206)

Utgangspunktet er at forhåndsbinding av dispensasjonspraksis og underliggende planer bør ligge i den planen som er vedtatt på bakgrunn av interkommunalt plansamarbeid. En slik løsning vil følge plan- og bygningslovens planhierarki. Forhåndsbinding gjennom avtaler som kommer som et tillegg til den vedtatte planen er på sett og vis en omgåelse av plan- og bygningslovens prosessbestemmelser der blant annet krav om utredning og medvirkning står sentralt.

Lovens ordlyd og forarbeidene sier ikke klart hva som er tenkt om innholdet i slike avtaler. «Gjennomføring av planer» har som utgangspunkt at planvedtaket er gjort. Det kan tilsi at det som gjenstår å gjennomføre er av en annen karakter enn det selve planvedtaket handler om, for eksempel tiltak av økonomisk eller administrativ art. Men hvis det interkommunale plansamarbeidet har dreid seg om overordnede planer i kommunene, for eksempel planstrategi eller kommunedelplan, vil det i uttrykket «gjennomføring» også kunne ligge å vedta planer på lavere nivå, for eksempel reguleringsplan. Gjennomføring kan også omfatte andre vedtak om myndighetsutøvelse, for eksempel byggetillatelse og ekspropriasjonsvedtak. Ordlyden er ikke klar på dette punktet. Utgangspunktet må være at den omfatter alle former for «gjennomføring», også avtaler om myndighetsutøvelse.

Siden slike avtalers gyldighet, rettskraft og mulighet for prøving i domstolene uten særskilt lovregulering er usikker, hadde det vært grunn til å si noe mer om dette i loven eller forarbeidene. Bestemmelsen i § 9-6 andre ledd om kommunenes mulighet til ensidig endring av plan forutsatt at de øvrige deltakerne varsles viser at lovgiver er åpen for at forutsetningene fra plansamarbeidet kan brytes. Det står ikke noe i forarbeidene om at det ikke skal være mulig å trekke seg ut i tilfeller der det er inngått en avtale, men det er presisert at andre ledd særlig ivaretar hensynet til å gjennomføre plansamarbeidet der det ikke er inngått noen avtale. Når kommunen kan endre arealplanvedtak, bør den også kunne endre oppfatning om gjennomføring.

På generell basis er det som utgangspunkt uklart om utøving av reguleringsmyndighet kan forhåndsbindes, men det er alminnelig antatt at adgangen til å forhåndsbinde slik myndighet ved avtale er forholdsvis snever (Eckhoff/Smith (2010) s. 453 og Innjord (2010) s. 184). Når kommuner samarbeider om planlegging, er partskonstellasjonen forskjellig fra det som vanligvis er tilfellet når det offentliges adgang til å inngå bindende avtaler om myndighetsutøvelse blir vurdert. Det «klassiske» temaet er forhandlinger og avtaler om bruk av offentlig myndighet overfor private parter. Da er det offentlige som utgangspunkt «den sterke part» i kraft av å ha offentlig myndighet. Samtidig krever utøvelse av offentlig myndighet demokratisk kontroll, slik at avtaler må ha nødvendig forankring på folkevalgt nivå, enten gjennom eget vedtak eller ved delegasjonsvedtak. Ved vurderingen av om avtaler mellom kommuner er bindende, vil styrkeforholdet mellom partene presumptivt være jevnere enn når avtalene inngås mellom en kommune og en privat part. Selv om kommunene kan ha ulik størrelse, økonomi, fagkunnskap mv., vil begge parter være i besittelse av offentlig myndighet. Dette tilsier at det er mindre betenkelig å gi kommunene adgang til å forhåndsbinde utøvelse av forvaltningsmyndighet gjennom avtaler i et interkommunalt plansamarbeid enn det er når avtalen inngås med en privat part.

Hensynet til å sikre demokratisk kontroll av utøvelsen av planmyndighet gjør seg imidlertid fortsatt gjeldende. Hvis det skal være adgang til å inngå bindende avtaler om utøvelse av for eksempel dispensasjonsmyndighet, vil det binde opp framtidige kommunestyre som vil kunne ha interesse av å ha en annen praksis. På den annen side har også interkommunalt samarbeid en demokratisk ramme for virksomheten. Kommunen binder seg ikke opp i forhold til en privat part med egne særinteresser. Avtaleparten er et annet folkevalgt organ. Argumentet om at framtidige kommunestyre bør være fristilte innenfor planene og planlovgivningens rammer, gjør seg likevel gjeldende.

Selv om ordlyden er åpen og kan romme også inngåelse av avtaler om forhåndsbinding av myndighetsutøvelse, er det usikkert om den faktisk hjemler dette. Et viktig argument mot at den hjemler forhåndsbinding, er at loven selv åpner for at en kommune ensidig kan endre planer som er vedtatt etter gjennomføring av interkommunal planprosess. Dersom avtalene i henhold til PBL § 9-6 skulle gå lenger, burde det vært presisert i forarbeidene. Hensynet til kommende kommunestyres handlefrihet veier også tungt i slike saker. Selv om lovgiver kan velge å gi hjemmel for forhåndsbinding av myndighetsutøvelse, burde dette vært gjort på en tydeligere måte enn det vi finner i § 9-6.

Oppsummering

- Gjennomføringen av planer som er vedtatt etter en interkommunal planprosess reiser utfordringer.
- Kommunene har adgang til å endre planer ensidig.
- Føringer for gjennomføringen bør i første rekke framgå av de vedtatte planene.
- Kommunene kan inngå avtaler om gjennomføringen, men det er usikkert om loven hjemler avtaler om myndighetsutøvelse.

4 Interkommunalt plansamarbeid – begrensede muligheter?

4.1 Lite forpliktende samarbeid

Vår undersøkelse (jf. kapittel 2 i rapporten) tyder på at det er mye uformell kontakt og samarbeid mellom planleggere i norske kommuner. Konkret og forpliktende samarbeid – organisert etter bestemmelsene i plan- og bygningslovens kapittel 9, eller etter andre bestemmelser – finner vi imidlertid lite av. Viktige grunnleggende forhold synes å sette begrensinger for interkommunalt plansamarbeid: Dette gjelder forhold som ønske om lokal politisk styring av forhold i kommunen. Ikke minst kommer dette til uttrykk i ønsket om å ha avgjørende innflytelse på lokalisering av boliger, hytter mm.

4.2 Svake lovbestemmelser

Studien av regelverket om interkommunalt plansamarbeid (jf. kapittel 3 i rapporten) gir grunnlag for å peke på noen mulige forklaringer på at interkommunalt plansamarbeid ikke brukes mer:

Reguleringen er preget av uklare linjer. Formelt sett har regionale og statlige myndigheter sterke styringsmuligheter overfor kommunene, blant annet gjennom ulike regler om «tvang til samarbeid». Det å være part i en avtale innebærer bruk av egen autonomi. Noe av det som gjør at samarbeid lykkes, risikerer å forsvinne når partenes autonomi er undergitt sterke begrensninger.

Plan- og bygningsloven kapittel 9 legger opp til et interkommunalt plansamarbeid der bare planprosessen er gitt en egen institusjonell ordning. Det kan se ut til at dette ikke er tilstrekkelig til å sikre at ordningen tas i bruk. Det kan være grunn til å spørre om det egentlig er plass for interkommunalt samarbeid innenfor plan- og bygningslovens system for myndighetsfordeling.

Regelverket om interkommunalt plansamarbeid etablerer en uklar subjektsposisjon for dette samarbeidet. Det er antatt at effektiv gjennomføring av politikk lettest skjer når samme subjekt har ansvar for initiativ, organisering og gjennomføring. I dette kan det ligge ulike enheter innenfor et hierarki, men der øverste nivå i hierarkiet har det overordnede ansvaret for alle elementene. Slik er det ikke nødvendigvis ved interkommunalt plansamarbeid. I utgangspunktet er verken fylkeskommunene (regional planmyndighet) eller kommunene hierarkisk underordnet statlige myndigheter. Gjennom plan- og bygningsloven er det etablert en form for hierarki med statsforvaltningen på toppen, men de hierarkiske styringslinjene er ikke fullt ut gjennomført. Ved interkommunalt plansamarbeid er initiativretten delt, organiseringsansvaret samlet og gjennomføringsansvaret delt, men det interkommunale samarbeidsorganet (styret) har ikke ansvar verken i initieringsfasen eller i gjennomføringsfasen. Statsforvaltningen og regional planmyndighet kan påvirke i alle tre fasene.

4.3 Svak lov – svak lokal interesse

En viktig forklaring på at interkommunalt plansamarbeid ikke brukes mer er nok også manglende enighet mellom kommunene i initiativfasen. En underliggende forutsetning er en erkjennelse av at bestemte problemer bør løses i fellesskap mellom kommuner. Denne erkjennelsen ligger kanskje hos faginstanser, men deles ikke nødvendigvis av de aktuelle kommunene når det kommer til stykket.

Når regional plan uansett er aktuelt, vil dette kunne prege kommunenes innstilling til å delta i en interkommunal planprosess. Regional plan kan være mindre ressurskrevende for kommunene enn å gå inn i en tung samarbeidsprosess der resultatet er usikkert.

De viktigste føringene for kommuneovergrepene planlegging er allerede lagt i regional planstrategi. Kommunene ser da ikke behov for interkommunalt plansamarbeid som en mellomstasjon mellom regional planstrategi og kommunal planlegging.

Uenighet under prosessen hindrer at interkommunal planlegging kommer til gjennomføring. Lovens konfliktløsningsmekanismer fungerer ikke slik at samarbeidet kommer i gang igjen. Tiltroen til konfliktløsningsmekanismer kan være overdrevet. Overgang til regional plan ligger der uansett. Kommunene opplever ikke at de «må» samarbeide.

Reguleringen av interkommunalt plansamarbeid gir ikke mulighet til å tvinge kommunene som deltar til å vedta planer i henhold til et felles planforslag fra styret for det interkommunale plansamarbeidet. Usikkerhet om planene vil bli gjennomført i de enkelte kommunene kan gjøre at interkommunalt plansamarbeid ikke settes i gang. Dette løser ikke loven.

Interkommunalt plansamarbeid innebærer ikke at de deltakende kommunene fullt ut har hånd om planleggingen i området. Statlige myndigheter har for eksempel innsigelsesrett og kan behandle klagesaker. Dette kan skape usikkerhet om rammene for det interkommunale plansamarbeidet og gjøre at kommunene ikke tar bryet med samarbeidet.

Interkommunalt plansamarbeid i henhold til plan- og bygningsloven kapittel 9 kan gi et godt redskap for kommuner som vil samarbeide. Dette regelverket er imidlertid lite egnet til å sikre gjennomføring av interkommunalt plansamarbeid i kommuner som ikke ønsker det. Hvis regionale og statlige myndigheter ønsker kommuneoverskridende planlegging uten at ønsket deles av de berørte kommunene, vil interkommunalt plansamarbeid være lite egnet. I så måte er resultatet blitt i tråd med det planlovutvalget så for seg. Interkommunalt plansamarbeid er en god løsning når kommunene er enige og det ikke gjør seg sterke regionale og statlig interesser gjeldende.

Dersom det interkommunale plansamarbeidet skal styrkes, kan et alternativ være å utvide den *institusjonelle* rammen for samarbeidet til også å gjelde selve planvedtaket. Dette vil innebære et markant brudd med gjeldende ordning der kommunestyret ikke har anledning til å delegerer den overordnede planmyndigheten. Et annet alternativ kan være å gi fylkeskommune og statsforvaltning en sterkere rolle i samarbeidet, for eksempel ved å inkludere dem i styret for planprosessen. På den måten kan rammene for samarbeidet blir klarere. I så fall må det avklares om også fylkeskommunen og statsforvaltningen skal «forhåndsbinde» framtidig myndighetsutøvelse gjennom slik deltakelse.

Litteratur

- Aulstad, J.G. (2005): *Kommunale utbyggingsavtaler*. Fagbokforlaget.
Avtaleloven av 31. mai 1918 nr. 4
- Bernt, J. F. (1981): *Avtaler med stat og kommune*. Universitetsforlaget
- Eckhoff, T. & E. Smith (2010): *Forvaltningsrett*. 9. utgave,
Universitetsforlaget
- ECON/KS (2006): *Interkommunalt plansamarbeid i Norge – omfang og politisk styring*. Rapport 2006-057. ECON Analyse. Oslo
- Frihagen, A. (1977): *Avtaler med forvaltningsmyndighetene*
Universitetsforlagets trykningssentral
- Graver, H. P. (2007): *Alminnelig forvaltningsrett*, Universitetsforlaget
- Gundersen, F. og D. Juvkam (2013): *Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner*. NIBR-rapport 2013:1. NIBR. Oslo
- Harvold, K. & L.C. Risan (2010): Kommunal klima- og energiplanlegging. NIBR-notat 2010:107. NIBR:Oslo
- Harvold, K. & T. Skjeggedal (2008): *På rett veg. Evaluering av større vegprosjekter i byområder*. NIBR-notat 2008:107. NIBR. Oslo
- Harvold, K. & T. Skjeggedal (2012): *Interkommunalt plansamarbeid*. Samarbeidsrapport NIBR/Østlandsforskning
- Harvold, K. & A. Tesli (2013): Evaluering av planprosess ny E6 Ringebru – Otta. NIBR-rapport 2013:15. NIBR. Oslo
- Henrichen, C. (2013): *Aftaler om offentlig myndighedsudøvelse* i Søvig, K. H., S. Eskeland Schütz & Ø. Rasmussen (red.) *Undring og erkjennelse. Festskrift til Jan Fridthjof Bernt*, Fagbokforlaget, ss. 192-206
- Hov, J. & A. P.Høgberg (2009): *Alminnelig avtalerett* Papinian
- Innjord, F. A. (red.) (2010): *Plan- og bygningsloven med kommentarer* 1. utgave, 1. opplag, Gyldendal Norsk Forlag AS
- Juvkam, D. (2002): *Inndeling i bo- og arbeidsmarkedsregioner*. NIBR-rapport 2002:20. NIBR: Oslo

- Lov av 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- NOU 2003: 14 *Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven II*
- Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) *Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (plandelen)*
- Stokstad, S. (2014): *Interkommunalt plansamarbeid. Vurdering av bestemmelsene i plan- og bygningslovens kapittel 9*. Arbeidsnotat til Kommunal- og moderniseringsdepartementet – juni 2014. NIBR. Oslo
- Tyrén, C. W. (2010): *Plan- og bygningsloven Kommentartutgave*. Universitetsforlaget.
- Woxholth, G. (2006) *Avtalerett* 6. utgave, 2. opplag, Gyldendal akademisk

<http://abo.rechtsdata.no/browse.aspx?sDest=gL20080627z2D71z2EzA79z2D1>

<http://www.sh-region.no/kystplan-helgeland>

<http://trondheimsregionen.no/no/prosjekter/ikap/planprosess> (lesedato 22. april 2014).

NIVI-notat 2013:3

Interkommunale samarbeidsmodeller for styrket plankompetanse og kapasitet

Utarbeidet på oppdrag av KS i samråd med KRD og MD

Oktober 2013

Innhold:

SAMMENDRAG.....	1
1 INNLEDNING OG PROBLEMSTILLINGER	2
2 BEGREPENE KOMPETANSE OG KAPASITET	2
3 DET INTERKOMMUNALE MULIGHETSROM.....	3
3.1 Hva er offentlig myndighetsutøvelse?	3
3.2 Hva kan delegeres?	3
3.3 Plan- og myndighetsloven og myndighetsutøvelse	4
3.4 Samarbeidsmodellene	4
3.5 Forholdet til anskaffelsesregelverket	13
3.6 Oppsummering.....	14
3.7 NIVIs vurdering	16
4 EKSEMPLER PÅ PLANSAMARBEID.....	17
4.1 Felles plankontor Nord-Troms.....	17
4.2 Innherred samkommune	19
4.3 Nissedal og Kvitseid	21
4.4 Alvdal og Tynset.....	22
4.5 Oppdal og Rennebu	23

Sammendrag

Kommunal- og regionaldepartementet har sammen med Miljøverndepartementet og KS, tatt initiativ for å øke kapasiteten og kompetansen i distriktskommuner gjennom interkommunalt samarbeid. Forarbeidene til plan- og bygningsloven oppfordrer til samarbeid og erfaringer fra allerede etablerte ordninger er i hovedsak positive.

Bakgrunnen for initiativet er å styrke kommunenes fagmiljøer som samfunnsutviklere og planleggere, men fordi de samme personer og administrasjoner i praksis også har ansvaret for å følge opp plansaker, vil også disse oppgavene som regel måtte inngå i interkommunale løsninger. Da vil spørsmålet om utøvelse av myndighet komme opp.

Kommunene står overfor mange mulige samarbeidsmodeller så lenge samarbeidet kun er av saksforberedende karakter og ikke innebærer myndighetsutøvelse. Ulike former for kompetansesamarbeid med eller uten organisatorisk overbygning, og samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner, kan avtales.

Dersom kommuner etablerer samarbeid som innebærer delegasjon av myndighetsoppgaver, er det kun samarbeid etter kommunelovens bestemmelser om vertskommune og samkommune som er mulig (kommunelovens § 28-1a-k og 28-2a-v). Det innebærer at kommunestyrene kan delegere planoppgaver og relaterte oppgaver til en vertskommune eller en samkommune med unntak av ansvaret for oppgaver kommunestyret selv skal ivareta, dvs. å vedta kommunal planstrategi, kommune(del)plan og reguleringsplan.

I lys av departementenes og KS initiativ for å bidra til å utvikle kapasitet og kompetanse gjennom interkommunalt samarbeid, mener NIVI at samarbeidsmodeller som innebærer oppbygging av faste kompetanseenheter bør prioriteres. Det innebærer at enkle kompetansesamarbeid, for eksempel fagsamarbeid eller kjøp og salg av tjenester mellom kommunene, faller utenfor intensjonene med initiativet. Enkelt avtalebasert kompetansesamarbeid er allerede svært utbredt og bygger ikke opp under en tyngre og langsiktig satsning for utvikling av plankompetanse og -kapasitet.

Bestemmelsene i kommunelovens § 27 om felles interkommunale styrer er en aktuell samarbeidsform så lenge samarbeidet kun gjelder saksforberedende planoppgaver.

Dersom samarbeid i tillegg til planoppgavene også skal innebære delegasjon av myndighet, er det som nevnt kun vertskommunemodellen og samkommunemodellen som er aktuell. Fordelen med full delegasjon er at det kan gi raskere beslutningsveier, en samling av fagkompetanse og bedre kobling mellom planbehandling og etterfølgende oppfølging.

Dersom det kun er aktuelt å inngå samarbeid om planlegging og tilhørende funksjoner, anses ikke samkommunemodellen som aktuell.

1 Innledning og problemstillinger

I Meld nr 13 (2012-2013) *Ta heile Noreg i bruk*, heter det at for kommuner med begrenset kapasitet og kompetanse, kan interkommunalt samarbeid være nøkkelen til å styrke den lokale samfunnsutviklingen. Spesielt fremheves kapasitet og kompetanse til kommunal planlegging å være en stor utfordring for mange små kommuner i distriktene. Kommunal- og regionaldepartementet, Miljøverndepartementet og KS har derfor tatt et initiativ til å se på hvordan interkommunalt plansamarbeid kan styrke tilgangen til fagmiljøer i distriktskommunene.

Dette er bakgrunnen for at NIVI ble bedt om å beskrive og vurdere mulige interkommunale samarbeidsmodeller på planfeltet. Det er i oppdraget presisert at det er samarbeidsordninger etter kommuneloven som er i fokus i prosjektet, men felles styre for interkommunal plan etter plan- og bygningsloven er kort omtalt. Følgende hovedtemaer inngår i notatet:

- Oversikt over mulighetsrommet og modeller for interkommunalt samarbeid, herunder samarbeid mellom kommune og fylkeskommune.
- Beskrivelse av egenskaper og konsekvenser av de ulike alternativene.
- Beskrivelser av eksempler på plansamarbeid og oppsummering av evalueringer om erfaringer med disse ordningene.

Bakgrunnen for initiativet er å styrke kommunenes fagmiljøer som samfunnsutviklere og planleggere, men fordi de samme personer og administrasjoner i praksis også har ansvaret for å følge opp plansaker (behandle reguleringssaker, delingssaker, byggsaker mv), vil også disse oppgavene som regel måtte inngå i interkommunale løsninger og da vil spørsmålet om utøvelse av myndighet komme opp.

Notatet er i hovedsak utarbeidet på bakgrunn av eksisterende dokumenter, herunder evalueringer og beskrivelser knyttet til temaet. I tillegg er det gjennomført telefonintervjuer av personer med erfaringer fra interkommunalt plansamarbeid.

2 Begrepene kompetanse og kapasitet

Med fagkompetanse menes at kommunene bør ha tilgang til personale med den nødvendige formalkompetanse innenfor planlegging. Samtidig må det understrekes at arbeidserfaring og muligheten for etterutdanning og kurs kan ha minst like stor betydning som medarbeiderens formalkompetanse.

Med kapasitet menes at kommunene bør kunne ivareta alle oppgaver og den saksmengden kommunene står overfor. For det første dreier dette seg om de løpende oppgaver som kommunene skal ivareta. For det andre omfatter kapasitet kommunens evne til å utvikle seg og arbeide med nye satsnings- og

oppgaveområder, rullering av samfunns- og arealplaner, nye tjenester og/eller nye arbeidsformer.

Med fagmiljø menes at kommunene bør ha attraktive fagmiljøer som stimulerer til å beholde og utvikle fagmiljøene, rekruttering og som reduserer avhengigheten av enkeltpersoner. Kommunene bør kunne tilby attraktive arbeidsplasser og lykkes med rekruttering av fagfolk med relevant kompetanse.

3 Det interkommunale mulighetsrom

Kommunene står i utgangspunktet fritt til selv å velge hvordan planfunksjonen skal organiseres så lenge myndighetsutøvelsen ligger igjen i kommunene. Det innebærer for eksempel at kompetansesamarbeid i ulike former ikke krever en organisering i tråd med bestemmelsene i kommuneloven. Kompetansesamarbeid kan fritt avtales mellom kommuner. Derimot, dersom et plansamarbeid også innebærer delegasjon av myndighetsutøvelse, trer bestemmelsene i kommuneloven om vertskommune og samkommune inn.

3.1 Hva er offentlig myndighetsutøvelse?

Med utøvelse av offentlig myndighet siktes det til myndighetsutøvelse i betydningen vedtak av offentligrettslig art. Bestemmelsen sikter derfor til forbud, pålegg, fullmakt, dispensasjon og andre avgjørelser på det offentligrettslige området. Offentlig myndighet kan omfatte mer enn det å kunne gjøre enkeltvedtak og gi forskrifter, for eksempel også kontroll- og planleggingsmyndighet (Ot. prp. nr 95 (2005-2006) *Om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (interkommunalt samarbeid)*).

3.2 Hva kan delegeres?

Kommunelovens bestemmelser om vertskommunesamarbeid og samkommune åpner for at kommuner kan hhv delegerer og overføre myndighetsoppgaver til interkommunalt organ, med mindre den aktuelle særloven uttrykker at slik delegasjon er ulovlig, dvs at særloven angir at det er kommunestyret selv som skal ha myndigheten. Imidlertid er det ikke noe i veien for at saksforberedende arbeid kan delegeres. I forarbeidene til den nye lovbestemmelsen (Ot.prp. nr. 95 (2005-2006) heter det følgende om delegasjon og samarbeid:

”Det blir no foreslått å ta inn ei såkalla «generalføresegn» i kommunelova, som inneber at all offentlig myndighetsutøving kan delegerast til ein vertskommune, med mindre dette er avskore i den aktuelle lova. Den einaste avgrensinga på kva som kan delegerast til ein vertskommune, vil etter dette vere dei føresegnene i kommunelova – eller andre lover – som forbyr kommunestyret å delegerer myndigheita til andre. .... Departementet legg såleis til grunn at der ei myndigheit i kommunelova eller andre lover er lagd til «kommunestyret sjølv», bør dette vere ein absolutt skranke for å overlate myndigheita til andre kommunar eller interkommunale einingar. Der ei avgjerds makt er lagd til «kommunestyret sjølv», inneber dette at høvet til å delegerer til andre organ i kommunen er avskore.”

3.3 Plan- og myndighetsloven og myndighetsutøvelse

Noen bestemmelser i plan- og bygningsloven avgrensner hva som kan delegeres av avgjørelsesmyndighet ved interkommunalt samarbeid, dvs at lovbestemmelsene angir at kommunestyret selv er tildelt et ansvar. I lovens § 3–3 om kommunens planoppgaver og planleggingsmyndighet heter bl.a. at: *”Kommunestyret selv har ledelsen av den kommunale planleggingen og skal sørge for at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunen. Kommunestyret skal vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan”*.

Videre heter det at kommunestyret skal sikre at kommunen har tilgang til nødvendig planfaglig kompetanse.

I lovens forarbeider (Ot.prop. nr 32 (2007-2008)) kommenteres kommunestyrets myndighet og muligheten for delegasjon nærmere. Kommunestyret kan delegere myndigheten til å treffe avgjørelser i forbindelse med planprosessen, organisering og det praktiske planleggingsarbeidet i samsvar med reglene i kommuneloven. Dette kan f.eks. gjelde fastsettelse av planprogram med opplegg for medvirkning, beslutning om konsekvensutredning, frister mv. Også myndigheten til å vedta detaljregulering under visse forutsetninger kan delegeres, når planen er i tråd med rammer og retningslinjer i kommuneplan eller områderegulering. Videre påpekes det at kommunen har ansvaret for å organisere arbeidet med den kommunale planleggingen slik den selv finner mest hensiktsmessig.

Proposisjonen klargjør også kommunestyrets ansvar for at kommunen har tilgang til nødvendig planfaglig kompetanse. Videre heter det i proposisjonen at det for mange mindre kommuner vil det kunne være vanskelig å ha full planfaglig kompetanse blant kommunens ansatte. Det kan være hensiktsmessig at flere kommuner går sammen om å drive felles plankontor eller lignende. Alternativt må kommunen skaffe seg planfaglig kompetanse utenfra. Planarbeidet krever forskjellige typer fagkompetanse, herunder også kompetanse om planprosess og medvirkning. Videre heter det at den veiledningen som skal gis av fylkeskommunen, og fagmyndighetenes medvirkning i planleggingen, også vil være svært viktig for mange kommuners mulighet til å gjennomføre en god planlegging.

Oppsummering

Når det gjelder planlegging og myndighetsutøvelse er bildet sammensatt. Kommunestyrene kan ikke delegere ansvaret for å vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan. For øvrig ser det ut til at kommune og kommunestyret har stor frihet til å organisere den politiske og administrative behandlingen av plansaker inkludert å kunne delegere myndighetsutøvelse og fagoppgaver til en vertskommune eller til en samkommune. Forarbeidene til loven oppfordrer til plansamarbeid for å styrke kompetansen og kapasitet.

3.4 Samarbeidsmodellene

Nedenfor er hovedmodellene for samarbeid beskrevet. Aksjeloven og lov om interkommunale selskaper er ikke omtalt da disse anses som uaktuelle. Både fordi de innebærer en betydelig fristilling fra ordinær politisk og administrativ styring, og fordi modellene er utviklet for tjenester av forretningsmessig karakter.

Avtalebasert samarbeid – uten bruk av kommunelovens bestemmelser

Avtalebasert samarbeid - eller "Kompetansemodellen" som den ofte også omtales som - innebærer som regel at kommuner gjennom nedskrevne eller muntlige avtaler samarbeider om visse oppgaver eller funksjoner. Et kjennetegn ved slike ordninger er at samarbeidet ikke er regulert gjennom kommunelovens bestemmelser om samarbeid. Et annet kjennetegn er at de varierer mht hvilke oppgaver det samarbeides om.

Den enkleste samarbeidsformen er samarbeid om kompetanseutvikling, fagmøter, felles kursing eller samarbeid gjennom fylkesvise eller kommuneoverskridende plannettverk. Slike samarbeidsordninger er svært vanlige innenfor de fleste sektorer, også innenfor planområdet.

En annen form for kompetansesamarbeid som går lenger, er kjøp og salg av tjenester mellom kommuner. For eksempel kan slik samarbeid innebære salg av planfaglige tjenester til en kommune, eller utlån av fagkompetanse, for eksempel ved vakanser, sykefravær eller dersom større saker dukker opp i enkeltkommuner. Utlån kan innebære at nabokommunenes saksbehandlere arbeider fysisk i kommunen som trenger kompetanse for en periode. Avtaler om delte saksbehandlerstillinger mellom kommuner er også et eksempel på en slik samarbeidsform.

En mer omfattende variant av kompetansesamarbeid kan innebære at det opprettes en felles permanent kompetanseenhet – felles planfaglig gruppe - som kan betjene alle de samarbeidende kommunene for de oppgaver samarbeidet omfatter. Begrunnelsen for en slik enhet kan både ligge i at det gir effektiv ressursutnyttelse og at den er egnet til å ivareta oppgaver som er spesielt kompetansekrevende. I tillegg til felles utviklingstiltak og bistand i bestemte situasjoner, kan et slikt samarbeid også omfatte f.eks saksforberedelse og ansvar for å følge opp vedtak i kommunene.

Egenskaper

Kjøp og salg av tjenester og utlån av saksbehandlere legger grunnlag for å støtte opp om de kommunale fagmiljøene i perioder det er behov for dette. Ved langvarig kjøp og salg av tjenester risikerer imidlertid kommune å bli avhengig av eksterne ressurser som formelt ikke er tilknyttet kommunen. Kommunenes bestillerkompetanse overfor eksterne fagmiljøer vil også kunne reduseres som følge av svak fagadministrasjon i kommunene. Samarbeidsformen legger ikke grunnlag for en tyngre og langsiktig satsing på å bygge opp egen plankompetanse og -kapasitet, og kan ha preg av "brannslukking".

Opprettelse av et mer omfattende og permanent kompetansesamarbeid vil i større grad kunne imøtekomme behovet for å bygge opp en mer robust og spesialisert tjeneste i kommunene. En større fagenhet gir muligheter for faglige synergier, kompetanseutvikling og fleksibel bruk av ressursene innenfor hele samarbeidsområdet. Et større og mer interessant fagmiljø kan også gjøre det enklere å opprettholde og rekruttere ny kompetanse. Erfaringer har vist at avgrenset kompetansesamarbeid kan utgjøre et viktig skritt på veien til mer formaliserte og helhetlige interkommunale tjenester. I utgangspunktet kan det

antas å være en fordel å legge til rette for fysisk samlokalisering av de som skal inngå i kompetanseenheter for best mulig utnyttelse av felles kompetanse. Løsningen er imidlertid også fullt mulig med desentralisert plassering av saksbehandlere.

En ulempe med modellen er den ikke hjemler myndighetsoverføring og at samarbeidsenheter derfor løpende må forholde seg til den enkelte kommune. Kommunene kan ha ulike kulturer, rutiner og praksis for håndtering av saker. Slike variasjoner kan gjøre det vanskelig å tenke helhetlig og foreta prioriteringer av arbeidsområder og arbeidsinnsats. Dersom samarbeidet er av et visst omfang kan samarbeidsavtalenes løse karakter kunne skape lite forutsigbarhet og uavklarte rutiner for politisk, økonomisk og administrativ innflytelse – denne problemstillingen gjelder særlig for kjøpskommunene, og behovet for formalisering gjennom kommunelovens bestemmelser kan melde seg.

Samarbeid etter § 27 i kommuneloven

Kommuner kan opprette felles styrever med tilhørende fagadministrasjon for plansamarbeid etter kommunelovens § 27 (KL § 27). I styret må alle deltakende kommuner være representert. Bestemmelsen åpner for samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. KL § 27 gir stor frihet i organiseringen av samarbeidet, men begrenser kommunestyrets mulighet til å overføre myndighet til styret til kun å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. KL § 27 gir ikke hjemmel for å delegerer oppgaver som innebærer offentlig myndighetsutøvelse. Loven stiller krav til at det skal være vedtekter for samarbeidet. Vedtektene skal inneholde bestemmelser om:

- a. styrets sammensetning og hvordan det utpekes,
- b. området for styrets virksomhet,
- c. hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd til virksomheten,
- d. hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser,
- e. uttrede fra eller oppløsning av samarbeidet.

Et samarbeid etter KL § 27 kan være et selvstendig rettssubjekt, men trenger ikke være det. Dette vil bero på en konkret helhetsvurdering der selvstendigheten i forhold til de deltakende kommuner er det sentrale. I den sammenheng vil for eksempel hvorvidt fagmedarbeiderne er ansatt i samarbeidsorganet ha betydning. Det er også åpnet for at en saklig avgrenset del av styringskompetansen i klare unntakstilfeller kan legges til en kommune eller fylkeskommune. Dette gjør det blant annet mulig at arbeidsgiverfunksjonen kan legges til en én kommune og dette er ganske vanlig.

Egenskaper

Et viktig kjennetegn ved KL § 27-samarbeid er at myndighetsutøvelse ikke kan delegeres til styret. Saker som krever utøvelse av offentlig myndighet må som en hovedregel alltid behandles i hver enkelt kommune. Et annet kjennetegn ved § 27 samarbeid er at både fylkeskommunen og kommunene kan inngå i samarbeidet.

Modellen legger til rette for samordning av kommunale fagmiljøer. Modellen kan også understøtte grenseoverskridende perspektiver gjennom felles fagmiljøer, felles styrebehandling av saker og lik saksfremstillinger overfor kommunestyrene. Eksempel på slike overskridende perspektiver kan være strategidokumenter knyttet til areal, transport og næring eller forslag til planer.

Svært mange regionråd er organisert som § 27 og måten å håndtere saker på vil således være gjenkjennelig.

Styret kan imidlertid ikke overta ansvaret for myndighetsutøvelse og det kan oppfattes som en svakhet ved modellen. Gjennom kommunevise behandlinger kan mulighetene for forpliktende kommuneoverskridende løsninger og perspektiver svekkes. I tillegg vil endelig sakshåndtering i kommuner normalt være mer tids- og ressurskrevende enn dersom myndighetsutøvelse også er delegert.

Vertskommunemodellen

Bestemmelsene om vertskommunemodellen er regulert i kommunelovens § 28-1 a-k. Modellen innebærer at ansvaret for planoppgavene herunder myndighetsutøvelse, kan delegeres til en av deltakerkommunene gjennom en skriftlig samarbeidsavtale, med unntak av vedtaksmyndighet lagt til kommunestyret selv. Modellen kan også benyttes for samarbeid om oppgaver og saksområder der det ikke er nødvendig med delegering av myndighet¹.

Vertskommunen må ut fra avtalen med samarbeidskommunene, tilrettelegge for at vertskommunens administrasjon organiseres og dimensjoneres for å ivareta de aktuelle oppgavene. Som regel innebærer vertskommunesamarbeid virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljølovens bestemmelser kap. 16, og innebærer at medarbeiderne i samarbeidskommunene blir ansatt i vertskommunen. Selv om ansvaret delegeres til en av kommunene, er det ikke noe i veien for at tjenesten kan være lokalisert flere steder enn i vertskommunen. Bestemmelsene om vertskommunesamarbeid gir anledning for samarbeidskommunene å trekke tilbake delegasjon av myndighet og muligheten for instruksjon og omgjøring av vedtak i visse tilfeller.

Administrativ og politisk vertskommunemodell

Loven legger til grunn to varianter av vertskommunesamarbeid

1. Administrativt vertskommunesamarbeid
2. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd.

Administrativt vertskommunesamarbeid innebærer at deltakerkommunene via rådmannen delegerer ansvar for planoppgavene fra administrasjonen i egen kommune til administrasjonen i vertskommunen, såkalt sidelengs delegasjon.

Vertskommune med felles folkevalgt nemnd innebærer at kommunene oppretter en felles politisk nemnd med minimum to representanter fra hvert kommunestyre

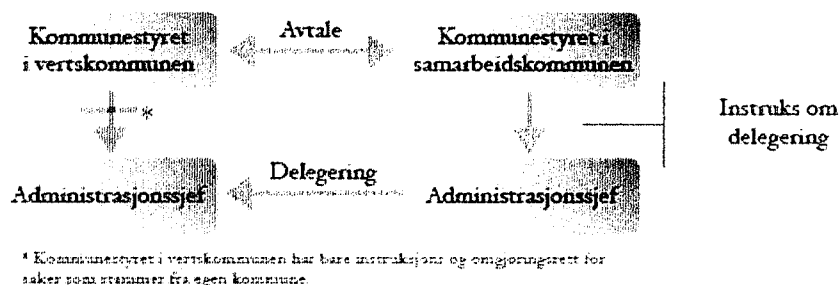
---

¹ Kommunal- og regionaldepartementet har utarbeidet en egen veileder om vertskommunesamarbeid som gir en detaljert fremstilling om mulighetene og begrensningene kommuneloven gir på dette området.

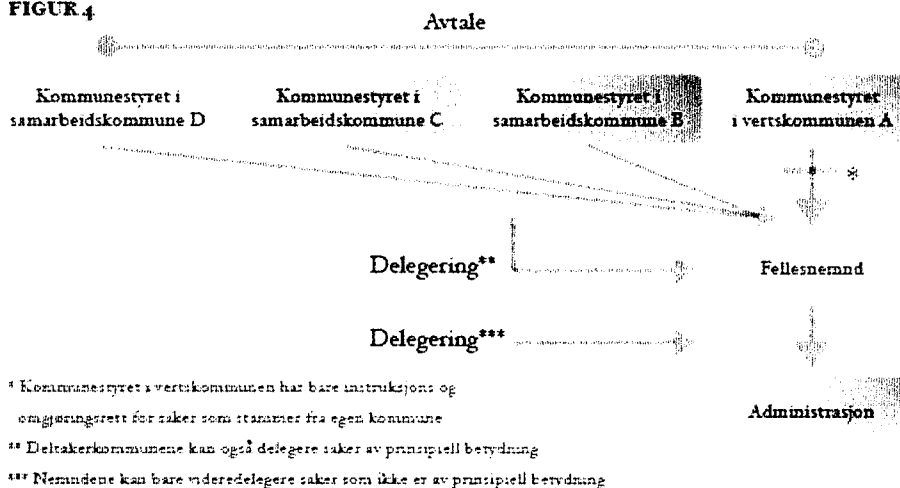
Det er nemnda som i denne modellen har ansvar for at oppgavene blir løst innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunen regulert gjennom avtalen. Nemnda er del av vertskommunens organisasjon. Administrasjonen ivaretas av vertskommunens rådmann og nemnda kan delegere kurante saker til administrasjonen. Det er opp til kommunene å velge hvilken av de to modellene som skal benyttes

Figur 3.1: Delegasjonssystemet for de to vertskommunemodellene (Kilde KRD)

FIGUR 2

FIGUR 4

Samarbeidsavtale som grunnlag for samarbeidet

Til grunn for vertskommunesamarbeidet skal det foreligge en skriftlig samarbeidsavtale. Kommuneloven fastsetter at avtalen som et minimum må inneholde bestemmelser om:

- Deltakere og hvem som er vertskommune
- Hvilke oppgaver og hvilken avgjørelsesmyndighet som legges til vertskommunen
- Tidspunktet for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet

- Underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen
- Det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen
- Regler for uttreden og avvikling av samarbeidet, jf. lovens bestemmelser

De lovfestede kravene utgjør bare det som må tas inn i avtalen. Kommunene står fritt til å regulere andre forhold enn det som følger av loven. Det kan for eksempel være aktuelt å ta inn avtalen nærmere bestemmelser om for eksempel:

- Hvordan tjenestene skal gjøres tilgjengelig for innbyggerne i samarbeidskommunene, for eksempel ved å ha kontorer eller kontordager i kommunene
- Informasjon til deltakerne om mottatt klager, tilsynsrapporter, forvaltningsrevisjoner mv.

Egenskaper

Vertskommunesamarbeid legger til rette for større planfaglige miljøer som også ivaretar myndighetsutøvelse. Det innebærer at saksbehandling i mange situasjoner forenkles gjennom ett saksbehandlingsledd. Samtidig er modellen fleksibel fordi modellen også kan benyttes for samarbeid om oppgaver der det ikke er nødvendig med delegering av myndighet. Modellen kan også legge til rette for kommuneoverskridende perspektiver i saker som krever det. En annen fordel med vertskommunemodellen er at den innebærer utbygging av eksisterende organisasjoner i kommunene og utgjør således ikke en ny enhet.

En ulempe ved vertskommunemodellen er at den kan oppleves som en ubalansert samarbeidsmodell. Det er vertskommunen som er ansvarlig for oppgaveløsningen og deltakerkommunene "mister" tilsvarende ansvar og innflytelse over områder som legges til vertskommunen. Demokratiske innvendinger kan gjøres gjeldende fordi vertskommunen får en utvidet styringsrett overfor innbyggere i nabokommuner. Det skal imidlertid påpekes at loven gir anledning for samarbeidskommunene til å trekke tilbake delegasjon av myndighet, eller mulighet for instruksjon og omgjøring av vedtak i visse tilfeller.

For vertskommunen innebærer samarbeidet en betydelig overføring av saksmengde og som regel nytt personale. Administrativt skal det legges opp til enhetlige fagsystemer og det skal utvikles en felles kultur og kjøreregler for planadministrasjonen. Rådmannen i vertskommunen vil i praksis stå som ansvarlig for oppgaveutførelsen overfor flere kommunestyre.

For samarbeidskommunene vil ansvaret for tilrettelegging og rammer for en felles planadministrasjon måtte skje indirekte gjennom samarbeidsavtalen og oppfølgingen av denne, og gjennom dialog med vertskommunen og øvrige samarbeidskommuner. Ønskede prioriteringer eller nysatsninger for planadministrasjonene vil kunne kreve enighet fra alle parter, dersom det ikke åpnes opp for egne løsninger eller prioriteringer for den enkelte kommune.

Samkommunemodellen

Samkommunemodellen er nedfelt i kommunelovens § 28- 2 a-v og trådte i kraft 1. juli 2012 som den nyeste av de formelle samarbeidsformene for samarbeid. Per i dag har landet to samkommuner, henholdsvis Innherred samkommune og Midtre Namdal samkommune.

Samkommunen er eget rettssubjekt. Samkommunen ledes av et samkommunestyre med representanter oppnevnt av og blant kommunestyrenes medlemmer. Samkommunestyret skal ha minimum 3 representanter fra hver kommune (så langt har ingen samkommune valgt minimumsløsningen). Det er kommunene som er ansvarlig for finansiering av samkommunen og det er kommunestyrene som vedtar samkommunens budsjett etter forslag fra samkommunen. Samkommunen har en egen administrasjon og fagenheter. Fagenhetene kan lokaliseres balansert i deltakerkommune, men personalet er underlagt administrasjonssjefen i samkommunen.

Samkommunens politiske og administrative styringssystem følger i stor grad de samme prinsipper som gjelder for en kommune når det gjelder kommuneloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven.

Organisering etter samkommunepinsipper innebærer at alle interkommunale oppgaver som hovedregel legges til en samkommune for å samle den politiske og faglige utøvelsen av styring til ett sted. Samkommunemodellen er ikke utviklet for etablering av samarbeid om et fåtall oppgaver. Samkommunen kan ivareta myndighetsutøvelse på linje med vertskommunesamarbeid.

Deltakerkommunene kan ikke instruere eller overprøve vedtak i samkommunen. Dette gjelder også for vedtak som bare gjelder én deltakerkommune til forskjell fra vertskommunemodellen som har en slik mekanisme innebygd. Klager og lignende, må rettes til samkommunen. Det samme gjelder for statlige kontrollorgan og tilsyn.

Loven stiller krav til samarbeidsavtalen mellom kommunene. I denne skal bl.a. følgende være avklart:

- Deltakerkommunene og antall representanter i samkommunestyret fra den enkelte deltakerkommune,
- Hvilke oppgaver og hvilken avgjørelsesmyndighet som skal overføres til samkommunen,
- Tidspunkt for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet,
- Deltakerkommunenes innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til samkommunen,
- Den enkelte deltakerkommunes eierandel i samkommunen og ansvarsandel for samkommunens forpliktelser dersom denne avviker fra eierandelen,
- Underretning til deltakerkommunene om vedtak som treffes i samkommunen,

- Uttreden fra og oppløsning av samkommunen, herunder oppbevaring av arkiver skapt av samkommunen.

Egenskaper

Samkommunen er utviklet for ivaretagelse av flere interkommunale oppgaver og modellen er ikke tiltenkt for enkeltoppgaver, for eksempel som modell for samarbeid kun om planlegging og tilstøtende oppgaver

Faglig sett ivaretar samkommunemodellen mange av de samme egenskaper som vertskommunen. Modellen legger til rette for større planfaglige miljøer som også ivaretar myndighetsutøvelse, samtidig er modellen fleksibel fordi modellen ikke krever delegasjon av myndighet.

En viktig fordel med samkommunemodellen er at den legger til rette for å samle interkommunale oppgaver under ett politisk styre oppnevnt av og blant kommunestyrene og til én administrasjon. Modellen legger til rette for en helhetlig interkommunal organisering og sektorsamordning i det interkommunale rom. Imidlertid kan modellen, i likhet med øvrige samarbeidsordninger, skape utfordringer med samordningen av oppgaver som fortsatt er enhetskommunale.

Samkommunen er et felles eie mellom deltakerkommunene som kan gi en balansert politisk og administrativ styringsløsning og som innebærer stor fleksibilitet i organisering og lokalisering av samkommunens fagpersonell.

Et argument som kan reises mot samkommunen, er at den kan framstå som et forvaltningsnivå og en konkurrent til kommunene. Samkommunen kan få delegert interessante politiske og administrative oppgaver og bli en viktig og kanskje elitepreget arena på siden av kommunene. Det må imidlertid understrekes at det er kommunestyrene som har finansierings- og delegasjonsansvaret til samkommunen. Hvor omfattende oppgaveløsningen i regi av samkommunen skal være er opp til kommunene å bestemme. Det er også viktig å poengtere at samkommunen ikke er noe forvaltningsnivå, selv om den er et eget rettssubjekt på linje med interkommunale selskaper. En samkommune inngår ikke i den formelle styrings- og funksjonsfordelingen mellom staten og kommunesektoren, den mottar ikke inntekter fra staten og har ikke beskatningsrett slik tilfellet er for kommuner og fylkeskommuner.

Interkommunalt plansamarbeid etter plan- og bygningsloven

§ 9 i pbl omtaler interkommunalt plansamarbeid. Det heter at to eller flere kommuner bør samarbeide om planlegging etter pbl når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrensene. Samarbeidet kan omfatte alle kommunale plantyper.

Videre heter det at planarbeidet ledes av et styre med samme antall representanter fra hver kommune, med mindre kommunene er enige om noe annet. Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om organisering av interkommunalt plansamarbeid.

Det heter også at de deltakende kommuner kan overføre til styret den myndighet til å treffe vedtak om planprosessen som etter loven er lagt til kommunen, men hvert kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område.

Etter vår tolkning innebærer det at et samarbeid etter § 27 i kommuneloven kan ivareta en slik oppgave. Også et vertskommunesamarbeid med politisk nemnd og samkommunemodellen kan antagelig ivareta de samme intensjoner planloven har, mens administrativt vertskommunesamarbeid eller avtalebasert samarbeid synes uaktuelt da administrativt vertskommunesamarbeid/avtalesamarbeid ikke er ledet av et styre.

Samarbeid kommune – fylkeskommune

Fylkeskommunene har et veiledningsansvar etter pbl. I § 3-2, siste ledd, heter det at "*Regional planmyndighet skal veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver*". I lovkommentaren til plandelen av loven av 1. juni 2009, heter det at fylkeskommunen skal veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver etter loven. I dette ligger det at fylkeskommunen har et hovedansvar for å gi kommunene veiledning. Videre heter det at bakgrunnen for denne veiledningsplikten er at mange, særlig mindre kommuner, har begrenset kapasitet og kompetanse for planleggingen etter loven. Veiledningen kan skje for eksempel gjennom regionalt planforum der statlige skal statlige, regionale og kommunale interesser skal klarlegges og søkes samordnet i forbindelse med arbeidet med kommunale planer. Fylkeskommunen leder planforumet. Andre veiledningsarenaer kan være fylkeskommunal deltakelse i utformingen av regionale eller interkommunale planer hvor fagansvaret er lagt til interkommunale sekretariater, fylkesvise plannettverk og/eller konkret veiledning i enkeltsaker etter forespørsel fra den enkelte kommune.

Et kjennetegn ved veiledningsansvaret er at det kan fremstå som reaktivt, dvs. at fylkeskommunenes rolle er å respondere på kommunale forespørsler. Veiledningsansvaret innebærer som regel ikke at fylkeskommunen skal ha en initierende eller saksbehandlende rolle på oppdrag av den enkelte kommune.

Flere fylkeskommuner bidrar økonomisk og faglig med utvikling av interkommunale planer. I den senere tid har for eksempel flere fylkeskommuner bistått og tatt initiativ til utvikling av interkommunale kystsoneplaner. De fylkeskommunale bidragene har styrket det faglige grunnlaget for arbeidet i kommunene med slike planer. Imidlertid virker ikke fylkeskommunenes hovedambisjon med dette å være en mer varig satsning for utviklingen av den generelle plankompetansen og kapasiteten i kommunene. Prosjektene er tidsavgrensede og innebærer primært støtte til kommuneoverskridende planer.

Dersom det er en ønskelig utviklingsretning at fylkeskommunen skal få et større faglig ansvar i å bistå kommunene i ordinære planleggingsoppgaver, reiser det spørsmålet om hvilke muligheter og begrensinger som lovverket setter. Det er på det rene at fylkeskommunene og kommunene ikke kan inngå i samme vertskommunesamarbeid eller i samme samkommune. Det innebærer at fylkeskommunen ikke kan delta sammen med kommunene i samarbeid som innebærer myndighetsoverføring. Når det gjelder samarbeid om øvrige oppgaver innenfor planlegging er mulighetsrommet stort – alt fra saksforberedende samarbeid til kompetanseutviklingstiltak og veiledning kan avtales. Samarbeidet kan organiseres etter KL § 27, eller gjennom avtale utenfor kommunelovens bestemmelser.

I prinsippet kan fylkeskommunen på samme måte som en nabokommune ivareta eller selge planfaglige tjenester til en eller flere kommuner i fylket, alternativt at fagmedarbeidere fra fylkeskommunene trer inn som saksbehandlere i en kommune ved for eksempel vakanser. Dette kan reguleres i en avtale.

Dersom formalisering av samarbeid er ønskelig, kan et alternativ være at fylkeskommunene og kommuner etablerer et § 27 samarbeid der kommunene og fylkeskommunene er representert i styret for samarbeidet og der fylkeskommunen utgjør fagadministrasjonen for styret, alternativt at det etableres en felles fagadministrasjon direkte underlagt styret.

Så kan det spørres om hvilke konsekvenser og egenskaper formaliserte samarbeidsordninger mellom fylkeskommunen og enkeltkommuner kan ha for kommuneplanleggingen. Spesielt gjelder dette dersom fylkeskommunen utgjør fagadministrasjonen. En mulig fallgrube kan være at fylkeskommunene kan komme i en uheldig dobbeltrolle som rådgiver/saksforberedere og samtidig innsigelsesmyndighet overfor den samme kommunen. Videre kan det oppstå spørsmål om fylkeskommunens fagfolk kan komme til å legge regionale føringer eller synspunkter i planprosessene som kommunen ikke nødvendigvis er enig i. Spørsmål om saksbehandlernes lojalitetsforhold - til fylkeskommunen som arbeidsgiver eller kommunen som oppdragsgiver - kan også komme opp.

På den andre siden skal det presiseres at det uansett vil være kommunenes bestillinger til fagmiljøene og kommunenes egne vedtak som til slutt legger føringer for planenes innhold. Det skal også sies at tilsvarende argumenter også kan gjelde når nabokommuner bidrar planfaglig, fordi nabokommuner kan ha ulike interesser i for eksempel utvikling av konkurrerende utbyggingsområder. I tillegg vil kommunale planer uavhengig av forutgående saksbehandling, måtte ta hensyn til regional plan og ev føringer gitt gjennom sektoransvaret fylkeskommunen har for eksempel innenfor kulturminnevernet.

3.5 Forholdet til anskaffelsesregelverket

Anskaffelsesregelverket legger visse føringer ved etablering av interkommunalt samarbeid. Ved etablering av samarbeid bør kommunene ha et bevisst forhold til regelverkets føringer og vurdere det enkelte samarbeid i lys av regelverket. I følge notat fra KS-advokatene², synes det klart at samarbeid som omfatter lovpålagte oppgaver knyttet til myndighetsutøvelse ikke omfattes av anskaffelsesverket. Det innebærer at kommunene fritt kan inngå samarbeid om myndighetsoppgaver gjennom bruk av bestemmelsene om vertskommunesamarbeid og samkommune. Når det gjelder samarbeid om faglige støttetjenester, må anskaffelsesregelverket følges. Imidlertid følger det av regelverket, at samarbeid om faglige støttetjenester kan ivaretas dersom kravet til utvidet egenregi er tilfredstilt. Det innebærer at enheten som ivaretar oppgavene har nær tilknytning til samtlige av samarbeidskommunene og at den har en vesentlig del av sin omsetning til kommunene som har opprettet samarbeidet. Konkret vil det innebære at styrer etter KL § 27 som er egne rettssubjekter, og samkommunemodellen, ivaretar kravet til utvidet egenregi.

---

² Hvordan er handlingsrommet i anskaffelsesregelverket? Notat KS advokatene, februar 2012.

På grunn av kontrollkravet, vil det ikke være mulig å foreta rene tildelinger av oppdrag til en annen kommune etter reglene om utvidet egenregi. Dette innebærer at samarbeid etter kommunelovens bestemmelser om vertskommune og avtalebasert samarbeid vil kunne omfattes av anskaffelsesregelverket. Det innebærer også at dersom samarbeidet settes opp som et rent tjenestekjøp, vil det ikke gå klar av anskaffelsesregelverket. Imidlertid har senere rettspraksis i EU myket opp dette kravet og det åpnes opp for at egenregikravet for vertskommunesamarbeid kan være oppfylt dersom:

- Samarbeidet bare er mellom offentlige organer
- Det må være et reelt samarbeid med formål om å sikre utførelse av en offentlig serviceoppgave.
- Samarbeidet må kun være styrt av hensynet til å oppnå mål i det offentliges interesse.

KS advokatene presiserer at det fortsatt uklart hvor store krav som stilles til at det skal være et reelt samarbeid. Herunder er det usikkert om det stilles krav om at alle samarbeidskommunene må delta i selve utførelsen av oppgaven, eller om det er nok at alle samarbeidskommunene har reell innflytelse på hvordan oppgaven blir utført i større grad enn man ville hatt ved ordinær kontraktstyring. EU-kommisjonen har foreløpig inntatt det standpunktet at rent bytte av tjenester mot penger ikke vil oppfylle vilkårene, men det er likevel usikkert hva som egentlig ligger i dette kravet. KS advokatene avslutter i den sammenheng med at reelle hensyn og den begrunnelse EU-domstolen har gitt for at enkelte typer samarbeid ikke omfattes av anskaffelsesregelverket, tilsier at det bør være tilstrekkelig at alle samarbeidskommunene har reell og sterk innflytelse på hvordan tjenesten utføres.

I tillegg skal det presiseres at det innenfor planlegging vil samarbeid kunne omfatte både myndighetsoppgaver og faglige og administrative støttetjenester. Ved slike tilfeller må det må det foretas en konkret vurdering for å vurdere om anskaffelsesregelverket får betydning.

3.6 Oppsummering

- Samtlige samarbeidsformer som innebærer utvikling av felles planenheter legger grunnlag for større fagmiljøer, robusthet, mulighet for spesialisering, redusert sårbarhet og større kapasitet i plan- og utviklingsarbeidet.
- Samarbeid som reguleres gjennom en av kommunelovens bestemmelser vil fremstå som mer varige, forutsigbare og klare når det gjelder oppgaver og styringsforhold med avklarte rutiner for politisk, økonomisk og administrativ innflytelse.
- Vertskommunemodellen og samkommunemodellen legger til rette for samarbeid om myndighetsoverføring som kan delegeres ut av kommunestyrene. Det innebærer at saksbehandling i mange situasjoner forenkles gjennom ett saksbehandlingsledd og det legger til rette for kommuneoverskridende perspektiver

- Vertskommunemodellen innebærer utbygging av eksisterende organisasjoner i kommunene og nødvendiggjør således ikke en ny organisasjon
- Samkommunemodellen krever samarbeid om flere oppgaver mellom samme kommuner og er lite aktuell dersom det kun er aktuelt å samarbeide om planoppgavene.
- Samarbeid etter plan- og bygningslovens bestemmelser om plansamarbeid er myntet på utarbeidelse av interkommunal plan og ikke på utvikling av kompetanse og kapasitet for den enkelte kommune. Også Kl § 27, vertskommunemodellen med politisk nemnd og samkommunemodellen antas å kunne få delegert ansvar for å utarbeide interkommunal plan etter pbl bestemmelser.
- Samarbeid mellom fylkeskommune og kommune vil innebære at fylkeskommunen opptrer som et avlastningsorgan for kommunal oppgaveløsning, uten at den formelle myndigheten for planleggingsoppgavene endres. Imidlertid kan det reises spørsmål ved om modellen kan skape uklare ansvarlinjer og lojalitetskonflikter for medarbeiderne i fylkeskommunen dersom fylkeskommunen utgjør fagadministrasjonen. Alternativt kan det etableres en felles fagadministrasjon direkte underlagt styret.

Når det gjelder anskaffelsesregelverket kan det oppsummeres som følger:

- Myndighetsoppgaver: Kommunene står fritt til å velge samarbeidsmodell som er i tråd med kommunelovens bestemmelser om myndighetsutøvelse.
- Faglige støttetjenester: Kommunene står fritt til å etablere samarbeid organisert etter KL § 27 som er egne rettssubjekter og samkommune.
- Faglige støttetjenester: Kommunene må gjennomføre en konkret vurdering av forholdet til anskaffelsesregelverket ved etablering av samarbeid om faglige støttetjenester i et vertskommunesamarbeid. Rent kjøp-salg av tjenester mellom kommuner omfattes av regelverket
- Det må foretas en konkret vurdering dersom samarbeidet omfatter både myndighetsoppgaver og administrative støtteoppgaver.

Tabell 3.1: Hovedmodellene – formalisering og myndighetsutøvelse

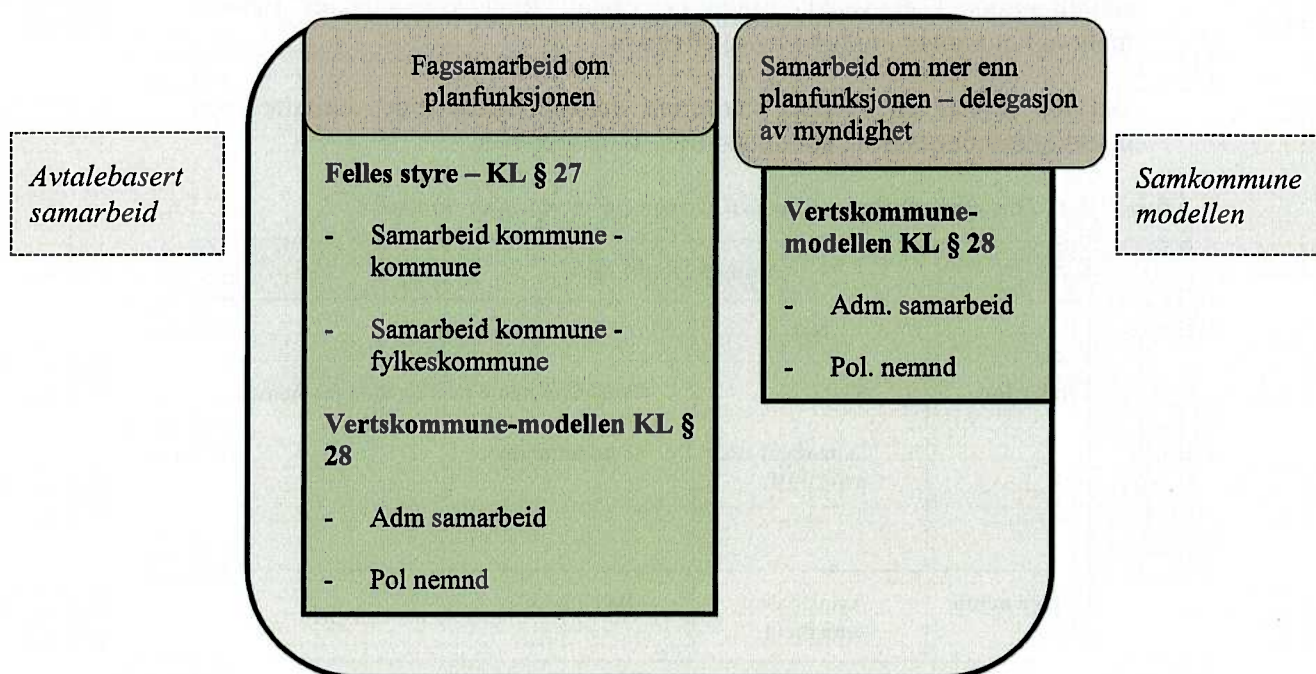
Myndighetsutøvelse			
		Nei	Ja
Formalisering	Etter lov	<ul style="list-style-type: none"> - Kl 27 - Samarbeid etter § 9-2 PBL 	<ul style="list-style-type: none"> - Vertskommune med og uten pol nemnd - Samkommune
	Etter avtale	<ul style="list-style-type: none"> - Avtalebasert samarbeid 	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke mulig

3.7 NIVIs vurdering

I lys av departementenes og KS initiativ for bidra til å utvikle kapasitet og kompetanse i distriktkommunene gjennom interkommunalt samarbeid, mener NIVI at:

1. Samarbeidsmodeller som innebærer oppbygging av faste kompetanseenheter bør kunne stimuleres. Det innebærer at enkle kompetansesamarbeid, for eksempel fagsamarbeid eller kjøp og salg av tjenester mellom kommunene, ikke bør stimuleres i lys av initiativets ambisjoner. Enkelt avtalebasert kompetansesamarbeid er allerede svært utbredt og bygger ikke opp under en tyngre og langsiktig satsning for utvikling av plankompetanse og -kapasitet, slik de andre modellene legger til rette for.
2. Bestemmelsene i kommuneloven om felles interkommunale styrer er en aktuell samarbeidsform så lenge samarbeidet kun gjelder saksforberedende planoppgaver.
3. Dersom samarbeid i tillegg til planoppgavene også skal innebære delegasjon av myndighet, er det kun vertskommunemodellen og samkommunemodellen som er aktuell. Fordelen med full delegasjon er bl.a. at det kan gi raskere beslutningsveier, en samling av fagkompetanse og bedre kobling mellom planbehandling og etterfølgende oppfølging.
4. Dersom det kun er aktuelt å inngå samarbeid om plan og tilhørende funksjoner, anses ikke samkommunemodellen som aktuell.

Vurderingene er oppsummert i skissen nedenfor. Som det fremgår av skissen anses samarbeid etter bestemmelsene i § 27 og § 28-1 a-k i kommuneloven som mest aktuelle.

Boks 3.1: Forhold som bør avklares ved inngåelse av samarbeid

Mål og intensjoner for samarbeidet

Oppgaver og myndighet: Hvilke oppgaver og ev myndighet skal delegeres til plansamarbeidet?

Samarbeidsmodell: Hvilken bestemmelse i kommuneloven skal benyttes? Alternativt avtale mellom partene uten bruk av lovens bestemmelser?

Anskaffelsesregelverket: Oppgavens karakter og samarbeidsmodell må vurderes i lys av anskaffelsesregelverket

Administrativ organisering: Skal planadministrasjonen samlokaliseres eller skal administrasjonen ha utlokalisert saksbehandlere i samarbeidskommunene, ev en kombinasjon?

Førstelinen: Skal kommunenes servicekontorer ivareta publikumsrettet kontakt i kurante saker som informasjon og veiledning og mottak av saker?

Prinsipper for finansiering: For eksempel finansiering fordelt etter antall innbyggere, utført saksbehandling eller en kombinasjon? Grad av ekstern finansiering?

Tiltak for å sikre informasjon og dialog med den enkelte kommune, herunder forholdet mellom planadministrasjonen og de oppgaver som fortsatt ivaretas av den enkelte kommune.

4 Eksempler på plansamarbeid

NIVIs klare inntrykk er at kommunene i liten grad har etablert formalisert samarbeid om de ordinære planfunksjonene. Våre totalkartlegginger av samarbeid i fylkene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal og Nordland understøtter dette. Imidlertid finnes det eksempler som kan tjene som illustrasjon på formalisert forpliktende samarbeid innenfor planfeltet. Nedenfor følger omtale av fem etablerte samarbeider som varierer mht organisasjonsform og hvorvidt myndighetsutøvelse er delegert til samarbeidet.

4.1 Felles plankontor Nord-Troms

Nord-Troms kommunene Kvæningen, Skjervøy, Nordreisa og Kåfjord etablerte i 2012 felles plankontor. Storfjord kommune tiltrådte samarbeidet i 2013. Samarbeidet er organisert som et prosjekt i tre år, men siktemålet er etablering av et fast interkommunalt plankontor. Samlet utgjør plankontoret 6,3 årsverk.

Samtlige planoppgaver er lagt til plansamarbeidet og samarbeidets rolle er å forberede saker for endelig behandling i den enkelte kommune. Samarbeidet er mao ikke tillagt formell myndighet. Samarbeidet er organisert etter kommunelovens § 27. Styret består av rådmennene i kommunene. Arbeidsgiveransvaret for medarbeiderne ligger til Nordreisa som også er hovedkontor for samarbeidet. Hele planadministrasjonen er ikke fysisk samlokalisert da to medarbeidere er lokalisert til hhv Kvæningen og Kåfjord,

mens de øvrige medarbeiderne har kontorsted i Nordreisa. Imidlertid har samarbeidet en ordning med faste dager der hele planadministrasjonen er samlet.

Samarbeidet mottar tilskudd fra Troms fylkeskommune (som en del av LUK-satsningen) på 1 mill kroner årlig i tre-årsperioden. De øvrige kostnader dekkes av kommunene selv etter en fordeling med 40 pst fast og 60 pst etter antall innbyggere i de respektive kommuner.

Bakgrunnen for etableringen

Bakgrunnen for etableringen av plansamarbeidet lå i at kommunene hver for seg hadde små fagmiljøer og at de slet med å rekruttere kommuneplanleggere. I tillegg var plandokumentene i kommunene gamle og i en av kommunene eksisterte det ikke en kommuneplan. I en utredning fra NIBR i 2009³ heter det at de fire Nord-Troms kommunene gjennomgående hadde en klart svakere planstatus enn det mest av landet for øvrig. Kravet i plan- og bygningsloven er at alle kommuner skal ha en kommuneplan og at revidering av kommuneplanen skal vurderes i hver kommunestyreperiode. Kåfjord mangler helt kommuneplan, mens de tre andre kommunene hadde til dels svært gamle kommuneplaner. I rapporten heter det videre at mye av problemet i Nord-Troms kommunene lå i at planfunksjonene i stor grad ble ivaretatt på noen svært få personer og disse må prioritere de mest akutte oppgavene. Dermed blir viktige overordnede oppgaver liggende. Kommunene kom dermed inn i en ond sirkel: fordi en hele tiden må fokusere på ”akutte” oppgaver, blir en stadig mer akterutseilt når det gjelder håndtering av strategiske spørsmål.

Ordfører i en av samarbeidskommunene uttrykker at kommunen tidligere slet med å ta tak i planarbeid fordi kompetansen og kapasiteten i administrasjonen var for svak. Bl.a. pekes det på rekrutteringsproblemer og kun søkning fra nyutdannede.

Målsettinger og erfaringer

Samarbeidsløsningen skal bidra til å øke effektiviteten, kompetanseheving, bedre tjenestetilbudet og gi kommunene et strategisk verktøy for å utøve lokal og regional utvikling. Hovedoppgaven til planavdelingen er at alle kommuner skal få etablert, eventuelt revidert, sine kommuneplaner/arealplaner. I tillegg vil avdelingen/kontoret arbeide med reguleringsplanlegging og annen planlegging. Plansamarbeidet skal også være en ressurs for kommunene innen prosjekt og prosessledelse, utredning, rådgivning og veiledning. Planavdelingen skal ha høy kompetanse og vil være et nyttig strategisk virkemiddel for kommunene og for regionen som helhet.

I følge informant fra plankontoret er erfaringene så langt i arbeidet at fagmiljøene har blitt styrket og så langt har samarbeidet bl.a. utarbeidet forslag til arealplan for en av kommunene, mens forslag til planprogram er utarbeidet for de øvrige kommunene. Ordningen med egne kontorer i Kvæningen og Kåfjord synes å fungere, selv om det faglige samarbeidet da kan lide noe. Men dette søkes ivaretatt gjennom IKT teknologi og felles samling av saksbehandlere minst en gang i uken. Planadministrasjonen jobber gjennom kommunene og den enkelte

---

³ NIBR-notat 2009:112 Kommuneplansamarbeid i Nord-Troms (Harvold og Skjeggedal)

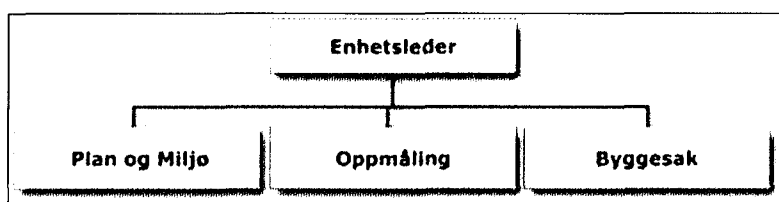
innbygger har få direkte kontaktpunkter med planadministrasjonen og merker således lite til samarbeidet. Ved behandling av for eksempel reguleringsaker, forholder utbygger seg til den enkelte kommune og planadministrasjonens medarbeidere reiser ved behov til den enkelte kommune for å bistå.

Ordfører i en av samarbeidskommunene peker på at det er noe tidlig å evaluere samarbeidets resultater. Imidlertid virker samarbeidet så langt å fungere godt. Det legges til at bidraget og støtten fra fylkeskommunen har vært svært viktig for å få samarbeidet etablert.

4.2 Innherred samkommune

Levanger og Verdal kommuner har siden 2004 hatt felles plan- og byggadministrasjon underlagt samkommunen. Også de kommunale miljøvernoppgavene og oppgavene etter matrikkelloven er lagt til samkommunen. Plan, miljø, oppmåling og byggsak er lagt til samme enhet i samkommunen og det er nå vedtatt å integrere også ansvaret for landbruk i denne da areal/plan og landbruksoppgavene ofte må ses i nær sammenheng. Fellesadministrasjonen utgjør 23 medarbeidere og er fysisk samlokalisert i Verdal kommune. Av disse utgjør plan og miljøseksjonen 5 medarbeidere.

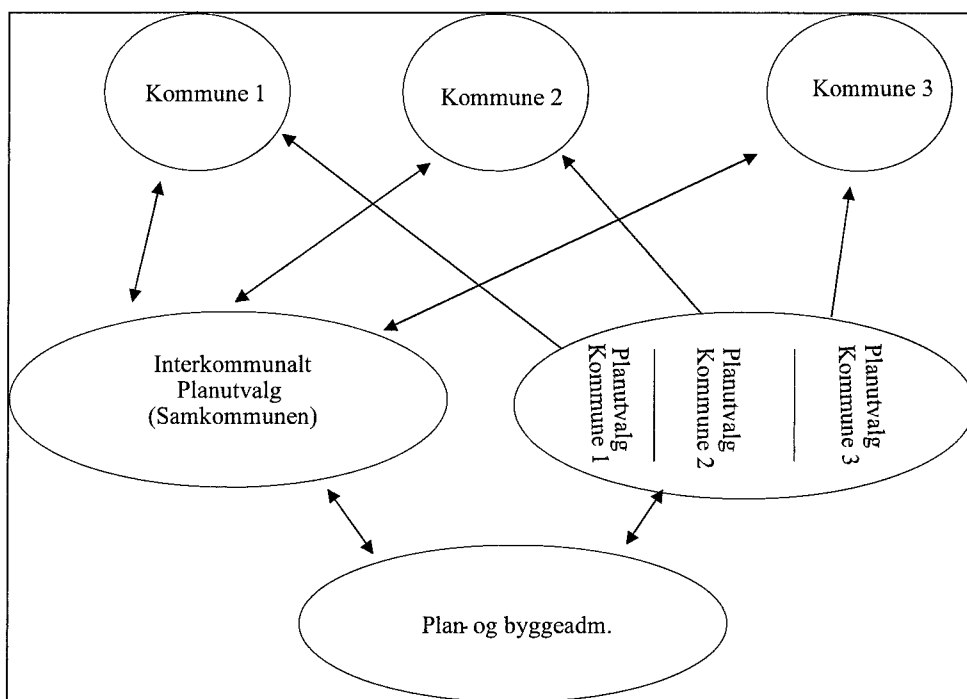
Figur 4.1 Organiseringen av plan, miljø og byggsak i Innherred

Administrasjonen i samkommunen er begge kommunenes plan- og byggadministrasjon og treffer vedtak som ikke trenger politisk behandling. Samkommunestyret er forberedende planutvalg i saker som anses å ha en regional karakter og innstiller til begge kommunestyrene i slike saker for endelig behandling. Planutvalgene i kommunene behandler saker som angår en kommune, men som krever politisk behandling. Avtalen mellom kommunene lyder som følger:

"Den myndighet og de oppgaver som kommunen har etter plan- og bygningsloven 27. juni 2008 nr. 71 overføres til samkommunen. Det administrative ansvar for samkommunens planleggingsoppgaver i henhold til plan og bygningsloven legges til samkommunens administrasjonssjef. Kommunenes planutvalg er fast planutvalg for enkeltsaker og saker som berører bare den enkelte kommune. Samkommunestyret er fast planutvalg i øvrige plan-, areal- og byggsaker. Ordføreren i samkommunen avgjør om en sak skal behandles i den enkelte kommunes planutvalg eller om saken skal oversendes samkommunestyret som planutvalg".

Figur 4.2 Samkommunen som fast planutvalg – eksempel med tre kommuner

Innherred samkommune har tidligere utarbeidet felles kommuneplaner (både areal- og samfunnsdelen) og utarbeidet i 2012 forslag til felles planstrategi for kommunene. Samkommunestyret er i slike sammenhenger forberedende politisk utvalg før planene ble behandlet i kommunestyrene.

Erfaringer

Innherred samkommune ble evaluert i 2007 av Trøndelag forskning og utvikling⁴. I følge rapporten hadde samarbeidet gitt gode kompetansemessige effekter av samlokalisering og få problemer med tilgjengelighet for brukerne. Den første større felles saken var utarbeiding av felles kommuneplan som startet i 2007. I en rapport fra NIBR og Østlandsforskning fra 2012⁵ heter det følgende: "Felles kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i de to kommunestyrene i desember 2008, og felles kommuneplanens arealdel ble vedtatt i de to kommunestyrene i april 2011. De positive erfaringene har utviklet seg videre, og de ansatte ved enheten er godt fornøyd med modellen. Det er også stor tilsutning til modellen blant kommunepolitikerne. Fagmiljøet er blitt sterkere, det er lettere å rekruttere nye medarbeidere og kvaliteten på tjenestene har blitt bedre. Selvfølgelig hadde det vært enklere med bare ett planutvalg og ett kommunestyre å forholde seg til, men å slå sammen to såpass store kommuner med hvert sitt fungerende senter, er lite aktuell politikk. Det er stort sett kommuneplaner som blir behandlet av samkommunestyret. Dermed får samkommunestyret som planutvalg forholdsvis liten aktivitet og få møter med lange mellomrom".

⁴ Sand, Aasetre og Lysø (2007) *Evaluering av innherred samkommune*. Trøndelag Forskning og Utvikling.

⁵ Harvold og Skjeggedal (2012). *Interkommunalt plansamarbeid*. Samarbeidsrapport NIBR/Østlandsforskning.

En informant fra planadministrasjonen i Innherred uttrykkes det at medarbeiderne er tilfredse med dagens løsning og ser det som lite aktuelt å gå tilbake til enhetskommunale administrasjoner som vil svekke fagmiljø og kompetanse. Det uttrykkes videre at det er godt samarbeid med de enhetskommunale tjenester, for eksempel de tekniske tjenestene. Det gis også uttrykk for at hensynet til nærhet til brukerne blir ivaretatt gjennom servicekontorene i kommunene.

I tillegg kan det tilføres at modellen i Innherred er fleksibel og tar høyde for om en oppgave er lokal eller kommuneoverskridende. I kommuneoverskridende saker vil samkommunestyret, som fast planutvalg, kunne legge et regionalt perspektiv til grunn overfor kommunestyrene. Samtidig beholder kommunestyrene sin formelle myndighet etter plan- og bygningsloven. Fram til nå har samkommunestyret i hovedsak behandlet felles kommuneplan (arealdelen og samfunnsdelen).

4.3 Nissedal og Kvitseid

Nissedal og Kvitseid kommune har hatt felles plankontor siden 2004 med Nissedal som vertskommune. Samtidig som etableringen av plansamarbeidet ble det utviklet samarbeid om landbruk, skattekontor og lønnskontoer. Skattekontoret og landbrukskontoret ble lokalisert til Kvitseid. Plansamarbeidet ivaretar bl.a. planoppgaver, dispensasjoner, byggesaksbehandling, kartforretning og delingssaker. Medarbeiderne er ansatt i Nissedal kommune. Faglig avgjørelsesmyndighet etter pbl blir utøvd av rådmannen i Nissedal etter delegasjon fra rådmannen i Kvitseid. Rådmannen i Kvitseid fremmer forslag til vedtak som skal til politisk behandling i Kvitseid. Plankontoret må anses organisert som et administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens paragraf 28, selv om vedtektene ikke uttrykkelig slår det fast. Vedtektene er fra 2005 og er dermed laget før den nye vertsmodellen trådte i kraft.

Plankontoret for de to kommunene er fysisk lagt til Nissedal. Plankontoret har i alt 5,75 årsverk fordelt på følgende måte: 2,5 årsverk til byggsak, 2,0 årsverk til oppmåling og 1,25 stilling til planlegging. Kontoret har en egen plansjef (inkludert i de 5,75 årsverkene). Plankontoret er samlokalisert med teknisk etat i Nissedal kommune (i kommunehuset).

Erfaringer

Hovedmålsettingen for etableringen av samarbeidet var å:

- Styrke fagmiljøene, bevare og utvikle eksisterende kompetanse for å holde på kvalifiserte medarbeidere og ved å bedre tilgangen på godt fagpersonell.
- Bedre kvaliteten på det arbeidet kommunene gjør
- Effektiv, kostnadsbesparende og rasjonell drift

Plankontoret har nå snart vært i aktivitet i ni år (siden 2004). I følge NIBR og Østlandsforsknings rapport fra 2012 synes det å være stor tilfredshet i begge kommunene med kontoret. Ved å samlokalisere planarbeidet i de to kommunene, har en fått et relativt robust fagmiljø. Det har blitt mindre turnover, og ved å samle kompetansen på ett sted er det lettere å få til spesialisering. Miljøet er også mer

attraktivt mht nyrekruttering. Det er også stordriftsfordeler gjennom bruk av felles programvare. Videre heter det i NIBR og Østlandsforsknings rapport at en ulempe ved felles plankontor kan være at lokalkunnskapen kan bli svekket. Kommunene til sammen dekker et stort areal (over 1600 kvadratkilometer). Det at det er ulike administrative bestemmelser i de to kommunene, kan også av og til være en utfordring – selv om dette lar seg håndtere.

Politikerne i begge kommunene gir i følge ovennevnte rapport uttrykk av å være fornøyd med det arbeidet plankontoret som utføres. I og med at kontoret går i økonomisk balanse, er det heller ingen budsjettmessige problemer i forhold til den politiske ledelsen i de to kommunene.

4.4 Alvdal og Tynset

Kommunene har siden 2005 samarbeidet om landbruk og miljøvern og plan, geodata og byggsak. Samarbeidet er organisert etter kommunelovens bestemmelser om administrativt vertskommunesamarbeid. Tynset kommune er vertskommune med det administrative ansvaret for plan og byggsak. Enheten har om lag 12 årsverk og yter tjenester til begge kommunene. Fagansatte i Alvdal fikk Tynset kommune som ny arbeidsgiver og rådhuset på Tynset som nytt kontorsted, da ordningen ble innført. Ansvaret for landbruk og miljø er lagt til Alvdal som vertskommune. Lokaliseringen til de to kommunene ble gjort i sammenheng for å balansere samarbeidet geografisk.

Planadministrasjonen utfører oppgaver og treffer avgjørelser etter delegert myndighet fra Alvdal i enkeltsaker, eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. All politisk behandling av plan- og byggsaker foregår i politiske råd og utvalg i hver av kommunene.

Plansamarbeidet omhandler både overordnet plan- og utviklingsarbeid som kommuneplaner, kommunedelplaner, analyser og utviklingsprosjekter og veiledning og behandling av private reguleringsplaner. Felles planer for de to kommunene blir sjelden utarbeidet, men kommunedelplan for Savalen dekker områder i begge kommunene. Enheten arbeider også med planer og utredninger som er felles for hele fjellregionen, som nærings-, handels- og serviceanalyse og klimavennlig transport. Kommunene har ikke utarbeidet felles planstrategi, men plankontoret har forestått det faglige arbeidet for hver kommune.

Fordeling av kostnader mellom de to kommunene blir gjort på basis av timeregistreringer. De ansatte fordeler sine arbeidstimer på prosjekter i de to kommunene, og Tynset som vertskommune fakturerer Alvdal tertialvis for medgåtte kostnader. I 2011 var fordelingen 36 prosent for Alvdal og 64 prosent for Tynset. Unntatt fra denne registrerte fordelingen mellom kommunene er kostnader til lederstilling og administrasjon, som deles 50/50.

Erfaringer

Begrunnelsen og målsettingene for å etablere samarbeidet var:

- En robust enhet, som er mindre sårbar overfor ferier og sykdom.

- Mer spesialisering av bemanningen med mål om økt kompetanse, rasjonelle arbeidsformer og høy kvalitet i saksbehandlingen.
- Bedre muligheter til ajourhold av kartverk, GAB, DEK og planarkiv. Dette igjen vil rasjonalisere og øke kvaliteten på saksbehandlingen og planleggingen.
- Attraktivt fagmiljø som bedrer muligheten for rekruttering.

I følge NIBR og Østlandsforskning (2012) hadde enheten utfordringer med å beholde ansatte og med rekruttering. Etter hvert har nye medarbeidere kommet til. Det innebærer at det er fagmiljøer innenfor både plan, byggsak, delesak, kart og oppmåling. Utfordringen er å beholde fagkompetansen og rekruttere nye ved behov. Dette forutsetter fagmiljøer av en viss størrelse. Det er liten tvil om at det interkommunale samarbeidet har gjort dette lettere. Delvis har dette skjedd ved rekruttering fra nabokommunene, men også ved tilflytting utenfra regionen. Både ansatte og politikere, i begge kommunene, ser ut til å være godt tilfreds med samarbeidet. Enheten har god tillit hos politikerne. Fagmiljøet har fått en tyngre posisjon og blir regna med.

Samtidig pekes det på ulemper i NIBR og Østlandsforsknings rapport. Bla pekes det på visse administrative utfordringer og merarbeid. Det pekes også på at det er en ulempe at er to enheter som "plan, byggsak og geodata" og "landbruk og miljø" som har mye samarbeid og kontakt, ikke er samlokalisert. Spesielt miljøkompetansen hadde det vært gunstig å ha lettere tilgjengelig i planarbeidet.

4.5 Oppdal og Rennebu

Oppdal og Rennebu kommuner har felles plankontor som har som formål å utvikle og utføre tjenester knyttet til planarbeid og andre tjenester som naturlig faller sammen med planoppgavene til kommunene, herunder kommuneplanlegging, reguleringsplaner, landskapsarkitektur, kartarbeid og GIS. Samarbeidet er av faglig og saksforberedende karakter og innebærer ikke myndighetsoverføring. Plankontoret er organisert etter § 27 i kommuneloven og ledes av et styre som består av ordførerne og ett medlem som oppnevnes av kommunene i felleskap. Planadministrasjonen utgjør 4-årsverk og ligger i Berkåk i Rennebu som også har arbeidsgiveransvaret. De samarbeidende kommuner stiller kvartalsvis til rådighet a konto beløp i henhold til vedtatt budsjett. Beløpet overføres til vertskommunens kommunekasse.

Plankontoret ble etablert i 1978, som en omorganisering av et felles plansekretariat for kommunene Oppdal, Rennebu og Midtre Gauldal i Sør-Trøndelag fylke. Midtre Gauldal trakk seg ut av samarbeidet i 2004. Fra 2005 har Plankontoret i tillegg til å arbeide for de to eierkommunene, også tatt på seg oppdrag fra eksterne oppdragsgivere. Eksterne oppdragsgivere står for om lag i halvdelen av inntektene til kontoret.

Erfaringer

Begge eierkommunene samt Midtre Gauldal og Meldal kjøper tjenester fra Plankontoret. Det gjelder bl.a. til utarbeidelse av arealplan (Meldal) og til arbeid med reguleringsplaner. Det påpekes fra informanter at Plankontoret i økende grad

tar oppdrag fra andre enn eierkommunene, ikke minst fra private aktører i arbeidet med reguleringsplaner, jf. også foran nevnte rapport fra NIBR og Østlandsforskning 2012.

NORD-TROMS PLANKONTOR

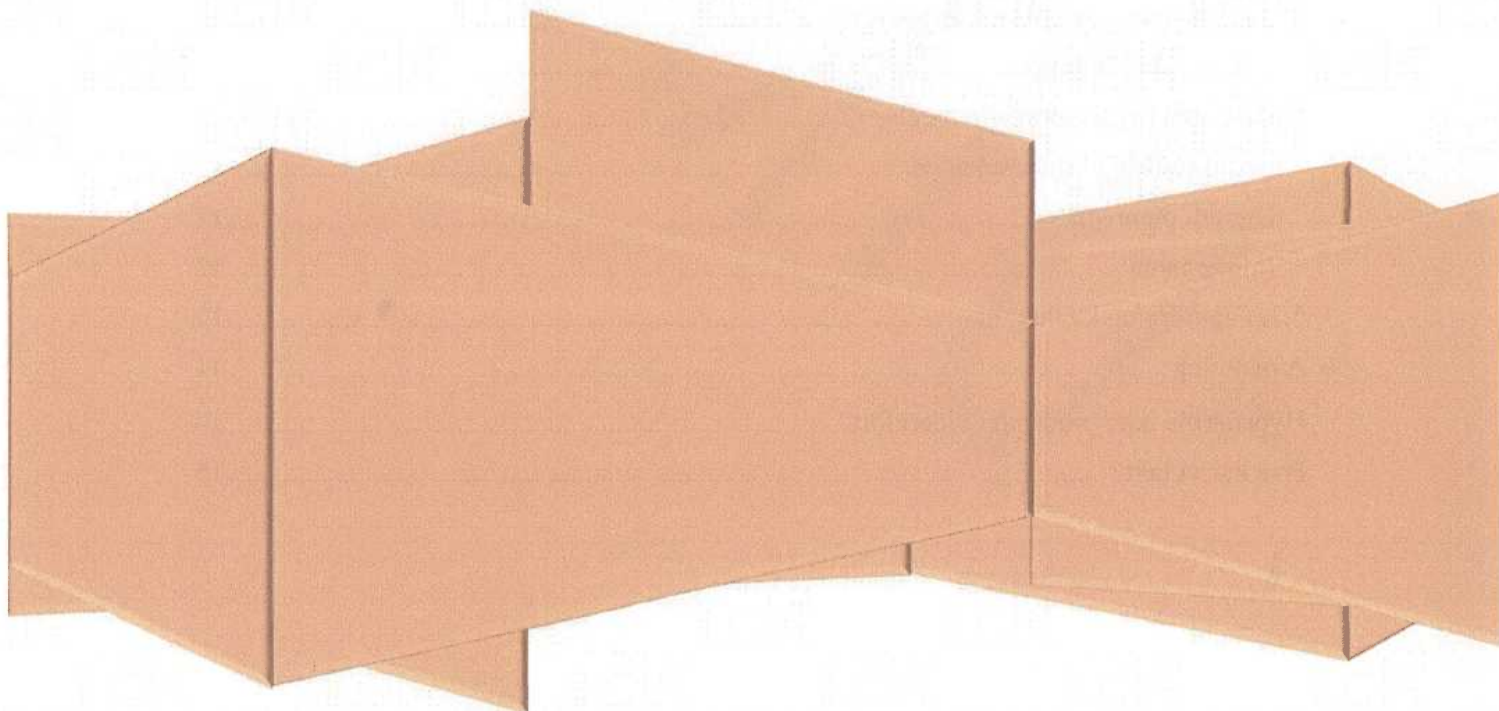

SLUTTRAPPORT PROSJEKT «NORD-TROMS PLANKONTOR»

Prosjektperiode 2012 – 2015

Arne Samuelsen

Daglig leder/ prosjektleder

Innhold

Forord - sammendrag	2
1. Bakgrunn	3
2. Organiseringa av prosjektet.....	4
2.2. Økonomi.....	5
2. Hvilke oppgaver skulle prosjektet løse?.....	6
2.1. Kommuneplanlegging	6
2.2. Reguleringsplanlegging.....	6
2.3. Eksterne planer / andre planer / utredning / analyse	6
4. Hvordan har plankontoret løst sine oppgaver?.....	7
Arbeidet med kommuneplanens arealdel i kommunene	7
4.1. Private reguleringsplanforslag.....	8
Andre kommunale planer	8
5. Vurdering av organisering og oppgaveløsning	9
5.1. Valgt organisering – fordeler og ulemper	9
Styringsgruppa	10
Ressursgruppa	10
Administrativ og politisk forankring.....	10
Lokale arbeidsgrupper.....	11
Desentral organisering og ledelse	11
Reduksjon av avstandsulemper	12
Digitalt planregister.....	12
Informasjon	12
5.2. Fagmiljø og kvalitet	12
6. Avslutning	14
Hvorfor ble ikke prosjektet videreført?.....	14
Hva har vi lært?.....	15

Forord - sammendrag

Dette skulle ikke vært en sluttrapport, - men en erfaringsrapport for hvordan vi i felleskap hadde bygd opp et slagkraftig regionalt planmiljø her i Nord-Troms. Tanken var at ved å samordne planressursene i kommunene, ville man få bedre plantjenester.

I skrivende stund må vi konkludere at slik skulle det ikke gå. Da kommunestyrene i Kåfjord og Kvænangen sa nei til videreføring sommeren 2015, og Storfjord også trakk seg i oktober, var det slutt for prosjekt plankontoret.

Som daglig leder av prosjektet i over tre år er det derfor trist å registrere at vi ikke lyktes med å få etablert plankontoret som en varig løsning i Nord-Troms. Dette til tross for at vi over år har fått etablert flere interkommunale løsninger i Nord-Troms, det være seg regionråd, IKT, barnevern, avfallshåndtering, osv. Disse samarbeidene er kommet i stand bl.a. for å levere bedre tjenester til våre innbyggere.

Prosjektet sitt hovedmål har vært å få på plass oppdatert arealplaner hos våre eierkommuner. Ved prosjektslutt har Nordreisa vedtatt sin arealplan mens hos de andre kommunene kun gjenstår sluttbehandling etter at det ble sendt ut høringsutkast i løpet av vår – høst 2015. Så i den grad det ikke kommer inn store endringer, bør det også være mulig for de øvrige kommunene å ha en sluttbehandling i løpet av vinteren – våren 2016.

Et annet prosjektmål har vært løpende behandling av private reguleringsplaner. I våre kommuner omfatter dette i stor grad private hyttefelt, og det er en klar sammenheng mellom antall slike saker og en oppdatert arealplan. Eksempelvis førte ferdigstillingen av arealplanen i Nordreisa til at fikk vi inn en rekke nye private reguleringsplaner. Det kan forventes at det vil komme flere private planalternativ fra de øvrige kommunene etter hvert som de ferdigstiller sine arealplaner.

Denne sluttrapporten oppsummerer de viktigste erfaringer fra en tre års prosjektperiode med Nord-Troms plankontor. Det har vært spennende å lede en organisasjon som til de grader har potensiale til forme samfunnsutviklingen i Nord-Troms. Sluttrapporten er ført i pennen av daglig leder så konklusjonene er nok farget av mine opplevelser.

Rotsund, 18. januar 2016

Arne Samuelsen

Tidligere prosjektleder/ daglig leder

Nord-Troms plankontor

1. Bakgrunn

Etableringen av prosjekt «Nord-Troms plankontor» var et resultat av at kommunene i Nord-Troms over flere år hadde store utfordringer på plansiden. Dette gjaldt spesielt utarbeidelse og rullering av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Årsaken var begrenset administrativ kapasitet i kommunene, samt utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse.

Dette var bakgrunnen for at kommunene Kvænangen, Skjervøy, Nordreisa og Kåfjord i 2008 engasjerte NIBR¹ til å utarbeide en rapport om et mulig plansamarbeid i Nord-Troms.

Rapporten forelå i 2009 og anbefalte kommunene å etablere et nærmere plansamarbeid ut fra følgende to modeller:

- Ett kontor med alle planressursene samlet
- Delt løsning

På bakgrunn av rapporten ble det satt ned en interkommunal arbeidsgruppe som anbefalte en delt løsning. Dvs. at ansatte i de enkelte kommunene ble permittert fra sin daværende stilling og ansatt i prosjektet.

Prosjektplan og vedtekter ble behandlet politisk i de aktuelle kommunestyre som sommeren 2010. Det ble søkt om eksterne midler fra Troms fylkeskommune, og det forelå tilsagn fra fylket i desember 2010.

Selve oppstarten av prosjektet tok sin tid, og først våren 2012 ble det tilsatt prosjektleder / daglig leder for prosjektet. Etter kort tid sluttet prosjektlederen og først i oktober 2012 var ny leder på plass og kontoret i ordinær drift. I 2013 kom også Storfjord kommune med i samarbeidet etter at de over flere utlysingsrunder ikke fikk tilsatt arealplanlegger.

Prosjektperioden var tre år, dvs. frem til 1. oktober 2015. Etter den tid vedtok styret å forlenge prosjektet ut 2015, dvs. med tre måneder. Prosjektet avsluttes fra 31.12.2015 etter at kommunestyrene valgte å ikke videreføre plankontoret.

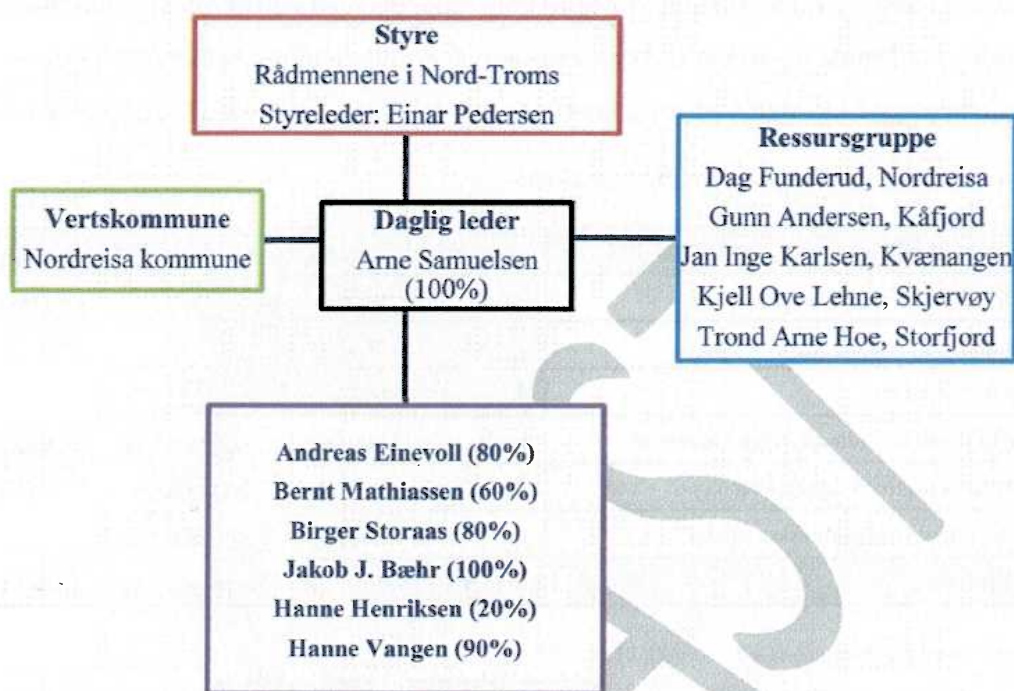
---

¹ <http://www.nibr.no/filer/2009-112.pdf>

2. Organiseringa av prosjektet

Plansamarbeidet ble organisert etter kommunelovens § 27 om interkommunalt samarbeid, og til grunn for samarbeidet forelå følgende organisasjonsmodell:

Figur 1. Organisasjonskart for Nord-Troms plankontor

Samarbeidet har hatt et styre bestående av rådmennene i eierkommunene, der rådmannen i Kåfjord kommune var styreleder.

Det ble etablert en ressursgruppe bestående av fagpersoner fra kommunene. Ressursgruppa fungerte som prosjektstøtte og rådgiver overfor daglig leder.

Nordreisa kommune har vært vertskommune for samarbeidet og plankontoret forholdt seg til vertskommunens administrative rutiner ref. personalforvaltning og økonomistyring.

Bemanningen av plankontoret var opprinnelig satt opp med en daglig leder og seks arealplanleggere i ulike stillingsprosent. I løpet av prosjektperioden har Kjersti Kolbotn og Åsmund Austarheim vært inne i vikariater for å kompensere for fravær.

Fra oppstarten var kystsoneprojektet for Nordreisa og Skjervøy samlokalisert med plankontoret. Dette prosjektet ble avsluttet 1. oktober 2014. Plankontoret har også vært kontorsted for det fylkeskommunale kystsoneprojektet i Troms.

2.2. Økonomi

Troms fylkeskommune har vært en viktig økonomisk bidragsyter for etableringen av kontoret. Fylkeskommunen innvilget opprinnelig kr. 250.000,- i året til hver kommune, dvs. 3.75 mill. kroner over en treårsperiode. Etter at Storfjord kommune ble med i 2013, ble det innvilget et ekstra oppstartstilskudd og midler til kompetansetiltak samt lyd-bilde. Samlet har Troms fylkeskommune gått inn med 4.35 mill. kroner av et totalbudsjett på over 12 mill. kroner.

Etter prosjektperioden forelå følgende regnskap:

Utgifter fordelt på ressurser (fordelt på 3 år)	Budsjett	Budsjett	Faktiske utgifter
Prosjektledelse	kr 1 800 000	kr 11 175 000	kr 10 170 825
Lønn ansatte	kr 7 500 000		
Adm. utgifter ansatte	kr 1 875 000		
Kontorhold (husleie og investering i inventar)	kr 600 000	kr 600 000	kr 812 701
Administrative utgifter (Opplæring, IT)	kr 700 000	kr 700 000	kr 277 733
Uforutsett (ref. økte oppstartskostnader)	kr 500 000	kr 500 000	
Sum kostnader	kr 12 975 000	kr 12 975 000	kr 11 261 259

Figur 2. Forbruk i prosjektperioden 01.10.2012-01.10.2015

I løpet av prosjektperioden har det vært et underforbruk på lønnsmidler som følge av fravær (fødselsperm og langtids sykemeldinger). For øvrig er det et overforbruk på kontorhold da prosjektet har vært nødt til å leie egne lokaler.

Prosjektet er i hovedsak finansiert over egne midler fra kommunene, samt tilskudd fra Troms fylkeskommune.

Finansiering over 3 år	
Kommunal egenandel	kr 8 625 000
Troms fylkeskommune	kr 4 350 000
Sum finansiering	kr 12 975 000

Innvilgede tilskudd fra TFK:

TFK kap. 551.60, tilsagn RA 25/10 (tils.brev av 13.12.2010)	kr 1 800 000
LUK 01/10 T (tils.brev av 13.12.2010)	kr 400 000
Fylkesråd 176/10 (2011-2012) - (tils.brev av 13.12.2010)	kr 800 000
LUK 26/13, arkivsak 13/88 (tilsagnsbrev av 15.10.2013)	kr 1 350 000
Sum tilskudd TFK	kr 4 350 000

Figur 3. Finansieringsplan for prosjektet

2. Hvilke oppgaver skulle prosjektet løse?

I den opprinnelige prosjektplanen var plankontoret tiltenkt følgende oppgaver:

2.1. Kommuneplanlegging

- Utarbeidelse av kommunens arealplan fra oppstart: Planprogram, analyser/utredninger, politisk prosess, forankring, saksbehandling og ajourhold av planregister.
- Revisjoner av vedtatte planer: Planprogram, analyser/utredninger, politisk prosess, forankring, saksbehandling.
- Kommunedelplaner²: Tematisk eller geografisk, herunder kystsoneplaner³. Planprogram, analyser/utredninger, politisk prosess, forankring, saksbehandling.
- Utarbeidelse av digitalt planregister⁴.

Kommuneplanens samfunnsdel er som hovedregel en primæroppgave for hver kommune.

2.2. Reguleringsplanlegging

- Saksbehandling av private, kommunale og statlige reguleringsplaner.
- Delta i prosesser for utarbeidelse av arealplaner fra andre statlige fagetater f.eks. Statens Vegvesen, Kraftlinjer mv.
- Prosjektledelse på planer som har eksterne fagressurser involvert (eks. Statens vegvesen).

Etter at kontoret kom i drift har det vært fokus på punkt en og to. Under forutsetning av ledige stillingsressurser og fagkompetanse, kunne prosjektet jobbe med de øvrige punktene.

2.3. Eksterne planer / andre planer / utredning / analyse

Under visse forbehold av at det er stillingsressurser/ fagkompetanse ved plankontoret, vil det være mulig å gjennomføre følgende:

- Stedsutvikling: Styring av prosessen og gjennomføres som egne prosjekter definert av den enkelte kommune.
- Utomhusplaner, nærmiljø / parkanlegg.
- Planer / utredninger som utgjør faggrunnlag for annen planlegging for eksempel energi og miljøplaner, ROS-analyser, biologisk mangfold mv. Gjennomføres som egne prosjekter definert av den enkelte kommune eller i samarbeid.

Plankontoret har ikke jobbet med denne type problemstillinger i prosjektperioden.

---

² Begrepet «kommunedelplaner» beskrives i PBL som «områdeplaner».

³ Kystsonearbeidet i Nord-Troms ble organisert som egne prosjekter.

⁴ Etablering av digitalt planregister var ikke med i prosjektet fra starten, dvs. det er den enkelte kommune som hadde ansvaret for å utarbeide et slikt register. Et digitalt planregister forenkler saksbehandlingen i plansaker og åpner for direkte innsyn i gjeldende planer for publikum.

4. Hvordan har plankontoret løst sine oppgaver?

Plankontoret har i hovedsak jobbet med kommunenes arealplaner, men det er også jobbet med saksbehandling av private reguleringsplaner. Målet var at alle kommunene skulle ha ferdige arealplaner innen prosjektperioden. I den opprinnelige prosjektplanen skulle ikke plankontoret jobbe med **kommuneplanens samfunnsdel**. Arbeidet med samfunnsdelen ble vurdert å være den enkelte kommune sitt ansvar, men i løpet av prosjektperioden erfarte man fort at manglende samfunnsdel hindret fremdriften i arbeidet med arealdelen.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel i kommunene

Nordreisa: Ved prosjektstart overtok plankontoret et pågående arbeid, og ved et tett samarbeid med administrasjonen i Nordreisa, ble planen vedtatt i mars 2013. Dette var mulig ved at man hadde et godt samarbeid med fylkesmannen i Troms. Det var også møter med Statens vegvesen, NVE, fylkeskommunen og andre regionale partnere.

Storfjord: Førstegangshøring er gjennomført, og planen er merknadsbehandlet. Planen er i sin slutfase og planen vil med stor sannsynlighet bli sluttbehandlet vinteren 2016. Det har vært en klar fordel at leder av lokal arbeidsgruppe tidligere har jobbet i kommunen.

Kvænangen: Planen ble sent ut på førstegangshøring høsten 2015 med høringsfrist medio desember. Arbeidet med planen har utfordrende som følge av svært mange private- og offentlige innspill. Arbeidet med merknadsbehandling starter på nyåret, og mye tyder på at det går mot en annengangshøring. Det bør være mulig å slutføre planen før sommeren 2016, men det betinger at kommunen setter av administrative ressurser.

Skjervøy: Planen har vært ute på høring og er merknadsbehandlet. Det er nå opp til kommunen om de ønsker å fremme planen til sluttbehandling. Arbeidet har vært utfordrende i forbindelse med bytte av leder i lokal arbeidsgruppe. Det har vært utfordrende å få til god medvirkning i planprosessen både politisk og ute i befolkningen. Planen har relativt få private- og offentlige arealinnspill.

Kåfjord: Planen ble sent ut på førstegangshøring høsten 2015 med høringsfrist medio desember. Planen har relativt få private- og offentlige innspill, og det har i løpet av høringsperioden komme få innspill. Arbeidet med merknadsbehandling starter på nyåret, og

planen kan sannsynligvis tas opp til sluttbehandling i løpet av våren 2016 i den grad kommunen setter av administrative ressurser. Oppsummert så ble målet nådd for Nordreisa. For de andre fire kommunene mener vi målet ville blitt nådd hvis plankontoret hadde fått jobbe et halvt år videre.

4.1. Private reguleringsplanforslag

I tillegg til arbeidet med arealplaner har behandlingen av private reguleringsplanforslag vært en hovedoppgave for plankontoret. Så langt er det nok Nordreisa kommune som har hatt flest slike saker, men det må nok forventes at trøkket blir større i de andre kommunene når de øvrige arealplanene er ferdigstilt.

Målet her er nådd ved at alle innkomne planer er behandlet eller under behandling da kontoret ble lagt ned.

Andre kommunale planer

I den opprinnelige prosjektplanen står det at utarbeiding av reguleringsplaner kan gjøres hvis det er kapasitet. Noen kommuner hadde likevel ambisjoner om at plankontoret også skulle utarbeide reguleringsplaner for kommunene. Konkret har plankontoret utarbeidet reguleringsplan for Sandøra industriområde i Skjervøy og reguleringsendring av Bjørkholt boligfelt og Birtavarre II boligfelt i Kåfjord.

Disse sakene har bidratt å bygge kompetanse i prosjektet, og det har vært lærerikt å jobbe med denne type planer. Samtidig har disse planene dreid fokus bort fra arbeidet med de overordnede arealplanene. Det har derfor vært en løpende vurdering av ressursbruken sett opp mot et ønske om å bygge kompetanse for på sikt å bli et komplett plankontor. Ut i fra prosjektplanen litt forsiktige mål, mener vi det er nådd.

5. Vurdering av organisering og oppgaveløsning

I dette kapitlet gis det en vurdering av hvordan plankontoret har løst sine oppgaver sett opp mot prosjektets organisering, ledelse og bemanning.

5.1. Valgt organisering – fordeler og ulemper

I den opprinnelige prosjektplanen ble en desentral organisering sett på som en viktig premiss for realiseringen av plankontoret. Man så for seg at kommunens planlegger skulle være knyttet til plankontoret samtidig som de var lokalisert i sin primærkommune. Dette ble også problematisert i rapporten til NIBR, der man påpekte:

«Den største ulempen med modell 2 (Les: Delt løsning) er etter vårt syn at de ansatte kan komme i en vanskelig dobbeltrolle: De kan bli møtt med klare krav fra hjemkommunen om å prioritere oppgaver som lokalt blir sett på som akutte. Tilsvarende kan de bli møtt med krav om å prioritere viktige oppgaver på det interkommunale kontoret.»

I prosjektplanen for plankontoret valgte man å løse denne problemstillingen på følgende måte:

«Intensjonen er at hver enkelt kommune har en egen kontaktperson i samarbeidet som har hovedansvaret for denne kommunen. Kontaktpersonen skal ha kontordager i kommunen, og møter i kommunestyret / planutvalg når saker fra planavdelingen er oppe. Det vil si at avdelinga er desentralisert med kontorer i hver kommune i tillegg til et felles kontor.»

Etter at prosjektet startet opp ble denne problemstillingen en utfordring, dvs. hvordan skulle forholdet mellom plankontoret og den enkelte kommune håndteres?

Valget av en desentral organisering førte til at noen ansatte måtte forholde seg til to sjefer, dvs. daglig leder for plankontoret og egen sjef ute i kommunen. Delt ledelse var en av problemstillingene som ble omtalt i den opprinnelige rapporten til NIBR, der man viste til at:

«I en slik modell er det derfor viktig at det på forhånd blir foretatt en grundig avklaring av hva den enkelte skal gjøre på sine to arbeidssteder. En fordel med en slik modell kan være at de ansatte får et større faglig miljø å forholde seg til (gjennom det interkommunale kontoret), samtidig som de kan beholde interessante fagoppgaver i hjemkommunen.»

På den ene side førte denne organiseringa til at de desentrale ansatt fikk en god oversikt over de dagsaktuelle utfordringene til kommunen. Dette var informasjon som i liten grad ble overført til de øvrige ansatte på «hovedkontoret». På den andre side fikk de desentrale ansatte i mindre grad ta del i de faglige diskusjonene på hovedkontoret. Bruk av Lync kompenserte til en viss grad for dette, men hadde sine klare begrensinger

Styringsgruppa

Rådmennene i de fem kommunene har fungert som styre for prosjektet og har behandlet saker av prinsipiell karakter, samt budsjett, virksomhetsplan og årsmelding.

Det har i løpet av prosjektperioden vært store utskiftninger i styret da både Nordreisa, Kvænangen og Skjervøy har fått nye rådmenn. Det er sannsynlig at de nye styremedlemmene ikke hadde det samme eierskapet til prosjektet som sine forgjengere.

Styringsgruppa leverte våren 2015 en felles innstilling om å videreføre plankontoret, men fikk ikke gehør hos politikerne. Alt tyder på at prosjektet ikke hadde tilstrekkelig politisk forankring ute i kommunene.

Ressursgruppa

I den opprinnelige prosjektplanen var det ikke tatt høyde for en egen ressursgruppe, men prosjektleder valgte å få etablert en ressursgruppe av etatsledere/ enhetsledere i de samarbeidende kommuner. Denne gruppa har vært viktig for å forankre og samordne prosjektet internt i kommunen.

Det ble gjennomført flere møter i forbindelse med prosjektstart, noe som var svært viktig for å få etablert gode samarbeidsrutiner med kommunene. Men det har også vært endringer i ressursgruppa i prosjektperioden, der Kvænangen, Skjervøy og Storfjord har kommet inn med nye folk.

Administrativ og politisk forankring

Det synes åpenbart at utskiftninger i både styre og ressursgruppa har bidratt til svekke kommunene sitt eierskap til prosjektet. Gjennom prosjektperioden har vi erfart ulike forventninger til prosjektet ute i kommunene. På den ene siden var det en forventning om at plankontoret nærmest alene skulle ivareta planprosessen fra planoppstart til endelig vedtatt plan. Mens på andre side var det kommuner som så på «planlagingen» som et samvirke mellom administrasjon og prosjektet.

En problemstillingen var at de fleste kommunene ikke hadde oppdaterte samfunnsplaner. Dette var planer som ikke var en del av prosjektet, men skapte det mye merarbeid da prosjektet i flere kommuner måtte aktivt inn for å få på plass de samfunnsmessige føringer. En oppdatert samfunnsplanen skal legge føringer på arealplanen. Dette gjaldt spesielt

kommuneplanen for Skjervøy- og Kvænangen kommune, hvor det innledningsvis i arealdelen ble utarbeidet en samfunnsplan «light».

Lokale arbeidsgrupper

I arbeidet med arealplanen for Nordreisa så man verdien ved at plankontoret jobbet tett med administrasjonen i kommunen. Dette var erfaringer som ble tatt med i det videre arbeidet med arealplaner i de øvrige kommunene. For å bygge bro mellom plankontoret og kommunen ble det etablert egne arbeidsgrupper med to ansatte fra plankontoret, og 2-3 ansatte fra administrasjonen i den enkelte kommune (i stor grad fra teknisk sektor).

De lokale arbeidsgruppene fungerte godt i noen kommuner, mens andre hadde problemer som følge av manglende lokal administrativ kapasitet. Også plankontoret hadde problemer med å følge opp som følge av sykdom og permisjoner. Dette ble til en viss grad kompensert ved å ta inn vikar, men fremdriften varierte som følge av alle disse faktorene.

Desentral organisering og ledelse

Intensjonen med plansamarbeidet var at alle kommunene skulle ta ut sine planressurser og legge de i plankontoret. Dette var omstridt da det kunne føre til at de minste kommunene ville bli helt uten overordnet plankompetanse. Dette var også årsaken til at man var svært kritisk til et samarbeid basert på en sentral organisering, dvs. at alle planressursene ble lokalisert til ett plankontor. Ved prosjektoppstart i oktober 2012 var dette fortsatt ikke avklart, og mye tid gikk med på å få på plass avtaler og rutiner. Det var stor uenighet innad i styret til hvordan en desentral organisering skulle praktiseres. På ett tidspunkt i løpet av det første driftsåret kunne det se ut som om hele prosjektet skulle bryte sammen!

I praksis valgte styret å gi daglig leder alle fullmakter til hvordan denne organiseringa skulle praktiseres. I ettertid har dette vært en av de store utfordringene med prosjektet, dvs. hvordan få til en god oppgaveløsning basert på ressurser som til daglig er lokalisert utenfor prosjektet?

Men samtidig er det forståelig at de minste kommunene ikke ønsket gi slipp på sine planressurser da de utgangspunktet hadde et marginalt planmiljø. Også fra prosjektet så vi klart verdien av å ha et oppgående planmiljø ute i kommunene, noe vi var avhengig av for å få til gode planprosesser.

Reduksjon av avstandsulemper

Ved oppstart av plankontoret ble det sett på som en suksessfaktor at eierkommunene hadde et felles IT-samarbeid (felles systemer for sak/arkiv, økonomi og kart). Spesielt ble lyd/-bildesystemet «Lync» vurdert som et viktig samhandlingsverktøy. Det skulle ta over ett år før Lync fungerte tilfredsstillende. Dette var utfordrende i oppstartsfasen da det var viktig å få på plass samhandling mellom hovedkontoret og prosjektansatte ute i kommunene.

Etter at systemet var oppe og gikk har det vært en viktig suksessfaktor for samarbeidet, dvs. det har i mindre grad har vært behov for å samle folk fysisk, dvs. mye tid spart i bil.

Digitalt planregister

Utarbeidelse av digitalt planregister var ikke med i den opprinnelige prosjektplanen, men det var et ønske om at plankontoret også skulle starte dette arbeidet. Ved prosjektstart var det bare Nordreisa kommune som hadde etablert et slikt register. Plankontoret tok initiativet til etablering av en brukergruppe fra den enkelte kommune, men det viste seg vanskelig å få satt av personalressurser ute i kommunene til å følge opp dette arbeidet. Det var det kun Skjervøy som satte av ressurser til å systematiserte eksisterende reguleringsplaner.

Plankontoret har i høringsperioder satt av ressurser til å digitalisere reguleringsplaner, og ved prosjektslutt er store deler av planregistret for Skjervøy kommune på plass. Arbeidet med Storfjord er startet, mens det ikke er gjort noe i Kåfjord og Kvænangen.

Informasjon

Det ble etablert egen nettside for prosjektet på www.ntplan.no. Dette har vært en ren informasjonsside for prosjektet. I den daglige drift ble alle plankontorets nyheter (planer på høring osv.) lagt ut på den berørte kommunes hjemmeside.

Det er også utarbeidet egne nyhetsbrev om prosjektstatus og fremdrift som ble lagt på ut prosjektets hjemmeside. Nevnte hjemmeside kan også fungere som en informasjonsbase om hvilke erfaringer som er gjort i prosjektperioden.

5.2. Fagmiljø og kvalitet

Det har vært et overordnet mål om at plankontoret skulle bli et spesialisert planmiljø som skulle jobbe med overordnede planer. Ved å samle fagpersoner i ett felles fagmiljø hadde man en ambisjon om å utarbeide planer med høyere kvalitet, samt «ta unna» planarbeid som kommunene selv ikke har kapasitet til å gjennomføre.

I løpet av prosjektperioden har det kommet gode tilbakemeldinger fra både sektormyndigheter og private plankonsulenter til den jobben som er gjort. Fylkesmann Bård Pedersen sa i FiN 12. desember 2015 om de planer som plankontoret hadde utarbeidet at.. «*vi ser jo også på det som leveres at det er en helt annen kvalitet på planene enn det var før*».

Plankontoret har også bidratt med foredrag på eksterne fagsamlinger og deltatt i nasjonal ressursgruppe for VA i kommunal arealplanlegging. I dette arbeidet er det gitt innspill til endringer av plan og bygningsloven. Det betyr kompetanseheving og muligheter for regionen til å påvirke nasjonal politikk.

Ett annet mål med etableringen av plankontoret var å bygge opp kompetanse på plansiden i regionen. Dette har plankontoret i stor grad lyktes med, dvs. det er tilsatt folk med relevant real- og fagkompetanse. Fra å ha slitt med å rekruttere kompetente folk i kommunene, opplevde plankontoret å få 17 søkere på utlysningen av et vikariat i mai 2014.

Flere av de ansatte har også i løpet av prosjektperioden tatt kompetansegivende kurs og studiepoeng. Troms fylkeskommune har tatt initiativet til flere kompetanseopplegg (bl.a. prosessledelse) og fagrelaterte samlinger. Disse har vært svært nyttige for plankontoret og kommunene for øvrig.

6. Avslutning

Plansamarbeid i norske kommuner er ingen ny ide. Vi har en rekke eksempler på at det har fungert bra i periode, for så å bryte sammen. Det er rasjonelt å jobbe sammen med felles problemstillinger men utfordringen er hvordan dette skal organiseres. Plankontoret har vært organisert som et interkommunalt etter § 27 i kommuneloven, der den enkelte kommune har bidratt ut fra befolkningsstørrelse.

I den pågående kommunereformen har et av argumentene for sammenslåing vært at små kommuner har for sårbare eller manglende fagmiljø. I dette perspektivet vil interkommunalt samarbeid gi større faglig miljø og dermed være en virkemiddel for å unngå kommunesammenslåing. Etableringen av Nord-Troms plankontor kan sees på som en konsekvens av denne problemstillingen, og prosjektet har i flere sammenhenger blitt fremhevet som et godt eksempel på at små kommuner gjennom samarbeid er i stand til å løse spesialiserte planoppgaver.

Hvorfor ble ikke prosjektet videreført?

Det er ikke enkelt å peke på en klar årsak til hvorfor kommunestyrene i Kåfjord- og Kvænangen kommune sa nei til videreføring. Men det er jo mulig å spekulere, og så langt ser jeg for meg følgende forklaringer:

- Manglende innsikt i fagområdet kommuneplanlegging både i administrasjonene og blant politikerne. I tillegg hadde prosjektet manglende politisk forankring.
- Enkelte av kommunene følte at de fikk for lite ut av prosjektet og arbeidet med arealplanene tok relativt lang tid.
- Trussel om fremtidig sammenslåing med andre kommuner førte til økt skepsis til å legge tjenesteløsning utenfor egen kommune.

I etterkant av nedleggingsvedtaket har det vært argumentert bl.a. fra Kvænangen om at man fikk for lite ut av samarbeidet (FiN 12.12.15). Dette kan nok stemme om man kun ser på behandling av antall private reguleringsplaner. Bakgrunnen til dette var at kommunen selv hadde satt stopp til behandling av nye planer i påvente av en revidert arealplan. Årsaken til at arbeidet med arealplanen trakk ut var bl.a. som følge av en manglende samfunnsdel.

En annen faktor var kravet om desentralisert organisering fra Kvænangen og Kåfjord, dvs. at de prosjektansatte skulle kunne jobbe og bo i sin primærkommune. Prosjektet tok hensyn til dette og det kan derfor synes som et paradoks at det var disse to kommunene som først trakk

seg ut av samarbeidet. En skulle tro at det var disse kommunene som hadde de største utfordringene med små fagmiljø og dermed mest å tjene på å opprettholde samarbeidet.

Det kan også stilles spørsmål om en tre års prosjektperiode er nok til å få på plass en organisasjon som dekker kommunene sine behov for planarbeid? Dette ble også poengtert i den opprinnelige notatet til NIBR (2009:18), der de foreslo en prosjektperiode på fire til fem år.

Hva har vi lært?

Prosjektets hovedmål om å få på plass arealplaner er i disse dager er i ferd med å realiseres. Det er nå opp til den enkelte kommune å slutføre dette arbeidet, men det betinger at det settes av administrative ressurser. Spørsmålet er om politikerne er villig til å sette av de ressurser som er nødvendig?

Vi har i løpet av prosjektperioden blitt kontaktet av en rekke kommuner som ønsker å etablere et tettere plansamarbeid, og har kommet med følgende råd:

- Sørg for at prosjektet er godt forankret både administrativt og politisk.
  - Få en tidlig rolleavklaring over hvilke oppgaver prosjektet skal løse, og hvilke oppgaver kommunen skal løse.
  - Sikre at det er en klar kobling mellom prosjektet og administrasjonen i kommunen.
- Det må være rutiner for informasjonsflyt og felles møteplasser.

Det er viktig å være klar over at kommuneplanen skal gi retning for kommunens utvikling, men også være et dynamisk styringsverktøy. Nord-Troms regionen har en unik historie og store utviklingsmuligheter. Her vil et oppdatert planverktøy være et viktig hjelpemiddel for våre politikere til hvordan vi kan gripe disse mulighetene.

Slik jeg vurderer det vil det fortsatt være behov for å utføre de oppgaver som plankontoret har jobbet med. Plankontoret har i løpet av prosjektperioden bevist at de kan produsere gode planer, men at det er et komplisert saksområde. En reetablering av plankontoret vil ikke være mulig uten en langt bedre forankring. Om det er mulig i disse reformtider gjenstår å se.

Referat planmøte, 6.6.18

Til stede:

Gunn Andersen og John Johansen, Kåfjord, Joakim Stensrud Nilsen, Storfjord, Eivind Mathiesen, Cissel Samuelsen og Kjell Ove Lehne, Skjervøy, Dag Funderud, Hanne Henriksen og Birger Storaas, Nordreisa, Jan Inge Karlsen og Frank Pedersen, Kvæningen

Lyngen kommune møtte ikke.

Møteleder: Frank Pedersen

Referent: Cissel Samuelsen

Det var satt opp følgende agenda for møtet:

- **Et kort tilbakeblikk før vi ser framover**
  - Intensjoner
  - Erfaringer
- **Kompetanse – kapasitet**
  - Status i kommunene ift planarbeid
- **Gjenopptaking av plansamarbeid?**
  - Hvorfor?
  - Hva er det aktuelt å samarbeide om?
  - Hva er det ikke aktuelt å samarbeid om?
- **Samarbeidsform/-modeller**
  - Drøfting av ulike former for samarbeid

1. Erfaring fra plankontoret

Plankontoret ble lagt ned i 2015, etter 3 års drift. Fra oppstart av kontoret til det ble lagt ned ble det brukt ca 12 mill., hvorav Troms Fylkeskommune bidro med 4,35 mill. Fra fylkesnivå har det vært uttrykt stor skuffelse over at prosjektet ikke ble videreført til ordinær drift, både med tanke på de ressursene som var lagt ned, men også med tanke på vedvarende svak kapasitet og/eller kompetanse på plan.¹

Det må også legges til at plankontoret hadde en lang forfase (4 år), der det ble gjort en del forarbeid før etablering. Til tross for et omfattende forarbeid, kan det se ut som om noen vesentlige moment ikke var godt nok drøfta da målsettingene for prosjektperioden ble fastsatt: En ser i ettertid at det var urealistisk å nå målet om ferdigstilte arealplaner for alle kommuner i løpet av den 3-årige- prosjektperioden – dette fordi flere av kommunene mangla kommuneplanens samfunnsdel. Sistnevnte er en omfattende plan som en må påregne store ressurser til og en tidshorisont på 1-2 år. Det ble i møtet også påpekt at politikerne ofte ikke

---

¹ Storfjord, Skjervøy og Nordreisa ønska videreføring av plankontoret, men trakk seg når grunnlaget ble svekka ved at to kommuner gikk ut.

har en grunnleggende forståelse for omfanget og kompleksiteten i planarbeid, og at ambisjonene derfor kan være høyere enn mulighetene for gjennomføring.

Når det gjelder organiseringa av Nord-Troms Plankontor, ble praksis med fleksibel kontorsted omtalt som «et evig gnagsår» (Dag Funderud, Nordreisa). Det var ikke lett for daglig leder å styre mannskapet som delvis var i kontorfellesskap på Storslett og delvis var i sine respektive hjemkommuner, dette gjaldt Kvæningen og Kåfjord. Klarere og eksplisitte retningslinjer ville gitt leder bedre mulighet for å styre ressursene. Kjøring mellom kontorsted som spiste av arbeidstida, ble også nevnt som en ulempe. Ikke alle møtedeltakerne anså løsning med fleksibelt kontorsted som et problem. Det vises bl a til erfaring med fjernledelse, som ikke tilsier at leder og ansatte nødvendigvis må være fysisk samlokalisert for

Daglig leder for plankontoret forholdt seg til et styre, bestående av rådmennene, og ei ressursgruppe med fagfolk fra de 5 deltakerkommunene. Styret brukte nok for lite tid på oppfølging av plankontoret, spesielt i forhold til prioritering av oppgaver/årsplaner ved kontoret. Ei omforent prioritering av oppgaver for hvert år kunne ha redusert misnøyen med at noen kommuner fikk mer igjen enn andre. Det var kanskje ikke den beste løsningen med et styre bestående av rådmenn, som gjerne har mange prosjekt og tjenestesamarbeid å følge opp.

I forhold til ressursgruppa ble den vurdert som greit fungerende, men samtidig kom det fram at det hadde vært svært få møter. Alle møtedeltakerne var samstemte om at kommunene må ha person(er) med plankompetanse på hjemmebane, selv om det er oppretta et plansamarbeid. Planleggerne savna ofte dette: Kommunene inntok ei bestiller-rolle, og var for passive i planprosessene.

Et annet moment som også ble nevnt, var hjemkommune-tenking. De ansatte på plankontoret var knytt opp mot spesifikke kommuner.² Dette var en hemske i forhold til å tenke ett kontor for alle de fem kommunene. Planarbeid fordrer bredde i kompetansen, og da er det ikke riktig å peke på at enkeltansatte tilhører den og den kommunen.

De ulike kommunene har svært forskjellig syn på hvorvidt en fikk noe igjen i forhold til ressursene som ble lagt inn i prosjektet. Hovedankepunktet går nok på at arealplanene ikke ble ferdigstilt, og at arbeid med reguleringsplaner tok tid fra arealplanarbeidet. Nordreisa og Skjervøy er nok mest fornøyd med hva en fikk igjen. Storfjord kom godt i gang med arealplanen, men fikk ingen produksjon av reguleringsplaner. Fra Kåfjord var vurderinga at med tanke på hvor store økonomiske ressurser som ble lagt inn, var utbyttet altfor dårlig. Kvæningen uttrykte også misnøye med utbyttet for egen kommune – Nordreisaplanen tok for mye ressurser (Jan Inge Karlsen). Samtidig ser en at kontoret ikke fikk høste effektiviseringsgevinst av arealplanarbeidet, da det ble lagt ned før en kunne gjøre seg nytte av erfaring fra de første planene.

Hovedinntrykket etter en runde med tilbakeblikk er at det både politisk og administrativt var bred enighet om målsetting og behov for et samarbeid på plan, men uenigheter om struktur, herunder ledelsesstruktur, organisering og prioriteringer skapte negativitet. Dårlig samsvar

---

² Forståelsen av hvordan de ulike personressursene ble brukt, er sprikende. Kåfjord v/Gunn Andersen, har påpekt følgende: De ansatte var ikke knyttet til sine «opprinnelseskommuner». Daglig leder ved plankontoret hadde det fulle ansvaret for driften. Og daglig leder prioriterte selv oppgaver og ressursbruken internt i plankontoret.

mellom målsetting og gjennomføringsmulighet bidro også til at plankontoret møtte motstand og til slutt ble lagt ned.

Hvilke lærdommer kan en trekke fra erfaringa med Nord-Troms Plankontor?

- Leder må ha en helhetlig struktur å lede.
- Leder må ha det fulle ledelses- og driftsansvar
- Kommunene må ha noe mer enn bare en bestillerrolle – planarbeid fordrer dialog med hjemkommunen – all plankompetanse må ikke flyttes ut i et plansamarbeid
- Den politiske forankringa er viktig – og kunnskap om kompleksitet og krav i planarbeid må også tilflyte politikerne.
- Avklar hvor grensene går mellom kommunene og plankontoret
- Ansatte i et plansamarbeid skal ikke være knytta til enkeltkommuner, men jobbe som et helhetlig team for alle samarbeidende kommuner.
- Realistiske forventninger/ambisjoner ift hva som skal oppnås med hvilke ressurser.
- Det er viktig å gjøre et grundig forarbeid før et eventuelt nytt plansamarbeid
- Siden krava til planarbeid stadig skjerpes, er det viktig at et fagmiljø har god bredde i kompetansen.
- Det bør være en link mellom et sentralisert planarbeid og lokal driftsenhet/enkel saksbehandling

2. Hvilke planoppgaver vil det være aktuelt å samarbeid om?

Det er enighet om at disse oppgavene bør prioriteres ved et eventuelt samarbeid:

Revidering av kommuneplanens arealdel

Utarbeidelse av kommunale reguleringsplaner (produksjon – ikke bare saksbehandling)

Temaplaner?

Gruppen var ikke samstemt ift om kommuneplanens samfunnsdel skulle inngå i et plansamarbeid. Slike planer er svært ressurskrevende og har et innhold som favner alle fag- og tjenesteområder i kommunene – ikke minst er folkehelse blitt en sentral del. Det tverrfaglige perspektivet krever mye medvirkning fra kommunene uansett om en overlater prosessledelse til et plansamarbeid. På den annen side kan nettopp kompetent prosessledelse bidra til at samfunnsplanene gjennomføres.

De samme betenkningene gjelder kommunal planstrategi – da hver enkelt kommune må involveres sterkt i disse planprosessene.

Det er enighet om at det ikke er aktuelt å inngå samarbeid innen byggesak, landbruk og/eller oppmåling i startfasen, men at det kan tas opp til vurdering på sikt. I denne omgang sees kun plansaker som samarbeidsfag.

3. Status – hvor trykker skoen mest?

Kåfjord:

Det er usikkerhet ift rekruttering av plankompetanse. Nåværende planlegger slutter i august. Det foregår store utbyggingsprosjekt fra statlig side, noe som også krever mye fra kommunalt hold. Den kommunale kapasiteten beskrives som sprenget.

Kvænanngen:

Har et stort etterslep på plansiden. Store deler av planressursen går nå til fullføring av kommuneplanens arealdel, samt plan for idrett, friluftsliv og kultur. Kommuneplanens samfunnsdel er ikke igangsatt. Det pågår et arbeid med noen delplaner/temaplaner, mange ligger på vent. Kommunen har en planleggerstilling. Den er besatt av en vikar, da den faste planleggeren er ute i permisjon. Andre på avdelinga bidrar også på plansiden, men det begrenses da de har sine «egne» faglige oppgaver. Sett i forhold til de utfordringene som kommunen har på plansiden, så er dagens ressurs/ressurser for liten.

Storfjord:

Kommunen har 1 stilling på plan. Kapasiteten rekker til saksbehandling av private og statlige planer, men ikke til produksjon av kommunale reguleringsplaner. Mangelen på oppdaterte/nye reguleringsplaner fører til at det går mye tid til å behandle dispensasjonssaker og gi veiledning. Utarbeiding av nye planer blir i stor grad satt ut til konsulenter. Liten administrasjon gjør også at planlegger ofte må gjøre andre «ikke-planoppgaver».

Nordreisa:

Kommunen har 1,8 stillinger til planlegging. Kompetansen er bra, men arbeidsmengden er stor. Sakene som nå ligger «i kø» utgjør anslagsvis arbeid for ett år framover, forutsatt dagens kapasitet.

Mange private reguleringsplaner på gang gjør at egne planer skyves ut i tid. Koordinering og samhandling med Statens Vegvesen ift prosjektering av Storslett sentrum tar også noe av kapasiteten. Det er også mange dispensasjons- og klagesaker.

Skjervøy:

Kommunen har ingen dedikert ressurs ift planlegging. Det er stort arbeidspress, og stort press på areal, spesielt til industri. Det er også stort behov for flere boliger. Arealmangel i sentrum framtvinger behov for nye reguleringsplaner/områdeplan. Et arbeid med sentrumsplan settes i gang nå.

Felles for alle kommunene:

- Det er et gap mellom kapasitet og politiske forventninger og ambisjoner.
- Kravene til kvalitet og omfang av momenter som planleggerne skal ta inn i sin planlegging, blir stadig skjerpa.
- Juridisk kompetanse er for svak
- Sårbarhet - vanskelig kompetanse å rekruttere og beholde
- Kommunene tar for lav pris mht behandling av reguleringsplaner

Digitalisering kan forenkle noe, men utviklinga er ikke nådd så langt at en høster store gevinster av dette nå.

Organisering:

Utgangspunktet for drøfting av organisering var et notat fra rådmannen i Kåfjord, som anbefaler en forsiktig oppstart med et fagnettverk/fagforum. Opprettelse av et fagnettverk kan bane vei for et bredere og mer forpliktende samarbeid på sikt. Ulempen med et slikt forum er at det ikke går av seg selv. Det må ledes av en ressurs med faglig kompetanse kan sende innkallinger og skrive referat, planlegge møter og drive nettverket framover med tanke på faglig utvikling, jfr nettverk innen helse og skole. Et forsøk på å revidere klima- og miljøplan viser at det ikke er lett å finne tid og rom for å jobbe sammen med planer uten at en dedikert ressurs. Nordreisa v/Funderud uttrykte vilje til å starte med et nettverk, mens Storfjord, Kvæningen og Kåfjord så forslaget fra Einar Pedersen som et mulig forprosjekt som kunne berede grunnen for et nytt plansamarbeid. Skjervøy uttrykte liten tiltro til at et fagnettverk ville fungere, og at et plansamarbeid etter kommunelovens §28 (vertskommune) var å foretrekke.

Anbefaling: det nedsettes ei arbeidsgruppe som ledes av en ekstra ressurs som utreder hva et framtidig plansamarbeid skal omfatte og dernest hvordan det skal organiseres.

PLANSAMAREBEID I NORD TROMS – NOTAT

Notatet er kun ment å være et diskusjonsgrunnlag i rådmannsutvalget. Forhåpentligvis kan diskusjonen føre til et vedtak om vei videre.

Jeg vil på det sterkeste anbefale at det enkelte medlem i RU leser vedlagte NIBR-rapport og NIVI-notat. Jeg vil også henvise til stortingsmelding nr 18, «bærekraftige byar og sterke distrikt». Det anbefales at man i første omgang tar for seg kapittel 7.

Ytterlig har jeg lagt ved mail fra Per Elvestad om planstatus.

Etter et forarbeid og utredninger ble «Nord-Troms plankontor startet opp i 2012 i egne lokaler lokalisert på Storslett. Tiltaket ble organisert som et 3-årig prosjekt med tilskudd fra Troms Fylkeskommune. Samarbeidet ble oppløst høsten 2015 etter forutgående vedtak i de ulike kommunestyre. Hovedintensjonen var at samarbeidskommunene innen prosjektperioden skulle ha vedtatte arealplaner. Kontoret kom i forhold til dette noe på etterskudd. Det var også åpnet for at samarbeidet kunne arbeide med reguleringsplaner. Det kan se ut som om kontoret behandlet om lag 15 slike planer, ulikt fordelt mellom kommunene.

Etableringen av Nord-Troms plankontor var et resultat av at kommunene i Nord-Troms over flere år hadde store utfordringer på plansiden. Dette gjaldt spesielt utarbeidelse og rulling av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Årsaken var begrenset administrativ kapasitet i kommunene, samt utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse.

Det er i liten grad etablert formalisert samarbeid om ordinære planfunksjoner mellom kommunene i Norge. Jeg har prøvd å se etter men ikke funnet at det er opprettet noen nye samarbeidstiltak etter kommunelovens bestemmelser, § 27, § 28, etter at vårt samarbeid ble oppløst. De som fortsatt eksisterer er i hovedsak mellom to kommuner. Imidlertid er det flere samarbeidstiltak av mer løselig karakter.

Det har også vært flere interkommunale samarbeidstiltak etter plan- og bygningslovens kap 9. Slike planer er i hovedsak «grenseoverskridende», eks kystsoneplaner. Dette har vi jo to eksempler av i Nord Troms, en plan for de tre sørligste og en plan for de tre nordligste.

I forarbeidene til plan- og bygningsloven, skriv/dokumenter utgått av nivåene over kommunen oppfordres kommuner til å inngå samarbeid. Begrunnelsen er kompetanse, kapasitet og behov som går på tvers av kommunegrenser. Mulighetene for å overføre myndighet fra en kommune til et samarbeidstiltak er begrenset, - det er kommunestyret selv som vedtar eksempelvis kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner.

På oppdrag fra KMD har NIBR gjort en rapport «Interkommunal planlegging, muligheter og utfordringer». Rapporten er fra 2015. Noen av funnene i rapporten er:

- Kommuner ser flere ulemper enn fordeler med å inngå et forpliktende plansamarbeid etter plan- og bygningsloven
- Det er lang tradisjon for at kommuner utarbeider planer på egenhånd og i minst mulig grad «blander» seg bort i hva andre kommuner gjør.
- Lokalpolitikere ser på plan som et felt til å fremme lokal politikk. Derfor er politikere sjelden interessert i et samarbeid med nabokommuner.
- Lokaliserings spørsmål har stoppet mange forsøk på interkommunalt plansamarbeid, (hvor skal plankontoret være, hyttefelt osv).

NIVI, (foretak samfunnsfaglig analyse) har i 2013 på oppdrag fra KS og KMD utarbeidet et notat om kommunenes planarbeid. Hovedtemaer i notatet er

- Oversikt over mulighetsrommet og modeller for IK-samarbeid
- Beskrivelse av egenskaper og konsekvenser av de ulike alternativene
- Beskrivelser av eksempler på plansamarbeid

Om kommunene i Nord Troms på nytt skulle inngå i et forpliktende plansamarbeid må:

- Behovet defineres, (hvorfor).
- det bestemmes hva som skal inngå i et samarbeid.
- Hvordan dette skal organiseres
- Hvordan skal oppgavene prioriteres kommunene i mellom.

Etter mine vurderinger vil det sistnevnte kulepunkt være mest utfordrende. Det er lett å tenke seg en situasjon med ulike ønsker / behov ved fra de ulike kommunene. Prioriteringer av behovene vil føre til uenigheter og konflikter som i neste omgang resulterer i oppløsning. Dette var utvilsomt en vesentlig årsak til at vårt samarbeid ble oppløst. Vi fikk ikke levert hovedprioriteringen innen prosjektperioden på 3 år, dvs vi fikk et verst tenkelig resultat - *noen fikk men andre fikk ikke.*

Kommunene må ha tilgang til personell som besitter kompetanse, (formal/realkompetanse), i å få fram kommunale planer og oppfølging av disse. Vi har erfart at det det er utfordrende både å rekruttere og beholde kompetent personell. Før å rekruttere og beholde fagfolk med relevant kompetanse må vi kunne tilby fagmiljø og attraktive arbeidsplasser.

For å oppnå denne målsettingen i vår region foreligger det to alternativer:

Felles plankontor etter samme mal som forrige gang. Risikoen for at det oppstår konflikter tilknyttet prioriteringer er overhengende, spesielt det en kommune eks bare har en planlegger og stillingen er overført kontoret.

Det andre alternativet er å opprette en mer formalisert og forpliktende lokalt forum for plan og arealforvaltning. Noen føringer for et slikt forum kan tenkes å være:

- Forumet forankres i kommunens toppledelse, eks at innkalling til møter i forumet gjøres av rådmann / kommunalsjef. Det samme nivået har ansvaret for møteledelsen.

- Det legges opp til et minste antall møter i året, eks 2 dagsmøter pr kvartal. I minst et av møtene deltar representant for regional nivå.
- Møtene dokumenteres med møteinnkallinger / referater.
- Årlig avsettes det økonomi for å drifte forumet.
- Det gjøres et grundig forarbeid til hva skal være tema for det enkelte møte.
- Forumet må omfatte personell med fagkompetanse på kommunal planlegging, (areal-/samfunn), risiko-/sårbarhetsanalyser, kartverk, oppmåling, matrikkel o.l. (NB: det innføres krav om autorisasjon for landmåler)
- Forumet utarbeider forslag til støtte- og samhandling på tvers av kommunegrenser, (eks hvordan handtere fravær av oppmåler i en av kommunene).

Jeg tror at alternativet med å etablere et plan-/areal-forum vil kunne være et første skritt på veien mot et mer fast plansamarbeid. Det er allerede nå etablert ulike uformelle samarbeidstiltak innenfor temaet plan og arealforvaltning.

13.4.18 Ep

«15.mars vedtok Stortinget krav om landmålerfaglig utdanning for å kunne kalle seg landmåler. Det blir nå innført krav om både bachelorutdanning og relevant praksis.

Dette er en stor seier for Tekna Samfunnsutviklerne, som har kjempet for å få på plass et autorisasjonskrav i flere år.

- Det norske eiendomsregisteret – matrikkelen – har klare mangler. Noe av årsaken til at matrikkelen holder så dårlig kvalitet er at det ikke har vært faglig krav eller autorisasjonskrav for å drive oppmåling av eiendommer, slik det er i de aller fleste andre land i Europa. Det sier leder for Tekna Samfunnsutviklerne Arve Leiknes.

Vi har tiltro til at Kommunal og Forvaltningskomiteen har vurdert om ordningen med kompetansekrav og Landmålerbrev kan innføres også med fortsatt kommunal oppmåling. Vi håper at innføringen av landmålerbrev, vil bidra til økt kompetanse også i små distriktskommuner der utfordringene med å skaffe kompetente landmålere har vært størst.»

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Søknad om opptak av startlån 2019

Henvisning til lovverk:

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet: Forskrift om startlån fra Husbanken FOR-2014-03-12-273. Lov-2009-05-29-30 §1. Forskrift om rente- og avdragsvilkår HB 4.B.5

Administrasjonssjefens innstilling

Formannskapet godkjenner opptak av startlån for 2019 med kr. 10.000.000.-.

Saksopplysninger

Etter vedtak ble opptak av lån i 2018 på kr. 10.000.000.-.

Fra 2017 ble det overført kr. 985.797.- i ubrukte midler. Herav 475.000.- som forhåndsgodkjent, ikke utbetalt i 2017.

Midler til disposisjon totalt 10.985.797.-. Restmidler pr. 31.12.18 kr. 185.643.-.

Antall søknader om startlån var 16, herav ble 12 innvilget, 1 utgått tilsagn og 3 avslag.

Av innvilgede søknader fordeler disse seg slik: 6 søknader om startlån til kjøp av brukt bolig, 4 lån til utbedringer og 4 refinansieringer.

Tilskudd til etablering: Fra 2017 ble det overført 46.475.-, i tillegg mottok kommunen fra Husbanken kr. 250.000.- og overføring fra tilpasning kr. 60.000.- totalt kr. 356.475.-.

Tilskudd til tilpasning av bolig: Fra 2017 ble det overført 50.000.- (pga. ikke benyttet tilsagn) og fra Husbanken mottok kommunen kr 50.000.-. Av samlet sum på kr. 100.000.- ble 60.000.- overført til tilskudd til etablering.

Pr. 31.12.18 var det 0 midler til tilpasning og 6.475.- til etablering.

Fordeling: 2 søknader på tilpasning på kr. 240.000.-. 1 innvilget med 40.000.- og 1 avslått. Til etablering: 10 søknader på totalt kr. 559.000.-. 9 innvilget med 350.000.- og 1 avslått.

Vurdering

2018 ble et år med mange muntlige henvendelser om startlån, da spesielt fra yngre, enslige personer i kommunen. Denne gruppen er ikke lenger en prioritert søkergruppe iflg. Husbankens reglement. Disse har fått det spesielt vanskelig pga. kravet om egenkapital (EK) på min. 15% av finansieringsbehov – enten til kjøp av brukt bolig eller ved nybygg. Iflg. HB-reglement må denne gruppen spare hvis de ikke har nødvendig EK og da utsette boligkjøp/boligbygging.

Husbanken ber kommunene om å prioritere strengt etter regelverket, slik at stadig flere søkere vil oppleve avslag. Dessuten er de nødt til å prøve å søke om finansiering i egen bank eller annen finansieringsinstitusjon før de i det hele tatt kan søke i kommunen på startlån. Dette fordi kommunen ikke skal være en konkurrent til banker/finansieringsinstitusjoner, men et supplement til disse.

Behovet for startlån vil nok være stabil, fordi flere som får avslag i bank likevel kan søke kommunen om 100% finansiering hvis de har spesielle sosiale eller funksjonelle behov, jfr. Husbankens reglement for startlån.

Det er gledelig at en syrisk familie kunne anskaffe seg egen bolig i kommunen i 2018. Flyktninger er en prioritert gruppe etter HB-reglementet.

Tap på startlån som er bevilget fra kommunen er promille av utlån i kroner. Det har vært svært få tap siden Startlånet ble innført på begynnelsen av 2000-tallet. Men 2018 ble et år hvor det ble registrert 2 tap på utlån. Deling tap stat/kommune er fortsatt 75/25 av restgjeld.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
3/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Handlingsplan 2019 - Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Administrasjonssjefens innstilling

Handlingsplan 2019 for Omstillingsprogrammet i Kvæningen vedtas.

Saksopplysninger

Vedlagt følger utkast til Handlingsplan 2019 for Omstillingsprogrammet i Kvæningen.

Handlingsplanen skal godkjennes av kommunestyret og det er svært viktig at det blir gjort i februarmøtet, på grunn av at næringsfabrikken må søke om midler hos Troms Fylkeskommune. Fristen for innsendinga av denne søknaden er egentlig 15.02.19, men vi har fått utsatt denne til 01.03.19.

Handlingsplanen ikke er vedtatt i styret i Kvæningen næringsfabrikk ennå - det skjer den 12.02.19. Det kan derfor hende at det blir noen justeringer. Utskrift av behandlingen vil bli oversendt formannskapet så snart det er klart.

Handlingsplan 2019

Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Behandlet i styret for Kvæningen næringsfabrikk 24.januar 2019
Behandlet av formannskapet ???
Behandlet i Kvæningen kommunestyre ???

INNHold

- 3 Omstillingsplanen 2018 – 2020
- 3 Målet med omstillinga i Kvænangen
- 4 Status arbeidsplasser før 2019
- 4 Handlingsplanen 2019
- 5 Om prosjektene som allerede er påbegynt
- 10 Innsatsområdet Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser
- 11 Innsatsområdet Nytt næringsliv
- 12 Innsatsområdet Eksisterende næringsliv
- 12 Innsatsområdet Attraktivitet for næringslivet
- 13 Innsatsområdet Kompetanse, rekruttering og nettverk
- 14 Budsjett for 2019
- 14 Finansiering for 2019

OMSTILLINGSPLANEN 2018 - 2020

Omstillingsplanen beskriver innsatsområder, mål og ressursbruk for omstillingsarbeidet i Kvæningen i perioden 2018-2020. Den opprinnelige omstillingsplanen hadde tre innsatsområder:

1. Opplevelsesnæringer
2. Tilrettelegging og entreprenørskapskultur
3. Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv

Under arbeid med handlingsplanen for 2019 ble innsatsområdene konkretisert til følgende områder:

1. Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser
2. Nytt Næringsliv
3. Eksisterende næringsliv
4. Attraktivitet for næringslivet
5. Kompetanse, rekruttering og nettverk

Hovedhensikten med omstillingsmidler er å gi et ekstraordinært tilskudd til næringsutvikling. Omstillingsarbeidet skal i hovedsak omfatte forstudier og forprosjekt, mens gjennomføring av hovedprosjekt primært skjer ved hjelp og bidrag fra det ordinære virkemiddelapparat. Hovedoppgaven for omstillingsorganisasjonen er å få omstillings- og utviklingsprosessene i gang, og bidra til at de blir gjennomført av prosjekteierne.

MÅLET MED OMSTILLINGA I KVÆNINGEN

Bidra til å sikre og skape 20 arbeidsplasser i Kvæningen i løpet av 3 år. I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til økt robusthet i næringslivet.

Målsettingen for hele seksårsperioden, dersom omstillingsarbeidet forlenges etter 3 år, er 50 arbeidsplasser.

Omstillingsprogrammet teller arbeidsplasser i brutto for å vise endringstakta i kvæningensamfunnet. Det vil si at det vil skapes arbeidsplasser som kan forsvinne i programperioden. Slik er næringslivet, en arbeidsplass i en bedrift vil aldri være statisk, arbeidsplassmålet er en indikator på at samfunnet utvikler seg.

Tabellen nedenfor er fra omstillingsplanen som ble behandlet i 2018.

	2018	2019	2019	SUM
Opplevelsesnæringer	2	3	3	8
Tilrettelegging og entreprenørskapskultur	0	2	2	4
Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv	2	2	3	8
Sum arbeidsplasser pr. år til sammen	4	8	8	20

For 2019 er målet 8 nye arbeidsplasser, dokumentert via innrapportering av prosjektlederrapporter fra enkeltprosjekter.

STATUS ARBEIDSPLASSER FØR 2019

Arbeidsplassene som er innrapportert hittil i omstillingsprogrammet:

- Låvan Farm – 1 arbeidsplass
- Storstraumen Adventure – 1 arbeidsplass
- Moonlight Mountain – 1 arbeidsplass
- BM Consult – 1 arbeidsplass

Målet for 2018 er således oppnådd.

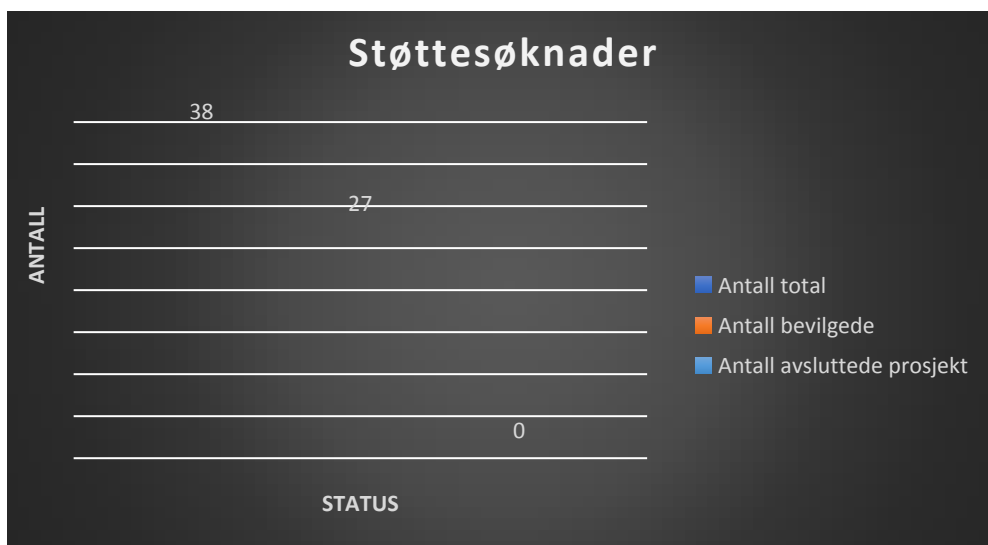
HANDLINGSPLAN 2019

Handlingsplanen er en årlig konkretisering av omstillingsplanens innsatsområder i strategier og mulige tiltak. Disse mulige tiltakene skal, før de blir til konkrete prosjekter, vedtas av besluttsende organer i Kvæningen næringsfabrikk. Alle summer som er oppgitt i denne handlingsplanen er Kvæningen næringsfabrikk sin andel, bedriftenes egenfinansiering og annen finansiering kommer i tillegg.

OM PROSJEKTENE SOM ALLEREDE ER PÅBEGYNT

Kvæningen næringsfabrikk som leder omstillingsarbeidet i kommunen har fått inn 38 søknader på omstillingsmidler i 2018. Av disse har 27 fått innvilget midler.

Av de 27 søknadene som har fått tilsagn om midler i 2018 er det flere forstudier enn forprosjekter. Det er derfor grunn til å vente at noen av disse forstudiene vil gå over i forprosjektfasen i løpet av 2019.

INNSATSOMRÅDET REISELIV – OVERNATTING, MAT OG OPPLEVELSER

I 2018 er følgende prosjekter satt i gang:

Strategi	Prosjektnavn	Fase	Eier	Bevilget tilskudd	Status
	Utvikle overnattingssted	Forprosjekt	Kvænangen Eiendom	200 000	Pågår
	Mulighetsstudie reiseliv	Forstudie	Låvan farm	30 000	Ferdig
	Kartlegge toppturer/lage brosjyre	Forprosjekt	Visit Lyngenfjord	60 000	Pågår
	Testperiode RIB	Forprosjekt	Storstraumen adventure	96 978	Pågår
	Generasjonsskifte Synatyr	Forstudie	BM Consult	30 000	Pågår
SUM	5 prosjekter		5 aktører	416 978	4 pågår

INNSATSOMRÅDET NYTT NÆRINGSLIV

I 2018 er følgende prosjekter satt i gang:

Strategi	Prosjektnavn	Fase	Eier	Bevilget tilskudd	Status
	Etablere næringsbygg	Forstudie	Tonny Mathiassen	60 000	Pågår
	Oppstart turismebedrift	Forprosjekt	Storstraumen adventure	40 000	Pågår
	Rapport hytteturisme	Forstudie	Kvænangen næringsfabrikk	115 000	Pågår
	Utvikle festival	Forstudie	Verddeturneringa	30 000	Pågår
	Mulighetsstudie lokasjon	Forstudie	Polar Algae	50 000	Pågår
SUM	5 prosjekter		5 aktører	295 000	5 pågår

INNSATSOMRÅDET EKSISTERENDE NÆRINGS LIV

I 2018 er følgende prosjekter satt i gang:

Strategi	Prosjektnavn	Fase	Eier	Bevilget tilskudd	Status
	Behovsavklaring vinterturisme	Forstudie	Låvan Lodge	30 000	Pågår
	Lagerhall Burfjord	Forstudie	BM Consult	46 000	Pågår
	SMB Utvikling	Forstudie	Kvæningen næringsfabrikk	280 000	Pågår
	Kartlegging landbrukseiendommer	Forprosjekt	Kvæningen kommune	112 000	Pågår
	Produktutvikling	Forprosjekt	Moonlight Mountain	250 000	Pågår
	Produktutvikling	Forstudie	Kjækan Gård	40 125	Ferdig
	Utvikling av eiendom	Forstudie	BM Consult	28 750	Pågår
	Sjekke Europamarkedet	Forstudie	Moonlight Mountain	50 000	Pågår
	Markedsanalyse	Forstudie	Kvæningstunet	50 000	Pågår
SUM	9 prosjekter		8 aktører	886 875	8 pågår

INNSATSOMRÅDET ATTRAKTIVITET FOR NÆRINGS LIVET

I 2018 er følgende prosjekter satt i gang:

Strategi	Prosjektnavn	Fase	Eier	Bevilget tilskudd	Status
	Research TV-drama	Forprosjekt	Original Film	150 000	Pågår
	Seminar	Forstudie	Kvæningen næringforening	30 000	Ferdig
SUM	2 prosjekter		2 aktører	180 000	1 pågår

INNSATSOMRÅDET KOMPETANSE, REKRUTTERING OG NETTVERK

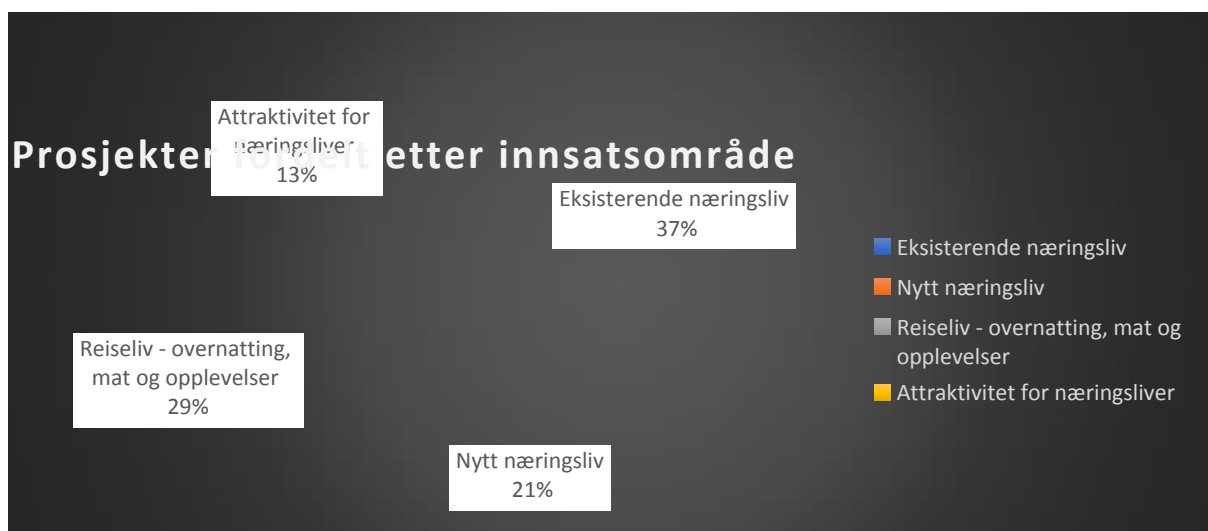
I 2018 er følgende prosjekter satt i gang:

Strategi	Prosjektnavn	Fase	Eier	Bevilget tilskudd	Status
	PLP-kurs	Forstudie	Kvæningen næringsfabrikk	35 000	Ferdig
	Folkeverksted på kaia	Forprosjekt	Kvæningen kommune	120 000	Ferdig
	LAN studietur	Forstudie	Level UP	15 711	Pågår
	Kurs	Forstudie	TD Rør	14 000	Pågår
	Studietur	Forstudie	Solheim Villsau	8 765	Ferdig
SUM	5 prosjekter		5 aktører	193 476	3 pågår

Prosjektportefølje

SUM	kr 8 341 217				
	kr 3 183 246				
	kr 1 912 229			kr 1 822 229	
	kr 0				
	Kostnadsoverslag	Søknadsbeløp	Bevilget beløp	Tilbakeført beløp	Saldo ikke utbetalt
TOTAL					

Av de nærmere 3,2 millioner det er søkt om i 2018, ble det innvilget litt over 1,9 millioner. Av dette er det lite som utbetalt, noe som henger sammen med at omstillingsarbeidet kom i gang for fullt først på sensommeren 2018. Det betyr at det er en del av prosjektene så vidt rakk å komme i gang før årsskiftet.

Denne skiva viser hvordan midlene er tildelt ut fra innsatsområder og viser at det er flest prosjekter innen det eksisterende næringslivet som har fått midler fra omstillingsprogrammet i løpet av 2018.

INNSATSOMRÅDER 2019

Følgende innsatsområder er prioritert i handlingsplanen

1. Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser
2. Nytt næringsliv
3. Eksisterende næringsliv
4. Attraktivitet for næringslivet
5. Kompetanse, rekruttering og nettverk

1. Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser

Med reiseliv defineres overnatting, mat og opplevelser. Hver av disse har egne strategier innenfor innsatsområdet reiseliv.

Reiseliv i Kvænangen kommune er i mindre grad utviklet i forhold til et sannsynlig potensiale som næringsvirksomhet. Utvikling av reiseliv må ha en regional innretning med aktive lokale aktører i kommunen. Det vil derfor være nødvendig å utvikle en reiselivsstrategi i samarbeid med nabokommunene. Tilbudet overfor mindre lokale aktører vil måtte tilpasses markedets behovet, aktørernes egne ambisjoner og behov for bistand.

Strategi	Mulige tiltak 2019	Prosjekt mål	Budsjett
A. Økt og bedre overnattings-, mat og serveringskapasitet	Kartlegge nåværende tilbud og vurdere fremtidige behov for overnattingskapasitet og kapasitet for mat og servering.	Forstudie gjennomført og forprosjekt igangsatt	100 000
B. Utvikle et opplevelses-tilbud for besøkende	Kartlegge, evt utvikle nåværende tilbud og aktører for opplevelsestilbud i kommunen. Initiere etablering av nettverk for å utvikle samarbeid mellom opplevelsesaktører.	Forstudie gjennomført og forprosjekt igangsatt. Aktørene er identifisert og nettverksamarbeid etablert. Robuste bedrifter.	350 000

C. Økt attraksjonsverdi av Kvæningen	Markedsføring av Kvæningen. Bildearkiv til bruk for næringsaktører.	Felles markedsmateriale som øker kommunens attraksjonsverdi.	150 000
D. Bedriftsutvikling og nettverk	Forstudie og forprosjekt for enkeltbedrifter og nettverk	Økt omsetning og nye produktpakker	500 000
Sum			1 100 000

2. Nytt næringsliv

Arbeidet med nytt næringsliv omfatter gründervirksomhet og vil skje i størst mulig grad i samarbeid med førstelinjetjenesten i kommunen og Innovasjon Norge Arctic. Omstillingsprogrammet vil ha en koordinerende rolle og sørge for at enkeltpersoner som tar kontakt med omstillingsprogrammet opplever å få nødvendig oppmerksomhet og oppfølging.

Strategi	Mulige tiltak 2019	Prosjekt mål	Budsjett
E. Legge til rette for nyetablerere i samarbeid med kommunens førstelinjetjeneste og Innovasjon Norge	Bidra til helhetlig tilbud til nyetablerere	Tilfang av to nye bedriftsetableringer i Kvæningen	50 000
F. Bedriftsretta tiltak	Støtte utviklingsprosjekter fra nyetablerere	Stimulere til nyetableringer	300 000
Sum			350 000

3. Eksisterende næringsliv

Arbeidet med eksisterende næringsliv er høyt prioritert i omstillingsarbeidet. Dette vil skje gjennom mobiliserende tiltak og prosjekter med vekt på kompetanseheving og konkrete utviklingsprosjekter i bedriftene. Innsatsområdet har satt av midler til å realisere prosjekter i enkeltbedrifter.

Strategi	Mulige tiltak 2019	Prosjekt mål	Budsjett
G. Proaktivt arbeid	Gjennomføre av SMB Utvikling, forstudie og forprosjekt for 10 bedrifter. Proaktivt arbeid mot eksisterende næringsliv for å avdekke utviklingspotensial, samt identifisere utviklingsprosjekter	Identifisere utviklingsprosjekter og gjennomføre disse gjennom deltakelse i SMB Utvikling forstudie og forprosjekt.	400 000
H. Bedriftsrettede tiltak	Støtte utviklingsprosjekter fra bedrifter	8 prosjekter, forstudier og forprosjekter fra bedrifter	1 100 000
I. Etablering av bedriftsnettverk	Stimulere til samarbeid mellom bedrifter og eksterne nærings- og kompetansemiljø.	Etablert nettverk med formalisert felles mål om samarbeid.	100 000
Sum			1 600 000

4. Attraktivitet for næringslivet

Kvæningen kommune ønsker å tilrettelegge for næringsutvikling på ulike måter. Dette omfatter kritiske områder for næringslivet som god infrastruktur, tilgang til nye næringsarealer og utvikling av kommunens tjenester til næringslivet.

Strategi	Mulige tiltak 2019	Prosjekt mål	Budsjett
J. Tilrettelegge for god infrastruktur for næringslivet	Kartlegge behovet for bedre infrastruktur, som offentlig transport, kaianlegg, næringsareal, mobildekning, bredbånd, etc.	Gjennomført forstudie som viser hvilke infrastrukturtiltak som er kritisk for næringslivet. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med Kvæningen kommune.	150 000
	Gjennomføre Næringsvennlig	Bidra til å utvikle kommuneorganisasjonen til å bli	200 000

K. Næringsvennlig kommune	kommune som prosjektutviklingsverktøy i Kvæningen kommune.	mer næringsvennlig og attraktiv for næringslivet.	
L. Stimulere til næringssamarbeid	Samarbeide mellom bedrifter om tiltak og nettverksbygging	Et aktivt næringsnettverk	150 000
Sum			500 000

5. Kompetanse, rekruttering og nettverk

Tilgang til tilstrekkelig og rett kompetanse er en forutsetning for næringsutvikling i Kvæningen.

Omstillingsprogrammet skal bidra til å stimulere til økt rekruttering i bedriftene i kommunen.

Strategi	Mulige tiltak 2019	Prosjekt mål	Budsjett
M. Bidra til økt kompetanse i lokalt næringsliv	Kartlegge kompetansebehov i bedriftene og gjennomføre tiltak.	Økt kompetanse i bedrifter innenfor prioriterte tiltak	200 000
N. Økt rekruttering av arbeidskraft	Tilby bedrifter bistand med planer for rekruttering	Bidra til at bedrifter i Kvæningen har medarbeidere med rett kompetanse	100 000
Sum			300 000

BUDSJETT FOR 2019

	Ramme prosjektstøtte	Prosjektfordelt administrativ tid	Sum kostnader
Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser	1 100 000	300 000	1 400 000
Nytt næringsliv	350 000	50 000	400 000
Eksisterende næringsliv	1 600 000	300 000	1 900 000
Attraktivitet for næringslivet	500 000	50 000	550 000
Kompetanse, rekruttering og nettverk	300 000	100 000	400 000
Administrasjon	0	350 000	350 000
Sum	3 850 000	1 150 000	5 000 000

FINANSIERING FOR 2019

Troms fylkeskommune	3 000 000
Kvænanen kommune	1 000 000
Overført fra 2018	1 000 000
SUM	5 000 000

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
4/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019

Tilrettelegging for strømuttak i tilknytning til Burfjord kaiområde

Henvising til lovverk:

Vedlegg

1 Tilbud strømsøyle

Administrasjonssjefens innstilling

Tilrettelegging for strømuttak i tilknytning til Burfjord kaiområde foreslås innarbeidet som tiltak i forbindelse med opparbeiding av infrastruktur i hele kommunen.

Saksopplysninger

I Kommunestyrets behandling av budsjett for 2018 og økonomiplan 2018 - 2021 PS 76/17 ble det fattet vedtak om at 100.000 tas av tidligere års overskudd (fond) og brukes til flytting av eksisterende kaikrane pluss legging av flere strømuttak til båter.

Kaikrana er flyttet, og arbeidet ble i hovedsak utført av egen avdeling med noe innleid hjelp.

Etablering av strømuttak til båter ble ikke realisert som forutsatt, men det ble sett på mulige løsninger med hensyn til plassering. Valg av løsninger avhenger av effektbehov, samt kapasitet på eksisterende anlegg innen kaiområdet.

Det har ikke tidligere vært tilrettelagt for strømuttak til båter.

Økt aktivitet på fjordbassenget med påfølgende levering av fisk ved mottaket har ført til at båter som ligger over etterspør landstrøm.

Vi har begrenset med plasser å legge til, men de som velger å ligge over bruker i hovedsak den lokale flytebygga, samt den gamle materialkaia.

Det er innhentet tilbud på en strømsøyle med 4 uttak hvor det kan betales med kort for bruk. Denne leveres med betalings terminal for Visa/Mastercard.
Kostnader for materiell og montering kr. 114 600,-

Systemet er klargjort for bruk av GRPS/3G mobil system, og levers med SIM kort.
Det må opprettes Service/Support avtale, og vider tilkommer månedskostnader på kr. 175,- eks. mva. Samt gebyrer pr transaksjon på 6 %.

Dette er et system som er beregnet for 400 V strøm.
400 V strøm har vi pr. i dag tilgjengelig i industriutleiebygget, og i bygg for landstrøm for hurtigbåten. (Kvæningen)

Søylen leveres med 4 uttak CEE 230V 16A IP44

Vurdering

Kvæningen kommunestyre har i økonomiplan for 2019 - 2022 med årsbudsjett for 2019 satt av kr. 4.847.169,75 til opparbeiding av infrastruktur i hele kommunen.

Etablering av strømuttak til båter ble ikke realisert som forutsatt i 2018, men det ble sett på mulige løsninger med hensyn til plassering. Valg av løsninger avhenger av effektbehov, samt kapasitet på eksisterende anlegg innen kaiområdet.

Tilrettelegging for strømuttak i tilknytning til Burfjord kaiområde anses å være et viktig tiltak og foreslås tatt med i forbindelse med innspill til infrastrukturtiltak.

Foreslått plassering av strømuttak er ved bygg til landstrøm for hurtigbåten Kvæningen.

Det foreligger et tilbud på en strømsøyle med 4 uttak, samt materiell og montering av denne på kr. 114 600,- og i tillegg til dette tilkommer anslåtte kostnader til fundamentering og omramming på kr. 20 000,-

Hvis det viser seg at det skisserte forslag ikke kan benyttes, og det må hentes strømforsyning fra Burfjord industriutleiebygg, så vil det bli et estimert tillegg på kr 50 000,-

Med uttak fra bygg for landstrøm til hurtigbåten Kvæningen vil kostnadene være på kr. 134 600,- og alternativt med uttak fra Burfjord industriutleiebygg vil kostnadene være på kr 184 600,-

JB Elektro AS
Ringveien 6 - 8
9018 TROMSØ

Foretaksreg. 999027903MVA
Telefon 93 83 40 00
Telefax 40 77 21 21

Kvæningen Kommune Sentraladministrasjon
Rådhuset
9161 BURFJORD

TILBUD

Tilbud nr. 8217

Att: Terje Soleng
9161 BURFJORD

DATO 04.01.19

Roy A. Reinnøk
JB Elektro AS, Avd. Burfjord
Stajordveien 153, 9161 Burfjord
Mob: 91514090
Mail: roy-arnfinn@jbelektro.no

EMS ENERGY TOWER NAYAX strømsøyle med 4 uttak 216-6

Hovedp	Mengde	Enh	Beskrivelse	Kundens pris
	1,00		EMS ENERGY TOWER NAYAX strømsøyle	73 440,00
	1,00		Post Nord	3 300,00
	1,00		EMS-WATER/ENERGY monteringsramme	944,00
		RS	Opplegg og tilkobling av strøm	14 000,00

Telefonlinje/WIFI, sevice med ESB er ikke med i prisen.
NB! Denne er for 400 volt TN nett.

Leveringstid 7-8 uker.

Tilbudets varighet 3 mnd.

TOTALT EKSKL. MVA.	91 684,00
TOTALT INKL. MVA.	114 605,00

JB Elektro AS
Avd. Burfjord
Tlf. 915 14 090
Org.nr: 999027903

EMS ENERGY TOWER NAYAX strømsøyle 4 kontakter

EMS Energy nayax er en strømsøyle for bruk til bobiler, campingvogner, marina og el-bil uttak oppstillingsplasser. Den leveres med NAYAX pin løs kreditt kort visa/mastercard betalingsystem, hvor man kjøper energy-kwh. Den leveres med LED lys på toppen og splash værbeskyttelse på nayax kortleser, Option: monteringsplate som skal støpes fast.

Se egne skisse tegninger på fundamentet. Søylene er produsert i edelstål SS304.

Teksten i displayet er engelsk engelsk.

Søylen leveres med 4 uttak CEE 230V 16A IP44

EMS-Energy: Høyde:1300mm bredde:260mm dybde:275mm

Den er bygget for TN nett, 1/3fase 400V+N+PE

Denne ems-energy tower, kan styre 4 uttak, og er utstyrt med en Nayax kort betalings terminal for kreditt kort, VISA/Mastercard etc, for betalinger uten PIN kode på beløp opp til 300 NOK. Kunden kan også betale via en APP og SMS.

Den er klart gjort for bruk på GRPS/3G mobil system, og leveres med SIM kort.

Det må opprettes en service/support avtale med kortleser selskapet ESB, og mnd kostnader er kr 175+moms og gebyr pr transaksjon er 6%.

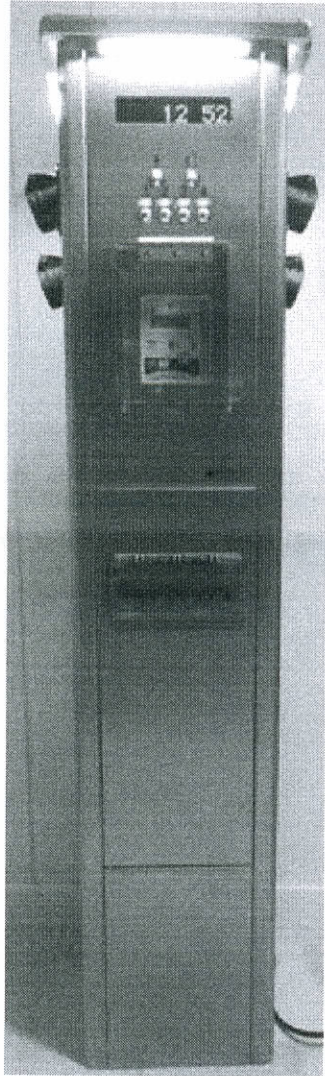
Se egen Nayax info. Man kan også selge slike PRE PAID CARD, med mye høyere kreditt, som kunder kan bruke på nayax.

De andre funksjonene etc, er lik disse modellene med myntinnkast.

Bruker veiledning:

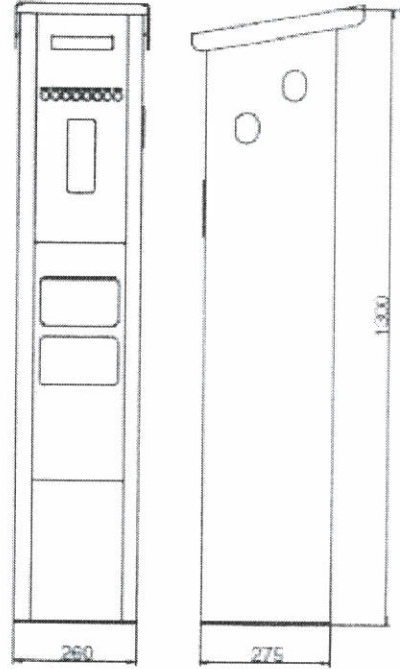
1. Velg den ledige kanalen/kontakten (grønn lampe lyser)
2. Velg tiden du ønsker å kjøpe, med å trykke på "+" knappen, kanselleres med å trykke på "C"
3. Etter valg tid, sett i kortet i nayax kortleseren.

Det kan programmeres inn forskjellige tid/pris pr utgangs kanal.

EMS-ENERGY-TOWER NAYAX

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
5/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019

Oppdatering av retningslinjer for nærmiljøtiltak

Henvising til lovverk:

Handlingsprogram for kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur

<http://www.kvanangen.kommune.no/getfile.php/4356244.1387.lbuiq7lsslu7um/Vedlegg+1+-+Handlingsprogram.pdf>

Vedlegg

- 1 Forslag retningslinjer for nærmiljøtiltak

Administrasjonssjefens innstilling

Formannskapet godkjenner retningslinjer for nærmiljøtiltak .

Saksopplysninger

Kvæningen kommune etablerte i 2015 en tilskuddsordning for nærmiljøtiltak. I budsjettet for 2019 er det satt av kr. 250 000,- til nærmiljø tiltak. Kvæningen kommune har etablert retningslinjer for ordningen.

Kvæningen kommune vedtok en kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur den 18.12.2018. I handlingsprogrammet for denne planen er det oversikt over kortsiktige behov for nye anlegg, områder og aktiviteter i perioden 2019 – 2022. Dette er tiltak som lokale lag og foreninger har forslått og ønsker å prioritere.

Vurdering

Gjeldende retningslinjer har vært brukt i 2 søknadsrunder med tilskudd til nærmiljøtiltak, i 2015 og i 2016. Etter administrasjonssjefens vurdering fungerer de bra i forhold til formålet.

Administrasjonssjefen foreslår at gjeldende retningslinjer oppdateres og at det gjøres noen endringer i retningslinjene.

Administrasjonssjefen foreslår at midler til nærmiljø tiltak knyttes opp mot vedtatt kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur.

Administrasjonssjefen foreslår at søknadsfristen settes til 01.05.2019, og at midlene utlyses på regionalforvaltning.

Vedlagt følger forslag til reglement med administrasjonssjefens forslag til endringer.

Retningslinjer for støtte til lokale nærmiljøtiltak

(vedtatt av Kvæningen formannskap den 13.02.2019 i sak /2019)

1. Formål

Spredt bosetting og levende bygder er viktige for bosetning og næringsutvikling i Kvæningen. Trivsel og gode opplevelser er forutsetning for levende bygder og nærmiljøer. Friluftsliv, naturopplevelser og fysisk aktivitet har direkte effekt på folk trivsel og helse.

Av øremerkede investeringsmidler har kommunestyret i Kvæningen kommune avsatt kr. 250 000,- til investeringstiltak i bygdene i budsjettet for 2019. Disse investeringsmidlene skal brukes på **planlagte** nærmiljøtiltak i bygdene, **i henhold til kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur, vedtatt 18.12.2018.**

2. Nærmiljø tiltak

Nærmiljøtiltak skal motivere og oppmuntre til investeringer og tilrettelegging eller opprustning av sosiale møteplasser i nærheten der folk bor, som for eksempel park, bålplasser, uteområder, lekeområder, turområder, turstier. Disse tiltak skal bidra til å ivareta og styrke stedskvaliteter i nærmiljøet, nye og/eller eksisterende anlegg, og legge til rette for tilgjengelige rekreasjons- og friluftsområder i nærmiljøet. Det stilles krav om at anlegget skal være åpent for allmennheten. Støtte til nærmiljøtiltak skal være et bidrag til investeringer og tilrettelegging av **planlagte anlegg** i henhold **til Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur, handlingsprogram vedtatt 18.12.2019.** Det forutsettes egeninnsats og/egenaktivitet(dugnad) fra søkerens side. Søker er ansvarlig for etterdrift og vedlikehold av anlegget. Søker må innhente nødvendige godkjenninger fra grunneier og plan- og bygningsmyndighet før igangsettelse. Disse midlene er øremerket til investeringer og kan ikke brukes på drift. Formannskapet står fritt til å fastsette størrelsen på støtte inntil kr. 75 000,- pr. tiltak/ prosjekt, og kan gjennom det enkelte vedtak knytte særskilte vilkår til utbetalinger. Tiltak må gjennomføres i budsjettåret.

3. Søkeberettigede

Tilskuddet kan søkes av lag/foreninger/organisasjoner/virksomheter som tilrettelegger for nærmiljøtiltak i Kvæningen, også knyttet til kommunal eiendom. Foreningen/virksomheten skal være registrert i Kvæningen eller registreres med Kvæningen som forretningsadresse.

4. Søknadsbehandling og tildeling av tilskudd

Støtte deles ut til aktuelle nærmiljøtiltak i kommunen, initiert av lag/foreninger/virksomheter eller offentlige etater. Søknad skal sendes **nettbasert på www.regionalforvaltning.no med**

søknadsfrist 01.05.2019. Søknaden skal inneholde en kort beskrivelse av tiltaket med kostnadsoverslag og finansieringsplan, og plan for gjennomføring av tiltaket. Det forutsettes en kort omtale av tiltaket som kan brukes i avis, andre medier og/eller kommunens hjemmeside. Formannskapet står for vurdering av søknadene og tildeling av støtte. Tildelt støtte utbetales når søker bekrefter at tiltaket blir gjennomført.

5. Ikrafttredelse

Reglene gjelder fra formannskapetets vedtak 10.06.2015. Ordningen er vedtatt videreført i sak 69/16, og i sak /18.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
6/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019

Innkjøp av ny kombiovn til kjøkken Gargo

Administrasjonssjefens innstilling

Det anskaffes ny kombiovn til kjøkkenet på Gargo. Beløpet belastes ansvar 371 (Gargo) og forutsetter omdisponering av tilsvarende midler innenfor vedtatt driftsbudsjett til sektor for helse og omsorg.

Saksopplysninger

Det oppstod feil på kombiovnene på kjøkkenet på Gargo sykestue og sykehjem første helga i februar. Teknisk drift fant ut hvilken del som er gått og har bestilt ny. Men ovnen er 18 år gammel (2000 modell). Forventet levetid på slike ovner er 10 - 15 år. Det er blitt rettet utallige småfeil og noen funksjoner har vært ute av drift i lang tid. Det er derfor tid for å kjøpe inn ny kombi dampovn. Den gamle kan brukes i tillegg så lenge den fungerer.

Kjøkkensjefen har undersøkt utvalget av modeller i markedet og går for en god modell fra samme produsent som den gamle ovnen. Det er bedt om pristilbud fra to leverandører. Vi har mottatt et tilbud på om lag kr 85 000 ekskl. mva., og avventer tilbudet fra den andre.

Det er ikke satt av midler i budsjett til dette, verken på teknisk eller på Gargo. Det mest nærliggende er å anse ovnen som en del av det som hører til bygget (fast inventar kjøkken) og føre den på KOSTRA funksjon 261 (institusjonslokaler, herunder også byggenes tekniske anlegg). I regnskapet er denne funksjonen koplet til ansvar 733 (Gargo bygg). Alternativet er å føre det på KOSTRA funksjon 253 (helse- og omsorgstjenester i institusjon) som er knyttet til ansvar 371 (Gargo sykehjem tjenester).

Vurdering

Administrasjonssjefen mener at dette må tas innen egen sektor for helse og omsorg.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
7/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Ladestasjon for elbiler

Vedlegg

- 1 Kart eiendomsgrense
- 2 Ønsket plassering
- 3 Klimabygg/leskur
- 4 Forslag avtale om etablering av ladested for elbiler

Administrasjonssjefens innstilling

Tilrettelegging for ladestasjon for elbiler på kommunens eiendom gnr. 13 bnr. 21 foreslås innarbeidet som tiltak i forbindelse med opparbeiding av infrastruktur i hela kommunen.

Saksopplysninger

Alta Kraftlag SA ved Per –Erik Ramstad holder på med å få etablert ladestasjoner for elbiler i Alta Kraftlags forsyningsområde. Målet med prosjektet er at man klarer å løse situasjonen med manglende hurtiglademuligheter nord for Nordkjosbotn. Ymber holder på med å planlegge hurtigludere i Kåfjord og Nordreisa kommune.

I Skibotn og Sørkjosen har Tesla allerede bygd ut ladere for sine modeller, men de er ikke kompatible med andre elbiler.

Alta Kraftlag ser for seg en ladestasjon i Burfjord ved kafé E6 og bensinstasjonen YX som det naturlige stedet å plassere ladestasjonen på. Alta kraftlag SA foretrekker å ha en avtale på kommunal grunn for installasjonen.

Ifølge kartet som ligger vedlagt vil en plassering på gnr. 13 bnr. 21 som kommunen eier være en god plassering.

Alta Kraftlag har vært i dialog med eieren av bensinstasjonen. De vil tilpasse plasseringen slik det er mest hensiktsmessig for kommunen og stasjonseier.

Alta Kraftlag ser for seg at kommunens bidrag kan være å sørge for klimabygget/leskuret som ladestasjonen skal plasseres i. vedlagt skisse vises et bilde/tegning av en typisk ladestasjon med klimabygg. Alta Kraftlag antar kostnaden på klimabygget/leskuret vil være rundt kr. 100.000,-

Det legges også ved et utkast til avtale som er en standardavtale for ladestasjon, avtalen kan tilpasses.

Saksbehandler ber om at man legger merke til kapittel 6. Kvæningen Kommunes ansvar.

Vurdering

Administrasjonen vurderer tiltaket som positivt og vi ser at det er grunnlag for etablering av ladestasjon i Burfjord.

Avstanden fra Sørkjosen til Burfjord er på ca. 80 km og avstanden fra Burfjord til Alta er på ca. 90 km. Og etter det som er ønsket fra kraftselskapene i Troms og Finnmark så vil de ha hurtigludere for hver tiende mil (100 km) og da vil en ladestasjon i Burfjord være et naturlig sted å plassere ladestasjonen.

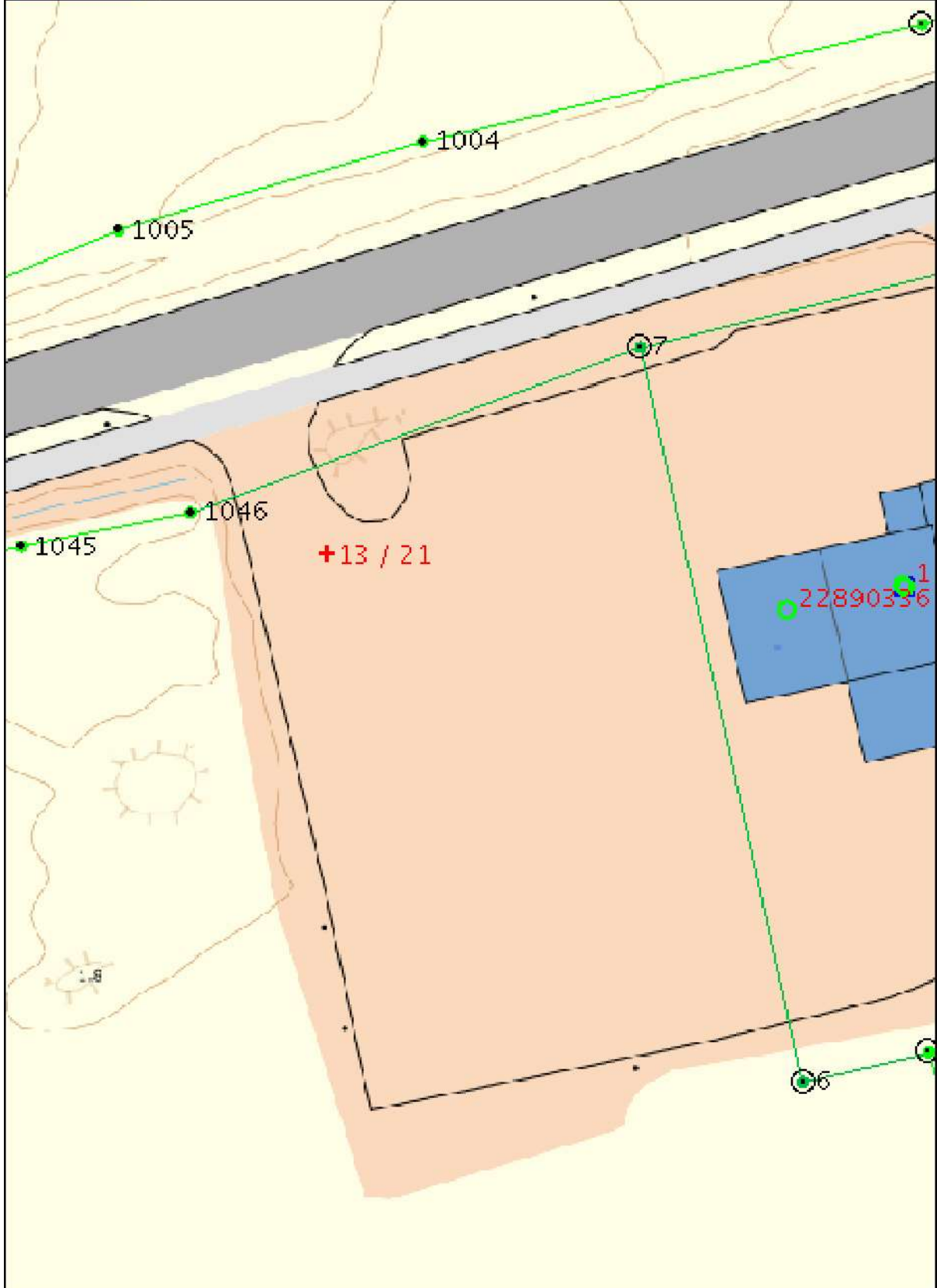

Kartutskrift

Målestokk 1:500

11m

Per-Erik Ramstad
Adm. direktør

Mobil: +47 957 55 146

 Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten.

Avtale
mellom
Alta Kraftlag SA
og
Kvænangen kommune
om etablering
av ladested for elbiler

Innhold

1	Bakgrunn	3
2	Definisjoner.....	3
3	Samarbeidets omfang m.m.....	3
4	Avtaletid og forlengelse	4
5	Alta Kraftlags ansvar	4
6	Kvænanen kommunes ansvar	5
7	Øvrige forutsetninger.....	5
8	Eierforhold m.m.....	5
9	Installasjon og fjerning, m.m.	5
10	Drift, vedlikehold m.m.	6
11	Forsikring og ansvar	6
12	Opphør av Avtalen før tiden	6
13	Taushetsplikt.....	6
14	Endringer og tilføyelser.....	7
15	Overdragelse	7
16	Force majeure	7
17	Ugyldige betingelser	7
18	Tvister	7

AVTALE

Denne avtalen er på denne dag inngått mellom

Alta Kraftlag SA, org nr 971 029 390, Markveien 46, 9510 Alta (Alta Kraftlag); og

Kvæningen kommune, org nr 940 331 102, Rådhuset, 9161 Burfjord (Kvæningen kommune)

1 Bakgrunn

- 1.1 Det finnes i dag ingen hurtiglader for elbiler i Kvæningen kommune. Alta Kraftlag vil derfor sammen med Kvæningen kommune etablere et slikt tilbud for å bidra til at det skal være lettere å kjøre med utslippsfrie biler i kommunen.

2 Definisjoner

I denne Avtalen skal nedenstående uttrykk ha følgende innhold:

”Avtale” betyr denne hovedavtalen og alle tilhørende vedlegg;

”Part” betyr Alta Kraftlag eller Kvæningen kommune hver for seg, og

”Partene” betyr Alta Kraftlag og Kvæningen kommune sammen;

”Prosjektet” skal ha den betydning som angis i punkt 3.2;

”Hurtigladestasjon” skal bety hver installert og oppført hurtiglader og evt. normallader/semihurtiglader på tomten, inkludert trekking av kabler og andre nødvendige installasjoner;

”Hurtigladedest”/”Ladedest” skal bety det samlede området med alt av ladeutstyr og tilhørende parkeringsplasser med lademulighet som angitt i punkt 3.3;

3 Samarbeidets omfang m.m

- 3.1 Partene skal, innenfor rammen av prosjektet, samarbeide om infrastruktur for lading av elbiler gjennom montering og installasjon av hurtiglader og evt. semihurtiglader for ladbar motorvogn på Kvæningen kommunes eiendom.
- 3.2 I prosjektet kommer Alta Kraftlag til å bygge ut hurtiglademulighetene på GBNR 13/21, ved parkering ved Kafe E6 i Burfjord. (”Prosjektet”). En hurtiglading med

Hurtiglader tar ca. 30 minutter og holder til 7 – 15 miles kjøring avhengig av bilens forbruk, batterikapasitet og ytre forhold.

- 3.3 Alta Kraftlag gis kostnadsfri bruksrett til p-plasser og tomteplass knyttet til installasjonen av hurtigladerstasjon i hele avtaletiden. Omfanget er begrenset av 4 p-plasser på eiendommen som Kvænangen kommune eier.
- 3.4 Alta Kraftlag skal fra start etablere 1 hurtiglader, evt også mode 3, type 2 AC-ladestolper. Dette gir et behov for 4 parkeringsplasser avsatt for ladbar motorvogn fra start.
- 3.5 Det planlegges og dimensjoneres for en utvidelse av ladeanlegget, slik at anlegget også kan dekke flere AC-ladepunkt.

4 Avtaletid og forlengelse

- 4.1 Denne avtalen gjelder i ti (10) år fra og med avtalens undertegning, deretter fortløpende med seks (6) måneders oppsigelsestid.

5 Alta Kraftlags ansvar

Utover det som forøvrig angis i denne avtalen, har Alta Kraftlag følgende ansvar:

- 5.1 Alta Kraftlag står for alle kostnader for kostnadene til ladeutstyret og ansvarlig for montering på allerede fremlagt strøm. Alta Kraftlag stiller med nødvendig ladeutstyr.
- 5.2 Alta Kraftlag tegner strømabonnement og dekker alle kostnader til strømforbruk i perioden.
- 5.3 Alta Kraftlag har ansvar for administrasjon av og sluttkundens betaling av lading ved Hurtigladerstasjonen.
- 5.4 Alta Kraftlag eier rettighetene til inntektene fra ladestasjonen.
- 5.5 Alta Kraftlag har ansvar for kundeservice og feilbehandling ved problemer ved lading, betaling etc. som er tilknyttet lading ved Hurtigladerstasjonen.
- 5.6 Alta Kraftlag forplikter seg til å etablere ladestedet innen 01.06.2019
- 5.7 Alta Kraftlag har rett til å tinglyse denne avtalen knyttet mot gårds- og bruksnummer GBNR 13/21.

6 Kvæningen kommunes ansvar

Utover det som ellers angis i denne Avtalen, har Kvæningen kommune følgende ansvar:

- 6.1 Kvæningen kommune sørger for kostnadsfri bruksrett til grunnen der Hurtigladedstedet skal installeres i Avtaletiden, altså parkeringsplassen og nødvendig tilstøtende arealer der ladestasjonen skal installeres.
- 6.2 Kvæningen kommune forestår ordinær drift, snørydding, renovasjon og rengjøring av plassen.
- 6.3 Kvæningen kommune bekoster skilting og klimabygg for hurtigladerne.

7 Øvrige forutsetninger

- 7.1 Etableringen forutsetter økonomisk støtte fra Enova. Alta Kraftlag er ansvarlig for å søke støtte fra Enova.
- 7.2 Dersom støtte fra Enova ikke innvilges, søker partene å finne annen løsning på finansiering. Dersom dette ikke oppnås står partene hver for seg fritt til å kansellere avtalen.

8 Eierforhold m.m.

- 8.1 Alta Kraftlag eier Hurtigladedestasjonen og Kvæningen kommune tilegner seg ingen eiendomsrett til Hurtigladedestasjonen gjennom denne Avtalen. Kvæningen kommune kan ikke pantsette, overdra eller selge Hurtigladedestasjonen eller deler av disse.
- 8.2 Det er opp til Kvæningen kommune å sørge for at ladestasjonene ikke innlemmes i annen fast eiendom eller løsøre på slik måte at Alta Kraftlags eiendomsrett settes på spill.

9 Installasjon og fjerning, m.m.

- 9.1 Alta Kraftlag har ansvar for og bekoster at installasjonsplassen har alle de juridiske forutsetninger for at installasjon av ladestasjonene skal være mulig.
- 9.2 Alta Kraftlag har ansvar for og bekoster installasjonsplassen har alle tekniske forutsetninger for at installasjon skal være mulig, deriblant trekking av strømkabel fram til den aktuelle installasjonsplassen samt installasjon av ladestasjonen.

9.3 Kvæningen kommune kan ikke kreve å flytte Hurtigladestasjonen eller endre deres funksjon, med mindre de har saklig grunn. Kvæningen kommune må i tilfelle dekke kostnadene for flyttingen i avtaleperioden.

9.4 Alta Kraftlag skal innen rimelig tid etter avtaletidens slutt nedmontere og fjerne Hurtigladestasjonene etter avtale med Kvæningen kommune om ingen annen avtale foreligger.

10 Drift, vedlikehold m.m.

10.1 Alta Kraftlag skal kostnadsfritt foreta teknisk service og teknisk vedlikehold av hurtigladestasjonen.

11 Forsikring og ansvar

11.1 Den Parten som har brutt kontrakten, skal erstatte motpartens skade. Partene har ikke under noen omstendigheter ansvar for profitt- eller produksjonstap, brukstap, informasjonstap, tap av Avtale eller annen økonomisk eller indirekte tap eller medfølgende skade vedrørende gjennomføringen av Prosjektet.

11.2 Alta Kraftlag påtar seg i avtaletiden å tegne og/eller videreføre en alminnelig ansvarsforsikring, beløp og omfang i forhold til Partenes respektive forpliktelser, som samtidig er produktansvarsforsikring som inkluderer ansvar for Hurtigladestasjonene.

12 Opphør av Avtalen før tiden

12.1 En Part har rett til å si opp Avtalen med umiddelbar virkning dersom den andre Parten i vesentlig grad bryter sine forpliktelser ifølge avtalen og forutsatt at den feilende Part ikke har foretatt rettelse senest nitti (90) dager etter å ha fått skriftlig anmodning om dette.

13 Taushetsplikt

13.1 Partene forplikter seg til ikke å formidle konfidensielle opplysninger vedrørende denne Avtalen til uvedkommende. Med konfidensiell informasjon menes i denne bestemmelse alle opplysninger – tekniske, kommersielle eller andre – uavhengig av om informasjonen dokumenteres eller ikke, vedrørende Ladestolpene og innholdet i denne Avtalen, eller forhandlinger og tvister med opphav i Avtalen, med unntak av opplysninger som er eller har blitt allment kjent eller som allmennheten har fått kjennskap til på annen måte enn ved brudd på denne bestemmelsen.

14 Endringer og tilføyelser

- 14.1 Endringer av og tilføyelser til denne Avtalen må, for å være bindende, være gjort skriftlig og undertegnet av Partene.

15 Overdragelse

- 15.1 En Part har ikke rett til, uten den andre Partens skriftlige samtykke, å overdra rettigheter eller plikter i henhold til denne Avtalen utover det som angis i punkt 13.1 og 13.2 ovenfor. Samtykke til overdragelse kan ikke nektes uten saklig grunn.
- 15.2 Parten har likevel rett til å overdra Avtalen til et annet foretak innen samme konsern, eller til selskaper hvor Partene har direkte eller indirekte eierandeler, uten forutgående samtykke fra motpart.

16 Force majeure

- 16.1 Alta Krafflag har intet ansvar for skader eller forsinkelser grunnet lovbestemmelser, tiltak fra myndighetene, krigshandlinger, naturkatastrofer, streik, lockout, boikott, blokade eller andre lignende omstendigheter utenfor Alta Krafflags kontroll. Forbehold vedrørende streik, lockout, boikott eller blokade gjelder også der Alta Krafflag selv setter i verk eller er gjenstand for slike tiltak.

17 Ugyldige betingelser

- 17.1 Om en betingelse i denne Avtalen (eller deler av den) skulle vise seg å være ugyldig, innebærer dette ikke at Avtalen eller betingelsen i sin helhet er ugyldig. I stedet skal Partene justere Avtalen eller bestemmelsen, så langt det er mulig, så den stemmer overens med det vesentlige innholdet i Avtalen. Om Partene ikke blir enige om en endring av den ugyldige betingelsen, skal den aktuelle betingelse strykes, mens de øvrige betingelsene i avtalen fortsatt skal gjelde, med mindre dette i vesentlig grad forrykker balansen i Avtalen.

18 Tvister

- 18.1 Dersom det oppstår uenighet om denne avtale, skal tvisten først søkes løst gjennom forhandlinger. Fører ikke forhandlinger fram innen 30 dager, kan hver av partene søke tvisten løst ved de alminnelige domstoler dersom man ikke blir enige om at tvisten skal løses ved voldgift ihht lov om voldgift.

Dersom tvisten skal løses ved alminnelige domstoler er Partene enige om at Hammerfest tingrett skal benyttes som verneeting.

Ved en eventuell voldgiftsbehandling, skal voldgiftsrettens behandling og avgjørelse være underlagt taushetsplikt, med mindre Partene i det enkelte tilfellet blir enige om noe annet.

Denne Avtalen finnes i to originale eksemplarer, hvorav Partene beholder ett hver.

Alta 01.09.2018

Alta Kraftlag SA

Kvæningen kommune

Per-Erik Ramstad

Administrerende direktør

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
8/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Salg av tomt til ny ambulansestasjon

Vedlegg

- 1 Salg og bortfesting av kommunal grunn - Gebyrregulativ
- 2 Plantegning tomt
- 3 Kravspesifikasjon ambulansestasjon Kvæningen

Administrasjonssjefens innstilling

Kvæningen kommune selger tomt til ambulansestasjon i Burfjord. Administrasjonssjefen ber om en utredelse/avklaring sett i forhold til salg.

Saksopplysninger

Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har ute på anbud ny ambulansestasjon i Kvæningen kommune. Og i den forbindelse har kommunen fått 3-4 henvendelser ifra mulige tilbydere med spørsmål om tomt for tiltaket.

Etter «Krav knyttet til infrastruktur og fasiliteter. Ambulansestasjon Kvæningen» kommer det frem at UNN dekker som lokalsykehus hele Troms og deler av Nordland, dvs. fra Kvæningen i nord og Tysfjord i sør.

Samlet utgjør dette over 30 ambulansestasjoner som i hovedsak huser fra 1 til 3 ambulansbiler. Hver bil krever en bemanning på 2 personer, samt evt. lærling.

I hovedsak er disse stasjonene døgnbemannet, hvor ambulanspersonell oppholder seg når de ikke er på oppdag. Lokalene benyttes også til kursing av personellet og vedlikehold av utstyr og biler er også en løpende oppgave.

Generelt kan vi si at en ambulansestasjon tilsvarer en brannstasjon.

Det spesielle med en ambulansestasjon er at den har sovende personell som forventer å kunne hvile når som helst på døgnet, avhengig av når en er tilbake fra oppdrag. Det andre viktige med

en ambulansestasjon er at garasjen har en tredelt funksjon. I tillegg til å være en garasje for ambulansen, så skal den fungere som en vaskehall, samt at trening, vedlikehold og utprøving av utstyr i bilene foregår her.

Flere av ambulansestasjonene ligger strategisk plassert langs hoved ferdselsårene og ved flere av disse foregår det omlastning av pasienter. For å støtte opp om dette er det et sterkt ønske at handicap WC ligger strategisk i nærheten til, og med lett adgang fra garasje.

Arealbehovet til en ambulansestasjon er som nevnt avhengig av antallet ambulanserbiler som er tilknyttet stasjonen. Følgende gjelder:

- Normal bemanning på 1 bil ved stasjonen er 5 – 7 ansatte hvorav 2 - 3 personer er på jobb samtidig.

Som nevnt i konkurransegrunnlaget kan ønsket om leie av lokaler for ambulansetjenesten løses gjennom enten ombygging og tilpassing av eksisterende lokaler eller ved oppføring av et nybygg.

I tilfelle nybygg skal tilbyder forvise seg om at han disponerer tomt hvor det vil være mulig å etablere tilbudt ambulansestasjon.

Ambulansetjenestens faglige vurdering er at ambulansestasjonen fortrinnsvis ønskes etablert i tilknytning eller i nærheten til legekontor/primærhelsetjenesten eller i nærheten av andre redningsetater som brannvesen og politi.

Ambulansestasjonen skal ikke plasseres i et område med mye støy og ikke i eller i nærheten av et industriområde, eller i et område med stor gjennomgangstrafikk.

Det forutsettes at tilbudt tomt/valgt område er innenfor dekning av mobilnettet til både Telenor og Telia.

Det er viktig for UNN at ambulansestasjonen har dekning til nødnettet.

Særskilte krav for en ambulansestasjon med 1 bil:

- Garasjeplass for en ambulanse, minimumsmål innvendig 6 x 11 meter.
- Parkeringsplass utomhus skal ha 4 biloppstillingsplasser for ansatte og besøkende.
- Oppholdsareal/stue dimensjoneres for minimum 7 personer.
- Kjøkken med spiseplass for 10 personer, kombineres brukt som undervisningsrom og som har direkte dagslys.
- 3 stk. separate soverom, hvorav et kombineres brukt som treningsrom
- 1 stk. kontor med 2 arbeidsplasser.

Vurdering

Avdelingen på NUT har sett på mulige tomter vi kan selge til ambulansformål.

Etter gjennomgang av ledig areal så kom vi frem til ett område i sentrum (Gàrgu flata) som kan avsettes til ambulansformål. Området er delvis regulert til helseformål, den andre delen er friområde som vi må dispensere fra.

Området ligger i tilknytning til eldreboligene på gnr. 13 bnr. 23 og 156.

Denne beliggenheten er sentrumsnær med nærhet til E6, helikopterlandingsplass, kai, Gargo sykestue og butikker med mer. I området er det god dekning på Telenor, Telia og nødnettet.

SALG OG BORTFESTE AV KOMMUNAL GRUNN

Gebyr for kommunale boligtomter:

Kommunen tar ikke betalt for grunnen, for den planmessige avklaringa og annen tilrettelegging. I henhold til kommunestyrevedtak 12/32, datert 27.06.2012 så skal erverver betale følgende gebyr:

Oppmåling og matrikkelføring iht. satser for oppretting av matrikkelenhet
Tinglysningsavgifter. 2x tinglysingsgebyr a kr 525 + dokumentavgift. (Tinglysing av nytt bruksnummer og tinglysing av skjøte)
Engangsgebyr tilkobling kommunal vannledning: Se gebyrregulativ vann og avløp
Engangsgebyr kommunal avløpsledning: Se gebyrregulativ vann og avløp

Dersom det skal kjøpes tilleggsarealer til kommunale boligtomter prises dette med kr 100/m². Erverver må i tillegg dekke kostnader til nødvendig saksbehandling, oppmåling, matrikkelføring og tinglysing etter gjeldende satser.

Næringstomter:

100,- pr. m² v/salg

Årlig festeavgift: 5,- pr. m².

FELLINGSAVGIFT HJORTEVILT

Satser for fellingsavgift fastsettes årlig av kommunen i samme vedtak som fellingstillatelsen innenfor rammene fra Miljødirektoratet. I jaktåret 2017/2018 er satsene slik

Dyr	Sats
Elg, ungdyr/voksen	537
Elg kalv	316

HUSLEIEGEBYRER

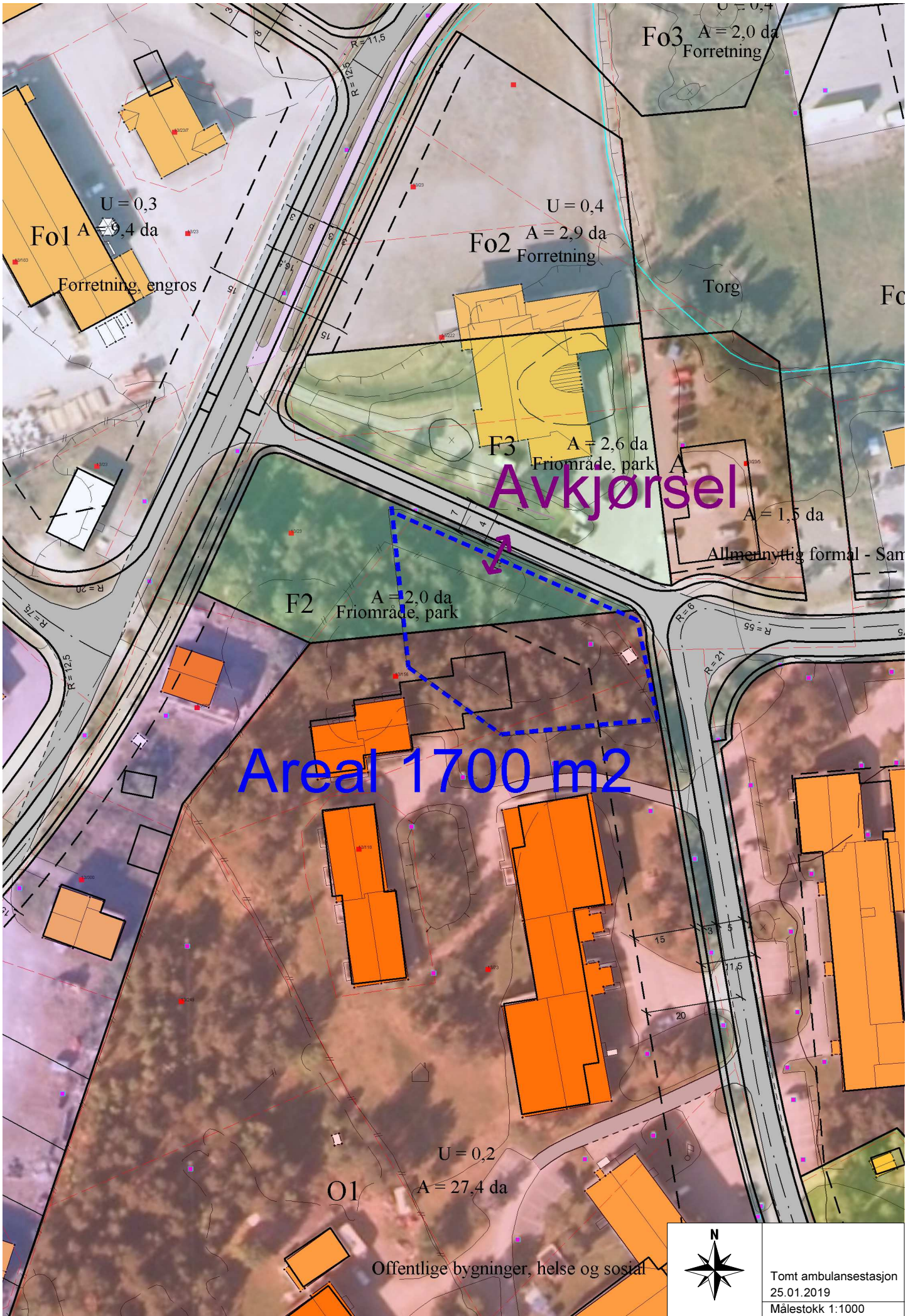
Grunnpris pr. m²   01.01.2018

Ordinære boliger	71,95
Eldreboliger u/70	70,47
Eldreboliger o/70	63,59

Øvrige gebyrer (gjelder for enkelte leiligheter)

Stipulert strøm pr. m ²	15
Fiber (hvis inkludert i leieavtalen)	500
Vask pr. m ²	5,55
Møbler pr. m ²	6

Fo1 A = 9,4 da

U = 0,3

Forretning, engros

Fo2 A = 2,9 da

U = 0,4

Forretning

F3 A = 2,6 da

Friområde, park

Avkjørsel

A = 1,5 da

Allmennyttig formål - Sam

F2 A = 2,0 da

Friområde, park

Areal 1700 m2

O1

U = 0,2
A = 27,4 da

Offentlige bygninger, helse og sosial

Tomt ambulansesasjon
25.01.2019
Målestokk 1:1000

AMBULANSESTASJON KVÆNANGEN

- **Krav knyttet til infrastruktur & fasiliteter**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. ORIENTERING.....	3
1.1 OM EN AMBULANSESTASJON.....	3
1.2 FORSKRIFTSFORANKRING - AMBULANSESTASJON.....	3
1.3 DETTE DOKUMENTETS HENSIKT.....	4
1.4 OFFENTLIG TILBYDER.....	4
2. GENERELLE KRAV.....	5
2.1 FORUTSETNINGER.....	5
2.2 LOKALISERING OG MILJØ.....	5
2.3 DEKNING PÅ /NØDNETTET OG MOBILNETTET.....	5
2.4 FINANSIERING.....	6
2.5 INNFLYTTINGSTID.....	6
2.6 SPESIELLE BRUKERØNSKER.....	6
2.7 DOKUMENTASJON AV LØSNING - I TILBUDET.....	6
2.8 INFRASTRUKTUR TIL BYGGET.....	7
2.9 TILBUD PÅ TJENESTER.....	7
2.10 DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV BYGGET.....	7
2.11 LOGISTIKKEN I BYGGET.....	8
3. ROM- OG AREALKRAV.....	9
3.1 GENERELLE AREALKRAV.....	9
3.2 SKJERMING AV SOVEROM.....	9
3.3 GENERELT - VED EN 1-BILS STASJON.....	9
3.4 ROMKRAV.....	10
3.5 SPESIELLE ROMKRAV – 1 BILS STASJON.....	12
4. KRAV TIL BYGNINGSDELER OG TEKNISKE INSTALLASJONER.....	13
4.1 BYGGET.....	13
4.2 VENTILSJON / VVS.....	14
4.3 ELEKTROTEKNISK.....	14
4.4 BELYSNING.....	15
4.5 OPPVARMING.....	15
4.6 TELE / DATA.....	15
4.7 ALARM / SIGNAL.....	16
4.8 UTOMHUS.....	16
5. BYGGEFASEN.....	17
5.1 GENERELT.....	17
5.2 GODKJENNING AV TEGNINGER / LØSNINGER.....	17
5.3 BYGGEMØTER.....	17
5.4 OVERTAKELSE / INNFLYTTING.....	17

Dokumentnavn :	UNN Standard ambulansestasjon
Utgave :	Versjon 2.1
Revisjon :	b
Datert :	15.1.2019
Utarbeidet av :	Martin Sivertsen og Svein Hansen
Godkjent av :	Per-Øivind Sørgård

1. ORIENTERING

1.1 OM EN AMBULANSESTASJON

Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) dekker som lokalsykehus hele Troms og deler av Nordland, noe som medfører at vi har ambulansestasjoner fra Kvænangen i nord til Tysfjord i sør.

Samlet utgjør dette over 30 ambulansestasjoner som i hovedsak huser fra 1 til 3 ambulansbiler. Hver bil krever en bemanning på 2 personer, samt evt. lærling.

I hovedsak er disse stasjonene døgnbemannet, hvor ambulanspersonalet oppholder seg når de ikke er på oppdrag. Lokalene benyttes også til kursing av personalet, og vedlikehold av utstyr og biler er også en løpende oppgave.

Ambulansetjenesten i UNN er organisert som en del av Akuttmedisinsk klinikk med seksjoner som dekker et bestemt geografisk område. Disse ambulansestasjonene fungerer derfor også som kontorarbeidsplasser, hvor kontor til stasjonsleder finnes på alle stasjoner. Seksjonsleder er stasjonert på en av stasjonene i sitt område og har da også kontor på denne stasjonen.

Generelt kan en si at en ambulansestasjon tilsvarer en brannstasjon.

Det spesielle med en ambulansestasjon er at den har sovende personell som forventer å kunne hvile når som helst på døgnet, avhengig av når en er tilbake fra oppdrag. Det er derfor et hovedpoeng å få skilt ut soverommene slik at all støy som annen virksomhet på stasjonen genererer ikke generer de som sover inne på soverommene. Å få lagt soverommene slik at de ikke sjeneres fra aktiviteter og støy utenfor stasjonen er også viktig.

Det andre viktige med en ambulansestasjon er at garasjen har en tredelt funksjon. I tillegg til å være en garasje for ambulansen, så skal den fungere som en vaskehall, samt at trening, vedlikehold og utprøving av utstyr i bilene foregår her.

Flere av ambulansestasjonene ligger strategisk plassert langs hovedferdselsåre og ved flere av disse foregår det omlasting av pasienter. For å støtte opp om dette er det et sterkt ønske at handicap WC legges strategisk i nærheten til og med lett adgang fra garasjen.

1.2 FORSKRIFTSFORANKRING - AMBULANSESTASJON

Det er flere forskrifter som regulerer virksomheten rundt en ambulansestasjon. De vesentlige av forskriftene nevnes her, men listen er ikke uttømmende.

Aller først så er selve virksomheten beskrevet i Forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (Akuttmedisinforskriften), som sier følgende:

§ 10. De regionale helseforetakenes ansvar for ambulansetjenester

Omfatter:

- a) å bringe kompetent personell og akuttmedisinsk utstyr raskt frem til alvorlig syke eller skadde pasienter
- b) å utføre nødvendige undersøkelser, prioriteringer, behandling og overvåking, enten alene eller sammen med andre deler av tjenesten
- c) å bringe syke eller skadde pasienter med behov for overvåking og/eller behandling til forsvarlig behandlingssted og mellom behandlingssteder
- d) å ha beredskap for å kunne dekke behovet for ambulansetjenester ved større ulykker og kriser innenfor egen helseregion og på tvers av regions- og landegrensene
- e) å ha beredskap for nødvendig følgetjeneste for gravide til fødestedet og

- f) å delta i enkle søk og redningsoperasjoner.

Foruten soveromsdelen av en ambulansestasjon så defineres en slik stasjon å være et yrkesbygg. Ambulansestasjonen skal derfor tilfredsstillende gjeldende forskrifter og veiledninger til Arbeidsmiljøloven. I så henseende henvises det særskilt til Arbeidsplassforskriften. Det vises på generelt grunnlag til Arbeidstilsynets hjemmeside; www.arbeidstilsynet.no

Da det som nevnt er sovende personell i bygget skal selve bygget tilfredsstillende de branntekniske kravene ift. at bygget er i Risikoklasse 4.

Selve bygget må tilfredsstillende de gjeldende krav i Plan- og bygningsloven.

1.3   DETTE DOKUMENTETS HENSIKT

Hensikten med dette dokumentet er å beskrive de krav som UNN stiller til en ambulansestasjon slik at akseptable og funksjonelle løsninger kan oppnås.

Dette dokumentet er derfor retningsgivende for tilbyderne, slik at de krav som stilles i dette dokumentet skal oppfylles av tilbyderne.

Når valg av tilbyder er gjort og kontrakt inngått, skal dette dokumentet være retningsgivende for både arkitekt og de prosjekterende.

Etter at utbygging / ombygging er utført avholdes en overtakelse med utleier, og ambulansestasjonen vil da bli gjennomgått med tanke på om de krav som fremkommer blant annet i dette dokument er oppfylt.

Utleier er da ansvarlig for på egen regning og risiko å utbedre de evt. avvik som avdekkes under denne gjennomgangen sett opp mot de gitte krav i dette dokument.

Gjennom hele kontraktperioden vil de krav som fremkommer av dette dokumentet være gjeldende og er som en del av kontrakten.

1.4   OFFENTLIG TILBYDER

Hvis tilbyder er et offentligrettslig organ eller et aksjeselskap med kun offentlig finansiering, så forutsettes det at slike tilbydere oppfylder kravene gitt i Forskrift om Offentlige anskaffelser (FOA) ved byggingen av tilbudt stasjon.

2. GENERELLE KRAV

2.1 FORUTSETNINGER

Arealbehovet til en ambulansestasjon er som nevnt avhengig av antallet ambulanserbiler som er tilknyttet stasjonen. Antallet biler er altså bestemmende for antallet personell tilknyttet stasjonen.

Følgende gjelder:

- Normal bemanning på 1 bil's stasjon er 5 – 7 ansatte hvorav 2 - 3 personer er på jobb samtidig.

2.2 LOKALISERING OG MILJØ

Som nevnt i Konkurransesgrunnlaget kan ønsket om leie av lokaler for ambulansetjenesten løses gjennom enten ombygging og tilpasning av eksisterende lokaler eller ved oppføring av et nybygg.

I tilfelle nybygg skal tilbyder forvise seg om at han disponerer en tomt hvor det vil være mulig å etablere tilbudt ambulansestasjon. I tilbudet skal han vise til hvilken tomt dette er og plasseringen av denne.

Da vi erfarer at på mindre steder er få tomter regulert til andre formål enn LNF område, er oppdragsgiver oppmerksom på at valg av tomt i mange tilfeller vil kreve en dispensasjonssøknad.

Ambulansetjenestens faglige vurdering er at ambulansestasjonen fortrinnsvis ønskes etablert i tilknytning eller nærhet til legekantor / primærhelsetjeneste, eller i nærheten av andre redningsetater som brannvesenet eller politi.

Det presiseres at dette ønsket om nærhet ikke er et absolutt krav, men et klart ønske som en kan avvike fra.

Ambulansestasjonen skal ikke plasseres i et område med mye ytre støy og ikke i eller i nærheten et industriområde, eller i et område med stor gjennomgangstrafikk. Dette ut ifra at vi her snakker om sovende personell både natt og dag.

Om tilbudt/valgt tomt er langt fra offentlig brøytet veg må det i tilbudet redegjøres for hvordan dette med brøyting løses.

2.3 DEKNING PÅ /NØDNETTET OG MOBILNETTET

Det forutsettes at tilbudt tomt/valgt område er innenfor dekningen av mobilnett til både Telenor og Telia.

Det er tilbyders ansvar å avklare dette, og å beskrive dette i tilbudet.

Det er viktig for UNN at ambulansestasjonen har dekning til nødnett.

Av praktiske hensyn vil dette bli sjekket og avklart ifb. med tilbudsevalueringen. Skulle det vise seg at det ikke er og vil være umulig å få til dekning på tilbudt tomt kan en ambulansestasjonen av forståelige grunner ikke bygges der.

2.4 FINANSIERING

Som det fremgår av Konkurransgrunnlaget er det et absolutt krav om at alle tilbydere må legge ved en bekreftelse fra finansinstitusjon på at finansiering av byggeprosjektet foreligger. Det skal av denne dokumentasjonen fremgå hvor stor sum som er finansiert.

Kalkulert kostnadsramme for prosjektet skal vedlegges /dokumenteres i tilbudet, og denne skal være bekreftet av en uavhengig 3. part. Det er en forutsetning at den hele og fulle kostnadsramme er bekreftet finansiert. Med 3. part menes her arkitekt eller Rådgivende ingeniørfirma.

2.5 INNFLYTTINGSTID

Et av tildelingskriteriene er innflyttingstiden, og dette må fremgå av tilbudet.

Innflyttingstiden defineres her som:

- Tiden fra byggetillatelse fra kommunal bygningsmyndighet gis til lokalene for stasjonen gjøres tilgjengelig for oppdragsgiver.
- Tiden det tar fra signering av kontrakt til søknad om byggetillatelse sendes kommunal bygningsmyndighet regnes med.

Den av tilbyderne med kortest tidshorison vil score høyest. Dette ut ifra at ambulansetjenesten i dag har tilhold i midlertidige lokaler, og det er et sterkt ønske fra ambulansetjenesten å snarest mulig kunne foreta innflytting i nye lokaler som tilfredsstillir dagens krav.

2.6 SPESIELLE BRUKERØNSKER

Disse ønskene er ikke absolutte krav, men krav som er ønsket av brukerne i ambulansetjenesten. I vurderingene av tilbudene vil det bli sett på som positivt og gis en høyere score i vurderingen, om disse ønskene er oppfylt delvis eller fullt ut, hvor høyest mulig oppfyllelse gir høyere score.

Ønskene er som følger:

- I alle rom utenom soverom og lager ønskes gulvvarme
- Uteplass / veranda, som helst bør være sørvendt og ha adgang via stue/kjøkken
- Lagerrom bilteknisk og medisinteknisk, samt skittentøysrom ønskes helst plassert med adgang via garasje
- Handikap wc plassert med adgang via garasje, som ved en omlastningsstasjon ønskes etablert som et våtrom med hånddusj og derav også sluk
- Ambulansetasjonen bygd over kun et plan
- Dusj i garderobert etablert på gulvet, uten bruk av dusjkabinett
- At port i garasje kan styres av Hørmann fjernkontroll, noe som medfører at denne fjernkontroll i ambulansen kan styre mange andre porter i UNN systemet.

2.7 DOKUMENTASJON AV LØSNING - I TILBUDET

Tilbyder skal gjennom sitt tilbud dokumentere den komplette tilbudte løsning. Dette både gjennom en spesifikasjon, men også gjennom plantegninger som viser tilbudt løsning.

Med spesifikasjon menes her en beskrivelse av løsning sett opp mot de gitte krav i dette dokumentet, gjerne oppbygd med sammenfallende kapittelinnledning.

Plantegningene skal være i målestokk og såpass detaljert at oppdragsgiver kan danne seg et komplett bilde av hvordan tilbyder ser for seg den innvendige løsning i bygget.

2.8 INFRASTRUKTUR TIL BYGGET

Da det er vaktgående personell som har tilhold i stasjonen er det ønskelig med mulighet for tilkobling mot kabel-tv, alternativt Riks-tv eller satellitt. Muligheten for dette bes kommentert / tatt med av tilbyder.

Bygget må få trekkerør/fiber fra datarack/skap og ut av tomten, som kan kobles mot nærmeste nettoperatør som kan levere kapasitet på nett med en minimum MTU på 1680. Mulighetene skal beskrives av tilbyder, og hvem som er mulige nettoperatører ønskes oppgitt.

2.9 TILBUD PÅ TJENESTER

Følgende skal tilbys og være som en del av husleia:

- Utførelse av normalt vedlikehold, innvendig og utvendig, og å ha det komplette ansvaret for alle faste installasjoner, og dermed sørge for at dette fungerer som forutsatt.

Om tilbyder har et vaktmesterapparat eller lignende som kan rykke ut og få rettet løpende feil og mangler, så er dette sterkt ønsket, og tilbyder bes beskrive mulighetene.

Vi ønsker at tilbyder kan tilby følgende tjenester:

- Brøyting av utomhusareal
- Ukentlig renhold av ambulansestasjonen, utført 2 ggr. hver uke

Brøyting og renhold skal prises separat, og UNN står fritt til å kunne innhente konkurrerende tilbud på dette, og slikt sett selv velge fritt hvem som skal utføre dette.

2.10 DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV BYGGET

Vedlagt dette konkurransegrunnlag er det lagt med en leiekontrakt som skal signeres med valgt tilbyder.

I denne leiekontrakt er det klart presisert hva utleier og leietaker har ansvaret for av både drift og vedlikehold.

Dette med port i garasje er et spesielt tema, og det forutsettes av utleier gjennomført årlig vedlikehold / ettersyn av denne gjennom bruk av kvalifisert firma.

Hvis det i leieperioden avdekkes feil og mangler på det elektriske anlegg, da enten av UNN, Det lokale eltilsyn (DLE) eller annen myndighet, er det utleiers ansvar å sørge for at disse manglene rettes opp. Hvis utleier ikke utfører dette, har UNN som leietaker rett til å besørge manglene rettet opp på utleieres regning og risiko.

2.11 LOGISTIKKEN I BYGGET

Som nevnt ovenfor er det flere behov som skal dekkes i en ambulansestasjon. God logistikk i bygget ved at rom og funksjoner som har en naturlig tilhørighet og sammenheng seg i mellom, og er plassert slik at dette gir en god logistikk vurderes som positivt i bedømmingen.

Momenter i så henseende er:

- Nærhet mellom garasje og garderober
- At dagdrifta med kontor, møterom, kjøkken og stue er plassert naturlig nær hverandre og nær inngangspartiet
- Soverom plassert adskilt og med separat korridor
- Som nevnt før at diverse lagerrom og skittentøysrom er plassert med adgang via garasje

For øvrig ønsker vi at i alle nye stasjoner skal etableres nærhet mellom vaskerom for tøy og hhv. gardrobene og garasjen.

Bindeleddet mellom gardrobene og garasjen blir da via dette vaskerommet.

Fra bo-delen /resten av bygget skal en ha direkte adgang til begge gardrobene og vaskerommet. At overnevnte oppfylles vurderes som meget viktig i bedømmingen av tilbudet.

3. ROM- OG AREALKRAV

3.1 GENERELLE AREALKRAV

Kravene til fellesareal er stort sett de samme uansett antallet ambulanser tilknyttet stasjonen.

Typer av fellesrom:

- Vaskerom
- To adskilte garderobes, dame og herre, hver med en uren- og ren del
- Handikap wc
- Bøttekott
- Lager for medisinskteknisk utstyr og oksygen
- Lagerrom for bilteknisk utstyr
- Lagerrom for rent sengetøy etc.
- Skittentøy/avfallsrom
- Gang / korridor

Utomhus stilles følgende krav:

- Parkeringsplass for ansattes biler.
- Manøvreringsplass foran garasjeport skal være stor nok til å kunne vende/snu ambulans bilen, slik at en kan rygge inn i garasjen.

3.2 SKJERMING AV SOVEROM

For å unngå støy fra resten av bygget inn mot soverommene skal soveromsdelen skjermes med egen separat korridor mellom oppholdsareal/annen korridor og soverom.

Dette kravet om en egen separat korridor foran soverommene skjermes med egen dør fra resten bygget, er et absolutt krav som skal oppfylles.

3.3 GENERELT - VED EN 1-BILS STASJON

Særskilte krav for en ambulansstasjon med en bil:

- Garasje plass for en ambulans, med minimumsmål innvendig på 6 x 11 meter (BxD)
- Parkeringsplass utomhus skal ha 4 biloppstillingsplasser for ansatte og besøkende
- Oppholdsareal / stue, dimensjonert for minimum 7 personer
- Kjøkken med spise plass for 10 personer, kombineres brukt som undervisningsrom, og som har direkte dagslys
- 3 stykk separate soverom, hvorav et kombineres brukt som treningsrom
- 1 stykk kontor med to arbeidsplasser

3.4 ROMKRAV

I dette kapittel beskrives de særskilte krav til det enkelte rom i en ambulansestasjon. Det presiseres at hvert av rommene som her beskrives er å anse som separate rom, noe tilbyder må ta hensyn til og oppfylle i sitt tilbud.

3.4.1 OPPHOLDSAREAL / STUE

Det skal være plass til sofagruppe type 2 + 3 og 2 lenestoler. Skal også være plass til TV og veggseksjon. Må hensynta at de som normalt bemanner stasjonen skal ha sitteplass, se kap. 2.1.

Beregnet størrelse (m²) på dette rom skal fremgå av tilbudet.

Rommet skal være utstyrt med tv-uttak, samt telefon- og datauttak.

3.4.2 KJØKKEN MED SPISEPLASS

Det skal være installert en kjøkkeninnredning med avsatt plass (standard mål) og nødvendige uttak for komfyr, oppvaskmaskin og kjøleskap med høyde på 2 meter.

Det skal være avsatt plass for mikrobølgeovn på kjøkkenbenk.

Kjøkkeninnredningen skal være av normal boligstandard, når det gjelder antallet over/underskap.

Avtrekksvifte over komfyr skal være inkludert som en del av innredningen, og denne skal ikke være tilkoblet øvrig ventilasjon.

3.4.3 SOVEROM

Rommet skal ha plass til en standard seng på 90 x 210 cm.

Det skal også være plass til et lite skrivebord og en stol, og rommet skal være utstyrt med garderobeskap/hylleskap (bredde 100 cm) med hyllerom på min. 50x40 cm.

3.4.4 TO ADSKILTE GARDEROBER - DAME OG HERRE – MED DUSJ OG WC

Hver garderobe skal etableres som 2-delte rom med en uren og ren side, og skilles av med typisk en innfelt skyvedør.

Uren del skal ha plass til 6 garderobeskap med en bredde på typisk 30 cm, da for oppbevaring av arbeids-/yttertøy etc.

Ren del av garderoben skal ha plass for 8 garderobeskap som hver har en bredde på 60 cm. Hvert skap skal ha to seksjoner med hver sin dør, da en for privat- og en for arbeidstøy.

De nevnte garderobeskapene skal leveres av tilbyder, og type skap skal fremgå av tilbudet.

I begge garderobene skal både dusj og wc tilknyttes og ha adgang kun fra ren del av garderoben.

Dusjen skal være et eget separat rom i tilknytning til garderoben, og skal ha et eget avkledeingsrom mellom dusj og garderobe.

Likeledes med toalettet som skal være et eget separat rom.

Det presiseres at det skal være adgang fra ren del av garderobene til bo-/resten av bygget.

3.4.5 VASKEROM FOR TØY

Dette rommet skal i tillegg til å være et tradisjonelt vaskerom også fungere som det rommet som knytter garasjen sammen med uren del av garderobene.

Den direkte innvendige adgangen fra garasjen skal da kun foregå via dette vaskerommet.

Fra dette vaskerommet skal en ha adgang til uren del av garderobene. Med dette oppnår en at skittent /tilgriset tøy kan tas av i vaskerommet, og en har en enkel adgang fra uren del av garderobene til vaskerommet.

Også dette vaskerommet skal ha adgang til bo-delen /resten av bygget via egen dør i enden av rommet.

Vaskerommet skal ha plass for og nødvendige uttak for vaskemaskin type industrivaskemaskin (BxD 60x60 cm), tørketrommel, samt ha en utslagsvask/skyllekar.

Alt dette utstyret ønskes etablert i nisje slik at utstyret ikke stikker ut i rommet som jo også vil fungere som en ferdselsåre.

Se for øvrig kap. 2.11.

3.4.6 BØTTEKOTT

Rommet skal være utstyrt med utslagsvask, ha plass for vaskevogn og hyller for forbrukspapir. Er bygget i 2 etasjer skal bøttekott etableres i hver etasje.

3.4.7 GANG/KORRIDOR

Skal være utstyrt med nødvendige klesknagger på vegg.

Skal ha plass for skohylle.

3.4.8 HANDIKAP WC

Separat wc med inngang fra korridor, evt. via garasje. Se for øvrig spesielle brukerønsker kap. 2.6.

3.4.9 LAGER FOR MEDISINTEKNISK UTSTYR OG OKSYGEN

Skal ha nødvendig plass til skap, hyller og en liten benk.

Skal typisk være på rundt 6 m², hvor dør skal slå ut av rommet, og skal ha egen dørpumpe.

3.4.10 LAGER FOR BILTEKNISK UTSTYR

Skal ha nødvendig plass til sommer/vinterdekk og luftkompressor.

Skal typisk være på rundt 5 m², hvor dør skal slå ut av rommet

3.4.11 LAGER FOR RENT SENGETØY ETC.

Skal ha nødvendig plass til rent sengetøy og tøy for vikarer.

Rommet utformes slik at mest mulig veggplass for hyller oppnås.

Plasseres ifb. med korridor for soverom

Skal typisk være på rundt 5 m², hvor dør skal slå ut av rommet

3.4.12 SKITTENTØY / SPESIALAVFALL

Skal ha nødvendig plass til stativer for hhv. skittentøy fra ambulanser og hylle for bokser etc. hvor spesialavfall oppbevares.

Skal typisk være på rundt 5 m², hvor dør skal slå ut av rommet.

Kan også med fordel etableres som utvendig bod og kombineres med lager for O₂.

3.4.13 KONTOR

Dette er kontor for stasjonsleder og ambulanspersonellet. Skal derfor etableres med to komplette arbeidsplasser.

Kontoret skal ha plass til hhv. to normale skrivebord og kontorskap.

3.4.14 GARASJE

Garasjen skal ha en størrelse (BxD) på 6 x 11 meter, som er et minimumsareal målt innvendig.

Garasjen skal være bygd som en varmgarasje, og må kunne holde minimum +15 grader C inne i garasjen uansett årstid og utetemperatur.

Portstørrelsen skal være minimum 3x3 meter, målt som fri åpning ved åpen port.

Porten skal være utstyrt med motor som er kraftig nok til å holde porten igjen, den skal være mulig å betjene med fjernkontroll og ha en maksimal åpningstid uansett årstid på 50 sekund.

Det skal etableres inn- og utvendig varsellys som blinker rødt så lenge port er i bevegelse. Lys skal plasseres slik at det ses i speil fra førerside på ambulanse når denne skal rygge inn.

Det presiseres at tilbyder/utleier må løse utfordringen rundt fastfrysning av port vinterstid, slik at kravet om maksimal åpningstid på 50 sekund overholdes. Dette som følger av vann forårsaket av vask av bil i garasjen.

Garasjen skal ha sluk i gulv, med egen oljeutskiller.

Ambulansen skal kunne vaskes, og garasjen skal også kunne fungere som vaskehall. I tilbudet skal det fremgå hvilken type overflate som er tenkt brukt på vegg.

Garasjen skal ha uttak for varmt og kaldt vann med utslagsvask, med mulighet for tilkobling av både vannslange og høytrykksspyler.

Overflate gulv må takle piggdekk, og type overflate som tilbys skal fremgå av tilbudet.

3.5 SPESIELLE ROMKRAV – 1 BILS STASJON

På en 1-bils stasjon skal kjøkkenet også kunne benyttes som undervisningsrom, og løsning skal da være tilrettelagt med veggplass for lerret.

Det 3. soverommet skal være 50 % større enn de andre, og det vil bli benyttet som kombinert sove- og treningsrom.

4. KRAV TIL BYGNINGSDELER OG TEKNISKE INSTALLASJONER

4.1 BYGGET

En ambulansestasjon er som nevnt en arbeidsplass hvor ambulanspersonalet har sin bopel i vaktperioden.

Vi som leietaker er derfor spesielt opptatt av at brann- og lydkravene ivaretas på best mulig måte.

Ift. Plan- og bygningsloven skal bygget som nevnt tidligere tilfredsstillende risikoklasse 4. Utover de krav som fremkommer i Plan- og bygningsloven har vi følgende spesielle krav som skal tilfredsstilles:

- Hvert enkelt soverom skal etableres som ei separat branncelle (EI30)
- Lydkravet for soverommene er iht. NS 8175:2012 kap. 10 overnattingssteder, klasse A i tabell 26 for lyd mellom gjesterom, klasse B i tabell 27 for trinnlyd mellom gjesterom og klasse B i tabell 29 for innendørs lydnivå fra utendørs lydkilder.

Det gjøres spesielt oppmerksom på Byggteknisk forskrift (Tek10) og § 13-6 – Generelle krav om lyd og vibrasjoner, og avsnitt 1 med tilhørende veiledning som beskriver og stiller krav rundt dette med uønsket lyd.

Vi har fått utarbeidet en generell brannteknisk vurdering for en slik ambulansestasjon, denne følger vedlagt.

Garderober, vaskerom, bad og garasje utføres som våtrom. Disse våtrom skal ha fall til sluk.

Generelt skal alle overflater i innvendig i bygget ha normal god standard som er enkelt å renholde og vegger skal være malt i lyse farger.

Vi gjør oppmerksom på Arbeidstilsynets krav om at det skal etableres sluse mellom garasje og boligdel, som her skal oppfylles.

For øvrig skal utførelsen være i henhold til de krav som stilles av Arbeidsplassforskriften for slike bygg, da hensyntatt at dette er et yrkesbygg.

Arbeidsplassforskriftens krav om at netto takhøyde ikke bør være under 2,7 meter skal oppfylles og er et absolutt krav.

Bygget må som nevnt tilfredsstillende gjeldende krav i både forskriftene til og selve Plan- og bygningsloven. Dette betyr at legges det opp til en planløsning over to etasjer, så skal kravene om tilgjengelighet løses gjennom etablering av heis i bygget.

Hvis dette er et større bygg som brukes av flere og det er heis i bygget fra før, så er kravet at vår del av bygget (ambulansestasjonen) likevel skal være adskilt og da ha en egen separat heis.

Hvis ambulansestasjonen etableres over to etasjer, eller det er andre leietakere i bygget som tilbys, så skal det være en lydtett konstruksjon i etasjeskillet som tilfredsstiller de overnevnte lydkrav for arealet i og rundt soverommene.

Det er ikke ønskelig med fasadeplater i aluminium eller stål, da vi erfarer at denne typen plater medfører meget dårlig radiodekning innvendig i bygget for nødnett. Type fasade og materialvalg skal spesifiseres i tilbudet.

Dette kravet om å ikke bruke stålplater gjelder også for tak-konstruksjonen.

Ventilasjonsrør skal ikke kunne punktere lydveggene i soverommene. Det skal benyttes pre aksepterte løsninger (se NBI Byggdetaljblad) for fremføring av ventilasjonsrør gjennom lydvegger.

Alle ytterdører skal utstyres med smekklås.

Det ønskes etablert solavskjerming på stue og kjøkken, samt persienner / blendingsgardin på soverom. Mulighetene skal beskrives av tilbyder.

4.2 VENTILSJON / VVS

Tilbyder/utleier er ansvarlig for etablering av ventilasjon som er iht. Arbeidsmiljøloven / Arbeidsplassforskriften og Byggeforskrifter. Viser til foregående kapittel. De klimatekniske installasjonene skal oppfylle Arbeidstilsynets veiledning nr. 444 «Klima og luftkvalitet på arbeidsplassen».

Alle oppholdsrom og soverom skal ha balansert ventilasjon. Det installeres det nødvendige antall lydfeller slik at lyd fra oppholdsrom etc. ikke forplantes inn mot soverom og kontor, og heller ikke mellom disse og soverommene.

Bruken av lydfeller og filosofi rundt bruken av disse skal spesifiseres i tilbudet.

Rom for lagring av medisinsk materiell må ha overtrykksventilasjon.

Det skal være separate ventilasjonsanlegg for hhv. bolig/kontor og garasje. Garasjen skal ha generell ventilasjon.

Selve ventilasjonsanlegget ønskes etablert med egen røykdetektor i anlegget, ref. anbefaling gitt i vedlagte generelle branntekniske vurdering.

Grunnet vask av biler i garasje skal det etableres et separat avtrekk som starter automatisk (via fuktmåler) når garasjen benyttes som vaskehall. Dette planlegges slik at den fuktige lufta evakueres ut av bygget på en effektiv og hurtig måte.

Det skal ikke være mulighet for luktoverføring inn i boligdelen.

Grunnet høyt varmtvannsforbruk i korte perioder må bygget ha god kapasitet mhp. varmtvannsproduksjon. Da gjennom en hurtigvarmende tank, på typisk 300 liter for en slik stasjon.

4.3 ELEKTROTEKNISK

Tilbyder/utleier er ansvarlig for at utførelsen av de elektriske anlegg tilfredsstillende gjeldende forskrifter og krav.

Det forutsettes at de elektriske anlegg prosjekteres og utføres iht. NEK 400:2014. Ifb. med overtakelsen skal det derfor legges frem samsvarserklæringer iht. Fel § 12. Merking av elektriske komponenter utføres slik at Fel § 32 tilfredsstilles.

Det presiseres at ambulansestasjonen skal tilfredsstillende NEK 400:2014 del 400-8-827 - Installasjon i boliger mhp. antallet uttak i de aktuelle rom.

Ambulansestasjonen skal derfor utstyres med et tilfredsstillende antall stikkontakter i det enkelte rom, tilsvarende hva en kan måtte forvente i et slikt stort bygg. Installasjonen skal være utført slik at bruken av skjøteledninger minimaliseres til et absolutt minimum.

Følgende krav gjelder særskilt:

- På stue skal det på nærmere avtalt sted opprettes hylle for lading av bærbart utstyr, og her skal det være 12 strømuttak (2/16A+j).
- På soverom skal det legges opp til strømuttak ved skrivepult, slik at den kan fungere som arbeidsplass med datamaskin og lading av utstyr etc.
- På kjøkkenbenk må det legges opp til min. 4 x doble uttak (2/16A+j) for løst utstyr

- Flere uttak i garasje, hvorav et separat uttak på egen 16 A kurs for hver bil i garasjen, plassert via snelle etc. Bil rygges inn slik at uttak plasseres på bilens venstre side.
- Eget uttak (2/16A+j) på utsiden av garasjen
- De nevnte biloppstillingsplassene skal alle ha strømuttak for motorvarmer (2/16A+j).

UNN skal i utgangspunktet betale for forbrukt strøm som avregnes iht. måleravlesning. Dette forutsetter at det settes opp en egen separat strømmåler for aktuell ambulansestasjon. Denne strømmåler skal være en e-verksmåler og UNN skal settes opp som kunde/betaler på denne måler.

4.4 BELYSNING

Som nevnt tidligere er en ambulansestasjon definert som et yrkesbygg og belysningen skal da tilfredsstillende de krav som fremkommer av forskrifter og veiledninger til Arbeidsmiljøloven. Det henvises særskilt til Arbeidsplassforskriftens krav til allmennbelysning og nødbelysning. Her kreves det blant annet nød- og ledelys som elektriske lys (ikke etterlysende).

Det skal derfor være tilfredsstillende takbelysning også i stue, kjøkken og soverom basert på Lyskultur sine publikasjoner og Luxtabell.

Som minimum skal det være taklys med spotter eller lignende som gir normal god allmennbelysning i de nevnte rom.

I stue og kjøkken skal belysning kunne dimmes.

4.5 OPPVARMING

Nødvendig utstyr som ovner etc. skal inngå som en del av byggets infrastruktur og er utleiers ansvar.

Da det er UNN som betaler driftsutgiftene er det en fordel om oppvarmingen har en effektiv styring og er basert på å gi en god driftsøkonomi. Valgt type oppvarming skal fremgå av tilbudet.

Hvilken type oppvarming en forutsetter benyttet i boligdelen og i garasjedel skal spesifiseres særskilt i tilbudet. Hvilke tiltak tilbyder ser for seg å benytte / installere for å få til en god og effektiv energiøkonomisering skal også fremgå av tilbudet.

Det skal være oppvarmet og tørt rom for egentrening, samme krav stilles også til alle lager.

4.6 TELE / DATA

Tavle / rack for tele/data som inneholder patchepanel etc. må ha en slik størrelse at UNN får plass til å installere en switch i ettetid i denne.

All kabelterminering og krysskobling (patching) skal monteres /utføres i 19" rack. Spredenett for telefon og data skal termineres i kontaktpanel bestykket med RJ-45 uttak. Det skilles ikke mellom tele og data i teknisk utførelse eller merking av uttak (tele eller data velges ved patching).

Kabelnettet skal ha struktur og en kvalitet slik at det tilfredstiller Cat. 6.

Det skal etableres et datauttak på kjøkken, og to uavhengige uttak på hhv stue og møterom (ikke i en 1-bils stasjon). På kontor etableres det 3 x uttak ved kontorpult.

Datakabling til trådløst nett/router skal monteres på vegg mot takliste slik at det kan patches fram til aksesspunktet i én-kabels kanal, eller midt på tak på et sted sentralt for både oppholdsrom og soverom. Aksesspunktet får strøm over nettverkskabel, så det er ikke nødvendig med strømuttak.

4.7 ALARM / SIGNAL

Det forutsettes utifra risikoklassen til bygget etablert et heldekkende adresserbart brannvarslingsanlegg i stasjonen, og det er utleieres ansvar å sørge for all vedlikehold og service på dette anlegget. UNN som leietaker dekker kostnadene som en del av husleien.

Det er også utleiers ansvar å sørge for at anlegget til enhver tid tilfredsstillende de nødvendige krav i henhold til Plan- og bygningsloven med forskrift og veiledning.

Det skal installeres porttelefon-system med innebygd kamera, slik at fjernåpning av hovedinngangsdør kan utføres fra oppholdsrom/stue.

Løsningen baseres på at den som skal åpne ytterdør skal kunne både se og snakke med påringer.

Denne hovedinngangsdøren skal også utstyres med kodelåssystem for åpning av dør utenfra, da forutsatt brukt av stasjonens ansatte.

Det skal etableres et lite antenneanlegg med uttak i oppholdsrom/stue og møte/undervisningsrom. Antenneanlegget bygges som et rent 75 ohm's stjernenett (D3).

4.8 UTOMHUS

Tilbyder / utleier må etablere et tilfredsstillende utomhusanlegg.

De nevnte biloppstillingsplassene skal være asfaltert, og veiareal på tomte skal asfalteres.

Nødvendig utebelysning skal etableres, slik som utelys ved hovedinngang, garasjeport og uteplass.

Det skal etableres et utvendig vannuttak på angitt/avtalt sted.

5. BYGGEFASEN

5.1 GENERELT

Etter at kontrakt er signert regner vi med at tilbyder/utleier må iverksette enten en ombygning av eksisterende lokaler eller et byggeprosjekt med tanke på å sette opp et nybygg.

UNN ønsker en medvirkning i denne byggefasen, både for å forsikre seg om at inngått avtale følges, men også for å sikre de ansatte i ambulansetjenesten en medvirkning.

Utleier må søke byggesaken godkjent og i den forbindelse søke om Arbeidstilsynets godkjenning. Godkjenningen fra Arbeidstilsynet skal forelegges leietaker før byggestart.

5.2 GODKJENNING AV TEGNINGER / LØSNINGER

I tilbudsfasen baseres avtalen enten på et skisse- eller forprosjekt. Etter kontraktsignering må detaljprosjektering igangsettes. Utleier / avtalepart må før kontrahering/byggestart oversende de endelige tegninger i prosjektet til godkjenning hos UNN.

Dette slik at UNN's vernetjeneste kan involveres i planleggingen.

Hvis utleier igangsetter arbeidene uten at den endelige løsning er klarert og godkjent av UNN, så skjer utførelsen på utleiers regning og risiko. Alle kostnader som påløper i ettertid grunnet tilpasninger og endringer som må gjennomføres for å tilfredsstille inngått kontrakt må utleier dekke selv.

Tegningene skal oversendes UNN min. 2 uker før byggestart, da helst i originalformatet (dwg).

5.3 BYGGEMØTER

Leietaker skal kunne ha en representant som deltar på byggemøtene.

Det presiseres at byggeprosjektet er utleiers ansvar å lede/styre, men UNN skal ha forelagt alle saker som har innvirkning mot inngått kontrakt, sett opp mot utleiers tilbud og dette dokument.

5.4 OVERTAKELSE / INNFLYTTING

Utleier er ansvarlig for selve utbyggingen/ombyggingen.

Når utleier har lokalene klart for innflytting skal det tas en gjennomgang av lokalene, med representant fra utleier og UNN til stede.

Mangler som fremkommer av befaringen skal utleier rette opp umiddelbart / iht. avtalte frister.

Innflytting vil skje i etterkant av at alle påpekte mangler er rettet opp.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
9/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Kontrollutvalgets oppfølging av mobbesaker jf. opplæringsloven.

Ordførers innstilling

Kvæningen kommunestyre tar kontrollutvalgets vedtak i sak 41/18 til orientering.

Saksopplysninger

Det vises til kommunestyrets referatsak 16/18 fra desember 2018. Det ble gitt lovnad om at saken skulle komme opp i første møte i 2019.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i sak 41/18:

«Vedtak:

- 1. Kontrollutvalget ber kst. administrasjonssjef om en skriftlig redegjørelse med oversikt over alle mobbesaker som har vært registrert i kommunen i 2018.*
- 2. Kontrollutvalget ber om oversendelse av korrespondanse og vedtak i saker hos Fylkesmannen i 2018.*
- 3. Kst. administrasjonssjef og rektor ved Kvæningen barne – og ungdomsskole innkalles til kontrollutvalgets møte i februar 2019 for å redegjøre om gjennomførte tiltak etter saker hos fylkesmannen i 2018.*
- 4. Vedtak i sak 41/18 oversendes kommunestyret til orientering.»*

Saken ble oversendt kst. administrasjonssjef for merknader. 15.01.2019 mottok ordfører e-post fra kontrollutvalgets sekretariat hvor det opplyses om at det ikke er innkommet noen merknad fra kst. administrasjonssjef.

Saken legges fram til kommunestyrets orientering.

Til kommunestyrets orientering legges også mobbeombudet i Troms' årsrapport 2017/2018 ved denne sak.

MOBBEOMBUDET I TROMS

ÅRSRAPPORT 2017/2018

JEG LIKER NÅR JEG ER SAMMEN MED VENNER OG GJØR MORSOMME TING. GUTT 7.KL

JEG SYNES MOBBING BURDE STOPPES. JENTE 6.KL

HJELPE VENNER OPP I STEDET FOR Å DYTTE DEM NED. JENTE 5.KL

JEG SYNES MAN SKAL VÆRE EKSTRA SNILL MOT DE SOM ER LEI SEG. JENTE 7.KL

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Mobbeombud
Givssidanáittardeaddji

Du har rett til et
TRYGT og
GODT
 skolemiljø

Hjelpsom Taushetsplikt
 Gratis Rettferdig
Tilgjengelig
 Forståelsesfull Støttende
 Uavhengig Veileder

@Mobbeombud
 Mobbeombudet i Troms

KONTAKTINFORMASJON

JON HALVDAN LENNING

Mobbeombud

E-post: jon.halvdan.lenning@tromsfylke.no

Tlf.: 77 78 80 00 - Mobil: 926 23 014

INNHOOLD

- 3 «KA KAN EN
RANDOM FYR SOM
DU HJELPE MÆ
ME?»
- 4 MOBBEOMBUDETS
MANDAT
- 6 TALL 2017/2018
- 8 TENDENSER
- 9 ANBEFALINGER
- 10 METODE –
HVORDAN JOBBER
MOBBEOMBUDET?
- 11 OMBUDSROLLEN I
TROMS OG VEIEN
VIDERE

«KA KAN EN RANDOM FYR SOM DU HJELPE MÆ ME?»

GUTT 12ÅR

Denne kommentaren fra en elev kan på mange måter oppsummere mobbeombudets fokus det første året i jobben. Når en elev har gitt opp og tenker at ingen kan hjelpe er uttalelsen lett å forstå. Ombudets jobb er da å trygge eleven på at han ikke står alene i møte med systemet og bidra til at forholdene han opplever i skolen gradvis blir bedre.

Målet med det første året har vært å gjøre mobbeombudet kjent for elever, foreldre og ansatte ved skolene i Troms. Rammene som er gitt fra Fylkestinget har vært ledesnor i arbeidet, og profilering, forebygging og håndtering av henvendelser har gått hånd i hånd.

Mobbeombudet jobber med utgangspunkt i Opplæringslovens kap. 9A som beskriver elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. Mobbing som tema får stor oppmerksomhet, men det viser seg at det ofte er langt mellom det å gi problemet oppmerksomhet, og å faktisk klare å gjøre noe med det. Det er viktig å kombinere arbeidet med henvendelser fra enkeltpersoner med forebyggende arbeid på foreldremøter, og med elever og ansatte i skolen. Dette for å spre kunnskap, kompetanse og holdninger til ei bedre håndtering av mobbing ved skolene i Troms.

Møtet med et barn eller en ungdom som opplever å være venneløs og utestengt fra fellesskapet gir kraft til

Målet med det første året har vært å gjøre mobbeombudet kjent for elever, foreldre og ansatte ved skolene i Troms.

Mobbeombudets fokus på klare forventninger og tydelige råd til de som har ansvaret for å bedre situasjonen for akkurat

dette barnet/ungdommen.

I denne årsmeldingen holdes fokuset på å synliggjøre hvordan Mobbeombudet jobber for å fylle de forventningene som ligger i prosjektmandatet fra Fylkestinget. Rapporten viser funn og statistikk fra skoleåret 2017/2018. I tillegg gir ombudet en del råd og anbefalinger for det videre arbeidet og peker mot veien videre for ombudsordningen i Troms i tråd med Fylkestingets vedtak – sak 22/18.

Mobbeombud Jon Halvdan Lenning

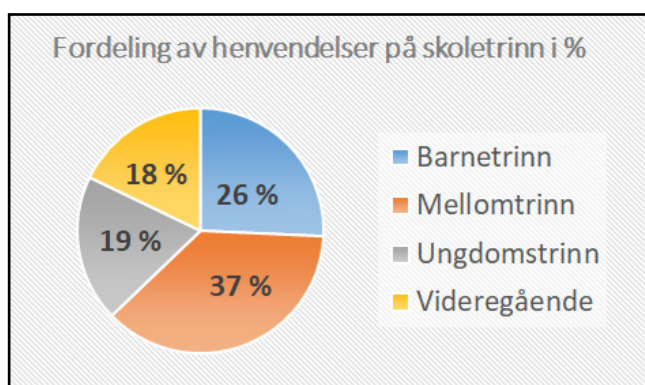
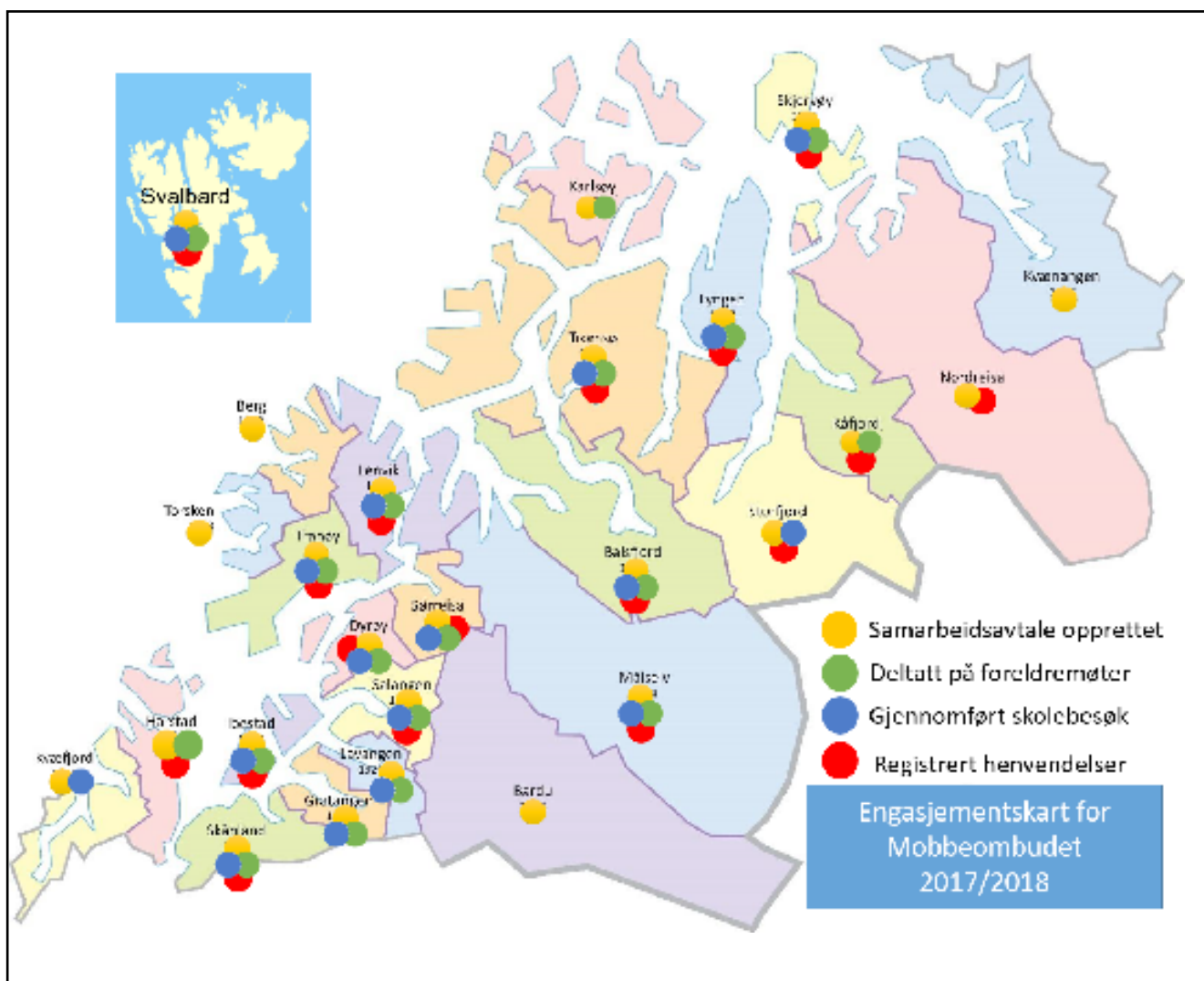

TALL 2017/2018

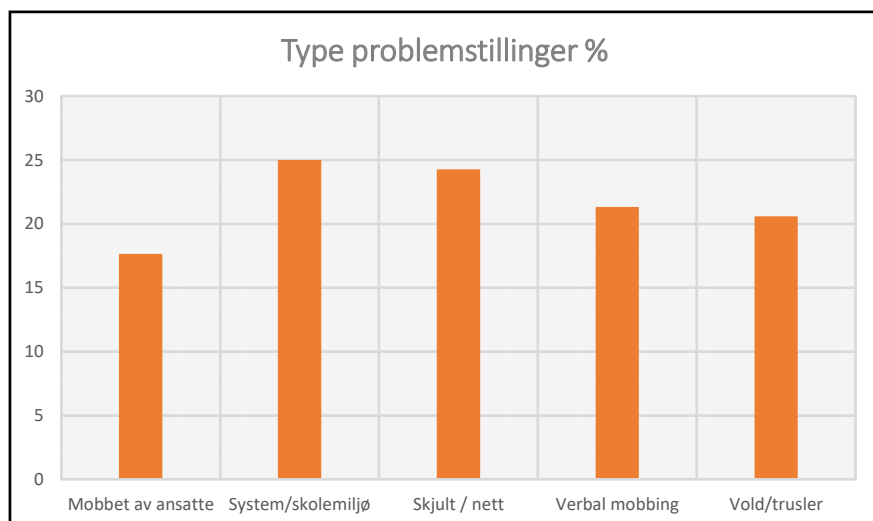
I denne delen presenteres noen tall fra arbeidet til Mobbeombudet skoleåret 2017/2018. Det er valgt ut tre områder for å få frem arbeidet som er gjort. Det er et kart som viser omfang av mobbeombudets engasjement i ulike deler av fylket. En illustrasjon viser aldersfordelingen på henvendelsene som er kommet inn. I sektordiagrammet «Type mobbing» får vi innblikk i hva slags type mobbing/problematikk henvendelsene gjelder.

Figuren viser at flest henvendelser kommer i forhold til elever på mellomtrinnet, mens færrest henvendelser kommer fra elever i videregående opplæring.

Langt de fleste henvendelsene kommer fra foreldre til barn og ungdom - ca. 70%. De resterende kommer fra elevene selv og fra skoler som ønsker å drøfte saker anonymt. Tallmaterialet som ligger til grunn er 148 henvendelser.

knyttet til grupper, klasser, skoler som helhet j.fr. kap.9a-2)

- Skjult mobbing/nettmobbing er slått sammen til en kategori da disse utgjør mange av de samme utfordringene for de elevene som er berørt av dette.*
- Verbal mobbing gjelder elever som utsettes for stygge kommentarer, skjellsord, håning etc.*
- Vold og trusler om vold gjelder elever som utsettes for slag, spark, dytting etc. og trusler om dette.*

Tallmaterialet som ligger til grunn er 148 henvendelser.

TYPE PROBLEMSTILLINGER:

- Figuren viser ei kategorisering av de ulike henvendelsene. Kategoriene er som følger:*
- Mobbet av ansatte (elever som føler seg krenket av voksne j.fr. kap 9a-5). I dette tallet gjelder 2/3 av sakene forhold i videregående opplæring, mens de resterende er i grunnskole.*
- System/skolemiljø (henvendelser som gjelder utfordringer*

TENDENSER

TENDENS 1:

MOBBEOMBUDET ER BLITT TATT GODT IMOT AV ELEVER OG FORELDRE

Mobbeombudet har opplevd gode tilbakemeldinger fra elever og foreldre som har vært i kontakt. Det gis tilbakemelding på at det er godt og trygt å ha en uavhengig, nøytral ressursperson som gir råd, men som også kan bidra med konkrete råd og tips i arbeidet for å bedre hverdagen til den det gjelder.

TENDENS 2:

MOBBEOMBUDET ER BLITT TATT GODT IMOT PÅ SKOLENE

Mobbeombudet har opplevd å blitt tatt godt imot på skolene i Troms. De fleste skolene gir klart uttrykk for at de ønsker samarbeid og støtte til å gjøre en enda bedre jobb.

TENDENS 3:

VARIERENDE KVALITET PÅ SKOLENS HÅNDTERING AV MOBBESAKER

Erfaringen fra sakene dette året viser at det er svært varierende kvalitet i skolenes håndtering av meldte mobbesaker. På vegne av elevene i Troms krever mobbeombudet at skolene umiddelbart øker sine kunnskaper og ferdigheter i arbeidet med avdekking, håndtering og oppfølging av slike saker. Skolene bør stille følgende spørsmål til sin egen praksis:

- Vet vi hva mobbing er?
- Vet vi hvordan vi skal avdekke mobbing og gjør vi det?
- Vet vi hvordan vi skal stoppe mobbing og gjør vi det?
- Vet vi hvordan vi skal følge opp både de som er blitt mobbet og de som mobber, og gjør vi det?

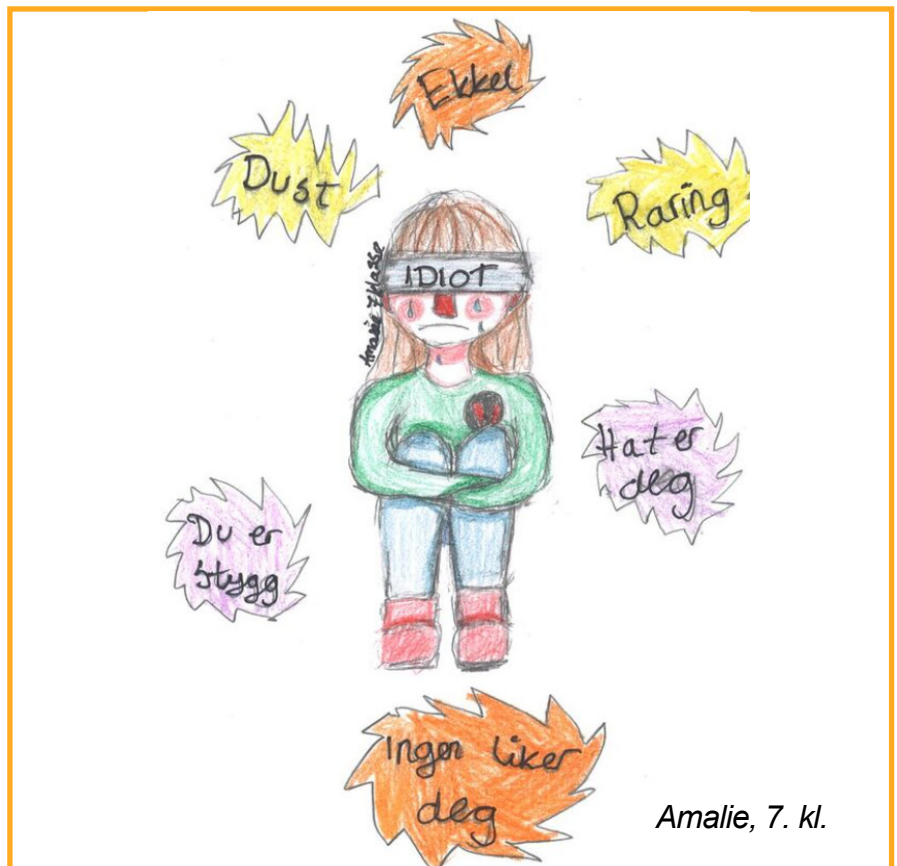
Når saker er håndtert må skolen i evalueringen stille to spørsmål både til de involverte og seg selv før de kan si seg fornøyd med håndteringen:

- Er situasjonen for de involverte elevene blitt tilfredsstillende?
- Er de involverte og skolen trygge på at bedringen er varig?

TENDENS 4:

VARIERENDE KVALITET BÅDE PÅ TILTAKENE SOM IVERKSETTES OG PÅ OPPFØLGING AV TILTAKENE

Erfaringene fra sakene som har vært meldt inn til mobbeombudet viser at tiltakene skolene setter inn ofte er for generelle og utydelige. Både elev og foreldre blir da usikre og tvilende til at tiltakene vil fungere. I tillegg ser ombudet at det ofte er for stort sprik mellom hvordan tiltaket er beskrevet på papiret og hvordan det gjennomføres i praksis.

ANBEFALINGER

ANBEFALING 1

Sett arbeidet med skolemiljø, klasseledelse og sosial kompetanse øverst på lista over innsatsområder.

Den enkelte skoleeier/skoleleder bør i enda større grad sikre at alle som jobber i skolen har kunnskap om forebygging og håndtering av mobbeproblematikk. Ombudet er også helt tydelig på at det i større grad må fokuseres på handlingskompetanse slik at elevene opplever de voksne som kompetente på dette feltet. Lag felles rutiner og standarder for de voksnes arbeid på de ulike arenaene i skolen som f.eks. skolegården, garderobe / gang og klasserom. NB! Så må skoleledelsen følge opp at rutiner og standarder følges i praksis i de voksnes møte med elevene.

ANBEFALING 2

Skoleeiere anbefales å etablere Innsats-/beredskapsteam!

Ombudet ser at skolene ofte ikke har nødvendig kunnskap og kompetanse for å håndtere utfordrende skolemiljø saker. Det vil da være en god støtte å ha ressurspersoner i nærområdet som gjennom kartlegging, veiledning, modellering etc. kan hjelpe skolen til å håndtere utfordringer på en god og profesjonell måte. Organisering av slike team må vurderes ut fra lokale forutsetninger. I mindre kommuner kan man f.eks prøve å få til samarbeid på tvers av kommunegrensene.

ANBEFALING 3

Involver elevene i arbeidet med å skape et godt og trygt skolemiljø.

Elevmedvirkning er viktig for at elevene skal føle eierskap og mening med det systemet de møter i skolen. Drift av inkluderende aktiviteter, utforming av regler og evaluering av ulike tiltak bør i større grad involvere elevene.

ANBEFALING 4

Samarbeid skole/hjem. I de fleste henvendelsene ombudet mottar er det brudd på tilliten mellom skole og hjem.

Ombudet anbefaler at skolene legger enda større vekt på å skape god dialog med hjemmene.

Enkle tips her er å ha klare rutiner for møteledelse, referatskriving, skolemiljø som tema på alle foreldremøter, legge opp til foreldremøter preget av dialog og løsningsorientering. I ombudets møte med foreldre rundt i Troms fylke sier samtlige at deres barns trygghet og trivsel kommer foran alt annet. Dette må også prege skolens fokus på skole/hjemsamarbeidet.

HVORDAN JOBBER MOBBEOMBUDET?

«Hei! Vi har en gutt som mobbes og plages på skolen. Vi har tatt dette opp gjentatte ganger med skolen uten at det har hjulpet. Nå er det gått over til mer fysisk vold og vi klarer ikke mer. (Sitat: far)»

Ved en slik henvendelse er det Mobbeombudets jobb å lytte og vise støtte og forståelse for den vanskelige situasjonen barnet og foreldrene er i. Når ombudet har fått innblikk i situasjonen gjøres følgende:

- Orientering om regelverket knyttet til §9A og retten til et trygt skolemiljø, og skolens aktivitetsplikt. Herunder også retten til å klage saken til Fylkesmannen hvis skolen ikke har gjort det den skal.
- Ombudet sjekker ut med
  - far for å finne ut hva skolen har gjort.
  - Er det laget aktivitetsplan med tiltak?
  - Er tiltakene evaluert?
  - Hvilken form for samarbeid er etablert med skolen?
- Hvis skolen ikke har laget aktivitetsplan rådes foreldrene til å ta kontakt med Fylkesmannen i slike saker. Fylkesmannen har myndighet til å pålegge skolen tiltak.
- Ombudet kan så bidra inn mot skolen for å hjelpe eleven og foreldrene i dialogen med skolen.
- Om mulig og ønskelig kan også ombudet ha samtale med eleven, men ombudet skal først og fremst styrke prosessen og tiltakene som skal bedre elevens situasjon.
- Ombudet kan være bidrags-

yter til at bedre tiltak utarbeides og at sakens alvor belyses på en bedre måte.

- Ofte handler ombudsrollen om å få en brutt tillit/dialog/kommunikasjon mellom skole og hjem tilbake i et konstruktivt spor.
- Ofte trenger skolen hjelp til å sortere utfordringer og tiltak slik at barnet plasseres tilbake i sentrum.

I dialogen med skolen bringer slike saker ofte med seg et større samarbeid mellom skole og mobbeombud gjennom tilbud om temakvelder for foreldre, besøk i elevgrupper og kompetanseheving i personalgrupper.

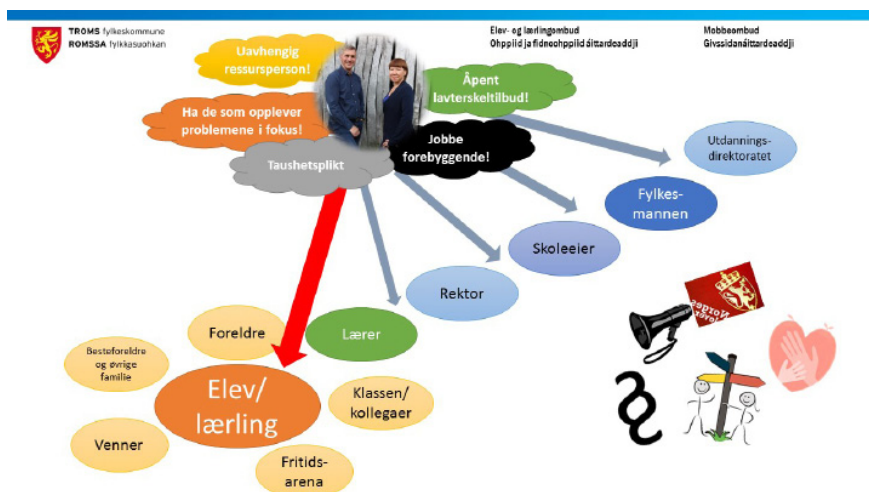
Arbeid med elever handler om å sikre at elevene har kjennskap til Opplæringslovens kap. 9A og retten til et trygt og godt skolemiljø.

Elevene skal også få forståelse for mobbeombudets rolle/funksjon og hvordan han kan hjelpe til når noe ikke er greit. De skal også få innsikt i hva de kan forvente av de voksne som jobber i skolen.

Målet er også å skape større forståelse for at de som elever også har ansvar når medelever ikke har det greit og opplever mobbing.

Arbeid med foreldre går ut på å sikre at foreldrene har kjennskap til Opplæringslovens kap. 9A, hva elevene har krav på og hva de kan/skal gjøre hvis de opplever at noe ikke er greit.

Målet med arbeidet er også å skape refleksjon

rundt foreldrerollen og deres ansvar i forhold til å bidra til et godt skolemiljø og forebygging av mobbing. Etter slike møter og informasjon skal foreldrene kjenne til mobbeombudets rolle/funksjon.

Arbeid med ansatte og ledere i skolene skal bidra til økt kunnskap og handlings-

kompetanse når det gjelder forebygging, avdekking og håndtering av mobbing. Skape refleksjon rundt begrepet nulltoleranse og den ansattes rolle i møtet med elever som ikke har det greit på skolen. Skape kunnskap om og forståelse for mobbeombudets rolle/funksjon.

Arbeid med ansatte og ledere i skolene skal bidra til økt kunnskap og handlingskompetanse når det gjelder forebygging, avdekking og håndtering av mobbing.

OMBUDSROLLEN OG VEIEN VIDERE

Elev- og lærlingombudet og Mobbeombudet har taushetsplikt og er opptatt av informert samtykke for å gå videre med en henvendelse. Ombudene ønsker å være tilgjengelig, og å besøke steder uten at det nødvendigvis trenger å handle om enkeltsaker. Dette henger sammen med prinsippet om bærekraftige relasjoner og muligheter for å bli bedre kjent med elever og lærlingers hverdager. Ombudene setter pris på å inviteres i ulike fora

fra skoler, bedrifter og opplæringskontor.

Som Elev- og lærlingombud og Mobbeombud i Troms ønsker vi å være konkrete bidragsytere i arbeidet for den enkelte elev/lærling. Vi holder et sterkt fokus på å ha høy kompetanse og kjennskap til lover og regelverk slik at vi kan fylle våre roller som uavhengige ressursperson på en best mulig måte.

Gjennom Tromsmodellen har vi laget en struktur som gir ombudsrollen større tyngde

og bedre bærekraft i møte med de ulike utfordringene som oppstår. Når ombudenes nedslagsfelt utvides til også å gjelde barnehagene fra høsten 2018 dekker vi hele oppvekstområdet for barn og ungdom i Troms fylke.

Modellen viser fordelingen av hovedansvar og støtteansvar for de ulike utdannings-nivåene i tillegg til hvilket lov-/regelverk som er utgangspunkt.

Tromsmodellen 2018 - 2020

Elev- og lærlingombudet og mobbeombudet skal gjennom tett samarbeid bidra til å sikre barn og ungdom i Troms et trygt og utviklende barnehage og opplæringsmiljø.

Barnehage	Barneskole	Ungdomsskole	Videregående opplæring i skole	Videregående opplæring i bedrift
Lovverk: Barnehageloven Rammeplanen	Lovverk: Kap. 9A i Opplæringsloven	Lovverk: Kap. 9A i Opplæringsloven	Lovverk: Opplæringsloven inkl. Kap.9A	Lovverk: Opplæringslov Arbeidsmiljølov
Ansvar: MO Støtte: ELMO	Ansvar: MO Støtte: ELMO	Ansvar: MO Støtte: ELMO	Ansvar: ELMO Støtte: MO	Ansvar: ELMO Støtte: MO
ELMO = Elev- og lærlingombudet MO=Mobbeombudet				

TIL BARN OG UNGDOM I TROMS

Vi vil at du skal ha det bra

Vi ønsker å hjelpe deg

Vi skal være lett å få tak i

Vi vil ta deg på alvor

Vi har tid til å høre på deg

Vi kan reglene og er her for deg

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
10/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

OPPFØLGNING AV SAK 17/18 - REVISJONSBREV NR 20 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - INNKOMMET SVAR

Ordførers innstilling

Kvæningen kommunestyre tar oversendte sak 45/18 fra kontrollutvalget i Kvæningen til orientering.

Saksopplysninger

Det vises til vedlegg fra Kvæningen kommunes kontrollutvalg.

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvæningen kommune	Saksnummer: 45/2018	Møtedato: 12.11.2018	Saksbehandler: Bjørn Halvor Wikasteen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

OPPFØLGNING AV SAK 17/18 - REVISJONSBREV NR 20 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - INNKOMMET SVAR

Innstilling til v e d t a k:

- 1. Kontrollutvalget i Kvæningen kommune viser til kommunens brev av 12.10.2018 og revisjonens brev av 1.11.2018 angående revisjonsbrev nr. 20 (2017), og tar saken til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget legger til grunn at administrasjonssjefen i det fremtidige arbeid med budsjetter innordner arbeidet i tråd med nye rutiner som omtalt i ovennevnte svarbrev.*
- 3. Vedtak i sak 45/18 oversendes kommunestyret til orientering.*

Saken gjelder:

Oppfølging av revisjonsbrev nr 20. Svar fra administrasjonssjefen og revisors vurdering.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Svarbrev fra Kvæningen kommune av 12.10.2018
2. Revisors vurdering av svar av 1.11.2018.

B: Utrykte vedlegg: Sak 17/18

Saksutredning:

Vi viser til revisjonens brev av 13.4.2018 – *Revisjonsbrev nr 20 (2017) – Årsoppgjøret 2017.*

Ifølge revisjonsforskriftens § 4 påhviler det revisor en informasjonsplikt for en rekke forhold overfor kontrollutvalget. Rapporteringen skal skje skriftlig i form av fortløpende nummererte brev, med kopi til rådmannen. Kontrollutvalget har i henhold til kontrollutvalgsforskriftens § 8 en plikt til å påse at skriftlige påpekninger fra revisor blir fulgt opp.

Revisjonsbrevet omhandler forbeholdet om budsjettet omtalt i revisjonsberetningen for 2017. Når det gjelder driftsbudsjettet kan revisor ikke konkludere på hvorvidt de reviderte budsjettallene i regnskapsdokumentet stemmer med budsjettet som er vedtatt av kommunestyret. Investeringsregnskapet skulle vært regulert i løpet av året for å oppfylle kravene i gjeldende bestemmelser, og det vises til to regnskapslinjer med vesentlige avvik. Budsjettavvikene i investeringsregnskapet er redegjort for i årsmeldingen. I brevet fremgår at kommunen bør innarbeide rutiner for å utforme et årsbudsjett som er klart og forståelig og som oppfyller kravene i kommuneloven og budsjettforskriften.

Mangler i budsjettrutinene for investeringsregnskapet ble også omtalt av revisor ved revisjon av årsregnskapet for 2016 både i nummerert brev og i revisjonsberetningen.

I svarbrevet fra kommunen fremkommer blant annet:

Revisjonsbrev nr 20 påpeker det faktum at revisjonsberetningen for årsregnskap 2017 har forbehold om budsjettet selv om beretningen har en positiv konklusjon om årsregnskapet.

Revisjonen påpeker at det ikke er mulig å kontrollere om regulert budsjett i driftsregnskapet er fattet på riktig beslutningsnivå. Siden det er gjort flere administrative reguleringer gjennom året kan revisjonen ikke bekrefte at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet er i samsvar med gyldige budsjettvedtak eller at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Investeringsbudsjettet skulle i tillegg ha vært regulert i løpet av 2017 for å oppfylle kravene i kommuneloven og forskrift om årsbudsjett.

Når det gjelder driftsbudsjettet så er alle administrative reguleringer utført etter vedtak og/eller delegert myndighet. Delegasjonsreglementet pkt 22.7.1 andre avsnitt sier at; «Bevilgningene til etatene gis som netto rammer. Administrasjonssjef gis myndighet til å foreta budsjettreguleringer av ikke prinsipiell art som er i tråd med nettorammene. Administrasjonssjef kan videredelegere denne myndigheten til avdelingslederne.»

Alle administrative reguleringer er innenfor delegert myndighet. Det må imidlertid innrømmes at vi i ettertid ser at vår dokumentasjon på hvordan reguleringene har påvirket nettorammene gjennom året har vært mangelfull. Dette har allikevel vært vår praksis i flere år og vi har ikke tidligere hørt noe særskilt om de reguleringer som er gjort i tidligere årsregnskap.

For å gjøre dokumentasjonen bedre har revisjonen bidratt med et regneark som vi nå benytter til å løpende oppdatere alle de reguleringer som gjøres, både etter politiske vedtak og av administrativ art. I et møte nå i høst med revisjonen har vi også fått godkjent for hvordan vi nå dokumenterer alle reguleringer.

Investeringsbudsjettet ble ikke regulert av den årsak at det var viktig å få gjort det opprinnelige låneopptaket til nytt skolebygg i budsjettåret 2017. Dette fordi arbeidet med nytt skolebygg startet sent høsten 2017 og det var viktig å ha finansieringen i orden på nyåret 2018 når det etter betalingsplanen ville være behov for god likviditet for løpende investeringskostnader.

Vi innser nå at budsjettregulering uansett skulle ha vært behandlet av kommunestyret selv om behovet for årets låneopptak var uendret. Det vil derfor hvert eneste år bli fremmet

sak til kommunestyret om regulering uansett hvor liten endringen i forhold til opprinnelig budsjett skulle være. (min understrek.)

KomRev NORD har i brev av 1.11.2018 gitt vurdering av svar:

Vi viser til brev fra Kvæningen kommune datert 12.10.2018 og kontrollutvalgssak 17/18.

Økonomileder redegjør i brevet for forholdet vedrørende drift- og investeringsbudsjettet og hva de har gjort for å få dette på plass. Vi har vært i dialog med økonomileder og kommet frem til en felles forståelse av hvordan budsjettreguleringene kan dokumenteres slik at det blir kontrollerbart for revisjonen.

Vi vurderer svaret på brevet som tilfredsstillende, og vi vil følge dette opp når regnskapet for 2018 avlegges. (min utheving).

Sekretariatets merknader:

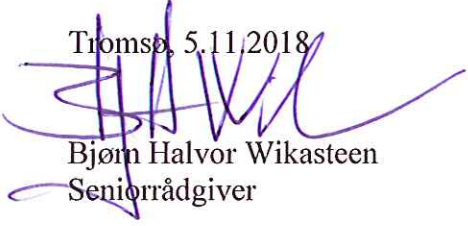
Revisor har funnet svaret fra administrasjonssjefen tilfredsstillende, og saken kan avsluttes.

Revisjonsbrevet har medført at administrasjonssjefen har lagt om rutiner knyttet til behandlingen av fremtidige budsjettreguleringer.

Ettersom kontrollutvalget tidligere har varslet kommunestyret om manglende fremdrift om blant annet nummererte revisjonsbrev, foreslås det at vedtaket sendes kommunestyret til orientering.

Forslag til vedtak er avgitt på denne bakgrunn.

Tromsø, 5.11.2018

Bjørn Halvor Wikasteen
Seniorrådgiver

Kvænanngen kommune
Økonomiavdeling

K-SEKRETARIATET IKS
Postboks 6600 Langnes
9296 TROMSØ

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr:	Arkivkode	Dato
	2016/76-23	2482/2018	033	12.10.2018

Svar på oppfølging av sak 17/18, revisjonsbrev nr 20 (2017) - årsregnskap 2017

Revisjonsbrev nr 20 påpeker det faktum at revisjonsberetningen for årsregnskap 2017 har forbehold om budsjettet selv om beretningen har en positiv konklusjon om årsregnskapet.

Revisjonen påpeker at det ikke er mulig å kontrollere om regulert budsjett i driftsregnskapet er fattet på riktig beslutningsnivå. Siden det er gjort flere administrative reguleringer gjennom året kan revisjonen ikke bekrefte at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet er i samsvar med gyldige budsjettvedtak eller at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Investeringsbudsjettet skulle i tillegg ha vært regulert i løpet av 2017 for å oppfylle kravene i kommuneloven og forskrift om årsbudsjett.

Når det gjelder driftsbudsjettet så er alle administrative reguleringer utført etter vedtak og/eller delegert myndighet. Delegasjonsreglementet pkt 22.7.1 andre avsnitt sier at; «Bevilgningene til etatene gis som netto rammer. Administrasjonssjef gis myndighet til å foreta budsjettreguleringer av ikke prinsipiell art som er i tråd med nettorammene. Administrasjonssjef kan videredelegere denne myndigheten til avdelingslederne.»

Alle administrative reguleringer er innenfor delegert myndighet. Det må imidlertid innrømmes at vi i ettertid ser at vår dokumentasjon på hvordan reguleringene har påvirket nettorammene gjennom året har vært mangelfull. Dette har allikevel vært vår praksis i flere år og vi har ikke tidligere hørt noe særskilt om de reguleringer som er gjort i tidligere årsregnskap.

For å gjøre dokumentasjonen bedre har revisjonen bidratt med et regneark som vi nå benytter til å løpende oppdatere alle de reguleringer som gjøres, både etter politiske vedtak og av administrativ art. I et møte nå i høst med revisjonen har vi også fått godkjent for hvordan vi nå dokumenterer alle reguleringer.

Postadresse:
Kommunehuset, Garu 8
9161 BURFJORD
E-post: post@kvanangen.kommune.no

Besøksadresse:
Kommunehuset, Gargu 8
www.kvanangen.kommune.no

47400709161Telefon:
77788200

Organisasjonsnr: 940331102

Investeringsbudsjettet ble ikke regulert av den årsak at det var viktig å få gjort det opprinnelige låneopptaket til nytt skolebygg i budsjettåret 2017. Dette fordi arbeidet med nytt skolebygg startet sent høsten 2017 og det var viktig å ha finansieringen i orden på nyåret 2018 når det etter betalingsplanen ville være behov for god likviditet for løpende investeringskostnader.

Vi innser nå at budsjettregulering uansett skulle ha vært behandlet av kommunestyret selv om behovet for årets låneopptak var uendret. Det vil derfor hvert eneste år bli fremmet sak til kommunestyret om regulering uansett hvor liten endringen i forhold til opprinnelig budsjett skulle være.

Med vennlig hilsen

Tore Li
Økonomileder
Direkte innvalg: 77778822
e-post: tore.li@kvanangen.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke håndskrevet signatur.

Kontrollutvalget i Kvænangen kommune
v/ K-Sekretariatet

Deres ref:

Vår ref:
285/DG

Saksbehandler:
Doris Gressmyr
dg@komrevnord.no

Telefon:
77 60 05 28

Dato:
1.11.2018

REVISJONSBREV NR 20 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - VURDERING AV SVAR FRA KVÆNANGEN KOMMUNE

Vi viser til brev fra Kvænangen kommune datert 12.10.2018 og kontrollutvalgssak 17/18.

Økonomileder redegjør i brevet for forholdet vedrørende drift- og investeringsbudsjettet og hva de har gjort for å få dette på plass. Vi har vært i dialog med økonomileder og kommet frem til en felles forståelse av hvordan budsjettreguleringene kan dokumenteres slik at det blir kontrollerbart for revisjonen.

Vi vurderer svaret på brevet som tilfredsstillende, og vi vil følge dette opp når regnskapet for 2018 avlegges.

Med hilsen

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Rådmann

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
11/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

OPPFØLGNING AV SAK 16/18 - REVISJONSBREV NR 19 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - INNKOMMET SVAR

Ordførers innstilling

Kvæningen kommunestyre tar oversendte sak 44/18 fra kontrollutvalget til orientering.

Saksopplysninger

Se vedlegg fra kontrollutvalget.

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvæningen kommune	Saksnummer: 44/2018	Møtedato: 12.11.2018	Saksbehandler: Bjørn Halvor Wikasteen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

OPPFØLGNING AV SAK 16/18 - REVISJONSBREV NR 19 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - INNKOMMET SVAR

Innstilling til v e d t a k:

- 1. Kontrollutvalget i Kvæningen kommune viser til kommunens brev av 12.10.2018 og revisjonens brev av 1.11.2018 angående revisjonsbrev nr. 19 (2017), og tar saken til orientering.*
- 2. Vedtaket i saken oversendes kommunestyret til orientering.*

Saken gjelder:

Oppfølging av revisjonsbrev nr 19. Svar fra administrasjonssjefen og revisors vurdering.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Svarbrev fra Kvæningen kommune av 12.10.2018
2. Revisors vurdering av svar av 1.11.2018.

B: Utrykte vedlegg: Sak 31/18

Saksutredning:

Vi viser til revisjonens brev av 13.4.2018 – *Revisjonsbrev nr 19 (2017) – Årsoppgjøret 2017.*

Ifølge revisjonsforskriftens § 4 påhviler det revisor en informasjonsplikt for en rekke forhold overfor kontrollutvalget. Rapporteringen skal skje skriftlig i form av fortløpende nummererte brev, med kopi til rådmannen. Kontrollutvalget har i henhold til kontrollutvalgsforskriftens § 8 en plikt til å påse at skriftlige påpekninger fra revisor blir fulgt opp.

Revisjonsbrevet omhandler mangler i kommunens rutiner for utfylling og avstemming av skjemaet RF1022 – *Kontrolloppstillingen*. Dette innebærer at revisor ikke kan godkjenne og signere skjemaet som det er krav om.

I svarbrevet fra kommunen fremkommer:

Revisjonsbrev nr 19 påpeker det faktum at revisor ikke har signert kontrolloppstillingen, skjema RF 1022, da denne inneholder uavklarte differanser.

Kontrolloppstilling over registrert og imberettede beløp skal utarbeides og signeres av arbeidsgiver og bekreftes av revisor. Kontrolloppstillingen skal vise om det er samsvar mellom det som er lønnsinnberettet og posteringene i regnskapet. Administrasjonen har for 2017 ikke klart å få avstemt imberettet lønn mot regnskap, da det fremkommer uavklarte differanser.

Arbeidet med å få utarbeidet en kontrolloppstilling uten differanser for neste årsregnskap vil få høy prioritet. Det har allerede vært gjennomført tiltak for å høyne den interne kompetansen på området. I et nylig avholdt møte mellom revisjonen og økonomiavdelinga har vi fått god hjelp og veiledning i utfordringene med å få en systematisk sammenstilling. Revisjonen har også bidratt med et nytt verktøy i form av et regneark som skal hjelpe oss med å få avstemmingen i balanse.

Ved avleggelse av neste årsregnskap vil kontrolloppstillingen få en særskilt oppmerksomhet og vi vil i samarbeid med revisjonen bestrebe oss på å få utarbeidet en kontrolloppstilling uten differanser.

KomRev NORD har i brev av 1.11.2018 gitt vurdering av svar:

Vi viser til brev fra Kvæningen kommune datert 12.10.2018 og kontrollutvalgssak 16/18.

Økonomileder redegjør i brevet for forholdet og hvilke tiltak som er satt i gang for å få dette på plass. Vi har hatt en god dialog med økonomileder og bidratt så langt vi kan for at kommunen skal få kontroll på denne avstemmingen.

Vi vurderer svaret på brevet som tilfredsstillende, og vi vil følge dette opp når regnskapet for 2018 avlegges. (min uthev.)

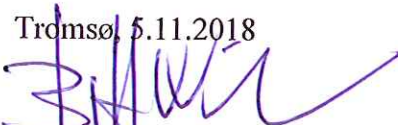
Sekretariatets merknader:

Revisor har funnet svaret fra administrasjonssjefen tilfredsstillende, og saken kan avsluttes.

Etttersom kontrollutvalget tidligere har varslet kommunestyret om manglende fremdrift om blant annet nummererte revisjonsbrev, foreslås det at vedtaket sendes kommunestyret til orientering.

Forslag til vedtak er avgitt på denne bakgrunn.

Tromsø, 5.11.2018

Bjørn Halvor Wikasteen
Seniorrådgiver

Kvænanngen kommune
Økonomiavdeling

K-SEKRETARIATET IKS
Postboks 6600 Langnes
9296 TROMSØ

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr:	Arkivkode	Dato
	2016/76-22	2481/2018	033	12.10.2018

Svar på oppfølging av sak 16/18 - revisjonsbrev nr 19 (2017) - årsoppgjøret 2017

Revisjonsbrev nr 19 påpeker det faktum at revisor ikke har signert kontrolloppstillingen, skjema RF 1022, da denne inneholder uavklarte differanser.

Kontrolloppstilling over registrert og innberettede beløp skal utarbeides og signeres av arbeidsgiver og bekreftes av revisor. Kontrolloppstillingen skal vise om det er samsvar mellom det som er lønnsinnberettet og posteringene i regnskapet. Administrasjonen har for 2017 ikke klart å få avstemt innberettet lønn mot regnskap, da det fremkommer uavklarte differanser.

Arbeidet med å få utarbeidet en kontrolloppstilling uten differanser for neste årsregnskap vil få høy prioritet. Det har allerede vært gjennomført tiltak for å høyne den interne kompetansen på området. I et nylig avholdt møte mellom revisjonen og økonomiavdelinga har vi fått god hjelp og veiledning i utfordringene med å få en systematisk sammenstilling. Revisjonen har også bidratt med et nytt verktøy i form av et regneark som skal hjelpe oss med å få avstemmingen i balanse.

Ved avleggelse av neste årsregnskap vil kontrolloppstillingen få en særskilt oppmerksomhet og vi vil i samarbeid med revisjonen bestrebe oss på å få utarbeidet en kontrolloppstilling uten differanser.

Med vennlig hilsen

Tore Li
Økonomileder
Direkte innvalg: 77778822
e-post: tore.li@kvanangen.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke håndskrevet signatur.

Postadresse:
Kommunehuset, Garu 8
9161 BURFJORD
E-post: post@kvanangen.kommune.no

Besøksadresse:
Kommunehuset, Gargu 8
www.kvanangen.kommune.no

47400709161 Telefon:
777788200
Organisasjonsnr: 940331102

Kontrollutvalget i Kvæningen kommune
v/ K-Sekretariatet

Deres ref:

Vår ref:
284/DG

Saksbehandler:
Doris Gressmyr
dg@komrevnord.no

Telefon:
77 60 05 28

Dato:
1.11.2018

REVISJONSBREV NR 19 (2017) – ÅRSOPPGJØRET 2017 - VURDERING AV SVAR FRA KVÆNINGEN KOMMUNE

Vi viser til brev fra Kvæningen kommune datert 12.10.2018 og kontrollutvalgssak 16/18.

Økonomileder redegjør i brevet for forholdet og hvilke tiltak som er satt i gang for å få dette på plass. Vi har hatt en god dialog med økonomileder og bidratt så langt vi kan for at kommunen skal få kontroll på denne avstemmingen.

Vi vurderer svaret på brevet som tilfredsstillende, og vi vil følge dette opp når regnskapet for 2018 avlegges.

Med hilsen

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Rådmann

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
12/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019

Høringer, oversikt til formannskapet 13.02.19.

Administrasjonssjefens innstilling

Uten innstilling.

Saksopplysninger

Følgende høringer ligger nå ute:

1. IKT-sikkerhet i alle ledd og utkast til lov som gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett
Vedlagt er brev angående høringssak – NOU 2018: 15 IKT-sikkerhet i alle ledd og utkast til lov som gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett.
2. Forslag til læreplan i norsk for voksne innvandrere nivå C1.
3. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring forslag til ny forskrift om lån fra Husbanken. Vedlagt ligger høringsbrev, høringsnotat og høringsliste. Høringssaken er elektronisk tilgjengelig på www.regjeringen.no/id2618225. Høringsuttalelser skal avgis elektronisk, under "send inn høringssvar" nederst på den oppgitte nettsiden.
4. Ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift.
5. Forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene.
6. Forslag til endring i organisering av skoleåret i videregående opplæring. Fristen er 21. mars 2019. Les og svar på høringen her: <https://hoering.udir.no/Hoering/304>
7. Ny budsjett og regnskapsforskrift og ny forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom.

Vurdering

Pkt 3. Egenkapitalkravet forsterkes og det blir vanskeligere å få lån for de med lavest inntekt.

Ellers er det ingen merkbare betydninger for oss.

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Høringsinstanser

Deres ref.

Vår ref.
18/6579 - MW

Dato
16.01.2019

Høring NOU 2018: 14 IKT-sikkerhet i alle ledd og utkast til lov som gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett

Justis- og beredskapsdepartementet gjør oppmerksom på to saker som ble sendt på felles høring den 21.12.2018:

1. Utredning fra IKT-sikkerhetsutvalget (Holte-utvalget) NOU 2018: 14 IKT-sikkerhet i alle ledd – Organisering og regulering av nasjonal IKT-sikkerhet.
2. Regjeringens utkast til lov som gjennomfører EUs direktiv om sikkerhet i nettverk og informasjonssystemer (NIS-direktivet) i norsk rett.

En del av høringsinstansene har enten ikke mottatt saken/eller er falt ut av mottakerlisten. Høringen er åpen og alle kan sende innspill til oss. Vi ber om at høringssvar sendes inn digitalt ved å bruke skjemaet for høringssvar på regjeringen.no. Høringsinstansene vurderer om det er behov for å forelegge utredningen for (ytterligere) underliggende etater.

Det vises til høringsbrev, høringsnotat og øvrige dokumenter i saken på regjeringen.no/id2623252.

Ved spørsmål kontakt Roger Kolbotn eller Martin Kjellsen.

Med hilsen

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Samfunnssikkerhetsavdelingen
Marit Wårum
22 24 52 23
marit.waarum@jd.dep.no

Martin Kjellsen
avdelingsdirektør

Marit Wårum
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Høringsinstanser

Vår ref: 2018/1007
Vår dato: 18.12.2018

Deres ref:
Deres dato:

Høring – forslag til læreplan i norsk for voksne innvandrere nivå C1

På oppdrag for Kunnskapsdepartementet sender Kompetanse Norge med dette forslag til læreplan i norsk for voksne innvandrere nivå C1 på høring.

Liste over høringsinstansene ligger ved. Kompetanse Norge ber høringsinstansene vurdere om høringen bør forelegges underordnede instanser som ikke står på listen.

Høringssvar sendes Kompetanse Norge på e-post: postmottak@kompetansenorge.no med tittelen «2018/1007 Høring - Læreplan nivå C1» i emnefeltet.

Høringsfristen er **20. mars 2019**.

Kontaktpersoner i Kompetanse Norge:

- Hilde Havgar, e-post: hilde.havgar@kompetansenorge.no
- Elena Tkachenko, e-post: elena.tkachenko@kompetansenorge.no

Høringsnotatet og oversikt over høringsinstanser finnes på www.kompetansenorge.no. Høringssvar vil bli publisert på samme side.

Med vennlig hilsen

Gina Lund
direktør

Espen Brynsrud
fung. avdelingsleder

Vedlegg:

- Høringsnotat med forslag til læreplan for nivå C1
- Liste over høringsinstanser

Dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signaturer

Postadresse

Postboks 236 Sentrum
0103 Oslo
Telefon 23 38 13 00

Besøksadresse

Karl Johans gate 7, Oslo
Rådhusgaten 2, Bergen

Internett: www.kompetansenorge.no

E-post: postmottak@kompetansenorge.no

Org.nr.: 974 788 985

Kontonr.: 8276 01 00389

Saksbehandler

Hilde Havgar
seniorrådgiver

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3421-47

12. november 2018

Høringsbrev – lån fra Husbanken – utkast til ny forskrift

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette på høring forslag til ny forskrift om lån fra Husbanken, som vil erstatte forskrift av 22. desember 2004 om grunnlån fra Husbanken og forskrift av 21. desember 2015 om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken.

Nærmere om forslaget

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår en ny regelverksstruktur for lån fra Husbanken. Dette innebærer blant annet på sikt å samle alle forskriftene som handler om lån fra Husbanken i én forskrift "forskrift om lån fra Husbanken". I tillegg foreslår departementet at dagens grunnlån deles i tre: "lån til boligkvalitet", "lån til utleieboliger for vanskeligstilte" og "lån til studentboliger".

Samtidig foreslår departementet nye kvalitetskriterier for nye boliger i lån til boligkvalitet, som deles inn i "miljøvennlige boliger" og "livsløpsboliger". Lån til "miljøvennlige boliger" skal bidra til oppføring av boliger med godt inneklima og miljøvennlige materialer og byggemetoder. Lån til "livsløpsboliger" skal bidra til oppføring av boliger som legger til rette for at personer med funksjonsnedsettelse kan bo i egen bolig, leve aktive liv og være selvhjulpne. Boligene skal også legge til rette for at beboerne skal kunne motta pleie- og omsorgstjenester på en god og effektiv måte.

Departementet foreslår også at lån til studentboliger i større grad harmoniseres med tilskudd til studentboliger som Husbanken forvalter på vegne av Kunnskapsdepartementet.

Videre foreslår departementet at Husbanken får tydeligere avslagshjemler for å sikre seriositet i prosjektene de finansierer.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Bolig- og
bygningsavdelingen

Saksbehandler
Nora Svarstad
Ytreberg
22 24 71 64

Høringsfrist og innsending av høringsuttalelse

Høringssaken er elektronisk tilgjengelig på www.regjeringen.no/id2618225. Høringsuttalelser skal avgis elektronisk, under "send inn høringssvar" nederst på denne siden.

Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova og blir publisert sammen med andre høringsuttalelser på regjeringen.no.

Fristen for å sende inn høringssvar er xx. februar 2019.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Ane Seip Flaatten, e-post: ane-seip.flaatten@kmd.dep.no.

Med hilsen

Benedikte Endresen (e.f.)
avdelingsdirektør

Nora Svarstad Ytreberg
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/605-1

31. januar 2019

Høringsbrev - ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift

Stortinget vedtok 11. juni 2018 ny kommunelov. Som følge av dette, vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet revidere alle forskriftene som hører til kommuneloven. I den forbindelse sender departementet nå på høring forslag til ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift. Denne vil erstatte to av dagens forskrifter (kontrollutvalgfskriften og revisjonsforskriften).

Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser skal avgis digitalt her:
www.regjeringen.no/id2627203

Høringsuttalelsene blir publisert på departementets nettsider.

Høringsfristen er **2. mai 2019**.

Flere høringer til våren

Departementet vil i løpet av første halvår 2019 sende ut forslag til flere forskrifter på høring. Dette gjelder forskrift om selvkost, forskrift om garantier, forskrift om finansforvaltning, forskrift om rapportering fra kommuner og forskrift om KOSTRA.

Vi minner samtidig om at forslag til forskrift om medvirkningsordninger og forskrift om budsjett og regnskap ble sendt på høring 19.12.2018, med høringsfrister henholdsvis 01.04.19 og 12.04.19. Disse høringssakene er tilgjengelige her:
www.regjeringen.no/no/dokument/hoyringar/id1763/?ownerid=504

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling

Saksbehandler
Erlend Aamodt
22 24 68 28

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/5487-2

7. januar 2019

Høring om forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ved flere anledninger varslet at inntektssystemet for fylkeskommunene vil bli revidert i forbindelse med regionreformen, blant annet for å sikre at det er tilpasset den nye fylkesinndelingen. Departementet legger nå fram forslag til endringer i inntektssystemet, og ber om tilbakemelding på forslagene i høringsnotatet. Departementets endelige forslag til nytt inntektssystem vil bli presentert i kommuneproposisjonen for 2020, som legges fram i mai 2019. Det nye inntektssystemet vil gjelde fra 1. januar 2020.

Inntektssystemet fordeler rammetilskudd og omfordeler skatteinntekter mellom fylkeskommunene. I 2019 utgjør rammetilskuddet til fylkeskommunene 34,6 mrd. kroner, mens skatteinntektene er anslått til om lag 34,0 mrd. kroner. Rammetilskudd og skatteinntekter er frie inntekter som fylkeskommunene kan disponere fritt, uten andre bindinger fra staten enn gjeldene lover og regler. De frie inntektene utgjør hoveddelen av fylkeskommunenes inntekter, og brukes til å finansiere flere ulike oppgaver.

Inntektssystemet består av flere elementer: innbyggertilskuddet, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen. Departementet foreslår også at fordelingsvirkningene av endringene i den samlede kostnadsnøkkelen skal dempes gjennom ulike tiltak, og viser noen modeller som illustrerer ulike måter dette kan gjøres på.

Høringsforslaget tar utgangspunkt i de oppgavene fylkeskommunene har i dag. Som en del av regionreformen har regjeringen foreslått at fylkeskommunene skal styrkes med overføring av nye oppgaver. Regjeringen presenterte i Meld. St. 6 (2018–2019) *Oppgaver til nye*

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Lars Tore Rydland
22 24 68 80

regioner en oversikt over oppgaver som Stortinget har sluttet seg til skal overføres eller som kan vurderes overført til fylkeskommunene. Meldingen ble behandlet av Stortinget 18. desember 2018, jf. Innst. 119 S (2018–2019). Finansieringen av de nye oppgavene omtales ikke nærmere i høringsnotatet, men følges opp i de ordinære budsjettokumentene fra departementet.

Høringsfristen er fredag 8. mars. Eventuelle spørsmål kan rettes til seniorrådgiver Lars Tore Rydland (lars-tore.rydland@kmd.dep.no, tlf. 22246880).

Høringsuttalelser skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under "Send inn hørings svar" på regjeringen.no/id2622524. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert på regjeringen.no.

Med hilsen

Thor Bernstrøm (e.f.)
avdelingsdirektør

Grete Lilleschulstad
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Deres ref

Vår ref

Dato

18/5561-1

19. desember 2018

Høringsbrev - ny budsjett og regnskapsforskrift og ny forskrift om råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom

Stortinget vedtok 11. juni 2018 ny kommunelov. Som følge av dette, vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet revidere alle forskriftene som hører til kommuneloven. I den forbindelsen sender departementet nå på høring forslag til to nye forskrifter.

Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelsene blir publisert på departementets nettsider.

Forskrift om budsjett og regnskap

Departementet foreslår en ny budsjett- og regnskapsforskrift. Denne vil erstatte tre av dagens forskrifter (budsjettforskriften, regnskapsforskriften og særbudsjettforskriften).

Høringsuttalelser til budsjett- og regnskapsforskriften skal avgis digitalt her:

www.regjeringen.no/id2622959

Høringsfristen til budsjett- og regnskapsforskriften er **12. april 2019**.

Forskrift om medvirkningsordninger

I tillegg foreslår departementet en ny forskrift om kommunale råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom. Forslaget omhandler oppgaver, organisering og saksbehandling for rådene.

Departementet oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å sende høringen til eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd i kommunen eller fylkeskommunen.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling

Saksbehandler
Erland Aamodt
22 24 68 28

Det er lagt ut korte spørsmål og svar for ungdom om høringen her:
www.regjeringen.no/spm_svar_ungdomsraad

Høringsuttalelser til forskriften om medvirkningsordninger skal avgis digitalt her: :
www.regjeringen.no/id2623250

Høringsfristen til denne forskriften er **1. april 2019**.

Flere høringer til våren

Departementet vil i løpet av første halvår 2019 sende ut flere forskrifter på høring. I januar er det planlagt at forskrift om kontrollutvalg og revisjon kommer på høring. Etter dette vil forskrift om selvkost, forskrift om garantier, forskrift om finansforvaltning og forskrift om KOSTRA sendes på høring i løpet av våren.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/19	Kvæningen formannskap	13.02.2019
	Kvæningen kommunestyre	

Oppfølging konstituering av administrasjonssjef.

Ordførers innstilling

Seniorrådgiver Bjørn Ellefsæter konstitueres som administrasjonssjef i Frank Pedersens fravær fram til ny rådmann er på plass.

Saksopplysninger

Det vises til kommunestyrets vedtak i sak 65/18 hvor vedtaket lyder:

«Seniorrådgiver Bjørn Ellefsæter konstitueres som administrasjonssjef i Frank Pedersens fravær utover én måned. Dersom fraværet går ut januar 2019 legger ordfører fram ny vurdering i første kommunestyremøte i 2019.»

Videre vises det til kommunestyrets vedtak i sak 100/18 hvor avtalen med følgende punkt ble vedtatt:

«Av den grunn er partene enige om at fungerende rådmann har ansvaret for den daglige driften og at Frank Pedersen bruker den gjenværende tiden til å avslutte og overføre oppgaver til ny rådmann.»

Vurdering

Jeg vurderer det slik at avtalen fra desember er utformet slik at den også i realiteten er en konstituering av Ellefsæter som administrasjonssjef fram til ny rådmann er på plass.

I vedtaket fra september står det eksplisitt at ny sak skal legges fram. Jeg legger derfor fram denne sak for kommunestyret.

Det er min vurdering at kommunene fortsatt har behov for å stabilitet og en administrasjonssjef som er godt kjent med de daglige utfordringer kommunen står overfor.

Jeg anbefaler kommunestyret å slutte seg til konstitueringen. Ved å gjøre det sikrer vi stabilitet og framdrift i det administrative leddet av kommunen.

PS 14/19 Referatsaker

Nord-Troms Regionråd DA

PROTOKOLL FRA MØTE NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	Møte nr 2-2018
STED:	Tromsø
TIDSPUNKT:	30. og 31. januar 2019

Program:

Onsdag 30. januar kl 1800–2000

- Parallele møter i regionrådet og rådmannsutvalget (egne sakslister)

Torsdag 31. januar kl 0830–1200

- Fellesmøte regionrådet og rådmannsutvalget

MØTE REGIONRÅDET Onsdag 30. januar kl 1800

DELTAKERE:	
Ordførere:	Svein O. Leiros, Kåfjord Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Øyvind Evanger, Nordreisa Eirik Losnegaard Mevik, Kvænangen Dan-Håvard Johnsen, Lyngen Knut Jentoft, Storfjord
Sekretariat:	Lisbeth Holm, for daglig leder
Forfall:	

Merknad til innkalling og saksliste:

- Ingen merknad til innkalling og saksliste

VEDTAKSSAKER:

Sak 03/19 Godkjenning av protokoll 15.01.19

Saksdokumenter:

- Protokoll fra møte

Forslag til vedtak:

Forslag til protokoll er enstemmig vedtatt

Adr.: Hovedveien 2, 9151 Storslett
Tlf. 77 58 82 79, Org. nr. 979 470 452
E-post: regionrad@ntroms.no
www.nordtromsportalen.no

Nord-Troms Regionråd DA

Styret i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner protokollen fra møtet 15. januar på Skjervøy.

Vedtak: Forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 04/19 Agenda møte med Tromsø-området regionråd februar 2019

Saksdokumenter:

- Protokoll fra møte Nord-Troms Regionråd 28.08.18 – positiv konklusjon vedr møte med Tromsø-områdets regionråd
- Vedtak fra Tromsø-områdets regionråd 21.09.18 – ønske om felles møte

Saksopplysninger:

Det har det siste halvåret vært uttrykt ønske fra begge regionrådene om å få til et felles møte. Flere datoer har vært foreslått i løpet av høsten, men vi har ikke funnet tidspunkt som passer.

På tampen av 2018 ble regionrådene enige om å avholde møte i forbindelse med Fylkesmannens kommunemøte i februar i Tromsø. Det tas sikte på møtetid ca 2–3 timer. Dette tilpasses programmet for Fylkesmannssamlingen.

Arbeidsutvalgets forslag til agenda:

Nord-Troms Regionråd foreslår følgende agenda for fellesmøte med Tromsø-området:

1. Presentasjon av regionrådene (organisering og satsingsområder)
2. Drøfting av regionrådenes rolle i den nye regionen
3. Oppsummering og avrunding av møtet

Vedtak: Arbeidsutvalgets forslag til agenda ble enstemmig bifalt med følgende tillegg:

Møtet foreslås lagt til fredag 22. januar kl 0830 –1030. Aktuelle tema:
Reiseliv, Kystsoneplanarbeidet, Infrastrukturprosjektet

Sak 05/19 Høring – ny forskrift om råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom

Saksdokumenter:

- Høringsbrev av 19.12.18 fra KMD

Nord-Troms Regionråd DA

- Høring – ny forskrift om råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Stortinget vedtok ny lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) 11. juni 2018. Loven vil tre i kraft i løpet av 2019. I ny kommunelov § 5–12 er det fastsatt at kommuner og fylkeskommuner skal opprette eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Denne bestemmelsen får først virkning når nye råd skal velges etter kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019.

Som følge av dette, vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet revidere alle forskriftene som hører til kommuneloven. I den forbindelse har departementet sendt på høring forslag til ny forskrift om råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom. Forslaget omhandler oppgaver, organisering og saksbehandling for rådene.

Det som er gjenstand for høring, er forslaget til ny forskrift. Kommunelovens bestemmelse om medvirkningsordninger er ikke på høring, og i den grad Stortinget også har vedtatt føringer for medvirkningsordningene er heller ikke disse gjenstand for denne høringen.

Departementet foreslår at reglene så langt som mulig bør være like for de tre medvirkningsordningene, med mindre det er behov for ulik regulering. For ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom foreslår derfor departementet i all hovedsak tilsvarende forskriftsregler som for de to øvrige rådene.

Høringsfristen til denne forskriften er **1. april 2019**.

Ny kommunelov § 5–12 lyder:

§ 5–12. Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom

Kommunestyret og fylkestinget skal selv velge et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Flertallet av medlemmene i eldrerådet skal på valgtidspunktet ha fylt 60 år.

Ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal ha en valgperiode på inntil to år. Medlemmene i ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år.

Nord-Troms Regionråd DA

Rådene eller annet medvirkningsorgan for ungdom er rådgivende organer for kommunen eller fylkeskommunen og har rett til å uttale seg i saker som gjelder henholdsvis eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom. Departementet gir forskrift om oppgaver, organisering og saksbehandling for rådene eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Kommunenes og fylkeskommunenes plikt til å opprette råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse videreføres. Det nye er at reguleringen flyttes fra særlover til ny kommunelov med forskrift. I § 5–12 er det også lovfestet at hver kommune og fylkeskommune skal opprette et ungdomsråd eller et annet medvirkningsorgan for ungdom. Dermed får ungdom en lovfestet rett til medvirkning på linje med eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

Både etter den gamle og den nye kommuneloven er det bare kommunestyremedlemmer som i kraft av sitt verv har ordinær tale-, forslags- og stemmerett i saker som kommunestyret behandler. Det enkelte kommunestyret kan vedta å gi medlemmer av rådene møte- og talerett i kommunestyremøter.

Kommuneloven – både den gjeldende og den nye – åpner derfor ikke for at departementet i forskrift kan gi medlemmene i eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd flere rettigheter enn det som er fastsatt i kommuneloven. Departementet foreslår dermed ingen forskriftsbestemmelser om møte- og talerett.

Vurdering:

Eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom er ofte underrepresentert i folkevalgte organer. Ungdom under 18 år kan ikke velges inn i kommunestyret og har da heller ikke muligheter for å få valgt inn representanter som kan påvirke direkte i saker som behandles i kommunestyret. I og med at både eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom ofte er underrepresentert i folkevalgte organer, vil ikke alltid deres synspunkter være del av saksgrunnlaget og debatten før kommunestyret fatter sine beslutninger.

For å sikre at beslutninger ikke tas før konsekvenser for berørte grupper er vurdert, er det nødvendig at eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom får uttale seg. Lovfestede medvirkningsordninger sikrer en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder disse gruppene og bidrar til at saken blir bedre opplyst.

Nord-Troms Regionråd DA

Det har vært opp til den enkelte kommune å bestemme om den ønsker å ha en formell medvirkningsordning for ungdom. Barn og unge har tradisjonelt vært mindre aktive i lokalpolitikken enn den øvrige befolkningen.

På landsbasis er ordningen med ungdomsråd mest brukt, men det er ulike typer organisering, og hvilken myndighet disse rådene har, varierer. Ungdomsrådene tar opp saker på eget initiativ og uttaler seg om relevante saker til kommunestyret. Rekrutteringen foregår med utgangspunkt i skolene, som oftest med bistand av elevrådene. Noen kommuner har gitt ungdomsrådene delegert beslutningsmyndighet over en tildelt sum i budsjettprosessen. Ungdomsrådene mangler et klart lovfestet mandat og formalisering. Det har derfor i stor grad vært opp til hver kommune og fylkeskommune hvordan rådene skal organiseres og hvor stor innflytelse de skal få.

I Nord-Troms har vi lang erfaring medvirkningsordningen med ungdomsråd i tillegg til barn- og unges kommunestyre. Alle kommunene i Nord-Troms har ungdomsråd, i tillegg har vi et regionalt ungdomsråd som inngår i RUST – Regional ungdomssatsing i Nord-Troms. RUST er en kanal for ungdomsmedvirkning og lokal samfunnsutvikling eid av Nord-Troms Regionråd. Ungdomssatsingen i Nord-Troms hadde oppstart i 1998.

RUST legger til rette for samarbeid på tvers av kommunegrensene for å dra nytte av hverandres erfaringer, og er en viktig kanal for ungdommers deltakelse i samfunnsutviklingen i regionen. I tillegg skal arbeidet bidra til økt bevissthet og kunnskap om regional identitet og økt bolyst. RUST har fokus på å gjøre ungdom kjent med demokratiske prosesser, bygge ned barrierer mellom ungdomsråd og voksne politikere og involvere der beslutninger tas.

Erfaring i Nord-Troms viser at ungdomsråd sikrer reell medvirkning i større grad enn barne- og unges kommunestyre som arrangeres 1 gang pr. år med kun ordførere tilstede. Reell medvirkning er deltakelse der beslutninger tas (f.eks. Kommunestyre) fremfor «konstruerte case» som legges frem for barn- og unges kommunestyre.

Da ungdomsmedvirkning er det «nye» elementet i §5–12 i Kommuneloven, bør Nord-Troms Regionråd vektlegge dette mest i høringsinnspillet til forskrift for medvirkningsordningen.

Nord-Troms Regionråd DA

Forslag til vedtak:

1. Nord-Troms Regionråd og ungdomssatsingen RUST utarbeider en felles høringsuttalelse til forskriften, som omhandler **formål, oppgaver, sammensetning og organisering**.
2. Forslag til uttalelse utarbeides av saksordfører Eirik L. Mevik og leder av RUST innen 18.02.19. Høringsuttalelsen behandles på regionrådsmøte 26.02.19.
3. Uttalelsen sendes KMD, ungdomsråd i Troms og Finnmark, ungdommens fylkesråd i Troms og Finnmark, Tromsbenken, Finnmarksbenken, KS, Distriktssenteret, regionråd Troms og Finnmark. Kommunene i Nord-Troms ved eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse.

Vedtak: Forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

ORIENTERINGSSAKER:

Orientering fra styreleder:

- Saker i arbeid pr tiden
  - Infrastrukturprosjektet/konferanse 14. februar i Olderdalen
  - Kompetanseløft Nord-Troms
  - HoppIDÈ grunnskole og videregående skole
  - Prosjekt Lyngshest
- Drivkraft Nord-Troms (finansiering, styringsgruppe, rekruttering prosjektleder)
- Ny struktur for yrkesfaga i Troms – drøftingsmøte (regionråd, RUST, vgs Arena Nord-Troms)
- Samarbeidsavtale med Sametinget – status

Orientering fra saksordfører Eirik L. Mevik

- Status i arbeidet med Nord-Troms konferansen
- Status i arbeidet med HoppIDÈ unge gründere

DRØFTINGSSAKER:

- Deltakelse Nasjonal rassikringskonferanse 19.02.19 i Bergen:
Konklusjon: Ørjan Albrigtsen deltar. Flere?

Nord-Troms Regionråd DA

- Møter i Oslo april – hvilke saker/hvem vil vi møte? Tidspunkt?
(kommunalpolitisk toppmøte 9. april, KS – deltar alle ordførere?)
Konklusjon: Drøftes videre i regionrådsmøte 26.
- Åpen post – aktuelle saker: Aktuelt å delta på Sjømattransportkonferanse i Tromsø 10.-11. april?
Konklusjon: Drøftes videre – Regionrådet bør være representert

Uttalelser

1. Uttalelse fra Nord-Troms Regionråd om Statens Vegvesen trafikkontor Storslett
Vedtak: Uttalelsen er enstemmig vedtatt og sendes ut i henhold til adresseliste
2. Uttalelse fra Nord-Troms Regionråd vedrørende undervisningsfartøy knyttet til Nord-Troms videregående skole
Vedtak: Uttalelsen er enstemmig vedtatt og sendes ut i henhold til adresseliste

Møtet hevet kl 1945

Rett protokollutskrift bevitnes

Lisbeth Holm

Referent

TORSDAG 31. JANUAR KL 0830

FELLES MØTE REGIONRÅDET OG RÅDMANNSUTVALGET

DELTAKERE:	
Ordførere:	Svein O. Leiros, Kåfjord Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Øyvind Evanger, Nordreisa Eirik Losnegaard Mevik, Kvænangen Dan-Håvard Johnsen, Lyngen Knut Jentoft, Storfjord
Rådmenn:	Cissel Samuelsen, Skjervøy Einar Pedersen, Kåfjord Stig Kjærvik, Lyngen Anne-Marie Gaino, Nordreisa Bjørn Ellefsæter, Kvænangen
Forfall	Trond-Roger Larsen, Storfjord

Nord-Troms Regionråd DA

Administrasjon:	Lisbeth Holm, for daglig leder Lise Jakobsen, sekretær rådmannsutvalget
-----------------	--

TEMA; EVALUERING AV SAMARBEIDET

Arbeidsutvalget har foreslått en tredelt evaluering;

- Overordnet nivå – med utgangspunkt i utvidet samarbeidsavtale vedtatt av alle kommunestyrene i 2018
- Oversikt samarbeid – rapportering og styring av samarbeidene
- Møtestruktur

Konklusjoner/oppsummeringer i møtet protokolleres som vedtak.

Sak 06/19 Oppfølging av utvidet samarbeidsavtale mellom eierkommunene i regionrådet

Oversendt sak fra rådmannsutvalgets møte RU 05/19)

Status på politisk behandling i den enkelte kommune og veien videre for å etablere plansamarbeid.

Forslag til vedtak fremmet i møte:

Regionrådet legger tidligere vedtatt samarbeidsavtale til grunn for videre samarbeid.

Vedtak: Forslag til vedtak fremmet i møte ble enstemmig bifalt.

Sak 07/19 Oversikt samarbeid – Porteføljestyling og rapportering av samarbeid og prosjekter

Oversendt RU-sak 05/19 Plansamarbeid fra Rådmannsutvalgets møte. Status på politisk behandling i den enkelte kommune og veien videre for å etablere plansamarbeid.

Forslag til vedtak fremmet i møte:

Saken tas opp til behandling i løpet av første kvartal i hver kommune som ønsker å tiltre samarbeidet.

Vedtak: Forslag til vedtak fremmet i møte ble enstemmig bifalt.

Nord-Troms Regionråd DA

Sak 08/19 Evaluering møtestruktur – delte møter – 2 fellesmøter i året

Forslag til vedtak fremmet i møte:

Møtestruktur fastholdes

Vedtak: Forslag til vedtak fremmet i møte ble enstemmig bifalt.

Møtet hevet kl 1015

Rett protokollutskrift bevitnes

Lisbeth Holm

Referent

Nord-Troms Regionråd DA

PROTOKOLL FRA MØTE NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	Møte nr 1-2019
STED:	Skjervøy
TIDSPUNKT:	15. januar 2019 kl 1100

DELTAKERE:	
Ordførere:	Svein O. Leiros, Kåfjord Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Øyvind Evanger, Nordreisa Knut Jentoft, Storfjord Dan-Håvard Johnsen, Lyngen
Sekretariat:	Berit Fjellberg, daglig leder
Forfall:	Eirik Losnegaard Mevik/ Ronald Jenssen, Kvænangen

I tillegg til regionrådet møtte:

Fra styringsgruppa:

- Sigleif Pedersen

Fra NUNT:

- Jan Fjære

Merknad til innkalling: Ingen

Merknad til sakslisten: ingen

Tema for møtet: **INFRASTRUKTUR NORD-TROMS**

VEDTAKSSAKER:

Sak 01/19 Godkjenning av protokoll fra møte 27.11.18

Saksdokumenter:

- Protokoll fra møte 27.11.18

Forslag til vedtak:

Styret i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner protokollen fra regionrådsmøte 27. november 2018.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst vedtatt.

Adr.: Hovedveien 2, 9151 Storslett
Tlf. 77 58 82 79, Org. nr. 979 470 452
E-post: regionrad@ntroms.no
www.nordtromsportalen.no

Nord-Troms Regionråd DA

Sak 02/19 Strategier transportinfrastruktur Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Kunnskapsgrunnlag – status og strategier transportinfrastruktur Nord-Troms
- Kortversjon – status og strategier transportinfrastruktur Nord-Troms

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Regionrådet iverksatte prosjektet «Regional plan for infrastruktur i Nord-Troms» vinteren 2018. Målet for prosjektet er:

«Utarbeide et samlet kunnskapsgrunnlag med et helhetlig bilde av dagens infrastruktur og næringstransporter i Nord-Troms. Resultatet skal være en statusrapport for dagens næringsliv og en synliggjøring av hvordan næringslivet i regionen vil utvikle seg de neste 10 årene. På bakgrunn av dette skal det utarbeides anbefalinger og tiltak for å bedre infrastrukturen og fremkommelighet for personer og gods i Nord-Troms.»

Til å utarbeide kunnskapsgrunnlaget ble Transportutvikling AS antatt som leverandør av oppdraget. Oppstartsmøte med styringsgruppa som ledes av saksordfører Ørjan Albrigtsen ble juni 2018. Øvrige medlemmer av styringsgruppa er Stig Kjærvik, Lyngen kommune, Håvard Høgstad, Arnøy Laks AS, Karin Karlsen, Kåfjord kommune og Sigleif Pedersen, Avfallsservice AS.

Resultatet av oppdraget skal benyttes til å utarbeide regionale strategier som skal synliggjøre berettigelsen av infrastrukturtiltak i Nord-Troms, og som grunnlag for større politisk gjennomslagskraft i dag og i framtiden. Rapporten skal bestå av et grundig kunnskapsgrunnlag som skal utgjøre dokumentasjon for framtidig omforent arbeid for økt innsats i regionen knyttet til arbeidet med infrastruktur. Kunnskapsgrunnlaget skal dokumentere hva næringslivet i regionen generer. Vi vil synliggjøre verdiene som skapes i næringslivet, da dette vil utgjøre den viktigste argumentasjon for satsinger i regionen.

Rapporten med statusbilde og framtidsbilde danner grunnlaget for samskapt politikutvikling for større politisk gjennomslagskraft. I tillegg vil kunnskapsgrunnlaget bli brukt i utarbeidelse av ulike kommunale og regionale planer.

Underveis i arbeidet har det vært avholdt innspillmøter hvor lokalpolitikere og næringsliv har deltatt.

Nord-Troms Regionråd DA

Vurdering:

Styringsgruppa er godt fornøyd med leveransen fra Transportutvikling AS. De har levert i henhold til bestilling og framdrift. Vi har mottatt et grundig og omfattende kunnskapsgrunnlag og en kortversjon med status og strategier for transportinfrastruktur i Nord-Troms.

Følgende strategier er foreslått:

1. Synliggjøre regionens fordeler og verdiskapning
2. Fokus på sammenhengende korridorer og fjerne flaskehalsar
3. Fokus på fylkesvei og fylkesveiferger
4. Løfte fram havnene
5. Styrke kollektivtilbudet
6. Etablere separate strategier og prosjekter

Styringsgruppa vil anbefale å særlig vektlegge strategi 1 og 2. Den første synliggjør verdiskapningen i regionen, noe som er dokumentert med **høy verdiskapning og høyt transportomfang** i forhold til folketallet. Dette gjelder både sjømatnæringen, industrien på Furufleten, reiseliv og landbruk. I tillegg benyttes transportinfrastrukturen gjennom Nord-Troms av hele Nord-Norge. Både E6, E8 og hovedleia går gjennom regionen.

Den andre strategien er å fokusere på **sammenhengende korridorer og fjerne flaskehalsar**. Det vil si strekninger som fungerer optimalt over en lengre distanse, og ikke bare enkeltstrekninger. Prioriterte korridorer er viktig i en slik sammenheng – og de regionale korridorene bør ses i sammenheng med de nasjonale NTP korridorene. Korridortenkningen bør derfor tillegges vekt i det videre arbeidet.

Styringsgruppa overleverer rapporten til regionrådet 15. januar 2019.

Innstilling fra styringsgruppa i infrastrukturprosjektet:

1. Nord-Troms Regionråd arbeider vidare med 5 integrerte og sammenhengende transportkorridorer. Vi vil da oppnå en bedre sammenheng i strategiarbeidet i forhold til de tenkemåter og metodikker som benyttes i NTP og RTP. Korridorene er:
  - Korridor 1: E6 mellom Alta og Nordkjosbotn, med tilknytninger
  - Korridor 2: E8 mellom Tromsø og Finskegrensen, med tilknytninger

Nord-Troms Regionråd DA

- Korridor 3: FV 347, FV869, FV 866– E6 Årviksand–Skaret–Skjervøy – Langslett– Olderdalen
  - Korridor 4: FV91, med tilknytninger
  - Korridor 5: En sjøtransportkorridor på sjø som involverer gods og passasjerer.
2. Nord-Troms regionen har høy verdiskaping og høyt transportomfang i forhold til folketallet. For å klare å få flere samferdselsmidler til vår region blir det svært viktig å synliggjøre regionens fordeler og verdiskaping. Styringsgruppen anbefaler regionrådet å utarbeide en strategi på hvordan verdiskapingen i regionen skal synliggjøres for regionale og nasjonale beslutningstakere.
3. Rapportene er i henhold til bestillingen og rapportene tas til etterretning.

Forslag til tilleggspunkt fremmet i møte:

4. Det gis åpning for å komme med innspill til rapporten. Frist settes til fredag 18. januar. Eventuelle innspill sendes Ørjan Albrigtsen.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst vedtatt.

Møtet hevet kl 1300.

Rett protokollutskrift bevitnes

Berit Fjellberg

referent

Kvæningen kommune

Rådmannen

KVÆNANGSBOTN GRENDEHUS
Kvænangsbotnveien 3046
9162 SØRSTRAUMEN

Delegert vedtak **Delegert Formannskap - nr. 1/19**

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2019/1-3	106/2019	U62	14.01.2019

Skjenkebevilling enkeltanledning, Kvænangsbotn grendehus den 23.03.19.

Saksopplysninger:

Viser til søknad fra Kvænangsbotn Grendehus der de søker om skjenkebevilling til pubaften fest på Kvænangsbotn Grendehus den 23.03.19. Ved vurderingen av en bevilling skal det legges vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn, hensynet til lokalmiljøet for øvrig og kommunens rusmiddel-politiske plan. Ut fra en totalvurdering av disse momentene innvilges søknaden. Vi gjør derfor slikt

Vedtak:

Kvænangsbotn Grendehus gis skjenkebevilling for alkohol gruppe 1, 2 og 3 (tidligere øl, vin og brennevin) for enkeltanledning til pubaften fest på Kvænangsbotn Grendehus den 23.03.19.

Skjenketiden settes til kl 0200 for alkohol gruppe 1 og 2 og til kl 0100 for alkohol gruppe 3.

Skjenkestyrer er Oddvar Seppola med Tryggve Enoksen som stedfortreder.

Skjenkeavgiften settes til kr 360.

Bevillingen er gyldig under forutsetning av at skjenkeavgiften er betalt.

Med hilsen

Bjørn Ellefsæter
Seniorrådgiver
Tlf direkte 77 77 88 12

Kopi til Tore L og Politiet v/Mads Holsbø Eriksen (inngående søknad følger vedlagt).

Dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke håndskrevet signatur.

Kvæningen kommune

Rådmannen

BURFJORD IDRETTSLAG
c/o Anette Blomstereng
9161 BURFJORD

Delegert vedtak Delegert Formannskap - nr. 2/19

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2019/1-4	107/2019	U62	14.01.2019

Søknad om skjenkebevilling - A-laget

Saksopplysninger:

Viser til søknad fra Burfjord IL A-laget der de søker om skjenkebevilling til pubkveld på Kvæningen Flerbrukshus, foajeen den 26.01.19. Ved vurderingen av en bevilling skal det legges vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, nærings-politiske hensyn, hensynet til lokalmiljøet for øvrig og kommunens rusmiddelpolitiske plan. Ut fra en totalvurdering av disse momentene innvilges søknaden. Vi gjør derfor slikt

Vedtak:

Burfjord IL A-laget gis skjenkebevilling for alkohol gruppe 1, 2 og 3 (tidligere øl, vin og brennevin) for enkeltanledning til pubkveld på Kvæningen Flerbrukshus, foajeen den 26.01.19.

Skjenketiden settes til kl 0200 for alkohol gruppe 1 og 2 og til kl 0100 for alkohol gruppe 3.

Skjenkestyrer er Reidar Eilertsen-Wassnes med Jon Arne Solheim som stedfortreder.

Skjenkeavgiften settes til kr 360.

Bevillingen er gyldig under forutsetning av at skjenkeavgiften er betalt.

Med hilsen

Bjørn Ellefsæter
Seniorrådgiver
Tlf direkte 77 77 88 12

Kopi til Tore L og Politiet v/Mads Holsbø Eriksen (inngående søknad følger vedlagt).

Dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke håndskrevet signatur.

Kvæningen kommune

Næring, utvikling og teknisk

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Delegert vedtak Delegert Teknisk - nr. 1/19

Deres ref: «REF»	Vår ref: 2015/165-25	Løpenr. 13/2019	Arkivkode 600	Dato 15.01.2019
----------------------------	--------------------------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------

Dispensasjon fra plan for fradeling av boligtomter i Badderer gnr/bnr 28/16

Saksopplysninger:

Kvæningen kommune ønsker å dele fra tre tomter til boligformål på eiendommen gnr/bnr 28/16. Eiendommen ligger i Badderer. Like øst for Europaveg 6. De planlagte tomtene ligger i tilknytning til eksisterende boligfelt. Saken har vært på høring og det er sendt ut nabovarsel.

Gnr/bnr: 28/16

Søker/eier: Kvæningen kommune

Størrelse: 3 x ca.1500 m² →Totalt ca. 4,5 dekar.

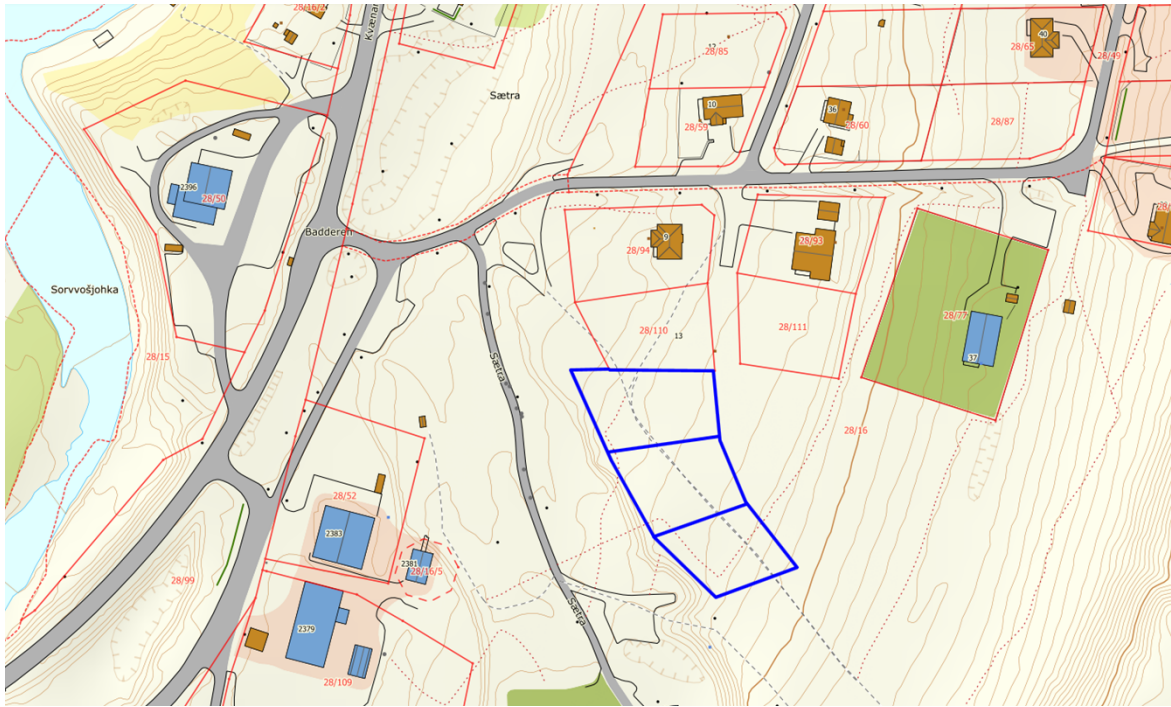
Markslag/arealtype: Arealene som berøres omfatter lyngvegetasjon på grusholdige avsetninger.

Formål: Bolig

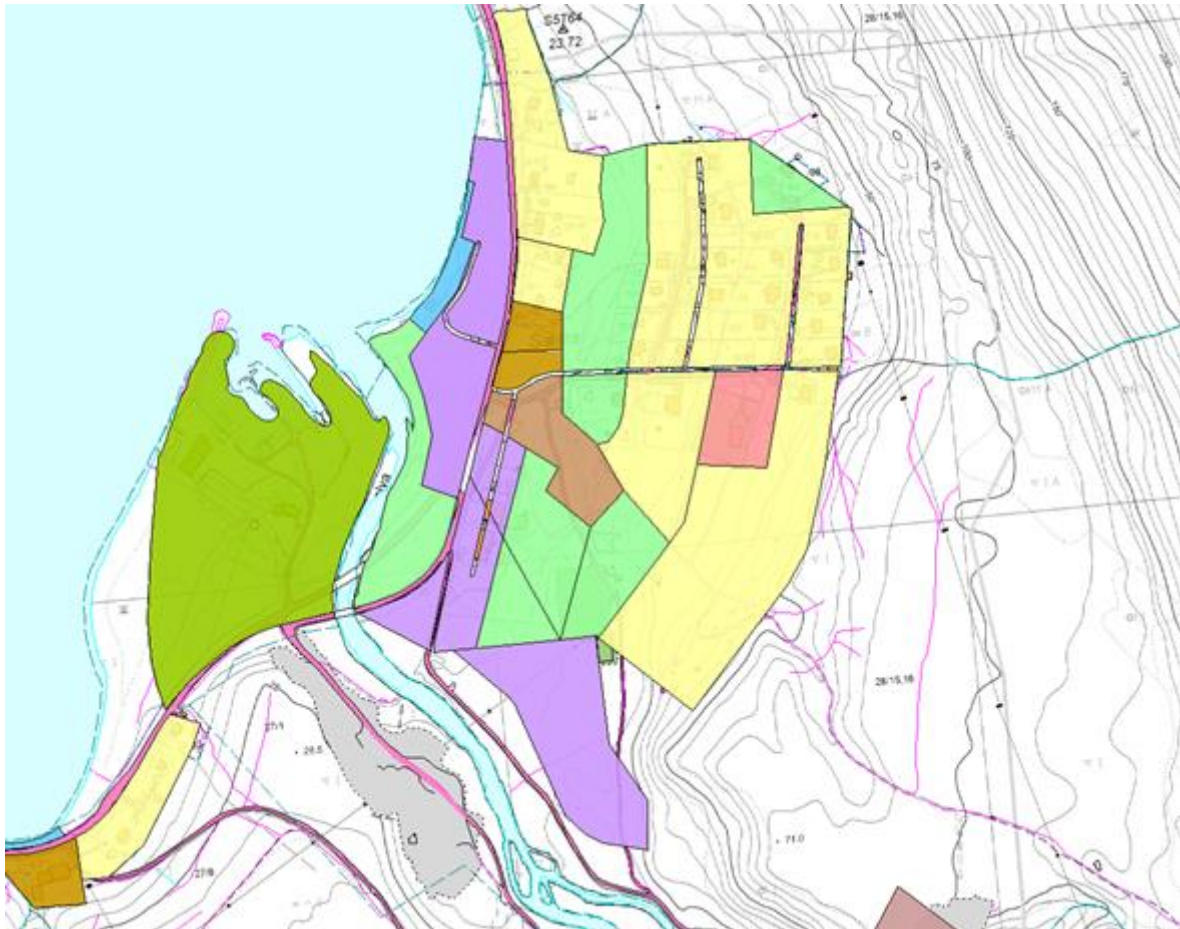
Planstatus: I kommuneplanen er området satt av til boligformål på øvre del av arealet, og friområde og sentrumsformål på nedre del. Det er krav om reguleringsplan. I arealdelen som er under utarbeidelse er hele arealet satt til boligformål.

Begrunnelse: Kommunen har fått henvendelser om å få tildelt tomt for boligbygging her. I utgangspunktet ønsker vi en helhetlig regulering av et større område. I gjeldende planstrategi er ikke planen prioritert og årets budsjett så ligger det ikke inne ressurser til å gjennomføre en hel reguleringsprosess. Kommunen strekker seg vanligvis langt i saker som medfører at unge folk etablerer seg og investerer i bolig i Kvæningen. Kommunen har derfor bestemt at vi skal behandle tre tomter som en dispensasjon.

Foreslåtte tomter er vist med blå linje i kartet med omtrentlig avgrensning:

Utdrag kommuneplanens arealdel 1995 (delplan for Badderer):

Kommuneplan/Kommunedelplan PEL 2008

✓		Boligbebyggelse - nåværende
✓		Sentrumsformål - nåværende
✓		Tjenesteyting - nåværende
✓		Råstoffutvinning - nåværende
✓		Næringsbebyggelse - nåværende
✓		Idrettsanlegg - nåværende
✓		Kollektivknutepunkt - nåværende
✓		Friområde - nåværende
✓		LNFR-areal ,Spredt bolig-,fritids-og næringsbebyg
✓		Småbåthavn - nåværende

Søknaden krever behandling i henhold til følgende regelverk:

- *Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)*
  - §§ 19-1 og 19-2. om dispensasjon fra planer og bestemmelser i plan og bygningsloven. Dispensasjon krever særskilt søknad. Naboer skal varsles og regionale og statlige myndigheter skal gis anledning til å uttale seg før det gis dispensasjon. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Ved dispensasjon fra loven og forskrifter til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet, jordvern og tilgjengelighet.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer og bestemmelser i planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

- *§ 20- 1 punkt m om oppretting av eiendom, festegrunn, arealoverføring mm. Endringer av eiendom skal vurderes etter byggesaksdelen i plan og bygningslova for å sikre medvirkning og for å unngå at det opprettes eiendom i strid med plan eller som ikke er egnet til formålet (§ 26-1). Det skal også vurderes i henhold til muligheter for infrastruktur, vann, avløp (kap. 27) og sikkerhet og miljø (kap. 28)*
- *Lov om eigedomsregistrering (Matrikkeloven) § 6 om krav til oppmåling.*
- *Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8-12*
I § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for (§ 10). Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn (§ 9), slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Kostnadene med miljøfóringelse skal dekkes av tiltakshaver (§11) og det skal tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker eller driftsmetoder som gir den beste samfunnsmessige resultat på kort og lang sikt (§ 12).

Vurderinger:

Landbruk/Jordvern:

Berørt areal har liten verdi for jordbruk. Det omfatter ikke produktive arealer i tilknytning til bebygd område. Arealene er satt til byggeformål og friområder i kommuneplanens arealdel og omfattes ikke av jordlova.

Reindrift:

Tomtene ligger i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og berører ikke reindrifftsinteresser direkte.

Kulturminner:

Riksantikvaren sine WMS-kart for fredakulturminner er undersøkt på NIBIO sin portal «Kilden». Det er ikke registrert freda kulturminner som berøres av omsøkte tomter eller i nærområdene. Sametinget og Troms Fylkeskommune skrev merknad til høringen om at de ikke kjenner til kulturminner som blir berørt.

Risikovurdering:

I flg. § 28-1 kan grunn bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak.

I følge NVE sitt skredatlas er det ikke er det ikke definert som aktsomhetsområde for stein- snø-jord eller flomskred der den omsøkte parsellen ligger. Ellers ligger området på veldrenerte masser i svakt hellende terreng og er ikke flomutsatt.

Tomtene ligger under marin grense på elveavsetninger. Trolig ligger disse oppå marine avsetninger. Dette er også kjent fra tidligere bebyggelse i området at massene har en lagdelt struktur. Grunnforholdene er derfor undersøkt av konsulentfirmaet Artisk Geotek AS. I rapporten konkluderes det med at områdestabiliteten for etablering av de tre tomtene er tilfredstillende ihht Tek 17. Før videre utbygging sørover må det foretas flere undersøkelser for å få tilstrekkelig grunnlag for å vurdere stabiliteten.

Det bes om å vise aktsomhet til lokale variasjoner dersom finkornet materiale/oppbløtte masser oppstår under grunnarbeid. Ved usikkerhet bes tiltakshaver/entreprenør å ta kontakt for geoteknisk bistand.

På et generelt grunnlag fraråder de bygging av kjeller og lignende dypere utgraving. Slike terrenginngrep anses som destabiliserende, i tillegg har noen boliger i Badderren hatt dreneringsproblemer med innsig av vann i kjeller.

Miljø:

Området er søkt opp i Miljødirektoratet sin Naturbase og artsdatabanken sitt kart. På den omsøkte parsellen eller i området er det ikke gjort funn av rødlistearter i kategoriene sårbar, nær truet, sterkt truet eller kritisk truet. Tomtene er lokalisert i tilknytning til annen bebyggelse. De ligger ikke i hundremetersbeltet til sjø. De ligger i nedslagsfeltet til Badderelva som er et verna vassdrag. Avstanden er ca. 250 meter på det nærmeste.

Kravene i Naturmangfoldlova § 8 om kunnskapsgrunnlaget er totalt sett bra ivaretatt i forhold til omfanget av tiltaket. Det er lite sannsynlig at det vil dukke opp andre viktige naturverdier som påvirkes av tiltaket gjennom videre kartlegginger, dermed kommer ikke føre var prinsippet i § 9 til anvendelse. Områdene er sterkt påvirket av nærheten til bebyggelse og omfatter arealer som sannsynligvis ikke har spesielle miljøverdier. § 10 om samlet belastning på enkelte naturtyper og økosystem tillegges dermed ikke stor vekt i denne saken.

Friluftsliv/adkomst:

Tomtene kommer tett på lysløypa som starter nede ved idrettsplassen, men traseen berøres ikke direkte. Kjøretrassen som går til utmarka gjennom feltet vil kunne knytte seg på den kommunale vegen som forlenges når tomtene etableres.

Helse:

Vi kan ikke se at tiltaket vil kunne ha helsemessige effekter.

Avkjørsel/adkomst:

Tomtene ligger tett på kommunal veg, og den er planlagt forlenget for å knytte på de nye tomtene. Veglinja må legges opp slik at traseen egnert seg for videre forlengelse ved eventuell fremtidig utvidelse.

Vann og avløp:

Tomtene ligger tett på eksisterende kommunalt anlegg for vann og kloakk som er dimensjonert for videre utbygging på dette arealet.

Nabovarsling:

Naboer er varslet. Det har ikke kommet innspill.

Andre forhold:

Av hensyn til framtidig planlegging og helhetlig utvikling av området så bør ikke disse tomtene bebygges med høye bygg som begrenser utsikten for bakenforliggende tomter i større grad enn nødvendig. Bebyggelsen bør også gis en utforming og farge som passer inn i omgivelsene. Det bør derfor settes vilkår som ivaretar disse hensynene, og ikke vanskeliggjør framtidig reguleringsplanlegging. Det settes derfor en rekke byggetekniske vilkår.

Samla vurdering:

Det er positivt at folk vil etablere seg og bygge bolig. For å få en god utnyttelse av arealene, gode helhetsløsninger og ryddige prosesser så er det viktig at dette skjer i ordinære planprosesser. Dette innebærer at overordna føringer legges i samfunnsdelen, arealdelen og planstrategien til kommunen, og at den mer detaljorienterte planleggingen avklares i reguleringsplaner. Mangel på planer medfører også ekstra belastning og tap på øvrige deler av kommunen pga enkeltsaksbehandling gjennom dispensasjoner og mangel på helhetsløsninger. Det er derfor en kortsiktig løsning å behandle disse tomtene gjennom en dispensasjon. Likevel så er det meget viktig at vi legger til rette for attraktive boligtomter og de ønska tomtene er tilgjengelig når noen vil etablere seg. Kommunen har derfor valgt å behandle en dispensasjon fra reguleringsplankravet for et begrenset antall tomter.

Området er tilrettelagt og tiltenkt videre utbygging av eksisterende boligfelt. Adkomst og infrastruktur er derfor dimensjonert for utvidelsen. Konsekvensene for andre interesser synes å være små. Det er derfor grunnlag for å etablere tomtene gjennom dispensasjon. Saken har vært behandlet politisk av formannskapet i forkant av høring. Det har ikke kommet innspill av prinsipiell karakter gjennom høring eller nabovarsling som krever ny politisk behandling.

Vedtak:

Kvænangen kommune innvilger dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for fradeling av tre tomter til boligformål på gnr/bnr 28/16. Hver tomt er omlag 1500 m². Eksisterende vei forlenges slik at det gis adkomst til tomtene.

Dette gjøres jfr følgende regelverk:

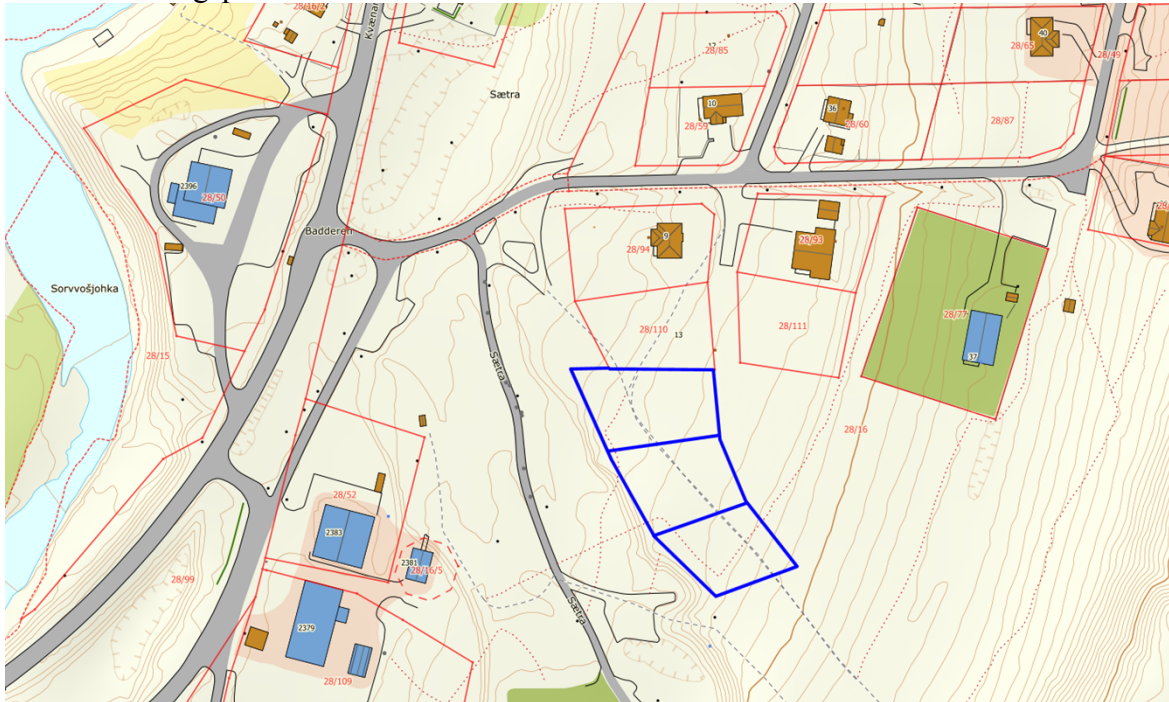
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.
- Deling godkjennes jfr matrikkellovens § 6

Det settes følgende vilkår:

- Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Adkomstvegen skal bygges i inntil 4 meters bredde med nødvendig plass til grøfter og eventuelle veilys.
- Eksisterende skogsvei knyttes til den kommunale vegen som anlegges i feltet.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Tomtene kan bebygges med bolighus, garasje og uthus/bod innenfor følgende rammer.
  - ◆ Maksimal tomteutnyttingsgrad 30% bebygd areal.
  - ◆ Garasje kan være i en etasje og inntil 50 m² og inntil 4 meters mønehøyde fra opprinnelig terrengnivå.
  - ◆ Bolighus kan ha inntil 6 meters mønehøyde fra opprinnelig terrengnivå. Uthus/bod kan ha bebygd areal inntil 20 m².
  - ◆ Byggene skal ha saltak eller valmtak med takvinkel mellom 22 og 36 grader.

- ◆ Byggene kan ikke underbygges med kjeller jfr. geoteknisk rapport.
- ◆ Uthus og garasje skal tilpasses bolighusets karakter (material- og fargevalg).
- ◆ Det skal ikke settes bygninger innenfor en avstand på 10 meter fra senterlinja på den kommunale adkomstvegen som etableres i feltet.
- ◆ Det kan etableres biloppstilling på tomtene. Biloppstilling inngår ikke i utnyttingsgrad for tomtene.

Tomteinndelingsplan er vist med blått omriss.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til **Fylkesmannen i Troms og Finnmark**. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

Åsmund Austarheim
Konsulent
Direkte innvalg: 77778845
E-post: asmund.austarheim@kvanangen.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke håndskrevet signatur